

epravo.cz

MAGAZINE

Právnická firma roku 2019

str. 14

&

Eversheds Sutherland – Globální firma na domácím hřišti
v Česku a na Slovensku

str. 24

&

JUDr. Vladimír Jirousek

str. 31

4
2019

KREJČOVSTVÍ BLAŽEK
OBLEKY A KOŠILE NA MÍRU

Tomáš Satoranský, hráč Chicago Bulls
krejcovstvi.blazek.cz

editorial**názor**

- 5 Zákon o nebití
- 6 Složitá cesta ke spravedlnosti ve správním soudnictví – kasace nebo apelace?
- 7 Zamyšlení nad legislativním vývojem v exekucích
- 8 Advokát, klient a první dojem
- 9 Informační mýty
- 10 Ženy právnický na vzestupu aneb kvóty stále aktuální?

právnícká firma roku

- 14 Právnícká firma roku 2019

profil

- 24 Eversheds Sutherland – Globální firma na domácím hřišti v Česku a na Slovensku

rozhovor

- 31 JUDr. Vladimír Jirousek

advokáti proti totalitě

- 37 Advokáti proti totalitě připomněli minulost a varovali pro budoucnost

z právní praxe

- 43 Řízení o návrhu na nahrazení souhlasu zástupce ČAK ve světle aktuální judikatury Ústavního soudu
- 45 Dábel se skrývá v závěrečných ujednáních
- 49 Podjatost „dvorního“ insolvenčního správce
- 53 Silné ověření uživatele
- 55 K možnostem omezení práva na poskytnutí informací z faktických důvodů
- 59 Rovnováha mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob
- 61 Smluvní svoboda v potravinovém řetězci a její regulace na (dalším) rozcestí
- 64 Medializace v souvislosti s odškodněním nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání
- 67 GDPR a dnešek
- 69 Odpovědnost managementu aneb být obezřetnější než obezřetný
- 71 Snížení finančních limitů pro zadávání veřejných zakázek a nálezy Ústavního soudu k rozhodování úředníků o vynaložení veřejných finančních prostředků

- 73 Stručně k metodice Finančního akčního výboru ke zjišťování skutečného majitele právnických osob
- 76 Neurčitost právního jednání učiněného před nabytím účinnosti nového občanského zákoníku
- 81 Případů stíhání českých a slovenských vývozců (nejen) německým kartelovým úřadem bude přibývat
- 83 Nenápadná novela „káceci“ vyhlášky
- 86 Zjednodušený režim – právo nebo povinnost
- 88 Nebezpečný experiment
- 92 K otázce zvláštních pracovních podmínek žen, mladistvých a osob se zdravotním postižením
- 95 Jediný člen představenstva a dozorčí rady jako předseda
- 96 První zkušenosti s řízením o inovačním partnerství – díl druhý
- 99 Jaké změny přináší zákon o realitním zprostředkování
- 101 Facebook a Google opět v hledáčku Soudního dvora Evropské Unie
- 104 Elektronizace právního jednání v pracovněprávních vztazích
- 109 Uplatňování zájmů obrany státu při územním rozhodování
- 113 Vlastnické právo k přípojkám inženýrských sítí – vymezení a právní povaha přípojek inženýrských sítí
- 116 Jak se vypořádat s černým pasažérem v obecním systému nakládání s komunálními odpady?
- 118 Nová evropská směrnice o restrukturalizaci a insolvenční – co s ní?
- 120 K přípustnosti podmínění smluvní pokuty
- 123 Navrhované změny týkající se identifikace a evidence skutečných majitelů dle aktuální předlohy zákona
- 127 Intenzita porušení pracovních povinností zaměstnance bankovní instituce

- 129 Návrh zákona upravující podmínky pro vznik bankovní identity

judikatura

- 133 Z aktuální judikatury

lifestyle

- 148 BMW X6
- 152 Recentní trendy v evropském a mezinárodním obchodním právu
- 154 Dress code Black Tie & White Tie
- 157 Co se stane na Schodech, zůstane na Schodech
- 159 Nezapomněli jste nechat očipovat svého psa? Nová zákonná povinnost se promítá i do pojištění
- 160 Nová fáze kapitalismu? Odpovědný?
- 162 „Cesta z města“ za novým bydlením. Ale už ne do satelitů
- 164 Efektivní řízení financí v advokátní kanceláři: Od výkazu práce k inkasu platby
- 167 30 let od sametové revoluce: Česko prošlo největším projektem ekologizace elektráren ve východním bloku
- 168 Nový 4* designový hotel Bonfanti u Kronplatzu v Dolomitech
- 171 Vznik realitní bubliny zatím nehrozí. Co se doopravdy skrývá za růstem cen bytů v Praze?
- 175 „Advokáti proti totalitě“ na pražské Brumlovce
- 176 Žena jako hlavní živitelka rodiny, aneb když žena vydělává více než muž
- 180 V Praze proběhla konference týkající se nakládání s tzv. živnostenským odpadem
- 182 Prestižní soutěž „Best of realty – nejlepší z realty“ zná vítěze
- 186 EXPO REAL: Nálada na evropském realitním trhu zůstává pozitivní
- 189 AFI Europe digitalizuje svá kancelářská centra: zavádí mobilní aplikaci pro nájemce
- 191 Litigation Finance aneb jednorozec v investičním portfoliu
- 192 Wellness & spa hotel Villa Regenhart

Kompletní agendu vaší společnosti máte v jednom zabezpečeném systému

 Praetor

Zkuste si výhody zdarma

Praetor vám zjednoduší život!

 Ušetříte čas	 Je přehledný	 Intuitivně se ovládá	 Je propojen s ASPI
---	--	--	--

Prémiové funkce

Vyladíte si systém přesně podle vašich potřeb.
Praetor umí víc, než tušíte.

- Ekonomické vychytávky
- Byznys reporting - z nabídky i na míru
- CRM - byznys development
- Napojení na účetní programy
- Právní specializované moduly
- Odladěné spisy a zdroje
- Synchronizace kalendářů a kontaktů
- Technické usnadnění a jistoty
- Mobilní aplikace

Novinky

Klientská zóna
Modul Pohledávky

Rádi vám ukážeme, co Praetor dokáže – domluvte si schůzku na www.praetor-systems.cz

EDITORIAL

Vážení čtenáři,

dostává se Vám do rukou poslední číslo EPRAVO.CZ Magazine roku 2019 a já bych Vás v něm rád upozornil na tři témata. Prvním je velký, řekl bych bilanční, rozhovor s předsedou České advokátní komory Vladimírem Jirouskem po dvou letech "znovupředsedování". Druhým je profil advokátní kanceláře Eversheds Sutherland a třetím je ohlédnutí se za ročníkem 2019 české Právnícké firmy roku, kterou jsme vyhlásili v pondělí 4. listopadu v pražském paláci Žofín, za účasti řady významných představitelů advokacie a justice.

Ročník 2019 byl ve znamení pokračujícího růstu advokátního trhu, v průměru počítaném ze zapojených firem, kterých i letos bylo 78, narostl trh v segmentu velké advokacie o 9 %.

Nejrychleji i v letošním roce rostly převážně specializované advokátní kanceláře, na datech, která získáváme z trhu vidíme, že nejrychleji rostou menší a střední kanceláře s jasně vyprofilovanou specializací. V ranku meziročního nárůstu tržeb

o více než sto procent bych zmínil například advokátní kancelář Arrows, Sedláková Legal, nebo Bříza & Trubač. Meziroční nárůst v rozsahu 40 až 60 procent vídáme běžně. Sto a více procentní růst se ale už tak často nevidí.

Prvenství ve velikosti kanceláří patří již tradičně Havel & Partners, do uzávěrky dat pro ročník 2019 měla kancelář 193 právníků. Hranici 100 právníků překonala i kancelář Deloitte Legal.

Přeji Vám vše dobré, přeji české advokacii, aby nadále rostla, ale hlavně, aby advokacie vyhrála svůj legislativní boj proti nesmyslným snahám omezovat mlčenlivost advokátů. ●

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA,
ředitel mediální a vzdělávací skupiny
EPRAVO.CZ

Vydává
epravo.cz, a. s., IČ: 26170761

Sídlo redakce:
Dušní 907/10
Praha 1
110 00,

Telefon
606 761 303

E-mail
info@epravo.cz

Šéfredaktor
Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
miroslav.chochola@epravogroup.com

Obchodní a marketingové oddělení
Pavčina Binová
pavlina.binova@epravogroup.com

Šéfreditor
Lucie Chocholová
lucie.chocholova@epravogroup.com

Grafický design a zpracování
Ondřej Netrh
ondrej.netrh@epravogroup.com

Registrace
MK ČR E 17011 pod č. j. 11769/2006 ze dne
31. 8. 2006, ISSN 1802-1492

Fotografie na obálce
Mia Gebauer

Vydavatelství využívá fotografického servisu
Shutterstock.com a redakce

Vychází 4x ročně, přetisk povolen jen se
souhlasem redakce

epravo.cz
MAGAZINE

Právníká firma roku kategorie Trestní právo

Působíme v **Praze** a **Přerově**.

Vyřešíme Vaše spory – **civilní i trestní**.

Řešíme také právo **obchodní, občanské, pracovní a rodinné**.

Zahraniční klienti nám nejsou cizí. Své služby nabízíme také
ve **světových jazycích**.

Jsme členem mezinárodní advokátní sítě **GGI**,
můžeme tak pomoci klientům po celém světě.

**& Brož
Sokol
Novák**
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Kontakty

telefon: 224 941 946

e-mail: advokati@akbsn.eu

Sídlo

Sokolská 60

Praha 2, 120 00

Naše názory můžete sledovat také na www.facebook.com/brozskolnovak
www.akbsn.eu

Zákon o nebití

kde co. Marné je volání právníků, kteří poukávají na naprostou nepřehlednost právního řádu, řadu zcela zbytečných právních norem a celých zákonů a to, čemu se v této branži obecně říká zaplevelování. Proč bychom měli jen nepříliš invazivním způsobem ovlivňovat chování občanů. Například vysvětlováním, že něco z toho, co dělají, není dobré a může mít i dost negativní následky. Když stačí nařídit, co poddaní dělat mají a co naopak dělat nesmí. Takže se nejdříve zakáže kouření, v restauracích a jiných podobných podnicích, teď se po Evropě šíří zákazy bití dětí a lze jen spekulovat, co přijde dále. Dovedu si představit například zákaz manželské nevěry. To už tady ostatně v minulosti bylo, byť se to na kontinentu příliš nechytlo. Není to ale tak dávno, kdy na pracovištích v této zemi zasedaly soudružské soudy, jejichž členky, obvykle soudružky, jejichž sex appeal expiroval v době, kterou si už nikdo ani nepamatoval, byl-li kdy vůbec nějaký, vytýkaly soudružce a soudruhovi z jejich pracoviště, že si byli soudruhy až moc natěsno. Totéž byly komise, co povolovaly potraty. Stejná sebranka.

Zásadně si pak sociální inženýři nikdy nekomplikují život úvahami o tom, jak to ve skutečnosti bude fungovat. A samozřejmě ani tím, jaká opatření již existují. Mláčení dětí, řekněme nad jakousi společensky uznávanou normu je nepochybně správním deliktem a v úplně nejekrajnějším případě i trestným činem. To co zbývá, jsou občasné výprasky a rozličné „lepance“ či jiné drobné údery, které se jen málokdy dějí na dohled orgánů, povolaných ta zvěrstva trestat. Z čehož se dá vytušit, že takový orgán by byl odkázán na oznámení, jinak též udání a následně dokazování. Troufám si tvrdit, že řízení, v němž by udaný rodič musel obhajovat záhlavec, kterým reagoval na pokus svého desetiletého syna, nacpat si najednou do pusy celý obsah cukřenky, by bylo ze stejného rodu, jako to, co předváděly soudružské komise přes sex na pracovišti. Na jedné straně fraška, na straně druhé ponižování.

S ohledem na současnou justiční praxi, by ale bylo třeba ustanovit potenciálnímu otloukákovu opatrovníka. A pak to teprve rozjet. Abych se vrátil ke zmíněnému modelovému příkladu s nezletilým cukrožroutem. Lze si i bez velké fantazie představit, jak pod tlakem úřední atmosféry a vážnosti situace dotyčný vyjeví hrůzný skutek, tedy že fakt ten pohlavek dostal. Na dotaz, co bylo dál, pak vyjeví, jak mu v důsledku rodičovského násilí, vedeneho na hlavu, všechny ty nasyslené kostky

cukru zase vypadly z huby ven a že pro ně moc plakal. V duchu již vidím, jak se mrazivý zrak úředníka stácí na otce nezletilého, a ten se marně pokouší být menší a ještě menší.

Je ovšem možné, že nezletilec bude instruován, aby odmítl vypovídat, neboť by tím způsobil nebezpečí postihu osobě blízké. Při rozhodování o tom, je-li rodič blízkou osobou, bude hrát zásadní roli, zda na nezletilci rodič v posledních čtrnácti dnech něco požadoval. Například, aby si opravil známku z matematiky. Samozřejmě, nelze vyloučit ani případy, kdy potenciálnímu poškozenému bude ustanoven znalec, jenž jej vyšetří, aby vyzkoumal, zda doposud neprokázané bití zanechalo na duši nezletilce stopy. To vše pak v nemalém počtu takto zkoumaných nezletilců zaručeně povede k pocitu vlastní výjimečnosti a oprávnění obecně rozhodovat, jaká z rodičovských opatření již překračují hranici, která dělí výchovu od týrání. Díky usilovné spolupráci podobných individuů na různých sociálních sítích si poměrně snadno zdůvodní závěr, že nadměrné výchovné požadavky jsou duševním týráním, jež je horší než fyzické tresty. Čímž se vracíme k požadavku na opravu známky z matematiky.

Žádná společnost, chce-li setrvat, nemůže ustrnout na daném stavu svého poznání a považovat jej za definitivní. Stejně jako vzorce chování, které od toho odvozuje. To ale nic nemění na historicky ověřené zkušenosti, dle které pokoušet se hnát lidi do ráje klackem je nesmysl.

Ať již byly motivy pro volání po zákonu zakazujícím bití dětí jakékoliv, a ať již je tento zákaz v Evropě uzákoněn ve 23 zemích, případně se chystají nějaké další, nic to nemění na tom, že buď jde o prázdnou deklaraci, o jejíž realizaci se nikdo nestará, anebo to přináší více škod než užitku. ●

JUDr. Tomáš Sokol,
advokát,
Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák, s. r. o.,
místopředseda představenstva
České advokátní komory

**Brož
& Sokol
Novák**
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Když prohlásím, že Karel Marx byl politický žvanil, nebude to žádný objev. Ví to každý. Minimálně ti, kdo alespoň tuší, kdo že to ten Marx byl. Není jich už mnoho a není to rozhodně na škodu. V jedné věci ale ten starý vyžírka přece jen trochu pravdy měl. To když tvrdil, že Evropou obchází strašidlo komunismu. Netrefil se úplně přesně, nebylo to strašidlo komunismu, bylo to strašidlo sociálního inženýrství a komunisti byli jeho prorocy. Bohužel ne jedinými.

Než budu v tématu pokračovat, asi bych měl poznamenat, že mne doma nikdy nemlátili. Já jsem v tomto duchu pokračoval ve výchově svých dětí a tak lze snadno předvídat, na kterou stranu bych se přidal v diskusi, jestli je bití dětí vhodný výchovný prostředek. Přitom hodinové promluvy do duše, prokládané občasnými dotazy ve stylu: „Posloucháš mě vůbec?“, anebo nesplnitelnými požadavky: „Netvař se alespoň tak pitomě!“ taky nejsou nic moc. Jak se tehdy říkalo, raději pár facek, než ty řeči.

To se ale týká diskuse o výchově. Pokud by se měla rozpoutat diskuse o tom, zda má být bití dětí zakázáno zákonem, rozhodně jsem proti takovému zákonu, neb jest sociálním inženýrstvím par excellence.

Sociální inženýři žijí vírou, dle které lze vývoj společnosti racionálně ovlivňovat neméně racionálními opatřeními. Když se pak zeptáte sociálního inženýra, jaké že to racionální opatření posune populaci ideově i mravně kamsi výš, jednoduše odpoví, že nařízení osvícené vrchnosti, nyní tedy zákon. A tak se uzákoňuje

Složitá cesta ke spravedlnosti ve správním soudnictví – kasace nebo apelace?

Přincip dělby moci na moc zákonodárnou, výkonnou a soudní je výchozím principem organizace moci v demokratickém státu. Základem demokratického právního státu je pak respektování práva všemi orgány moci, jinými slovy, právem nejsou vázáni jen občané, ale i stát sám a jeho orgány. To, že to tak neplatí vždy, a že se státní moc někdy tváří, že stojí nad právem a může si jej ohýbat, jak se jí líbí, lze poměrně jasně vysledovat v judikatuře Ústavního soudu (dobře, že jej máme). Z poslední doby je výmluvný např. nález ve věci zrušení zdanění církevních restitucí.

Vázanost správních orgánů právem nalezla svůj odraz ve správním soudnictví. Soudní moc tak může kontrolovat rozhodování správních orgánů a zjišťovat, zda rozhodnutí není nezákonné proto, že bylo rozhodnuto v rozporu s právem nebo proto, že nezákonně vedené bylo řízení, které vydání rozhodnutí správním orgánem předcházelo. Správní soudnictví je ale u nás ovládáno principem kasace, to znamená, že správní soud nemůže nahradit nezákonné rozhodnutí, může je jen zrušit a věc správnímu orgánu k novému rozhodnutí. Byť je pak správní orgán vázán v novém rozhodnutí právním názorem správního soudu, není tato zásada vždy a bezvýjimečně respektována. Zatímco skutečnost,

že soudce civilního nebo trestního soudu opakovaně nerespektuje právní názor soudu odvolacího, může vést ke kárnému postihu dotyčného soudce, v případě pracovníků správních orgánů takové negativní důsledky nerespektování právního názoru správního soudu nemá. Dochází tak k absurdnímu protahování právní nejistoty účastníků správních řízení, kdy věc je rozhodována stylem ping-pong mezi správním orgánem a správním soudem. Je zjevné, že tento způsob správního rozhodování zdá se být poněkud nešťastným. Právní názor vyslovuje soud v odůvodnění svého rozsudku a jeho úsilí o nalezení práva může být jen důvodem k tomu, aby správní orgán hledal argumenty, jak právní názor soudu "přebít". To se ale zjevně míjí s účelem správního soudnictví, správní orgán v popsaných případech zcela opomíjí základní premisu rozhodnutí správního soudu – totiž, že zrušené rozhodnutí bylo nezákonné. Mám za to, že polemika mezi právními názory správního orgánu nebo soudu nesmí být důvodem opakovaných nezákonností správního rozhodnutí. Praktické problémy v tomto směru nepochybně vedly autory návrhu nového stavebního zákona k záměru nahradit ve věcech stavebního práva princip kasační principem apelačním. Správní soud by tak mohl nejen rozhodnutí správního (zde stavebního) úřadu zrušit, ale i opravit, pokud bude mít k dispo-

zici dostatek podkladů pro zákonné rozhodnutí. Čekání na nový stavební zákon, popřípadě rekonfigurovaný soudní řád správní, se však dnes jeví podobným čekáním na Godota (ten taky nikdy nepřišel). Stálo by proto za úvahu, aby byl stávající systém při zachování principu kasačního doplněn možností správního soudu uložit správnímu orgánu povinnost rozhodnout určitým způsobem. Nic by nebránilo tomu, aby takový rozsudek správní orgán v případě nesouhlasu napadl kasační stížností, tím bychom docílili jen toho, že by věc rozhodl s konečnou platností Nejvyšší správní soud, a to dříve, než po několikaletém přehazování kauzy mezi správním orgánem a správním soudem. Ping-pong není disciplínou, kterou by měl hrát právní stát. ●

JUDr. Monika Novotná,
partner advokát,
Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.,
místopředsdkyně představenstva
České advokátní komory

Rödl & Partner

Zamyšlení nad legislativním vývojem v exekucích

Nikomu z odborné, ani laické veřejnosti nepochybně neuniklo, že vládní návrh novely exekučního řádu prošel Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky v I. čtení. Tento zákonodárny orgán zároveň dal šanci také dalšímu návrhu, tentokrát poslaneckému, na zavedení místní příslušnosti soudních exekutorů. Oba tyto návrhy nyní budou posouzeny v prodloužené 80 denní lhůtě sociálním a ústavně právním výborem poslanecké sněmovny.

Zamýšlená novelizace, ať již bude schválena v jakékoliv formě, si klade prioritně za cíl odstranit zcela neomezenou volbu soudního exekutora věřitelem. Podle zastánců uvedené legislativní úpravy je nepochybné, že přínosy plošné svobodné volby soudního exekutora se v důsledku společenských i legislativních změn postupně vyčerply.

Bohužel, vládní návrh neodstraňuje, a to ani částečně, prvek svobodné volby, ale nepochopitelným způsobem ponechává svobodnou volbu exekutora výhradně pro prvního věřitele, který svoji volbou určí nejen soudního exekutora, který povede exekuční řízení v jeho prospěch, ale určí tím i exekutora, který povede všechna následná exekuční vedená ve prospěch všech ostatních věřitelů proti témuž dlužníkovi. V případě přijetí tohoto řešení, tzv. princip „Sněhulák“ dojde paradoxně k ještě vyšší tržní koncentraci, čímž se prohloubí nevýhody existujícího i uvažovaného tržního prostředí. Exekuční řízení se tak dlužníkům prodrazí (náklady věřitele spojené s tzv. hledáním příslušného

exekutora, geografická vzdálenost exekutora, byrokratizace řízení) a s ní související zhlacenost exekučních soudů, spojená s dalšími výdaji ze státního rozpočtu.

Současně se pozice věřitelů výrazně zhorší, protože budou nuceni respektovat volbu provedenou tzv. prvním věřitelem, který může být např. jejich ekonomickým, resp. právním konkurentem, a to i v případech, když mají zajištěnou či jinak privilegovanou pohledávku, nedostatek informací od příslušného exekutora, protože ten bude přednostně věnovat pozornost předchozí exekuci s tím, že do jejího úplného vymožení budou v pořadí následující věřitelé nuceni čekat, než dojde na vymáhání jejich pohledávky, a to opět podle pořadí nápadu k jedinému exekutorovi.

Soudní exekutoři jmenovaní do úřadu v posledních letech a exekutoři s malým nápadem věcí tak nebudou schopni ekonomicky udržet provozování svých úřadů.

Na druhou stranu soudní exekutoři s velkým nápadem věcí budou mít ještě větší nápad.

Je třeba opakovaně počítat s tím, že exekuční soudy budou zatíženy dodatečnou rozsáhlou agendou a ministerstvo spravedlnosti bude muset vydat značné finanční prostředky na úpravu informačních systémů.

I neoborník na první pohled pochopí, že novela exekučního řádu, představovaná systémem „Sněhulák“ nikomu nepomůže, ale významně uškodí jak dlužníkům, tak i věřitelům.

Jak tedy reagovat? Domnívám se, že jediným racionálním řešením je přijetí takové úpravy místní příslušnosti soudních exekutorů, která (ať již v jakékoliv formě či rozsahu) nahradí zcela nepochopitelný a světově unikátní systém „Sněhulák“. Pokud v České republice v rámci soudního vymáhání pohledávek existuje duální systém, tedy jak prostřednictvím soudů, tak prostřednictvím soudních exekutorů, došlo by v případě přijetí systému „Sněhulák“ ke zvýhodnění těch věřitelů, kteří si své pořadí budou raději zajišťovat v rámci výkonu rozhodnutí příslušným soudem podle ustanovení o.s.ř., neboť soudy by na rozdíl od soudních exekutorů žádné další exekuce neabsorbovaly. Asi si těžko dokážeme představit systém „jeden dlužník – jeden soud“. Naprosto stejné tomu je u exekucí podle Daňového a Správního řádu, které rovněž dokáží fungovat bez jakéhosi „Sněhuláka“.

S ohledem na výše uvedené je podle mého názoru problém „Sněhulák“ v legislativním procesu, probíhajícím v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, otázkou nejenom předběžnou, ale i zásadní. Bez jejího rozumného vyřešení totiž ztrácí další, dobře míněné legislativní záměry svůj původní smysl. Věřím, že zákonodárny sbor se tak bude řídit nejenom principy zdravého rozumu, ale i vycházet ze skutečnosti, že Česká republika je demokratickým a právním státem. ●

**JUDr. Vladimír Plášil, LL.M.,
prezident Exekutorské komory České republiky**

Advokát, klient a první dojem

třesou, noha poskakuje? Odpovídá na mé otázky jasně, nebo vyhýbavě? Zkušený advokát hledá podivnosti, nemoci, ovlivnění léky, psychopatie. Může jít o poruchu osobnosti, která zásadně ovlivní nejen klientovo vystupování u soudu, ale i jeho další spolupráci. Advokát v průběhu první hodiny rozhovoru klienta testuje a podvědomě hledá odpovědi na následující otázky:

Mohu svému klientovi věřit? Jak čte realitu? Pamatuje a reprodukuje ji správně? Nelze mi úmyslně? Nebalamutí mě? Nechce mě zmanipulovat a ovlivnit na svou stranu? Jak se mi s ním bude spolupracovat? Bude mi říkat pravdu? Anebo se od první chvíle snaží lhát? Bude schopen mi poskytnout informace? Rozumí vůbec tomu, co mu říkám? Co asi vystudoval? Jaký je jeho slovník? Jak vysoká je jeho inteligence?

Pro tyto účely mívá každý advokát baterii kontrolních otázek, které v průběhu prvního setkání klientovi i sám sobě pokládá. Nejde jen o otázky právní či advokátní, ale také o věci taktiky a strategie, psychologie a vzájemné komunikace. Chci věc právě tohoto klienta převzít? Budu toho klienta zastupovat? Rozumím problematice, se kterou za mnou přišel? Bude třeba ji s někým prokonzultovat? Umím jeho problém sám vyřešit? Jak se na něj dívá soudní judikatura? Kolik si za právní službu budu moci říct? Bude tu částku klient akceptovat? Není klient příliš konfliktní?

Konfliktní klient hrozí mnoha komplikacemi. Přemírou zájmu bude obtěžovat, písemnými podklady a maily zahlcovat advokáta i jeho kancelář. Přílišnou hnidopišností bude kritizovat každé podání a bude požadovat, aby se jeho vpisky doplnily do návrhů a do žalob. Konfliktní klient je časovaná nálož, protože dříve či později se se všemi kolem, tedy i se svým advokátem také rozkmotří a pak je velmi nakloněn podávat trestní oznámení, stížnosti na kárné jednání a žaloby o náhradu škody. Koncentrovaným problematickým klientem je klient – stěžovatel či kverulant, na což kolegové zdravotníci mají dokonce i odbornou diagnózu. Klient – stěžovatel s sebou vleče naplněné igelitové tašky, a když advokát jeho požadavky neuspokojí, odvrhne

je do jiné advokátní kanceláře. Vysoce pravděpodobně je někde na počátku jeho anabáze skutečná protiprávnost nebo bezprávi. Je ovšem znakem výsostně běžné a orientované mysli úlevná schopnost mávnout rukou, nesoudit se, zapomenout, udělat tlustou čáru a jít dál. Kverulant to však nikdy nedokáže.

Taky klient testuje advokáta, i když si to obvykle neuvědomuje. Dívá se na jeho gestikulaci, na jeho slovní projev a hodnotí, zda jeho duše s duší advokátní mohou souznít. Napůl je jeho hodnocení věcné (podle toho, jakou argumentaci advokát vypustí z úst, tedy zda potvrdí klientův nárok či požadavek nebo ho s odkazem na právo bude odmítat), jindy emotivní (jak se mu advokát líbí, jak moc či málo gestikuluje, jak často klienta přerušuje). Někdy je klient ochoten experimentovat, testovat a zkoušet. Pak jen advokátovi poděkuje a odkrácí zkusit štěstí o dům dál, protože jiný advokát třeba jeho pohled na věc potvrdí. Jindy ho tlačí čas či je vůbec rád, že právního odborníka sehnal, a tak zůstane. Potlačí osobní antipatie a instinkty, protože advokáta právě v této chvíli potřebuje.

A čím je advokát profesně dospělejší, tím víc poslouchá své instinkty, zejména pokud jej odrazují (tohoto klienta určitě neber, protože s ním přijdou do kanceláře problémy). V mládí je člověk nadšený a natěšený všechny klienty zachraňovat a všem pomáhat. S věkem přejde ochota pomoci každému a také se časem zklidní spásitelský komplex. Já například dnes opravdu hodně divné a nepříjemné klienty radši odmítám. Nemohla bych se na jejich návštěvy těšit. Práce s nimi by mě neuspokojovala, já sama bych se z poskytování právních služeb neradovala. Netěšila bych se ráno do práce.

Možná si říkáte – dají se vůbec takové emoce přiznat? Copak radost patří do výkonu advokacie? Ráda bych vás časem přesvědčila, že celý náš svět stojí na emocích a jen teorie výkonu naší práce je dosud opomíjela. O tom napíšu zase někdy příště. ●

JUDr. Daniela Kovářová,
advokátka a prezidentka Unie rodinných advokátů

Vztah advokáta a jeho klienta se podobá vztahu lékaře a pacienta. Klient přichází za advokátem, kterého si někdy vybral v konkurenci jiných. Například za mnou do kanceláře takřka vždy přicházejí lidé poučení některými mými rozhovory či články. Vědí, jak vypadám, znají mé názory, proto i mými postoji k jejich případu nebývají takřka nikdy překvapeni. Určitě svým zjevem, vyjadřováním či gestikulací jiné skupiny potenciálních klientů odrazují. Ale tak je to v pořádku, protože některý klient preferuje advokáta muže a jiný ženu, někdo cíleně vyhledá kolegu zkušenějšího a jinému imponuje, že je jeho právní zástupce mladá a nastupující generace.

Jiné je to ovšem v případech, kdy klient hledá advokáta po internetu, jen podle jména, pokud zazvoní neznámý člověk z ulice na dveře advokátovy kanceláře či zavolá a o advokátovi nic neví. Pak je ovšem velmi důležitý první dojem a pocit, který v prvních deseti vteřinách jeden na druhém zanechá. První setkání, první konzultace jsou pro další spolupráci advokáta a klienta rozhodující.

Advokát, zejména zkušený, během počátečních minut rozhovoru svého klienta testuje. Snaží se ho co nejlépe prohlédnout, rozpoznat, proniknout do jeho duše. Advokát musí být dobrým posluchačem, a je-li k tomu ještě slušným psychologem, je to pro každého advokáta jednoznačně přednost. Klient vypráví a advokát pozoruje. Dívá se klient na mě, nebo třeští očima kdesi nad mou hlavou? Je klidný, soustředěný a orientovaný? Anebo rozrušený, nervózní, ruce se mu

Informační mýty

Nejsme první generací, které moderní technologie zásadně změnily všední den. Hořkou legraci si z technických a technologických změn dělal Charlie Chaplin v Moderní době a z temných sociologicko-technologických futuristických vizí George Orwella mrazí dodnes. Působení technologií je ale mnohovrstevné a zasahuje velmi různé aspekty našeho života, aniž si to tak docela uvědomujeme.

Nechci se zde zabývat technickými aspekty informačních technologií a tím, co vše dnes jsme schopni zvládnout vybaveni jenom „chytrým“ telefonem – to určitě zvládne přebujelá reklama eventuálně nadšená pubertální mládež. Všimněme si nových fenoménů v oblastech tak konzervativních, jako jsou třeba právo nebo právní povědomí. Je pozoruhodné, jak se šíří různé mýty a představy o specifických právech, která však nemají v řadě případů žádný reálný základ. Uvedu jen několik mýtů:

1. Právo na informační soukromí zaměstnance – pravidelně se setkávám s tím, že se zaměstnanci domáhají toho, aby měli ve svém pracovním počítači nějaký datový prostor, ke kterému nikdo jiný nebude mít přístup, tedy zejména ne zaměstnavatel. Při vší úctě k lidské důstojnosti a se vším odporem k různým druhům fízlování určitě nelze upřít zaměstnavateli právo přístupu k firemnímu hardwaru nejen kvůli ochraně proti virům, ale i v rámci boje proti kriminalitě, pornografii, praní špinavých peněz a terorismu.

Slušný zaměstnavatel samozřejmě nastaví pravidla a zaměstnance o nich důkladně informuje, ale pokud se vrtohlavý zaměstnanec bude přece jen silou či cestou práva domáhat tohoto mýtického práva, asi velkou šanci na úspěch mít nebude a že na něj zaměstnavatel nebude shlížet příliš vlídně, to je také vysoce pravděpodobné.

2. Právo na datové soukromí před manželkou či manželem – právo na to, aby manželka neměla přístup k jeho mobilním zařízením – tedy určitému druhu informací. Tady je už situace trochu složitější. Podle zákona si manželé jsou navzájem povinni úctou, jsou povinni žít spolu, být si věrni, vzájemně respektovat svou důstojnost, podporovat se, udržívat rodinné společenství, vytvářet zdravé rodinné prostředí a společně pečovat o děti. Na druhé straně má manžel právo na to, aby mu druhý manžel sdělil údaje o svých příjmech a stavu svého jmění, jakož i o svých stávajících i uvažovaných pracovních, studijních a podobných činnostech. Také je manžel povinen při volbě svých pracovních, studijních a podobných činností brát zřetel na zájem rodiny, druhého manžela a nezletilé dítě, které nenabýlo plné svéprávnosti a které žije spolu s manžely v rodinné domácnosti, a popřípadě dalších členů rodiny. Tedy tajně pátrat v manželově či manželčině telefonu po podezřelých údajích je v rozporu s povinností manželů si zachovávat vzájemnou úctu a respektovat důstojnost svého partnera, ale protože manželé by vlastně před sebou neměli mít tajemství (zastupují se přece v běžných věcech a jsou jim sdělovány i velmi citlivé údaje z lékařské dokumentace), tak by taková situace vlastně ani neměla nastat.

3. Právo neomezeně se na síti vyjadřovat k čemukoliv a jakkoliv, pokud možno anonymně resp. pod nějakým vtipným

nickem. Obsah a míra neslušnosti těchto komentářů je zpravidla otřesná a autor by měl asi problém tento komentář vyslovit nahlas, natož neanonymně. Nebavíme se o svobodě slova – svoboda slova znamená, že nikdo nemůže být popotahován za vyjádření svých názorů (pokud tím nepřekračuje zákonnou mez), takže se nemusí vyjadřovat anonymně. Svoboda neznámá právo kohokoliv hrubě urážet či zahrnovat kyberprostor vulgaritami. Navíc – málokdo je na síti opravdu anonymní a v případě potřeby lze většinu autorů dohledat. Tedy v případě, že by se slušnost a zdvořilost opět stala standardem a neslušnost byla společností odsuzována a příslušnými orgány stíhána. Ale pokud není stíhána ani lichva (která je odedávna trestným činem) a křivé obvinění (také velmi oblíbené), co bychom chtěli, že...

4. Radši pošlu mail – nu ano, další zásadní změnou je změna v kvalitě komunikace. Řadu věcí si rozmyslíte, než ji někomu řeknete přímo. Ale mailem nebo SMSkou se dá napsat leccos. Navíc nevíte v jakém okamžiku a v jakém rozpoložení ji adresát dostane. Někteří sociologové tvrdí, že při elektronické komunikaci chybí až 40 % informací, které se jinak sdělují při osobním jednání – tedy řeč těla, kontext, gesta. Mailem nebo na sociálních sítích vypadá komunikace báječně, ale není to iluze? Komunikujeme skutečně, nebo je to jen taková típytivá hra? A až to bude tvář v tvář, budeme to ještě umět?

Až budete příště sedat k mailu nebo chatovat na sociální síti, zamyslete se i nad těmito souvislostmi... ●

JUDr. Martin Maisner, Ph.D., MCI Arb,
advokát a nezávislý rozhodce,
člen představenstva České advokátní komory

Ženy právničky na vzestupu aneb kvóty stále aktuální?

V magazínu Právní rádce byl koncem roku publikován žebříček významných žen v právních profesích v Česku a doprovodný článek v jednom z hromadných sdělovacích prostředků mě zaujal natolik, že cítím potřebu se s vámi podělit o mé nefalšované potěšení. Jak si možná někdo povšiml, napsal jsem kdysi (v čísle 4/2012) na těchto stránkách obdivný názor ke skvělému nápadu eurokomisařky pro spravedlnost a po sedmi letech mám letos stejnou potřebu.

Pokud nyní někdo očekává pokleslý humor na téma ženy versus muži s obranou mužů coby slabších jedinců již jen kvůli mé pohledu dané orientaci, bude zklamán. Ostatně ani v rámci naší advokátní kanceláře nemůžeme být nařčeni z diskriminace žen, jak jsem přesvědčen, ačkoliv jako právníci vnímáme, že slovo „nemůžeme“ je v právnickém slovníku velmi rizikové, a proto se nedoporučuje užívat vůbec. Opravuji proto na „snad nás proboha někdo nenařkne“.

V článku se mi mimořádně zalíbila hned úvodní pasáž, kde jedna z významných právniček uvedla, že jsou ženy emočně inteligentnější než muži, umějí kriticky přemýšlet a mají spoustu dovedností, které jsou považovány za dovednosti budoucnosti. Lze s tím souhlasit, kladu si řečnickou otázku? Samozřejmě ANO! Tím se nesnažím propagovat žádnou politickou stranu či hnutí, upřesňuji, jen vyjadřuji svůj názor, když už na něj existuje tato rubrika. Emoční inteligence, co to vlastně je? Jednoduše řečeno ji lze chápat jako schopnost zvládání emocí a umění se vcítit do emocí ostatních. A nikdo jistě nepochybuje, že umění žen zvládat emoce je

nesrovnatelné s našimi schopnostmi v této oblasti. Ruku na srdce, kolikrát vyřkneme slovo, které se nenachází v jakémkoliv slovníku spisovné češtiny? A co víc, občas emoce nezvládáme zcela a boucháme třeba do stolu, křičíme a vztekáme se jako malí kluci. A ženy? Ty jsou klidné, vyrovnané, a pokud se někdy výjimečně necítí zcela komfortně, pak to na nich ani nepoznáme. Již slyším pár nesmyslných poznámek od některých kolegů, že asi žijí na jiné planetě, když sdílím názor o skvělém zvládání ženských emocí, nicméně si trvám na svém. Nemohu sice vyloučit, že existující plačící, agresivnější nebo hysteričtější jedinci rodu ženského, avšak výjimka potvrzuje pravidlo.

Pokud jde o umění vcítit se do pocitů ostatních, ani zde muži nemají sebemenší šanci. Muži jsou z pohledu žen oprávněně jednoduchá stvoření, která myslí jen na moc, peníze, sex, hračky a sport, nikoliv nutně v tomto pořadí. Uvedené hodnoty mně vyšly na základě vlastního průzkumu, jemuž jsem věnoval řadu let. Naopak ženy se svými emocemi jsou schopné nejen pocity druhých cítit, nýbrž je intenzivně prožívat do takové hloubky, že už nerozlišují, které byly původně jejich a které ne. Někomu by se mohlo zdát, že je to příliš komplikované, proto uvedu jednoduchý příklad. Stačí se někdy zaposlouchat do telefonické konverzace některých žen, nejlépe v MHD. Zde přitom doporučuji nástupní i výstupní stanici na konečné, aby bylo možné zachytit alespoň z malé části onu emoční erupci.

V článku se dále zmiňují statistiky počtů žen ve vedoucích právních pozicích. U firemních právniček je to téměř jedna polovina, ovšem

u advokátních kanceláří je jich v pozici partnera jen necelá čtvrtina! Je tedy zřejmé, že je v advokacii něco špatně. Proč tomu tak je? Důvodů může být řada, mě napadá pár jednoduchých. Dřív se prostě do řad advokátů hlásilo víc mužů, kteří bývali méně emočně zranitelní a víc si připadali jako chlapi. Tím nastal první nepoměr. Druhý byl posílen právě oním historickým vnímáním mužského světa v této branži, do níž se ženy zrovna neřítily, mimo jiné i proto, že mnohé z nich netoužily flirtovat s příslušníky vězeňské služby nebo dokonce s jejich svěřenci. Díky současným trendům lze nicméně očekávat výraznější změny vzhledem ke generační obměně a skutečnosti, že stále přibývá studentek práv na úkor mužských konkurentů. To ovšem není řešení; chápu, že ženy si zaslouží víc a rychleji pod heslem „kdo chvíli stál, již stojí opodál“. Takhle nějak nás to učili, a když nám to opakovali třikrát, zůstalo to v nás. Slovní hříčky tohoto typu pochopí jen ti z nás, kteří již budou brzy generačně obměněni. Zpět k řešení.

Konečně se zase dostáváme ke kvótám. Jednou se nepovedly, ale proč je nezkusit znovu? Jsou jednoduché a nesmírně účinné. Příkladem může být zákaz kouření. Tolik povyku a nakonec je klid. Tady stačí nařídit, že větší polovina (matematický nonsense, ale v právu vše dovoleno) partnerů v advokátních kancelářích budou advokátky a basta. Co to způsobí? Pár stovek nezvládnutých mužských emocí, zborcení firemních rozpočtů, no a? Účel světi prostředky. Tím nekončíme. Přidáme pár let na senioritě mladickým koncipientkám, ubereme koncipientům, nově vybavíme kanceláře prostorami pro zkrášlení, instalujeme zábrany na zvedání WC sedátek,

přikoupíme zeštíhlující zrcadla, přebalovací lavice, vybudujeme dětské koutky a zajistíme pravidelný přísun módních magazínů. Za příkoří dřívějších generací žen přidáme poukazy všeho druhu a učiníme veřejné přísliby, že se zbývajících mužskými kolegy se postupně rozloučíme. Tato opatření jsou jen minimem toho, jak přispět k obnovení matriarchátu v naší společnosti díky všelému zvanému kvóty. Některým z nás se takové řešení nemusí zdát spravedlivé s poukazem na počty žen v soudnictví, kde na prvním stupni mají výraznou a na druhém mírnou převahu. Což je sice pravda, ale uvedená statistika jen dokládá, že když to jde na soudech, půjde to i v advokacii.

A na závěr něco povzbudivého i pro muže. Měli byste být vděční, že naše významné právničky nepodlehly šíleným trendům ze zahraničí a shodly se, že kvóty nejsou řešením. Takže je více než zřejmé, že jejich umění se vcítit do našich emocí je opravdové a nám nezbyvá, než se od nich nechat inspirovat. Současně je to od nich velmi prozřavé, protože brzy se budou muset vyrovnat s požadavky na kvóty rostoucí skupiny jedinců, kteří se nepovažují ani za muže, ani za ženy, tedy jakési jedince sui generis, o jejichž emocích nebude pochyb díky vzácnému spojení obou pohlaví v jednom těle. ●

JUDr. Josef Vejmelka,
advokát,
Vejmelka & Wünnch s. r. o.

 VEJMELKA & WÜNNCH
ADVOKÁTI ATTORNEYS AT LAW RECHTSANWÄLTE

Hledá se PRÁVNÍK se znalostí NJ

Chceš pracovat ve společnosti, která je 100 let světovou jedničkou v právní ochraně?

Služba, kterou poskytujeme již 24 let v České republice, pomáhá lidem v běžném životě i při podnikání. Budeš poskytovat právní pomoc našim klientům a spolupracovat s obchodním týmem. Budeš důležitým členem našeho týmu a spolupodílet se na našem společném úspěchu. K tomu od nás dostaneš naši plnou podporu a dle tvých potřeb budeme budovat a rozvíjet tvou kariéru. Máme pro tebe připravenou spoustu seminářů, workshopů, interní i externí lektory, tvého vedoucího a kolegy, kteří tě budou hned od začátku podporovat.

- Baví tě právo a věříš, že právní ochrana má v dnešní době smysl?
- Jsi schopen zvednout telefon a poradit klientům?
- Rád pomáháš lidem?
- Máš dobrý proklientský přístup a umíš poradit?

Přesně o tom je naše práce.

Co tě u nás bude čekat? Budeš:

- aktivně vyřizovat případy z různých oblastí práva (náhrada škody, pracovní právo, závazkové právo, sousedské právo atd.)
 - likvidace pojistných případů
- zpracovávat právní stanoviska a jiné právní dokumenty
- poskytovat právní servis klientům po telefonu
- uplatňovat nároky klientů u jiných subjektů
- jednat s externími právními zástupci

Co máme pro tebe připravené?

- Budeš pracovat v silné mezinárodní společnosti s dlouhou tradicí na trhu
- Získáš zodpovědnou a zajímavou práci s možností seberealizace
- Vážíme si každého našeho zaměstnance. Proto pro tebe máme přichystanou pestrou škálu benefitů: prémie, dovolenou navíc, sick days, firemní akce, příspěvek na doplňkové penzijní pojištění, stravenky, MultiSport, Flexi pasy, školení, slevu na firemní služby a mnoho dalšího

Co potřebuješ?

- Navážeme na magisterské studium na VŠ, obor právo, dalším rozvojem
- Německý jazyk máš na dobré úrovni
- V Excelu výborně zvládáš tabulky a grafy a ve Wordu formátování textů, ostatní IT programy tě baví
- Umíš přirozeně a profesionálně komunikovat
- K lidem a novým věcem se stavíš pozitivně

Dává ti to smysl? To je možná práce tvých snů...

Ted' jsi dočetl inzerát, který může změnit nebo posunout tvůj profesní život.

Co stačí udělat?

Napiš na brinkova@das.cz.

D.A.S. Rechtsschutz AG
pobočka pro ČR, největší evropský
specialista na právní ochranu

BRÁNÍME SLUŠNÉ

BusinessLife *FamilyLife* *YourLife* **SwissLife**

Firemní, rodinné i osobní finance si
žádají rozdílný přístup. Ve Swiss Life
pro Vás vždy najdeme to nejlepší řešení.
Swiss Life Select, finanční poradenství
pro život podle vlastních představ.

www.swisslifeselect.cz

SwissLife
Select

Právníká firma roku 2019

Společnost EPRAVO.CZ vyhlásila již 12. ročník firemního žebříčku Právníká firma roku. Záštitu nad letošním ročníkem převzalo, stejně jako v minulých letech, Ministerstvo spravedlnosti, záštitu nad galavečerem pak již tradičně Česká advokátní komora. Výsledky firemního žebříčku Právníká firma roku 2019 byly slavnostně vyhlášeny 4. listopadu 2019 v prostorách pražského paláce Žofín za účasti zástupců předních advokátních kanceláří a osobností české justice. Vítěze určila nezávislá skupina hodnotitelů z řad firem a institucí a rovněž pořádající společnost EPRAVO.CZ, která činnost právníků v České republice monitoruje dlouhodobě.

Výsledky 12. ročníku firemního žebříčku

Právnícká firma roku

Hlavní cena / Odborné kategorie / Zvláštní kategorie

Hlavní cena

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO MEZINÁRODNÍ KANCELÁŘ

Vítěz kategorie: Dentons Europe CS LLP, organizační složka

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO DOMÁCÍ KANCELÁŘ

Vítěz kategorie: PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU ZA NEJLEPŠÍ KLIENTSKÉ SLUŽBY

Vítěz kategorie: HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

大成 DENTONS

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

Odborné kategorie

PRÁVO OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ

Vítěz kategorie: Skils s.r.o. advokátní kancelář

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Vítěz kategorie: ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

DEVELOPERSKÉ A NEMOVITOSTNÍ PROJEKTY

Vítěz kategorie: Clifford Chance Prague LLP, organizační složka

FÚZE A AKVIZICE

Vítěz kategorie: HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

RESTRUKTURALIZACE A INSOLVENCE

Vítěz kategorie: ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

Vítěz kategorie: PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

BANKOVNICTVÍ A FINANCE

Vítěz kategorie: Dentons Europe CS LLP, organizační složka

KAPITÁLOVÉ TRHY

Vítěz kategorie: Skils s.r.o. advokátní kancelář

TELEKOMUNIKACE A MÉDIA

Vítěz kategorie: ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

Vítěz kategorie: ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

PRÁVO INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

Vítěz kategorie: Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Vítěz kategorie: HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

PRACOVNÍ PRÁVO

Vítěz kategorie: PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

TRESTNÍ PRÁVO

Vítěz kategorie: Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

FIREMNÍ COMPLIANCE

Vítěz kategorie: Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.

DAŇOVÉ PRÁVO

Vítěz kategorie: Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

ENERGETIKA A ENERGETICKÉ PROJEKTY

Vítěz kategorie: ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

LOGISTIKA A DOPRAVNÍ STAVBY

Vítěz kategorie: Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.

Zvláštní kategorie

REGIONÁLNÍ PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU

Vítěz kategorie: Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

ČESKÁ FIRMA NA MEZINÁRODNÍCH TRZÍCH

Vítěz kategorie: DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO BONO / CSR

Vítěz kategorie: CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s. r. o., advokátní kancelář

Děkujeme partnerům Právnícké firmy roku 2019

RENOCAR

Právo obchodních společností

Právo hospodářské soutěže

Developerské a nemovitostní projekty

Fúze a akvizice

Restrukturalizace a insolvence

Řešení sporů a arbitráže

Bankovníctví a finance

Kapitálové trhy

Telekomunikace a média

Duševní vlastnictví

Právo informačních technologií

Veřejné zakázky

Pracovní právo

Trestní právo

Firemní compliance

Daňové právo

Energetika a energetické projekty

Logistika a dopravní stavby

Regionální právnícká firma roku

Česká firma na mezinárodních trzích

Právnícká firma roku Pro Bono / CSR

Právnícká firma roku za nejlepší klientské služby

Právnícká firma roku pro mezinárodní kancelář

Právnícká firma roku pro domácí kancelář

JUDr. Vladimír Jirousek

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA

předání charitativního šeku Rödl & Partner

Galavečerem provázela hudba smyčcového kvartetu

pohled do sálu

Nebojte se kombinovat s námi to dokážete...

TISK

Díky modernímu technickému vybavení dokážeme zpracovat všechny typy tiskovin např. vizitky, hlavičkové papíry, obálky, letáky, plakáty, prospekty, katalogy, časopisy, knihy, štítky, nálepky a i atypické tiskoviny.

SCODIX

Scodix je povrchové zušlechtnění tiskovin reliéfním polymerem. Můžeme ho aplikovat na veškeré tiskoviny jako jsou vizitky, letáky, prospekty, katalogy, časopisy, knihy. Scodix lze použít pouze do formátu 700 x 500 mm.

LAKY

Nabízíme několik druhů voňavých laků, kterými mohou vaše tiskoviny vonět. Již několik let se naši zákazníci těší na vánoční papír vonící po skořici.

VELKOPLOŠNÝ TISK

Tato forma tisku je vhodná pro realizaci bannerů, samolepek, roll-upů, plakátů, fotografií i pláten do expozic. Tisk na vybrané druhy materiálů je vhodný pro dlouhodobou aplikaci v interiéru či exteriéru.

KNIHÁRNA

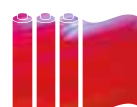
Vaše prospekty, katalogy, knihy, brožury a další tiskoviny dokážeme zpracovat do různých typů vazeb. S volbou vhodného typu vazby Vám rádi poradíme.

OBALY

Vyrábíme různé druhy standardních obalů, krabiček, stojánků, ale také speciální podle zadání klienta.

Stačí si vybrat

Více informací na tiskap.cz, nebo na tel.: 267 216 800

TISKAP
— Tisk na dotek —

TISKAP

— Tisk na dotek —

PORADÍME

VYMYSLÍME

NAVRHNEME

VYTISKNEME

ZABALÍME

DOVEZEME

TISKNEME

pro vás již téměř **30 let**

Firma Tiskap vznikla v září roku 1990. Dnes je významnou a nedílnou součástí polygrafického trhu nejenom v Praze. Zaměřuje se na náročné a něčím výjimečné tiskové produkty. O Vaše zakázky se vždy bude dokonale starat tým padesáti šesti zaměstnanců, kteří vždy Vaše zakázky zpracují tak, že se k nám budete rádi vracet.

Firma se zabývá kompletní polygrafickou výrobou, od grafického návrhu až po finální zpracování, včetně dopravy. Od roku 2000 pracujeme ve třisměnném provozu na tiskových strojích Heidelberg. Našimi zákazníky jsou mimo jiné renomované reklamní agentury a významné firmy v regionu.

Zpracujeme pro Vás všechny typy tiskovin včetně nestandardních zakázek. Provedeme ražbu, výseky i knihařské zpracování. Jako finální úpravu si můžete zvolit různé typy laků včetně voňavých, které jsou ideální pro upoutání pozornosti zákazníka. Zajistíme nejen rychlou a precizní realizaci zakázky, ale také dopravu hotových výtisků na místo určení.

V našem grafickém studiu si můžete nechat zhotovit návrhy a předtiskovou přípravu tiskovin, od vizitek až po knihy, včetně firemního merkantilu či produktových obalů. Pracujeme na platformách PC i Mac, s Adobe Creative Cloud, a výsledkem práce jsou kvalitní tisková data pro následné polygrafické zpracování.

Více informací na tiskap.cz
nebo na tel.: 267 216 800

TISKAP
— Tisk na dotek —

Globální firma na domácím hřišti v Česku a na Slovensku

Uplynul rok od spojení česko-slovenské kanceláře Dvořák Hager & Partners s Eversheds Sutherland. Pro budoucnost kanceláře to byl významný krok, integrovala se do jedné z největších světových právních kanceláří, kde působí 5000 lidí v celkem 34 zemích. A jaké výhody přineslo spojení klientům? Především přístup k mezinárodnímu know-how a možnost řešit právní záležitosti s jedním mezinárodním týmem, z jednoho kontaktního místa, při zachování stejné kvality služeb. I přes globální know-how a silnou působnost v regionu CEE však kancelář v žádném případě nezanedbává domácí hřiště, na kterém vyrostla.

Naše specializace:

- Korporátní právo, fúze a akvizice
- Obchodní smlouvy, mezinárodní obchod a přeprava
- Pracovní právo
- Financování, kapitálové a finanční trhy
- Nemovitosti a stavební právo
- Hospodářská soutěž, PPP, veřejné zakázky
- Zastupování v soudních a arbitrážních řízeních
- Insolvence a restrukturalizace
- Životní prostředí a odpadové hospodářství
- Energetika
- Rodinné firmy, nástupnictví, family business governance
- Ochrana osobních údajů, GDPR
- Regulace hazardních her

Rozhovor s partnery advokátní kanceláře Eversheds Sutherland

Pět mužů a jedna žena, toho času na mateřské dovolené – to je v současnosti vedení kanceláře Eversheds Sutherland. Ta za 15 let existence urazila kus cesty, když se z malé lokální „firičky“ o 5 právnících rozrostla více než desetinásobně. O loňském spojení s Eversheds Sutherland, vnímání změny klienty, přístupu k zaměstnancům, diverzitě nebo o dalším vývoji právních služeb hovoří partneři kanceláře Stanislav Dvořák, Bernhard Hager, Jan Krampera, Tomáš Procházka a Stanislav Servus v rozhovoru pro magazín EPRAVO.CZ.

Jak byste zhodnotili uplynulý přelomový rok 2019, ve kterém se vaše firma spojila s jednou z nejvýznamnějších globálních právních firem?

Stanislav Dvořák: Byl to náročný a současně skvělý rok, který přinesl spoustu změn, důležitých rozhodnutí a obrovský posun v tom, jak naše firma funguje. Stali jsme se

součástí globální právní firmy, začlenili se do ní jako do naší nové rodiny a přijali její značku jako naše nové jméno. A současně jsme si ponechali všechno to, co jsme se dosud naučili, v čem jsme dobří a proč si nás klienti vybírají – férovost, profesionalitu, preciznost a současně praktický obchodní přístup. Naším českým a slovenským klientům jsme začali pomáhat v oblastech odborných i geografických, kde jsme to dříve neuměli. Navázali jsme nové kontakty a začali pracovat pro řadu nových lokálních i mezinárodních klientů. Hodně jsme se přitom učili. Společně s ostatními partnery i dalšími kolegy jsme mnoho cestovali, několik našich právníků bylo na secondmentech v jiných kancelářích Eversheds a já sám jsem navštívil naše pobočky ve dvanácti evropských zemích. To všechno přineslo zasloužené ovoce, kdy jsme se z hlediska velikosti i významu řady našich projektů posunuli do vyšší ligy. Důkazem je například akvizice největší české cestovní kanceláře CK Fischer německou skupinou REWE/Der Touristik Group, kterou naše kancelář při této transakci zastupovala.

Bernhard Hager: To, že jsme se stali součástí Eversheds Sutherland, neznamená, že chceme zanedbávat lokální česko-slovenské hřiště, kde měly právní služby Dvořák,

Hager & Partners vždy velmi dobrý zvuk. Naopak domácí hřiště vůbec neopouštíme a o naše lokální klienty pečujeme se stejně vysokým nasazením jako dříve, ale současně jim přinášíme přidanou hodnotu vyplývající z mezinárodní spolupráce. Jak řekl kolega, možnost obsloužit právní potřeby klienta po celém světě je obrovská výhoda, a z hlediska internacionalizace nákupu právních služeb někdy až nutnost. Nicméně je důležité zmínit, že jsme firma, která je stále vlastněna lokálními společníky a finančně jsme nezávislí. To znamená, že nám nikdo neříká, kolik máme účtovat klientům či platit našim zaměstnancům, do jakých rozvojových projektů můžeme investovat nebo kolik právníků se může stát partnery a co je pro to od nich vyžadováno. V tomto směru tedy skutečně představujeme jak pro naše klienty, tak pro naše spolupracovníky tu nejlepší kombinaci globální firmy, lokálního managementu a finanční flexibility.

Dotklo se spojení s Eversheds Sutherland zaměření kanceláře?

Jan Krampera: Náš tým v Praze a Bratislavě nyní zahrnuje zhruba 60 lidí a stále roste. V oblasti klasické praxe pro firemní klientelu jsme silní především v právu obchodních společností

a fúzí a akvizic, pracovním právem, v nemoovitostních transakcích a stavebním právem a litigacích. Silnou pozici máme i v sektorech finančního, energetického či loterijního práva nebo práva životního prostředí. Ve všech klíčových oblastech jsme dlouhodobě doporučováni prestižními lokálními i mezinárodními žebříčky. Odborně se tedy nadále věnujeme oborům, na nichž jsme vyrostli, a v nichž jsme silní. Nové je to, že naše případy řešíme často v mezinárodním kontextu a získáváme tak zkušenosti z jiných trhů a s novými trendy ještě dříve, než ve větší míře dorazí k nám.

Jak je pro Eversheds Sutherland důležitý region CEE?

Stanislav Servus: V regionu střední a východní Evropy působíme kromě Česka a Slovenska také v Rakousku, Polsku, Maďarsku, Rumunsku, Pobaltí a v Rusku, ale

prověřené spolupracující kanceláře máme i v jiných zemích. Spolupráce v rámci regionu funguje již teď velmi dobře a chceme ji dále rozvíjet. Naše středoevropská část firmy by byla schopná se sama velmi dobře uživit a prosperovat jako regionální firma, i bez přísunu práce ze západní Evropy, Asie, Británie a Ameriky. Propojení a hladká spolupráce všech kanceláří ve středoevropském regionu, a také odborných týmů napříč kancelářemi, jsou pro nás důležité zvláště proto, že do tohoto regionu typicky směřují první investice, které naši čeští a slovenští klienti uskutečňují v zahraničí.

Tomáš Procházka: Klienti touží mít jedno nákupní místo, což jim nyní dokážeme pod naší značkou nabídnout. A také prostřednictvím jednoho kontaktního místa dodat

výstupy naší práce včas, v perfektní kvalitě, a pokud si to přejete, s vyúčtováním jedinou společnou fakturou. To je pro naše klienty velmi atraktivní, protože nemusí v každé zemi hledat někoho nového. Značka má mezinárodní reputaci a garantuje stejnou kvalitu služeb. V rámci Eversheds Sutherland existují čtyři hlavní odborné skupiny, pracovní právo je jedna z nich. To nám dává nám příležitost se velmi blíže poznat s lidmi z celého světa. Má to i rozměr odbornosti a kvality. Například když diskutujeme se zahraničními kolegy o tom, jak pomoci klientovi s konkrétním problémem, který řeší v jiné zemi. Názor

kolegů často v tomto směru přináší nový pohled a konkrétní radu. Schopnost pomoci i s globálními problémy je prostě obrovská konkurenční výhoda.

Důležitou součástí integrace lokální firmy do struktur globální je často přijetí firemní kultury. Jaké jsou základní rozdíly mezi tím, jak funguje velká firma, vedle toho jak se v Česku a na Slovensku vedou malé kanceláře?

Bernard Hager: Česká a slovenská kultura je hodně individualistická. Platí tady, že advokáti jsou často lidé, kteří mají rádi svoji autonomii a jsou neradi, když jim do toho někdo mluví. U nás je prostředí založené na spolupráci – nejde o jednotlivce, ale o tým. V globální firmě je týmová práce mnohem více podporovaná.

Jan Krampera: Chceme mít spokojeného klienta a mnoho do toho investujeme. Nejde jen o to, aby byl člověk právník, který vysvětlí paragraf, musí i rozumět byznysu a dobře komunikovat s klientem a přijímat jeho zpětnou vazbu.

Eversheds Sutherland se celosvětově profiluje jako kancelář, která dává důraz na diverzitu a podporu menšin, jak v tomto následujete mateřskou centrálu?

Stanislav Dvořák: Toto téma je pro nás velmi důležité, jen nutně nemusíme používat newspeak politické korektnosti. V naší kanceláři je poměr mužů a žen téměř vyrovnaný a pracujeme na tom, aby se přiblížil i na partnerské úrovni. Pestřejší týmy

jsou efektivnější a někteří klienti je vyloženě vyžadují. S tím souvisí i naše snaha najít způsob, jak vyjít vstříc různým představám našich kolegů o vyvážení soukromého a pracovního života. Je to trend, který si velmi dobře uvědomujeme. Čtyřicet procent našich právníků v Praze a v Bratislavě pracuje na zkrácené nebo flexibilní úvazky tak, aby zvládly současně práci a péči o děti. Jeden z našich vedoucích advokátů prožil minulý rok na rodičovské dovolené, ze které se nyní vrací. Ladíme správný recept, jak umožnit flexibilitu a práci mimo kancelář a současně nepřijít o osobní kontakt, který vnáší ducha a oživuje naši práci. Na druhou stranu advokacie vždy byla a bude náročné řemeslo a odpovědnost vůči klientům je tím, co rozhoduje o tom, jestli pracovní model je funkční nebo ne.

Změnila se v souvislosti s integrací nějak náborová politika a větší cílení na absolventy či zkušené odborníky s mezinárodními ambicemi?

Tomáš Procházka: Určitě se spíše soustředujeme na práci se studenty a absolventy, kteří studují v zahraničí, cestují a láká je mezinárodní prostředí. Snažíme se tak s nimi pracovat už na fakultách. Řada našich šikovných kolegů u nás začínala již v době studií. Každý student práv má u nás možnost udělat kariéru, kde „sky is the limit“, jinak řečeno, která má vést k partnerské nebo manažerské roli v některé kanceláři Eversheds, ať už u nás nebo v úplně jiné části světa. Předpokladem je, aby každý student či absolvent, který k nám nastoupí, vnímal advokátní práci nejen jako intelektuální realizaci, ale především jako pomoc a službu klientům, a aby pochopil, co má udělat proto, aby se mohl posunout dál.

Stanislav Dvořák: To je pravda. Nejlepším příkladem je právě Tomáš. Před 14 lety k nám nastoupil jako koncipient a teď je společníkem kanceláře, vede naši pracovní právní praxi, je v této oblasti pravidelně hodnocen v mezinárodních žebříčcích jako přední odborník v Česku a do budoucna bude mít v této oblasti významnou roli i v rámci evropské pracovní právní skupiny Eversheds.

Eversheds Sutherland je celosvětově známá tím, že sleduje trendy a dává důraz na technologie. Jak nové technologie hodláte zapojit do každodenního fungování kanceláře a služeb pro klienty?

Bernard Hager: Jsme si vědomi, že stále více dochází ke komoditizaci právních služeb, přičemž mnohé často vychází z mezinárodních vzorů či databází. Svět se mění a vše spěje k využití technologií, rychlosti a zjednodušení pro klienta. Pokud chceme růst, musíme sledovat moderní trendy a zaměřit se na služby s vysokou přidanou hodnotou, nikoliv na komodity, které často podléhají rutinní činnosti a do budoucna je nahradí technologie.

Stanislav Servus: Cílem vývoje těchto technologií, které hodně prosazují naše centrály v Londýně a Atlantě, je právě odbourávat rutinní činnosti a zefektivnit a zautomatizovat produkci opakujících se dokumentů. Nové technologie také snadno dokáží eliminovat chybovost v důsledku lidského faktoru a využívat nástrojů umělé inteligence při analýze velkého množství dokumentů a dat. V této oblasti budou vždy existovat obrovské úspory a možnost využívat nejpokročilejší technologie mají jen ti největší. Také toto je jedna z výhod, které nám spojení s Eversheds přináší a které už nyní naši klienti oceňují. ●

Stanislav Dvořák je řídícím partnerem kanceláře v Praze. Zaměřuje se především na obchodní právo a M&A a právo kapitálového trhu.

Bernhard Hager je řídícím partnerem kanceláře v Bratislavě. Je rakouským a slovenským advokátem, který vede služby pro německy mluvící klienty v rámci German Desk. Kromě toho se zaměřuje na oblasti energetiky a práva životního prostředí.

Jan Krampera je partnerem kanceláře v Praze a vedoucím jejího litigačního oddělení.

Tomáš Procházka je partnerem kanceláře v Praze a vede pracovní právní oddělení.

Stanislav Servus je partnerem kanceláře v Praze a vede praxi zaměřenou na privátní klienty a rodinné firmy.

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.

Oasis Florenc
Pobřežní 394/12, 186 00 Praha 8 – Karlín
tel: +420 255 706 500
email: praha@eversheds-sutherland.cz
www.eversheds-sutherland.cz

**EVERSHEDS
SUTHERLAND**

Eversheds Sutherland, advokátska kancelária, s.r.o.

Cintorínska 3/a, 811 08 Bratislava,
tel: +421 232 786 411
email: bratislava@eversheds-sutherland.sk
www.eversheds-sutherland.sk

Konkurenční výhodou v M&A je mezinárodní přístup a široké pokrytí

Více než 500 významných globálních fúzí a akvizic ročně uskuteční mezinárodní transakční tým Eversheds Sutherland. Jeho řady od listopadu 2019 posílili zkušení advokáti Radek Váňa a Michal Hrabovský. Zatímco Michal Hrabovský je kromě transakcí expertem také na soutěžní právo, kterému se věnoval na postgraduální úrovni na University of Cambridge, Radek Váňa má zase unikátní zkušenosti z prostředí mezinárodního transakčního businessu v Londýně, Amsterdamu, Almaty či Tbilisi.

Jak byste zhodnotili lokální i globální trh v oblasti M&A v roce 2019 a jaký je váš předpoklad pro rok 2020?

Radek Váňa: Celková čísla z hlediska objemu i hodnoty transakcí jsou stále velmi vysoká. Na lokálním trhu došlo k řadě zajímavých obchodů jako byla akvizice Kiwi.com,

spojení České pojišťovny a Generali pojišťovny, převzetí kabelového operátora UPC ze strany Vodafone, televize Nova se opět vrátila do rukou skupiny PPF a v neposlední řadě byl významný i prodej největší české cestovní kanceláře CK Fischer německými investory, kde právní služby poskytovala naše kancelář.

Podle prvních informací bilancujících rok 2019 došlo globálně ve druhé polovině roku k zastavení dosavadního růstu objemu i počtu celosvětových M&A transakcí, zejména aktivita v Evropě zaznamenala oproti předchozímu roku znatelný propad. Je jen otázkou času, kdy se ekonomické zpomalení v Evropě, a z něho vyplývající pokles transakční aktivity, promítne i do České republiky. Přesto však lokální trh M&A zatím zůstává v dobré kondici. Velmi silné zůstávají nemovitostní transakce, s potěšením evidujeme také obnovený zájem o průmyslové podniky. Dlouhodobě velmi aktivní zůstává trh původně rodinných firem, jejichž zakladatelé svůj business prodávají a zakládají fondy zaměřené na další investice.

Michal Hrabovský: Transakční trhy se propadly v loňském roce především v Evropě a v Číně. V jiných částech světa naopak výrazně rostly s tím, že k mírnému nárůstu hodnoty transakcí došlo i v severní Americe.

V Evropě chyběly především velké příchozí

transakce, což připisují geopolitické a ekonomické nejistotě spojené s odchodem Británie z Evropské unie, mírně zhoršeným vyhlídkám vývoje hospodářství v kontinentální Evropě a obavám plynoucích z nárůstu protekcionismu v mezinárodním obchodu. Přinejmenším Brexit zůstane významným faktorem i v roce 2020, protože Británie sice opustila Unii k 31. lednu, ale následovat bude přechodné období a vyjednávání o konkrétní podobě obchodní dohody mezi nimi. Na druhou stranu na trhu trvá dostatek levných peněz a podle některých studií plánuje v roce 2020 akvizici více než polovina světových firem. Vysoké hodnoty aktiv drží nahoře i pocit, že konjunktura končí. Z těchto důvodů věřím, že rok 2020 bude v oblasti M&A transakcí celkově dobrým rokem.

Jak vidíte současné trendy v rámci M&A?

Michal Hrabovský: Až doposud platilo, že poptávka po kvalitních akvizičních cílech převyšuje nabídku. Přetrvává také silná aktivita private equity fondů, které mají k dispozici rekordní objemy peněz. I proto v tuto chvíli stále ještě má obecně silnější vyjednávací pozici prodávající strana. V souvislosti s tím roste obliba určení kupní ceny pomocí tzv. locked box, tedy pevně stanovené ceny bez pozdějších úprav.

Radek Váňa: Vedle trendů, které zmiňoval Michal, bych rád zmínil rostoucí zájem smluvních stran o tzv. Warranty and Indemnity Insurance, tj. pojištění rizika vyplývající ze záruk, které prodávající dává kupujícímu při uzavření transakce. V České republice zatím tento instrument tolik nevidíme, ale na velkých trzích je hojně používán a například při aukcích vede takřka k eliminaci smluvních vyjednávání. Také bych zmínil rostoucí aktivitu českých a dalších regionálních investorů v zahraničí. Náš trh je malý a čím dál více společností hledá vhodné cíle nejen na východ, ale i na západ od našich hranic.

Na co se chce Eversheds Sutherland zaměřit v rámci rozvoje služeb M&A?

Radek Váňa: Na internacionalizaci našich služeb, s tímto cílem jsem také do Eversheds Sutherland nastoupil. Naší konkurenční výhodou je jedinečný footprint, jsme jednou z největších kanceláří na světě působící ve 34 zemích světa, v 69 městech v Evropě, Asii i v Americe, máme na 3000 právníků. Jako právník, který mnoho let působil v Londýně a dalších zemích, mohu zahraničním klientům zprostředkovat právní služby v České republice z perspektivy mezinárodního prostředí, ve kterém se pohybují. A obráceně, doprovodit české klienty při podnikání v zahraničí prostřednictvím naší mezinárodní sítě. Na českém trhu jde o velmi unikátní výhodu a klienti to již začínají oceňovat.

Michal Hrabovský: Naprosto souhlasím. Trendem je globalizace a centralizace právních služeb v rámci jedné právní firmy. Pro klienty je efektivnější mít pokryté všechny jurisdikce u jedné firmy, protože mají zkušenost, že advokáti ze stejné kanceláře spolu lépe komunikují a spolupracují. Navíc nabízejí službu jednoho kontaktního místa. Čili český klient se může s důvěrou obracet na svého českého právníka, který mu zajistí stejnou službu např. v dalších pěti zemích světa.

Radku, působil jste dlouhá léta londýnské City, dalších centrech mezinárodního businessu, jak byste srovnal svět velkého businessu s prací v České republice?

Radek Váňa: Upřímně, ty dva světy nelze spravedlivě porovnávat. Londýn je jedno z hlavních světových center businessu, kde zcela běžně pracujete na transakcích v řádu miliard dolarů, pohybujete se ve společnosti elitních globálních právníků, investičních bankéřů a dalších profesionálů. Já osobně jsem za zkušenosti, které jsem v tomto prostředí získal, nesmírně vděčný, protože český

trh logicky při své velikosti takové možnosti nenabízí.

Jsem přesvědčen, že s rostoucími ambicemi českých firem bude stále více na našem trhu poptávka po právním poradenství v mezinárodním standardu a já se velice těším na to, že jej budu moci klientům Eversheds Sutherland v Česku a na Slovensku se svými kolegy zprostředkovat.

Michale, jak si představujete rozvoj služeb v rámci soutěžního práva?

Michal Hrabovský: Klientům budeme i nadále pomáhat při povolování spojení s jinými soutěžiteli i v souvislosti s dominantním postavením na trhu či jejich konkurence, například v souvislosti s přístupem ke klíčové infrastruktuře. Soutěžněprávní poradenství bývá nezbytné i v případech, kdy klient nemá dominantní postavení, a zpravidla zahrnuje přípravu a revize distribučních smluv, případně franšízových smluv a dalších smluv týkajících se předmětů duševního vlastnictví. Ve všech oblastech poskytujeme klientům rovněž praktická školení a zastupujeme je v řízeních vedených u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ČR, Protimonopolního úřadu SR či Evropské komise, čímž ve svém důsledku šetříme klientům nemalé finanční prostředky. Samostatnou kapitolou je poradenství v nově se rozvíjející oblasti soukromoprávního vymáhání náhrady škod v případě porušení právních předpisů o hospodářské soutěži.

Nově se chceme věnovat prohloubení spolupráce v rámci mezinárodní sítě. V tomto je naším přirozeným partnerem Německo a Rakousko, kde vidíme potenciál z hlediska využití obchodních příležitostí. S implementací nové ECN+ směrnice lze očekávat, že přeshraniční spolupráce při vymáhání pokut uložených soutěžním úřadem v jiném členském státě EU bude výrazně jednodušší, a že k zahajování takových řízení bude docházet častěji. Na to se musí připravit všechny české a slovenské firmy, které dodávají své výrobky na jiné trhy v EU, nejčastěji právě do Německa či Rakouska. V praxi už nyní dochází k situacím, kdy české a slovenské firmy čelí obviněním z účasti na kartelových

dohodách se svými německými konkurenty, s tím, že příslušné řízení je vedeno pouze v SRN. V takovém případě hrozí obrovské pokuty až do výše 10 % skupinového ročního obrátu. Pokuty a další postihy hrozí i jednotlivcům zodpovědným za případné porušení. Z naší zkušenosti lze klientům doporučit, aby se preventivně obrátili na právníky specializující se na právo hospodářské soutěže za účelem posouzení své účasti v profesních spolicích, asociacích či komorách. Právě na půdě těchto organizací, aniž by si to klienti uvědomovali, dochází k problematickému jednání nejčastěji.

Druhou oblastí, na kterou se více zaměříme, je podávání společných nabídek ve výběrových řízeních. Jde o situace, kdy dva nebo více uchazečů nepodá každý samostatnou nabídku, ale z kapacitních či jiných důvodů se dohodnou na jedné společné. V praxi naprosto běžná věc. Drtivá většina podnikatelů nemá vůbec tušení, že na ni může být něco špatného. Hranice mezi dovoleným podáním společné nabídky a zakázaným skrytým kartelem jsou přitom neostře a v pohybu. Samotná právní obec si na ně teprve tvoří jednotný názor. Důsledkem je, že český podnikatel je často podroben administrativně, časově i finančně náročnému řízení i v případě, kdy nebyla prokázána existence či alespoň hrozba nezanedbatelného narušení hospodářské soutěže, jak požadují právní předpisy. Výjimkou nejsou ani případy, kdy je takový dopad na soutěž od začátku vysoce nepravděpodobný, například z důvodu relativní nevýznamnosti zakázky pro daný relevantní trh. V současné situaci lze klientům doporučit, aby si předem připravili tzv. defense file, tj. argumenty a podklady (např. jednoduchou ekonomickou analýzu) prokazující, že v daném výběrovém řízení nemohli podat stejnou nebo lepší samostatnou nabídku.

Radku, vím, že se chcete specializovat na rusky mluvící klientelu. Jak vidíte rozvoj vašich služeb v rámci Russian desk?

Radek Váňa: Pracoval jsem mnoho let pro velké mezinárodní společnosti v Kazachstánu, předtím v Gruzii. Mám k tomuto regionu blíz-

ko, mluvím plynule rusky, mám tam spoustu výborných kontaktů. Česká republika tam má stále vynikající zvuk, a přestože podnikání kdekoli v bývalém Sovětském svazu není pro každého, rozhodně jde z pohledu českých společností o velmi zajímavou oblast. Českým společnostem, které o investicích ve Střední Asii a celém postsovětském prostoru uvažují, samozřejmě mohu leccos poradit, a to nejen pokud jde o čistě právní otázky.

V České republice také působí mnoho investorů ze zemí Sovětského svazu, kteří jsou velmi vděční, pokud najdou právníka, který jejich mentalitu zná, a se kterým se domluví vlastním jazykem. Samozřejmě jsme jim přes Prahu schopni zprostředkovat poradenství v celé síti Eversheds Sutherland po celém regionu, ale i dále na západ.

Oba jste dlouho působili v jiných mezinárodních advokátních kancelářích, Radek Váňa má rozsáhlé zkušenosti z advokacie v Londýně, Amsterdamu i zemích bývalého Sovětského svazu, Michal Hrabovský je v České republice odborníkem doporučovaným ratingovou agenturou Legal 500. Proč jste si vybrali zrovna Eversheds Sutherland?

Michal Hrabovský: Eversheds Sutherland se v průběhu doby propracovala mezi nejlepší kanceláře na světě a disponuje nevyčerpatelnou zásobou znalostí, talentu a obchodních kontaktů. Mám zde nyní možnost podílet se s její podporou na dalším rozvoji transakční praxe a především mi byla svěřena soutěžněprávní praxe v Praze a v Bratislavě, což je pro mě velmi vítaná výzva.

Radek Váňa: Já jsem se po letech působení na mezinárodních trzích rozhodl pro návrat do České republiky a zpět k advokacii. Chtěl jsem najít místo, kde budu moci naplno uplatnit své mezinárodní transakční zkušenosti, proto jsem hledal silnou místní kancelář zapojenou do velké globální sítě. Když jsem dostal možnost vzít si na starost další rozvoj M&A služeb v Eversheds Sutherland, neměl jsem o čem dál přemýšlet. ●

Radek Váňa vede v kanceláři tým v oblasti M&A a Russian Desk. Má za sebou více než dvacetiletou kariéru kombinující praxi advokáta v předních mezinárodních kancelářích a transakčního in-house právníka. Jako právník pro mezinárodní transakce působil v Praze, Londýně, Amsterdamu a Almatě.

Michal Hrabovský vede v kanceláři tým soutěžního práva. Je také opakovaně doporučovaným právníkem ratingovou agenturou Legal 500 jako odborník pro oblast fúzí a akvizic.

Nemovitosti v roce 2020: Stále na vlně optimismu

Sedm otázek pro vedoucí advokátku Dominiku Veselou

Jak byste zhodnotila trh fúzí a akvizic v oblasti nemovitostí v loňském roce?

Možná trochu překvapivě byl rok 2019 z pohledu realitních transakcí nadmíru úspěšný. Tuzemské office parky, průmyslové a logistické areály, obchodní centra či rezidenční projekty lákaly české i zahraniční investory. Ti za komerční nemovitosti utratili podle odhadů celkem kolem tří miliard eur. Z tohoto investičního objemu připadá nemalá část i na transakce, které realizoval náš nemovitostní tým. Jmenovat mohou například zastupování realitního fondu Conseq při akvizici retail parku na Rašínově třídě v Hradci Králové nebo podporu společnosti Safestay PLC při koupi hostelových řetězců v Česku, na Slovensku a v Polsku.

Byl loňský rok ve srovnání s předchozími něčím výjimečný?

Trhem zahýbalo několik významných transakcí. Zejména prodej nejvyšší budovy v Česku AZ Tower, administrativních komplexů Waltrowka a Rustonka či developera P3 Logistics Parks. Tyto akvizice byly mimořádné především svoji hodnotou, současně však nelze předpokládat, že by se v nejbližší době opakovaly. Bez jmenovaných transakcí by se loňský rok nijak nevymykal z očekávání. Zajímavé je, že téměř čtyři pětiny akvizic se uskutečnily v Praze. To je oproti minulým letům, kdy na Prahu připadaly tři z pěti transakcí, znatelný rozdíl. A konečně, v loňském roce pokračovala zvýšená investiční aktivita a zájem ze strany jihokorejských investorů.

Jaký je podle vás výhled pro rok 2020?

Již nějakou dobu pozorujeme řadu ekonomických ukazatelů, které signalizují budoucí oslabení ekonomiky. Přesto si dovoluji odhadnout, že vysoká poptávka a s ní související růst cen nemovitostí budou ještě minimálně letos pokračovat. Jen v roce 2019 vzrostly ceny kancelářských prostor o 10 procent.

Český realitní trh není ještě tak globalizovaný a současně je česká ekonomika stále relativně v kondici. Lze proto předpokládat, že banky budou i v tomto roce připraveny realitní transakce financovat.

Z naší praxe pozorujeme výrazně klesající poptávku po maloobchodních centrech, a naopak doposud neobvyklý zájem o investice do hotelů. V každém případě doufáme, že i rok 2020 přinese řadu příležitostí podílet se na zajímavých nemovitostních projektech a být praktickým a spolehlivým průvodcem v džungli realitního práva pro naše stávající i nové klienty.

Jaký byl nejzajímavější projekt, na kterém jste loni pracovala?

V portfoliu našich projektů jsou průřezově zastoupeny téměř všechny oblasti nemovitostního práva. Od nájemních smluv, přes transakce, development a smlouvy o výstavbě, až ke sporům v oblasti stavebního práva. Je tu ale jeden projekt, který se vymyká a práci na něm mám obzvlášť ráda. Jde o pro bono projekt pro nadační fond Dům Ronalda McDonalda. V tomto projektu balancujeme mezi soukromým právem, kde jde téměř všechno, a veřejným právem, kde naopak nejde skoro nic. Hledáme cesty, jak vyhovět předpisům a zároveň vše realizovat efektivně. Narážíme na nespočet důvodů, proč bychom to mohli vzdát, ale to není náš styl – nikdy to nevzdáváme. Tohle je práce, která stojí hodně úsilí, ale současně je každý posun vpřed tou nejsladší odměnou.

V loňském roce se vaše firma stala součástí ES. Jaké to je pracovat s globálním realitním týmem ES?

Až překvapivě skvělé a snadné. Zvlášť v rámci projektů, kde je potřeba, aby funkčně spolupracovaly všechny zapojené země, je vidět, že jsme jedna firma, jeden tým. Všichni mají snahu dodat klientům praktickou službu ve špičkové a jednotné kvalitě. Samozřejmě zapojení do globální firmy je i velká porce odpovědnosti. Jedno, jestli pracujete s kolegy z dalších zemí na společném projektu, nebo vám kolegové z kanceláře v jiném státě svěří do rukou péči o „svého“ klienta. Nesmíte zklamat – ani kolegy, ani klienta.

Jak jste se dostala k vedení týmu nemovitostního a stavebního práva? Vypadáte trochu mladě...

K vedení týmu jsem se dostala díky (doufám) dobré práci, snaze, výdrži, a hlavně důvěře ze

strany firmy. Ve firmě jsem od doby, kdy jsem byla doslova právní „mimino“. Firma mě od začátku podpořila v profesním růstu a kolegové (partneři na prvním místě) byli ochotni do mě investovat svůj čas a energii. Díky tomu mám teď možnost to firmě alespoň trochu vrátit zpět.

Proč si klienti vaši firmu v oblasti nemovitostí vybírají?

Důvodů je řada, ale zmíním tři hlavní. Zaprvé, klient má mezinárodní projekt, který je třeba realizovat ve více jurisdikcích. Máme kanceláře ve 34 zemích, ale klient má jedno místo kontaktu a nemusí se zatěžovat zbytečnou administrativou. Zadruhé, klient pozná hodnotu. Nemáme pověst nemovitostního butiku, ke kterému by chodila práce „sama“, takže se musíme víc snažit. Naším cílem je udělat skvělou práci a dodat klientovi to, co potřebuje. Klienti se přesvědčí, že dodáváme špičkové služby, a rádi se k nám vrací. A zatřetí, klienti stále častěji nepotřebují „jen“ realizovat realitní transakci, ale chtějí podporu pro celý svůj byznys. I to umíme vyřešit. Zajímáme se o praktické aspekty klientova podnikání, s kolegy z ostatních specializací se díváme a rozebíráme věci ze všech stran. Pak můžeme být pro klienty nejen dobrým poradcem, ale i důvěryhodným a stabilním partnerem. ●

Dominika Veselá

Dominika Veselá je vedoucí advokátka, která v kanceláři Eversheds Sutherland vede tým nemovitostního a stavebního práva.

**Vaši právníci pro český,
slovenský a mezinárodní business.**

Jeden mezinárodní tým. Jedno kontaktní místo.
Jedna kvalita služeb.

Chambers
AND PARTNERS

Praha:

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o., Pobřežní 394/12, Karlín, 186 00 Praha 8
T: +420 255 706 500 | E: paha@eversheds-sutherland.cz | www.eversheds-sutherland.cz

Bratislava:

Eversheds Sutherland, advokátska kancelária, s.r.o., Cintorínska 3/a, 811 08 Bratislava
T: +421 232 786 411 | E: bratislava@eversheds-sutherland.sk | www.eversheds-sutherland.sk

69 kanceláří | **34** zemí | **5000** lidí

Client Commitment. Innovative Solutions. Global Service.

A portrait of JUDr. Vladimír Jirousek, a man with a white mustache, wearing a dark blue shirt and a green and blue striped tie. The background is a light, neutral color.

JUDr. Vladimír Jirousek, předseda České advokátní komory

„Jako absolutně podstatné vnímám nastartování stálé komunikace jak mezi všemi členy justice nebo částmi justice v tom nejširším slova smyslu, tak i se všemi samosprávami.“

ADOLF LOOS APARTMENT AND GALLERY VÁS SRDEČNĚ ZVE NA AUKCI UMĚNÍ VE VÝSTAVNÍ SÍŇI MÁNES.

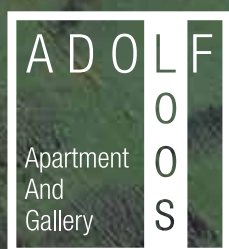
THE LEADING CZECH AUCTION HOUSE ADOLF LOOS
APARTMENT AND GALLERY CORDIALLY INVITES YOU TO ITS
NEXT AUCTION OF SELECTED WORKS OF ART.

NEDĚLE 26. DUBNA 2020 OD 14 HODIN / SUNDAY APRIL 26, 2020 FROM 2 PM

VÝSTAVNÍ SÍŇ MÁNES / THE MÁNES EXHIBITION HALL

Masarykovo nábreží 250/1, Praha 1

JOSEF ČAPEK, DĚTI V TRÁVĚ / CHILDREN IN THE GRASS, 1933, olej na plátně / oil on canvas

www.aloos.cz

PŘEDAUKČNÍ VÝSTAVA EXPONÁTŮ | EXHIBITION TIMES (VIEWING)

1. —25. 4 2020: 10.00—18.00 hodin | 26. dubna 2020: 10.00—13.30 hodin

April 1—25, 2020: 10 AM—6 PM | April 26, 2020: 10 AM—1:30 PM

Výstavní síň Adolf Loos Apartment and Gallery v Mánesu

Adolf Loos Apartment and Gallery in Manes | Masarykovo nábreží 250/1 | Praha 1

Loni tomu byly dva roky, co jste se stal znovu předsedou České advokátní komory. Prvně jste do této řeky vstoupil v roce 2003, co se změnilo za těch 16 let z dnešního pohledu?

Řekl bych, že dnes je té práce mnohem více, což je podmíněno mnoha okolnostmi. Jednou z nich je například obrovský zájem médií o justiční dění obecně, a samozřejmě návazně také o dění v advokacii. Neustále se musíme potýkat ať už s věcmi příjemnými, tak s věcmi nepříjemnými. Je pravdou, že to mé první funkcionářské období bylo také hektické. Zpočátku zejména proto, že jsem byl nezkušený. Vůbec nikdy by mě nenapadlo, že skončím v takové funkci a zhruba půl roku mi trvalo, než jsem se zorientoval. Poté bylo té práce skutečně hodně, protože jsem měl trochu jiné představy o fungování Komory než moji předchůdci, kteří samozřejmě reflektovali určitou dobu, určité společenské dění. Již tenkrát se ale začalo o dění v justici zajímat mnoho lidí, mnoho stran, mnoho společenských skupin, takže už nebylo možné přistupovat k té práci v rámci toho, jak znělo heslo mého předchůdce, kterého si samozřejmě velmi vážím, doktora Čermáka, který říkal „Musíme pracovat, ale nemusíme být moc vidět.“ Od onoho roku 2003, a vyvrcholilo to vstupem do Evropské unie a řady nadnárodních advokátních organizací, takto jednat už nebylo možné. Museli jsme se daleko více otevřít světu, což znamenalo samozřejmě i nastartování nejrůznějších rizik, kterým jsme se museli bránit. Nicméně, tenkrát ta doba byla sice hektická, ale zejména pro mě. Důvodem bylo to, že ne všichni sdíleli mé vize, mé představy o tom, jak má Komora fungovat. Dnes je té práce mnohem a mnohem více a i atmosféra je mnohem hektičtější. Mám ale jednu obrovskou výhodu a to, že představenstvo bylo zvoleno víceméně v té podobě, jak jsem si to představoval. Řeknu to zcela otevřeně, mám vedle sebe řadu vynikajících odborníků z různých oborů, kteří jsou velmi aktivní a pilní, respektují mé postavení, neuvěřitelně plní svá zadání. Mohu s radostí říct jenom jediné, mohu se na ně spolehnout, ať už je to doktor Sokol v oblasti trestního práva, ať už je to na poli soukromého práva magistr Němec, ať je to v problematice daňové doktorka Novotná nebo v IT problematice doktor Maisner. Takže v tomto směru vidím velký rozdíl mezi tím, co je a co bylo, a s ohledem na to, co na nás všechno padá, co se všechno po nás chce, je to základ. Řekl bych, že naše činnost má smysl a je v jistém smyslu i úspěšná, za což kolegům musím velmi poděkovat.

Jaké nejzásadnější počiny se zatím povedly?

Povedlo se toho docela dost. V prvé řadě bych ale chtěl zdůraznit, že „gró“ naší dnešní práce tvoří legislativa. Je to obrovský nával problémů a nevzpomínám si, že bych v prvním funkčním období víceméně v rámci každého jednání představenstva projednával nebo jsme projednávali komplikovanou legislativní problematiku, ať je to ve sféře daňové, trestní, soukromého práva, nebo korporátní problematiky, jak je tomu dnes. Pověštinou se podstata daného problému odvíjí od toho, že část, ať už je to novelizační nebo rekodifikační předpis, se vždy týká advokacie nebo advokátní činnosti či Komory jakožto nezávislé veřejné samosprávy a nám nezbyvá než dávat obrovský pozor na ataky určité části státní správy nebo politické reprezentace vůči základním principům výkonu advokacie. Ty jsou stálé, nepřetržité a já to vidím tak, že budou věčné. Takže nezbyvá než se neustále danou legislativou zabývat. Představenstvo zasedá jednou měsíčně po dva dny a z toho skutečně celé úterní dopoledne strávíme nad legislativou. Já můžu příkladem říci, že v uplynulých dvou letech to je zejména problematika související s transpozicí směrnice EU DAC 5, teď to nepochybně bude problematika související s daňovým balíčkem a transpozicí směrnice EU DAC 6. Nejde však jenom o tyto směrnice. Ono jich je daleko více. Ale co vidím jako velký problém, je to, že naši legislativci, resp. poslanci, kteří ve finále rozhodují o podobě té transpozice, mnohdy nerespektují její limity a účel. Snaží se například úpravu, která je tou směrnicí určena pro nadnárodní problematiku, imputovat i do vnitřní právní úpravy. Právě proto jsem nedávno jednal na bruselské půdě s evropskými poslanci, s jejich asistenty, s velvyslancem České republiky v Evropské unii, i s právním oddělením tohoto velvyslanectví. Apeloval jsem na ně, aby v rámci svých mediálních vystoupení v České republice jasně a v návaznosti na legislativní procesy probíhající u nás v Parlamentu upozorňovali na to, kde jsou limity té směrnice, jaký je její účel, a proč by neměly být limity překračovány. Takže pokud tato otázka směřuje na to, co nás nejvíce zatěžovalo, tak to byla nepochybně legislativa.

Nemohu se nezeptat, co se nepovedlo? Šli jste přeci jenom do posledního sněmu s nějakými vizemi, s nějakým programem, podařilo se všechno naplnit?

Mnohé jsme naplnili a myslím si, že mnohé se naplňuje. Jsou tu určité projekty, které

nelze realizovat během dvou let. Jediné, kde stále zaostáváme, je souboj s vinkláři. Tedy s osobami vykonávajícími fakticky právní služby bez toho, aniž by k tomu měly náležité povolení a pravomoci. Jsou to podomní právníci poskytující právní služby způsobem „my vám to uděláme všechno rychle a zadarmo a advokáti jsou drazí, a až to vyhraje, tak si vezmeme 20 %“. Bohužel, v této oblasti se nám zatím nepodařilo náležitě monitorovat celý ten prostor. Představuje to opravdu velký problém, protože kyberprostor dává právě vinklářům úplně nové možnosti. Co si budeme říkat, samozřejmě i advokátům. Právě proto musíme zcela transparentně ukazovat i v rámci poskytování IT služeb nebo prostřednictvím elektronických médií „Vážení, my jsme ti a ti advokáti, my jsme pojištění, my poskytujeme služby pod kárnou odpovědností a tím pojištěním, takže pokud teda sázíte na takové služby, obraťte se na nás“. Čím dál tím více advokátů v tomto směru naskakuje na vlnu IT služeb. Komora se k tomu postavila tak, že jsme zpracovali jasné podmínky a regule pro poskytování právních služeb v kyberprostoru. Ale nepovedlo se nám podchytit a řádně monitorovat vinklářské služby. Pokud už nějaké podchytíme, tak se zatím nepodařilo nastartovat takovou spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti, aby docházelo k náležitému šetření a v rámci správního řízení k sankcionování těchto služeb.

Je vinklaření to jediné, co vám advokátům komplikuje život?

No tak to rozhodně ne. Na podzimní konferenci exekutorů vystoupil s vynikajícím příspěvkem můj přítel a soudce Nejvyššího správního soudu Karel Šimka. Ten zdůrazňoval jednu věc, kterou zdůrazňujeme stále, a mnohdy to vypadá, jako bychom hrách na zeď házeli, a totiž, že nezávislá samospráva je ústavní nezbytností, že jakékoliv ingerence státní správy do této samosprávy samozřejmě narušují nezávislost, a tím pádem narušují skutečně svobodný výkon této právnické profese. A je třeba si uvědomit, že jsou to v podstatě jediné advokáti, kteří dnes a denně vystupují proti státu v zastoupení občanů. Je stále potřeba vysvětlovat, proč máme povinnost mlčenlivosti, proč je třeba chránit důvěrnost vztahu mezi klientem a advokátem. Je to věčný problém. Vzpomeňte si třeba na znění konečné zprávy poslanecké komise ohledně OKD, kde se dokonce navrhuje, aby pod povinnost mlčenlivosti nespádalo sdělení, koho zastupují. Tam vystupující advokáti by při dotazu, kdo je jejich klientem, měli říci: „Nezlobte

Umíme vzít **projekty do vlastních rukou**

ÚSPĚCH BRATISLAVSKÉ ELEKTRÁRNY

Bratislavské paroplynové elektrárny skupiny PPC Investments před pár lety ztratily klíčové obchodní kontrakty a kvůli problémům stály i investice do dalšího rozvoje. Když do skupiny v roce 2015 vstoupil Natland, přinesl jako vklad nejen finance, ale hlavně zkušenosti. Byly uzavřeny dlouhodobé kontrakty, dokončila se stavba kogenerační jednotky Rolls-Royce. Díky dalším změnám začala firma opět růst: EBITDA vzrostla sedmkrát, o 13,5 milionu eur, roční tržby se zvýšily pětkrát, o 43,1 milionu eur. Po třech letech práce se Natland z firmy stáhl. Novým stoprocentním vlastníkem se stal strategický investor, společnost Veolia Energia Slovensko. Úspěšný obchod se řadí mezi nejvýznamnější transakce roku 2018 na území České republiky i Slovenska.

Investice nejsou jen peníze
natland.cz

se, já jsem pod povinností mlčenlivosti.“ A teď je třeba se podívat na tu reakci, která svědčí o totálně diletantním přístupu těchto „neprávnických“ poslanců k dané problematice, když řekli „No ale přece sdělení toho, koho zastupujete, je v zájmu toho klienta.“ No, trochu si neuvědomili, že je to jedině klient, který může zbavit svého advokáta, tedy svého právního zástupce, povinností mlčenlivosti. To znamená, že kdyby to bylo v zájmu klienta, no tak ho zbaví té povinnosti mlčenlivosti on. Takto je to absolutně postaveno na hlavu. A jak říkám, těch skutečně neprávnických kotrmelců je ve veřejné správě více. Ale co se nás týká a této problematiky, o které hovoříme, tak to je zcela zásadní a musím poděkovat členu kontrolní rady doktoru Trojanovi, že na toto téma okamžitě sepsal velmi erudovaný článek, který byl uveřejněn na stránkách Advokátního deníku, tak i na České justici.

Říkal jsem na začátku, že jste obrazně řečeno podruhé vstoupil do téže řeky. Byly za ty dva roky i nějaké momenty, kdy Vám hlavou proletělo, že to byla chyba? Nebo že jste to neměl dělat?

Já vždycky na takovou otázku, proč jsem se vrátil, odpovídám, že jsem tak trochu podlehl přemlouvání svého dávného předchůdce doktora Čermáka a trochu v takovém rámci černého humoru říkám, že to od něho nebylo pěkné mě přemluvit, abych se vrátil a on si potom umřel. My na něho vzpomínáme samozřejmě s hlubokou úctou, ale někdy si říkám, zda jsem to měl zapotřebí. A to se stává obvykle v okamžiku, kdy se vlakem vracím do Ostravy a část cesty z Olomouce do Ostravy mi připadá dlouhá, jako kdybych jel do Kyjeva. Tak tam mě to samo napadne, ale jinak na tu otázku vždycky odpovídám: „Víte co, já jsem na tom stejně jako u Cimrmanů ten uhlobaron, mě to baví.“

Na podzim loňského roku jste byl potvrzen ve funkci předsedy na další dva roky. Jaké jsou plány na ty příští roky?

No, ony ty plány se odvíjejí od toho, co v podstatě děláme a na co kontinuálně navazujeme. Je řada projektů, které realizujeme, a samozřejmě vycházím z toho, a je to takový můj cíl, povyšovat kredit advokacie. Protože co si budeme říkat, ono je to svým způsobem i odraz nálad v politické sféře, že ty relikvie minulé doby nejsou zase až tak staré, jak by se zdálo s ohledem na to, že

uběhlo třicet let. Takže náhled na advokacii je mnohdy přes prsty. Avšak v tomhle směru mi udělal radost tajemník Law Society, který zahajoval slavnostní snídání otevření soudního roku v Londýně v takovém krásném Churchillově sále slovy: „Vážení, advokáti jak u nás, tak asi všude ve světě, jsou z pohledu politiků skupinou rizikovou a z pohledu některých politiků jsou skupinou nenáviděnou. Tak to bylo, je a s největší pravděpodobností bude.“ S ohledem na to, že něco podobného odezní i v Anglii, v tak tradiční demokracii, jsem si řekl: „No, tak nejsme v tom sami, je to docela dobré a je to asi normální, a proto je ten souboj stálý.“ Ale pokud směřuje dotaz na to, co bude ještě v rámci těch kontinuálně navazujících činností nového, tak o čem uvažujeme, je to, že se snažíme připravovat budoucí realizaci mé vize obnovy právnických sjezdů. Ty byly na území Království českého založeny v roce 1904 Antonínem rytířem Randou, vynikajícím advokátem, a po roce 1918 se jich konalo několik pod gescí prezidentů republiky T. G. Masaryka a E. Beneše. Utnula je až druhá světová válka, po níž se jich ale ještě pár konalo až do únorového převratu v roce 1948. Právníká elita tyto své sjezdy organizovala právě proto, aby se na nich diskutovalo a utvářely určité právní úpravy, ať už občanskoprávní, trestněprávní, ale i například soudní poplatky, podmínky vazby a podobně. Vytvářely se v jejich rámci koncepce, z kterých potom jak státní správa, tak legislativci vycházeli. Tyto sjezdy mají obrovskou tradici od 19. století ve všech zemích střední Evropy. U nás samozřejmě po nástupu soudruhů skončily, ale stále se konají v Rakousku, Švýcarsku, Německu. Je to vždy postaveno na tom, že určité centrum zadá témata, která se zpracují průřezově jednotlivými sekcemi tvořenými právníkou elitou, a potom se předkládají právníkům sjezdům k jakési finalizaci. Samozřejmě vím, že to je projekt na velmi dlouhou trať, a proto jsem na všech možných světových stranách jednal ohledně problematiky administrace toho projektu. S doktorem Martinem Foukalem z Jednoty českých právníků jsme dospěli k závěru, že není třeba vytvářet nový subjekt, že tady máme Jednotu českých právníků, která je průřezová a projektu by se ujala. Předběžně jsem o této věci jednal i s pracovníky Ministerstva spravedlnosti, protože bez státní správy to nepůjde. Bude třeba finanční podpory z mnoha stran. Myslím si, že Jednota českých právníků tím jednak povýší, jednak je pro to předurčena právě svým složením, a hlavně bude mít, řekl

bych, obrovskou obsahovou náplň, kterou, myslím si, nyní nemá. Zvažované právníké sjezdy by byly to právě pro její stálou činnost a pro neustálou aktivitu elitních právníků, kteří by se tohoto projektu účastnili. Říkám, je to trochu otázka budoucnosti, ale myslím si, že návrat k té prapůvodní myšlence, která dodnes funguje v civilizovaných demokraciích, je správným krokem.

Má tento projekt nějakou časovou osu?

Osobně to vidím tak, že administraci bychom mohli dokončit letos a příští rok bychom mohli koncipovat témata. V průběhu dvou až tří let by se snad mohl první právníký sjezd zorganizovat. Řekl bych nultý ročník právníkého sjezdu. Co je na tom velmi signifikantní, je to, jak se vracíme a co vše bylo minulým režimem zanedbáno nebo co je nezbytné v návaznosti na nový režim dělat. První sjezd v roce 1921 řešil dvě základní otázky. Jednak rekonstrukci civilního procesu, jednak rekonstrukci trestního řádu. Po sto letech jsme tamtéž. Na podzim jsem se sešel s doktorem Šámallem a s ministryní spravedlnosti Marií Benešovou a dohodli jsme se na konstituci skupiny pro civilní proces, kde jsme se shodli na tom, že by tam měli být čtyři advokáti, čtyři soudci a tři akademici, a doufám, že ta komise bude pracovat trochu líp, než pracovala v minulosti.

Vážený pane předsedo, děkuji za rozhovor a budu se těšit na budoucí setkání.

Já také děkuji a rád bych ještě dodal, že akcí, které jsme realizovali je přehršel. Vysoce pozitivně je odbornou i laickou veřejností hodnocen projekt ČAK Advokáti proti totalitě. Další projekty máme před sebou a běžné agendy je také mnoho. Ale já jsem rád, protože nic není horšího než se nudit. Závěrem bych rád ještě zdůraznil, že jako absolutně podstatné vnímám nastartování stálé komunikace jak mezi všemi členy justice nebo částmi justice v tom nejširším slova smyslu, tak i se všemi samosprávami. Například jsem spoluzaložil Radu samosprávních komor, což je velmi neformální celek, který se schází zhruba každé tři až čtyři měsíce, a řeší záležitosti, které se týkají všech samospráv. ●

Autor: Miroslav Chochola

Foto: Mia Gebauer

BRODEC & PARTNERS

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

KORPORÁTNÍ PRÁVO
ZÁVAZKOVÉ PRÁVO
VEŘEJNÉ ZAKÁZKY
VEŘEJNÁ PODPORA
ČERPÁNÍ Z FONDŮ EU
INSOLVENČNÍ PRÁVO

SPORTOVNÍ PRÁVO
FÚZE A AKVIZICE
MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ
PRÁVO MEZINÁRODNÍHO OBCHODU
PRÁVO NEMOVITOSTÍ
STAVEBNÍ PRÁVO

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

BRODEC&PARTNERS, s.r.o., advokátní kancelář, Rubešova 162/8, 120 00 Praha,
Tel.: +420 224 247 215, Fax: +420 224 247 215, Email: info@akbrodec.cz,
Web: www.akbrodec.cz

Advokáti proti totalitě připomněli minulost a varovali pro budoucnost

Je to neuvěřitelných třicet let, co byl 17. listopadu 1989 na Národní třídě brutálním zásahem, který zčásti probíhal přímo v podloubí Kaňkova paláce, dnešního hlavního sídla České advokátní komory, zahájen rychlý pád více než čtyřicet let trvajících komunistického režimu.

Česká advokátní komora si toto výročí připomíná mimořádným a objevným multimediálním projektem nazvaným Advokáti proti totalitě, věnovaným deseti mimořádným osobnostem advokátního stavu našich moderních dějin – Kamillu Reslerovi, Jiřímu Křížkovi, Jaroslavu Borkovcovi, Rastislavu Váhalovi, Františku Hejnému, Dagmar Burešové, Otakaru Motejlovi, Jiřímu Machourkovi, Jánů Čarnogurskému a Milanu Hulíkovi.

Projekt byl zahájen 5. listopadu 2019, kdy na Vrchním soudě v Praze proběhla odborná konference spojená s křtem knihy; večer pak byla v Kaňkově paláci předána zlatá advokátní vyznamenání osobnostem, jimž je projekt věnován, případně jejich potomkům či příbuzným. Pak následovala vernisáž výstavy a oficiální spuštění webových stránek www.advokatiprotitotalite.cz.

Konference probíhala ve Velké porotní síni Vrchního soudu v Praze, na stejném místě,

kde byl 30. července 1949 odsouzen k trestu smrti advokátní koncipient JUDr. Jaroslav Borkovec, kde byl 8. června 1950 odsouzen v procesu s Miladou Horákovou k dvacetiletému trestu JUDr. Jiří Křížek, kde JUDr. Rastislav Váhala v zinscenovaném procesu v lednu 1949 marně bojoval za život svého klienta generála Heliadora Píky, ve stejné soudní síni, kde JUDr. Kamill Resler více než splnil svou povinnost advokáta při jemu vnucené obhajobě ex offio válečného zločince K. H. Franka.

advokáti proti totalitě

Náhodné nebylo ani datum konference a vernisáže výstavy; přesně na den před sedmdesátí lety, 5. listopadu 1949 v 6.34 hodin ráno, byl na dvoře pankrácké věznice popraven Jaroslav Borkovec, jediný příslušník advokátního stavu, který byl komunistickým režimem zavražděn.

Proč proti totalitě

Konference byla zahájena českou a advokátní hymnou a pietní minutou ticha; poté se ujal slova předseda České advokátní komory Vladimír Jirousek, který úvodem vysvětlil název projektu: „Právě elita našeho stavu v totalitních časech generovala osobnosti vzdoru, na které s velkou úctou v našem projektu vzpomínáme. A proti totalitě a nikoli o totalitě proto, že byt si mnozí mysleli, že listopad 1989 zavřel za totalitními pořádky dveře, totalitní myšlení mnohých, včetně těch s nikoliv bezvýznamným politickým vlivem, nás provází stále.“

Jak předseda ČAK zdůraznil, i když se třicet let od tzv. Sametové revoluce zdá jako dlouhá doba, ve skutečnosti jde jen o jednu advokátní generaci a lze jen doufat, že některá z dalších advokátních generací se bude moci věnovat projektu pouze o totalitě. Vzhledem k tomu, že ani dnes mnozí neuznávají jednoznačnou nadřazenost vlády práva nad politickými turbulencemi, snaží se advokáti přispět tímto projektem k prosazování atributů právního státu.¹

Jako druhý se ujal slova předseda Senátu Parlamentu ČR Jaroslav Kubera. Ten úvodem svého vystoupení vzdal hold „hrdinům práva“, které projekt Advokáti proti totalitě připomíná, a zdůraznil, že bez jejich statečnosti, čestnosti a odvahy by listopad 1989 nepřišel. Vysoce však ocenil i úlohu dnešních advokátů a jejich roli při uchování svobody a právního státu. „Jste největší právnickou organizací v České republice, která sdružuje tisíce znalců práva. Chraňte naše svobody,“ řekl předseda Senátu.

Jako třetí vystoupil jménem ministryně spravedlnosti Marie Benešové, které pracovní povinnosti na poslední chvíli nedovolily osobní účast na konferenci, její náměstek pro legislativu Michal Franěk. Ten ve svém příspěvku vyjádřil jasné přesvědčení, že i řada dnešních advokátů by v totalitním režimu obstála se ctí, a vyzval Českou advokátní komoru, aby vedla své členy ke statečnému postoji v duchu známého kréda Dagmar Burešové, podle něhož je „zbabělost horší než zločin“.

Ohrožení stále trvá

José de Freitas, prezident CCBE (Rady evropských advokátních komor), v následujícím vystoupení zdůraznil, že i dnes existují právníci se stejným osudem jako advokáti představení v projektu, oběti pronásledování, bojovníci za právní stát a lidská práva, za které je třeba se postavit. Toto téma, tedy téma ohrožení svobody, demokracie a právního státu v současném světě, jemuž je třeba se postavit, se různým způsobem objevovalo i v příspěvcích dalších zahraničních hostů, mezi nimiž byl předseda Slovenské advokátní komory Tomáš Borec, prezident Rakouské advokátní komory Rupert Wolff, prezident Chorvatské advokátní komory Josip Šurjak, předseda Výboru trestního práva CCBE Ondrej Laciak a viceprezidentka Německého advokátního spolku DAV Claudia Seibel.

S hlavními příspěvky konference následně vystoupili dva členové Právnické síně z let 2017 a 2018 – bývalý český premiér a předseda Senátu docent JUDr. Petr Pithart a jeden ze tří žijících „advokátů proti totalitě“ JUDr. Jiří Machourek.

Petr Pithart ve svém vystoupení úvodem zopakoval svůj známý názor z ledna 1990, že tzv. Sametová revoluce nebyla revolucí; to je podle Pithartova názoru i důvodem dnešního rozčarování a zklamání řady občanů, i toho, že jeho studenti na pražské právnické fakultě o moderní historii „téměř nic nevědí“, neboť pro ně příběh posledních třiceti let naší země není dost věrohodný. Jak dále řekl, v roce 1970 se snažil stát advokátem, a i když mu to nebylo dovoleno, často přemýšlel, zda by měl tu odvahu zachovat se jako těch několik statečných, a dodnes si podle svých slov „není jist“. A dnes stojí podle něj právníci opět před mravními dilematy. „Je tu moc, která se zaplétá s bohatstvím, je tu bohatství, které se zaplétá s mocí a chce to opět velké hrdinství a profesní čest,“ řekl jako příklad

statečnosti v každé době připomněl závěrem svého vystoupení členku své vlády Dagmar Burešovou.

Dějiny stále živé

Velkou sílu „živých dějin“ mělo i vystoupení brněnského advokáta Jiřího Machourka, který vzpomínal na to, jak v 70. a 80. letech obhajoval disidenty. Stalo se tak díky vedoucí osobnosti brněnského disentu Jiřímu Müllerovi, se kterým ho v roce 1976 seznámila brněnská advokátka Zdeňka Urválková, snacha nechvalně známého žalobce v politických procesech. Právě Jiří Müller „dodával“ Jiřímu Machourkovi klienty z řad disidentů a zapojil ho i do opisování zakázané literatury, včetně zpráv VONSu a Informací Charty.

Mezi jeho klienty patřil především Petr Cibulka, kterého Jiří Machourek pokládá za nejstatečnějšího ze všech disidentů, který si k estébákům dovolil to, co nikdo jiný, či Stanislav Devátý, pozdější dlouholetý šéf Bezpečnostní informační služby a dnes advokát, který byl podle Machourkova komentáře jeho jediným klientem, který odešel do ilegality, a to do Polska, poté, co byl v roce 1989 odsouzen ke dvacetiměsíčnímu nepodmíněnému trestu za petici s výzvou k propuštění politických vězňů.

Pro dnešní mladé právníky muselo znít naprosto neuvěřitelně například Machourkovo líčení procesu se zakladatelem Klubu angažovaných nestraníků a členem VONS Albertem Černým, který byl v roce 1979 odsouzen za distribuci nejen knih tehdy zakázaných autorů Jana Patočky, Prokopa Drtiny či Jana Trefulky, ale i za distribuci eseje Proč nejsem komunistou tehdy běžně vycházejícího Karla Čapka, nebo dvouletý nepodmíněný trest pro Petra Cibulku, Libora Chloupka a Petra Pospíchalů za organizování koncertu Jaroslava Hutky. „Hrdiny byli ti naši klienti, advokáti si jen plnili své povinnosti,“ uzavřel Jiří Machourek svoje vystoupení.

Místo kudy šly (děsivé) dějiny

První odborný blok konference zahájil předseda Vrchního soudu v Praze Jaroslav Bureš přednáškou o historii budovy, ve které se konference konala. Jak úvodem zdůraznil, pro Vrchní soud i pro celou justici je ctí, že se konference koná právě na justiční půdě a podle jeho názoru by se tato konference ani nikde jinde než ve Velké porotní síni Vrchního soudu konat neměla.

O stavbě nové budovy Krajského trestního soudu na Pankráci se rozhodlo v roce 1927, v roce 1928 se začala stavět a v roce 1933 na podzim se do ní již stěhovali soudci. Autorem budovy, ale i návrhů vnitřního zařízení, včetně osvětlení, byl architekt Bedřich Bendelmayer (1871–1932) a podle slov doktora Bureše jeho mimořádně kvalitní projekt zcela vyhovuje i soudnictví jednadvacátého století.

O to děsivější je válečná a těsně poválečná historie této krásné stavby. Od roku 1940 se do budovy postupně stěhovaly německé soudy a státní zástupci a také gestapo, které nakonec okupovalo jednu třetinu objektu. V letech 1943 až 1945 zde bylo odsouzeno k trestu smrti 1047 českých občanů, kteří byli popraveni v nedaleké věznici. Od 3. 9. 1945 se stala sídlem Mimořádného lidového soudu, který mj. odsoudil k smrti nacistu K. H. Franka, a od podzimu 1948 pak i sídlem Státního soudu a dějištěm největších komunistických politických procesů.

Advokát je lakmusový papírek

Jak uvedl v úvodu svého navazujícího zamyšlení nad historií advokacie a jejím bojem proti totalitnímu režimu advokát a právní historik Stanislav Balík, advokát je „lakmusovým papírkem při vypracovávání testu charakteru nějakého režimu nebo společnosti, protože čím je režim více totalitní, tím více mu advokát vadí“. Boj proti totalitě přitom podle jeho slov nemusí mít jen podobu přímého střetu s politickým systémem, ale i tu podobu, kdy advokát se svým klientem stojí proti publiku, které je popichováno k nenávisti, odmítá spravedlivý přístup a slušné zacházení s těmi, kteří mají právo na obhajobu.

Podle Balíkova názoru by měli advokáti učinit vše proto, aby zůstal zachován demokratický režim a právní stát, ve kterém žijí, ale zároveň se připravovat pro boj s totalitou. Typicky „balíkovskou“ se pak jeví jeho úvaha o odlišnostech etického kodexu advokáta, ocitnuvšího se v totalitním režimu, od stávajících etických kodexů v demokratických právních státech.

Na Balíkovo vystoupení svým způsobem navázal známý obhájce a místopředseda České advokátní komory Tomáš Sokol v přednášce nazvané Advokacie a disidenti. Jak zdůraznil, minimálně od roku 1970 o advokátech nikdo a nikdy nemůže říci, že se zdiskreditovali kolaborací s komunistickým režimem. Své klienty hájili za použití všech

prostředků tak, že byli často vnímáni jako pomocníci či dokonce ideoví kamarádi disidentů. Sokol podle svých slov není schopen říci, zda byli tehdy advokáti úspěšní v obhajobě disidentů v meritu věci, ale troufá si tvrdit, že pokud jde o morální podporu svých klientů, tak úspěšní byli.

Advokáti a VONS

Na Sokolovo vystoupení navázal poslanec a předseda ústavněprávního výboru Poslanecké sněmovny Marek Benda vyprávěním o svém otci, disidentu a polistopadovém politikovi Václavu Bendovi (1946–1999). Ten podle jeho slov miloval hry všeho druhu, od mariáše po šachy, a podpisem Charty 77 vstoupil do boje s komunistickou mocí s představou, že je to hra, která má pravidla, a on bude po režimu chtít, aby tato pravidla dodržoval. Na základě této filozofie byl 27. 4. 1978 ustaven v bytě manželů Bendových na pražském Karlově náměstí Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS) a stejné myšlenky obsahuje i neslavnější esej Václava Bendy Paralelní polis z května 1978.

Po Marku Bendovi se ujal slova historik Ústavu pro studium totalitních režimů Petr Blažek s navazující přednáškou Advokáti a VONS. Jak uvedl, VONS vydal do listopadu 1989 celkem 1 125 sdělení s popisy konkrétních kauz, včetně jmen soudců, prokurátorů a někdy i advokátů. VONS spolupracoval podle Blažkova odhadu asi se sedmdesáti až osmdesáti advokáty, včetně tak známých jmen, jako Otakar Motejl, Jiří Machourek, Milan Hulík, Ján Čarnogurský či Zdeňka Urválková. Situace se ale postupem času postupně zhoršovala a tito advokáti začali mít větší či menší problémy s režimem.

Jako příklad tragického osudu popsal Petr Blažek příběh pražského advokáta Josefa Daniše, který hájil mimo jiné Václava Havla, Petra Grušu či Jaroslava Šabatu, až byl nakonec z advokacie vyloučen, a jako první advokát se stal přímo členem VONS. V roce 1980 byl odsouzen nejdříve k podmíněnému, pak k nepodmíněnému trestu, ale zachránila ho amnestie prezidenta republiky. V září 1983 byl ale znovu zatčen, vzat do vazby a jak se posléze ukázalo, od roku 1986 byl spolupracovníkem Státní bezpečnosti.

Jak to bylo na Slovensku

Na závěr prvního odborného konferenčního bloku vystoupil bratislavský advokát Michal

Rampášek s přednáškou Obhájce před a po nástupu totality, kterou založil na příběhu svého dědečka, velmi známého bratislavského advokáta Vojtěcha Rampáška, celoživotního nestraníka, který svoji advokátní kariéru začal ještě za první republiky. Po skončení války byl obhájcem čelního představitele Slovenského štátu Vojtěcha Tuky, který byl přes jeho snahu odsouzen k smrti a již těžce nemocný v srpnu 1946 popraven, a v největším slovenském politickém procesu se třemi katolíckymi biskupmi v lednu 1951 byl obhájcem biskupa Michala Buzalky. Jak shrnul Michal Rampášek, advokáti jako jeho děd dokázali dalším generacím předat základní hodnoty advokacie a uchovat je přes celé období totality. (Slovenská advokátní komora vloni vydala jeho knihu Advokát Vojtech „Tatenko“ Rampášek, nestor slovenskej advokacie.)²

Druhý odborný blok konference zahájil další bratislavský advokát Ján Čarnogurský, který brilantně popsal především období po roce 1970, charakterizované lepšími možnostmi obhajoby, které umožňovaly nové trestní zákony ze začátku 60. let i mezinárodní pakty ratifikované v roce 1976 v Helsinkách, od roku 1978 doplněné činností VONS. I tak byli advokáti té doby podle jeho slov především morální oporou obžalovaných, ať již to byly spory o neplatnost výpovědi kvůli neprovedeným prověrkám, či vyhazovy věřících učitelů a učitelek.

S lehkým úsměvem pak Ján Čarnogurský na závěr krátce shrnul svůj osobní příběh od vyhazovu z advokacie v dubnu 1981 kvůli obhajobě Dagmar Šinoglové, odsouzené na rok za opisování zakázané literatury, kdy se nejdříve devět měsíců živil jako řidič, následně mu bylo dovoleno nastoupit jako podnikový právník, ale od roku 1987 byl jako nezařazený plně zapojen v činnosti disentu. V srpnu 1989 Čarnogurský skončil ve vazbě, odkud byl propuštěn až 25. listopadu 1989 a dva týdny poté již byl místopředsedou československé federální vlády.

Jediný popravený

Následující dva příspěvky se věnovaly osobnosti Jaroslava Borkovce. Historik z Ústavu pro studium totalitních režimů Petr Mallota se věnoval rozboru Borkovcova a Prokešova pokusu o protikomunistický ozbrojený převrat, který byl naplánován na noc z 16. na 17. května 1949 a který je oba stál život, advokátní koncipient Filip Mamrilla vystoupil s příspěvkem nazvaným JUDr. Jaroslav

Spojení **intelligence** a **krásky**

Zcela nová generace Synopsis propojuje

minimalismus - jednoduchý, ale mocný nástroj

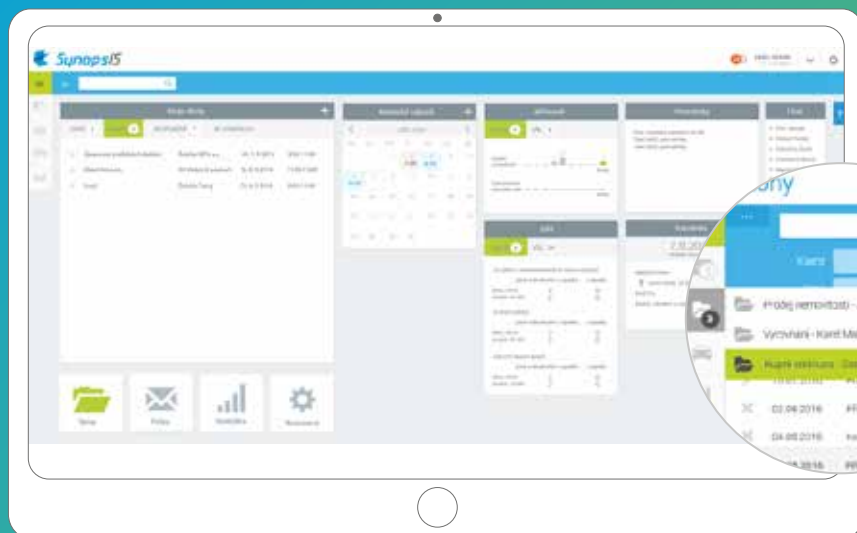
individuální přístup - přizpůsobuje se vám, ne vy jemu

rychlost - nové technologie a důraz na rychlost

zabezpečení - bezpečnost především

přizpůsobivost - pracujte na různých zařízeních

Vše, co moderní advokát k práci potřebuje

grafy, kalendář, časové osy

Aktivní pracovní plocha, postranní lišta pro odkládání

Vyzkoušejte zdarma svoji budoucnost

Zjistěte více: obchod@synopsis.cz | 537 020 820

Na snímku ze křtu zprava Magdalena Borkovcová, Petr Toman, Ondřej Šebesta, Iva Chaloupková a Vladimír Jirousek.

Borkovec jako advokátní koncipient, ve kterém upozornil na více než sedmdesát let se táhnoucí omyl, kdy je doktor Borkovec chybně označován za advokáta. Jaroslav Borkovec byl v letech 1947 až 1948 advokátním koncipientem, skutečně složil advokátní zkoušky, když však požádal o zápis mezi advokáty, byl odmítnut s tím, že jeho koncipientská praxe je příliš krátká, přičemž komora odmítla přihlédnout k jeho tříletému věznění za války v Drážďanech. Jako advokát byl doktor Borkovec označen i v dobových novinách, které referovaly o jeho odsouzení k smrti. Tehdejší Krajská advokátní komora v Praze si na to stěžovala u všech redakcí a žádala o opravu (jeden z těchto dopisů lze spatřit na výstavě v Galerii 17. listopadu).

Dagmar Burešová neznámá

Právník Ústavu státu a práva AV Jakub Drápal se ve své přednášce věnoval další osobnosti projektu Advokáti proti totalitě, a to Kamillu Reslerovi jako obhájci nacistického válečného zločince K. H. Franka, přičemž se tomuto tématu velmi obsáhle věnoval již dříve ve své knize Poslušen zákonů své země a svého stavu: Kamill Resler – obhájce K. H. Franka, která vyšla za podpory ČAK v roce 2014 v nakladatelství Auditorium.

Spoluautor knihy i celého projektu Petr Toman následně představil příběh objevený při přípravě knihy, jehož hrdinkou je Dagmar Burešová. Ta v červnu 1949 jako devatenáctiletá ukrývala svého kamaráda Jana Tumlíře, který uprchl z komunistického kriminálu, a pomohla mu dostat se za hranice.³

Jedenáctý „advokát proti totalitě“

Konferenci uzavřelo vystoupení Pavla Juřika z Historického spolku Liechtenstein, díky kterému se nejen advokátní veřejnost může seznámit s další mimořádně zajímavou advokátní osobností, kterou byl advokát knížecího roku Liechtensteinů JUDr. Emil Sobička (1906–1990), jeden z aktivních účastníků pražského povstání, který byl hned v březnu 1948 nezákonně vyhozen z advokacie a v roce 1955 byl ve vykonstruovaném procesu odsouzen na dvacet let vězení a k propadnutí majetku.⁴

Na webu ČAK v Aktualitách lze také najít více než šestihodinový videozáznam celé konference.⁵

Křest knihy Advokáti proti totalitě

V průběhu konference byla slavnostně pokřtěna kniha Petra Tomana, Ondřeje Šebesty a kolektivu Advokáti proti totalitě, vydaná nakladatelstvím Mladá fronta ve spolupráci s Českou advokátní komorou, jejímiž kmotry se stali MUDr. Mahulena Borkovcová a předseda České advokátní komory Vladimír Jirousek.

Právě Petr Toman, náhradník představenstva ČAK a předseda redakční rady Bulletinu advokacie, je duchovním otcem knihy, ze které se pak vyvinul celý obsáhlý projekt. Doktor Toman věnoval práci na knize dva roky a práce v archivech, setkání s advokáty, jejich příbuznými i klienty mu podle jeho slov změnily život. Jak řekl, kéž by nejen česká advokacie, ale celá naše společnost měla takových osobností, jaké představuje projekt Advokáti proti totalitě, více.

A co popřála nové knize v den sedmdesátého výročí popravy svého otce její kmotra Mahulena Borkovcová? „Ať zaujme nejen právníky, ale i širší čtenářskou veřejnost. Čtenářům přeju, ať se jim kniha líbí, ať je zajímavá a ať je přinutí zamyslet se nejen nad naší minulostí, ale i nad naší budoucností.“ ●

Autor: PhDr. Ivana Cihlářová

Foto: Tomáš Železný

Poznámky:

- ¹ Celý text projevu předsedy ČAK najdete na <https://advokatnidenik.cz/2019/11/05/vlada-prava-je-a-musi-byt-nad-vladou-politickou-rekl-predseda-cak-v-jirousek/>.
- ² Recenzi na knihu z pera Stanislava Balíka najdou zájemci na <http://www.bulletin-advokacie.cz/michal-rampasek-advokat-vojtech-tatenko-rampasek-nestor-slovenskej-advokacie?browser=mobi>.
- ³ Celý text přednášky najdete na Advokátním deníku na <https://advokatnidenik.cz/2019/11/07/dagmar-buresova-a-jan-tumlir/>.
- ⁴ Celý Juříkův příspěvek je publikován na <https://advokatnidenik.cz/2019/11/06/jedenacty-advokat-proti-totalite-judr-emil-sobicka/>.
- ⁵ Videozáznam celé konference naleznete na <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=18624>.

tdpA

Řízení o návrhu na nahrazení souhlasu zástupce ČAK ve světle aktuální judikatury Ústavního soudu

Dovolujeme si upozornit na nedávno vydaný náleze Ústavního soudu pod sp.zn. III.ÚS 702/17 ze dne 22. 10. 2019, který představuje vítané výkladové vodítko pro soudy rozhodující v řízeních podle ust. § 85b odst. 3 trestního řádu o návrhu na nahrazení souhlasu zástupce České advokátní komory (dále jen „ČAK“) k seznámení se s obsahem listin zajištěných při domovní prohlídce nebo prohlídce jiných prostor, v nichž advokát vykonává advokacii.

I přes, na první pohled jasnou formulaci ust. § 85b odst. 3 a násl. trestního řádu, se v praxi vyskytly různé formy a způsoby v přístupu soudů při nakládání s listinami a datovými nosiči zajištěnými orgány činnými v trestním řízení při prohlídkách prostor advokátních kanceláří. Jak bude blíže popsáno níže, Ústavní soud v rámci uvedeného nálezu soudům zcela jasně vymezil mantinely nakládání s takovými dokumenty. K rozdílným přístupům zasahujícím do ústavně zaručených práv advokátů a jejich klientů by tak již do budoucna nemělo docházet a výklad předmětných ustanovení trestního řádu by již neměl činit potíže.

Shrnutí argumentace ústavní stížnosti

Ústavní soud se zabýval ústavní stížností stěžovatele – advokáta, kterou bylo krajské-

mu soudu vyčítáno pochybení spočívající ve způsobu nakládání s listinami zajištěnými stěžovateli při prohlídce jeho advokátní kanceláře. Soudkyně vedoucí řízení o návrhu na nahrazení souhlasu zástupce ČAK dle ust. § 85b odst. 3 trestního řádu totiž při skončení veřejného zasedání posuzované materiály nezapečetila, a naopak veřejné zasedání odročila za účelem seznámení se s jejich obsahem mimo konání veřejného zasedání. Stěžovatel spatřoval porušení jeho ústavně zaručeného práva na soudní ochranu a na veřejné projednání jeho věci v jeho přítomnosti zaručené v čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 ve spojení s čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), a jeho práva na řádný výkon advokacie plynoucí ze základního práva dle čl. 26 odst. 1 Listiny, právě ve zvoleném postupu soudkyně při seznamování se s zajištěnými materiály mimo veřejné zasedání, aniž by při ukončení

veřejného zasedání přistoupila k náležitému zabezpečení zkoumaných listin.

Projednání ústavní stížnosti

Ústavní soud si při projednávání ústavní stížnosti vyžádal stanovisko k výkladu a používání ust. § 85b odst. 3 trestního řádu od Ministerstva spravedlnosti ČR (dále jen „Ministerstvo“) a také od ČAK.

Ministerstvo ve svém vyjádření de facto posvětilo namítaný postup soudu, kdy sice uvedlo, že v případě odročení veřejného zasedání by soudce měl dotčené listiny zabezpečit tak, aby se s nimi nemohl nikdo seznámit nebo je poškodit či zničit (např. uložení do kontejnerů, krabic, schránek, trezoru, speciální kovové skříně apod, které budou zapečetěny, popř. uzamčeny), avšak zároveň označilo za nikoliv nestandardní postup soudkyně,

jestliže přímo na veřejném zasedání listiny a jiné nosiče dat nezapečetila, pokud jinak zajistila dostatečně kontrolu nad tím, aby nedošlo k jejich zpřístupnění.

Na druhou stranu ČAK ve svém vyjádření prezentovala názor, že by soudy měly dodržovat postup spočívající v umístění materiálů do uzavíratelných pytlů nebo obálek, tyto zapečetit či přelepit za součinnosti advokáta tak, aby bylo na první pohled patrné, že při odročení veřejného zasedání s listinami nikdo nemanipuloval a nikdo se s jejich obsahem neseznamoval.

Odlišný postoj zaujaly Ministerstvo a ČAK také v otázce oprávnění soudce seznámit se s předmětnými listinami mimo veřejné zasedání. Zatímco ČAK takový postup striktně odmítla, Ministerstvo uvedlo, že ke zkoumání obsahu listin mimo rámec veřejného zasedání u rozsáhlejších materiálů dochází a v takovém postupu nelze spatřovat porušení zákonných ani ústavních předpisů.

Závěry Ústavního soudu

Ústavní soud se v rámci své argumentace nejdříve zabýval smyslem ust. § 85b trestního řádu, kdy uvedl: „Smyslem zákonné úpravy zakotvené v § 85b trestního řádu je ochrana listin, které obsahují skutečnosti, na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti advokáta a ochrana práv třetích osob, kterým advokát poskytuje právní služby. Rozhodování soudu o návrhu na nahrazení souhlasu zástupce ČAK s vydáním listin podle § 85b odst. 3 trestního řádu nemá za cíl stanovit, které ze zajištěných listin jsou důležité pro trestní řízení, v rámci něhož byla prohlídka advokátních prostor provedena, ale směřuje výlučně k posouzení skutečnosti, zda zajištěná listina obsahuje skutečnost, na kterou se vztahuje povinnost mlčenlivosti. Jenom u takových listin, u kterých povinnost mlčenlivosti není soudem shledána, může být souhlas zástupce ČAK nahrazen, a tyto následně předány orgánu vykonávajícímu úkony v daném trestním řízení pro obeznámení se s jejich obsahem.“

V této souvislosti Ústavní soud také připomněl, že mlčenlivost advokáta považuje za základní předpoklad právní pomoci v demokratickém právním státě, a to nejenom ve vztahu k advokátům, ale zejména ve vztahu k jejich klientům: „Profesní mlčenlivost a její dodržování advokátem musí požívat příslušné ochrany, zejména v situacích, kdy může být ohrožena, jako jsou právě prohlídky u advokáta prováděné podle § 85b trest-

ního řádu. Prolomit mlčenlivost advokáta přitom může znamenat zásah jak do zákonem daných povinností a práv advokátových souvisejících s výkonem jeho povolání, tak do práv jeho klientů.“ A dodal „Nejde proto o výsadu advokáta, která by měla založit jeho vynětí z obecně platného a závazného právního řádu, nýbrž jde o povinnost uloženou advokátovi v zájmu jeho klientů a pro jejich ochranu. Svým významem je tedy mlčenlivost advokáta součástí práv na právní pomoc a na spravedlivý proces (srov. usnesení sp. zn. III. ÚS 3988/13 ze dne 24. 3. 2014).“

V kontextu posuzování skutkových okolností projednávaného případu Ústavní soud dospěl k následujícímu závěru: „Z § 85b odst. 7 trestního řádu lze jednoznačně dovodit, že rozhodující soudce není oprávněn se seznámit se zajištěnými listinami dříve než ve veřejném zasedání nařízeném pro tento účel, když stanovuje, že soudce „... projedná bez zbytečného odkladu návrh ve veřejném zasedání a Komoře uloží, aby mu při něm předložila listiny, ohledně kterých se navrhovatel domáhá nahrazení souhlasu zástupce Komory k seznámení s jejich obsahem. Soudce vedle jiných úkonů též prověří, zda nebylo porušeno zabezpečení listin předložených komorou a seznámí se s jejich obsahem...“. Tento jasně vymezený procesní postup neumožňuje soudci seznámit se s listinami při přípravě na veřejné zasedání a obdobně by měl být použit i v situaci, kdy vznikne potřeba veřejné zasedání odročit.“ A dále Ústavní soud tuto argumentaci doplnil: „V situaci, kdy vznikne potřeba odročit veřejné zasedání, je nezbytné zajištěné listiny po dobu odročení veřejného zasedání zabezpečit takovým způsobem, který neumožní nikomu (ani soudci nebo znalci) se s nimi seznámit, popřípadě je zničit nebo poškodit, a současně zvolený způsob zabezpečení musí umožnit, aby v odročeném veřejném zasedání bylo možné prověřit, zda v období mezi konáním veřejných zasedání nebylo zabezpečení listin porušeno.“

Bez povšimnutí by neměl zůstat rovněž názor Ústavního soudu týkající se postupu soudu v případě, že zajištěné materiály zahrnují také datové nosiče obsahující velké množství souborů dat, kdy je nutno za účelem jejich selekce přibrat znalce: „Přibrání znalce za účelem selekce velkého souboru dat za pomoci klíčových slov je možné považovat za ústavně souladný způsob obeznámení se s informacemi pro posouzení jejich povahy z hlediska existence povinnosti mlčenlivosti k nim, i tato činnost znalce však musí být

prováděna výlučně v průběhu veřejného zasedání, jelikož nosiče dat nemohou být před rozhodnutím o povaze informací na nich obsažených vydány nikomu, tj. ani znalci.“

Ústavní soud konečně uzavřel, že „zásahem krajského soudu spočívajícím v postupu, kterým došlo k nakládání s listinami, zajištěnými při prohlídce v prostorách, kde stěžovatel vykonává svou advokátní praxi, způsobem nerespektujícím požadavek jejich zabezpečení a procesní postup obeznámení se s jejich obsahem pro účely rozhodnutí o návrhu na nahrazení souhlasu zástupce ČAK s jejich vydáním, bylo porušeno právo stěžovatele na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny a jeho právo na spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy.“

Závěrem si tak dovoluujeme vyjádřit naději, že rozebraný nálezn Ústavního soudu přinesl více světla do problematiky postupu obecných soudů v řízeních o návrhu na nahrazení souhlasu zástupce ČAK k seznámení se s obsahem listin zajištěných při domovní prohlídce nebo prohlídce jiných prostor, v nichž advokát vykonává advokacii a zároveň dostatečně vyčerpávajícím způsobem odstranil výkladové nesrovnalosti při aplikaci ust. § 85b trestního řádu. ●

**Mgr. Michal Sečány, advokát
Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.**

tdpA

Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář

Đábel se skrývá v závěrečných ujednáních

K tématu tohoto článku mne, jak to často u právnických zamyšlení bývá, přivedla zkušenost z konkrétního případu. V rámci sporu, který se týkal vymezení stavebního díla, protistrana začala argumentovat, že dílo bylo vymezeno nad rámec daný smlouvou i nabídkou a výsledky schůzek, které proběhly před uzavřením smlouvy. V reakci jsem upozornila na jedno ze závěrečných ujednání ve smlouvě, které jasně stanoví, že strany jsou vázány pouze textem dané smlouvy o dílo a jejích příloh a veškeré předchozí dohody dále již neplatí, tzv. doložku úplnosti smlouvy.

Právní zástupce protistrany však protiargumentoval, že je nutné přihlížet k okolnostem uzavření smlouvy o dílo a z nich vyplývajícím vůli stran a na tom nemůže obecné závěrečné ujednání nic změnit. Vzhledem k tomu, že rozšíření vymezení díla o detaily uvedené v nabídce by bylo ve prospěch protistrany, lze pochopit, proč se takto její právní zástupce vyjádřil. Ovšem soudce v této argumentaci kolegu podpořil, když konstatoval, že „to se přeci do těch závěrečných ujednání píše vždycky, ale určitě to nikdo nemyslí takhle doslovně“. Chvilí jsem přemýšlela, zda jejich argumentaci dovést ad absurdum a uvést, že cena díla se do smlouvy také píše vždy, ale nebudeme ji tedy také brát za nespornou, ale raději jsem si to odpustila. Jelikož spor stále ještě pokračuje, zatím netuším, jak se soudce s předmětným ujednáním vypořádá v písemném odůvodnění rozsudku, nicméně důkaz nabídkou provedl, tudíž ji patrně považuje za relevantní.

Podobné ujednání o úplnosti smlouvy se do závěrečných ujednání opravdu většinou píše, možná i trochu ze zvyku a bez ohledu na to, o jakou smlouvu se v konkrétním případě jedná. Pokud smlouvu navrženou protistranou pro klienta revidujeme, považujeme toto za standardní ujednání. Nicméně výše zmíně-

ný spor mne upozornil na možná nebezpečí s takovou doložkou spojená.

Tato doložka patrně nebude činit problém u smluv s „jednorázovým plněním“, pokud jde například o kupní smlouvu na osobní automobil, není relevantní, zda jsme před uzavřením smlouvy na konkrétní vůz diskutovali o možnosti koupi jiného modelu. Ovšem například u smluv o dílo mohou být předchozí jednání velmi důležitá, neboť se v rámci nich upřesňuje představa objednatele i zhotovitele o detailech díla a jejich provedení. Pokud se však k takovým dohodám na základě doložky úplnosti nepřihlíží, a přílohou smlouvy je pouze projektová dokumentace pro stavební povolení, což není neobvyklé, smlouva pak dílo vymezuje obecně a změna detailů provedení díla nemůže být vnímána jako změna díla, která by zakládala nárok kterékoli ze stran na odpovídající zvýšení či snížení ceny díla, či představovala vadu.

Bylo by tedy řešením takové ujednání do smlouvy vůbec nezačleňovat? V daném případě by to spor a zjišťování skutkového stavu z mého pohledu spíše zkomplikovalo. Jedna strana by tvrdila, že dohoda o tom, že se bude postupovat i dle nabídky, byla mezi stranami uzavřena a smlouvu doplňuje, a druhá strana by argumentovala, že právě ze skutečnosti,

že nabídka není součástí smlouvy, je třeba dovodit vůli stran nebýt nabídkou vázány, proto ji ke smlouvě nepřipojily. Pokud si obě strany ve smlouvě ujednají, že chtějí být vázány jen smlouvou a přílohami, pak by měl být smluvní rámec jejich vztahu postaven na jisto a některým sporům by tak bylo možné předejít. Současně však platí, že pokud takové standardní závěrečné ujednání do smlouvy začleníme, měli bychom si být jistí, že smlouva opravdu obsahuje vše, co je v daném vztahu důležité a stranami bylo diskutováno, tedy že opravdu zohledňuje všechny body poslední podoby komerční dohody stran.

Výše uvedené úvahy a další praktická zkušenost mne přivedly k dalšímu standardnímu a obecně znějícímu závěrečnému ujednání, kterým je tzv. „salvatorská“ klauzule. Její podstatou je dohoda stran, že pokud je nebo se stane některé z ujednání smlouvy neplatné, ostatních ujednání se to nedotýká, a ta zůstávají nadále platná a účinná. Často je uvedené doplněno povinností stran neplatné ujednání nahradit novým ujednáním, které bude svým obsahem co nejvíce odpovídat neplatnému ujednání. Jedná se fakticky o vyloučení zákonného pravidla, které je nyní obsaženo v § 576 občanského zákoníku a stanoví, že týká-li se důvod neplatnosti jen takové části právního jednání, kterou lze od jeho ostatního obsahu oddělit, je neplatnou jen tato část, lze-li předpokládat, že by k právnímu jednání došlo i bez neplatné části, rozpoznala-li by strana neplatnost včas.¹ Zákonné pravidlo tedy preferuje neplatnost celého právního jednání² a jen pro případ, že jsou naplněny obě podmínky, tedy, že ujednání je oddělitelné a lze předpokládat, že by neplatností dotčená strana právní jednání stejně učinila i bez tohoto ujednání, stanoví možnost, že zbývající část právního jednání „přežije“ neplatnost určité části.

V případě salvatorské klauzule však výše uvedené neplatí a strany dávají výslovně najevo, že chtějí svůj smluvní vztah zachovat, byť by

Již od roku 2005 poskytujeme PRÁVNÍ PORADENSTVÍ tuzemské a zahraniční klientele s důrazem na komplexní řešení daného problému, jak z právního, tak i daňového hlediska.

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se zejména na:

- právo obchodních korporací
- veřejné zakázky
- občanské právo
- pracovní právo
- právo nemovitostí
- trestní právo
- mezinárodní obchod
- finance a bankovníctví
- právo hospodářské soutěže
- rodinné právo, aj.
- nově se specializujeme také na italské právo

Právní služby poskytujeme v českém, slovenském, anglickém, německém, italském, francouzském a španělském jazyce.

smlouva měla dále existovat bez kteréhokoliv ujednání. Jedná se o standardní ujednání, které do smluv standardně začleňujeme a při revizi na něj zvlášť neupozorňujeme. Dojde-li ovšem ke sporu o platnost některého z dalších ujednání smlouvy, například konkurenční doložky či ujednání o exkluzivitě, může být existence salvatorské klauzule zásadní pro jeho výsledek. Zákon klade na tyto doložky přísné požadavky a judikatura ohledně těchto doložek se stále mění, proto mít jistotu, že je konkurenční doložka platně sjednána téměř nelze. Avšak tato doložka může být v některých smlouvách, například nájemních v rámci retailu, tím nejdůležitějším ujednáním, jehož vyjednání ovlivnilo podmínky smluvního vztahu napříč celou smlouvou, a bez dohody o tomto bodu by smluvní strany smlouvu neuzavřely. Přesto, bez tohoto neplatného ujednání, máme zcela funkční nájemní smlouvu obsahující veškeré náležitosti vyžadované zákonem. Pokud by se v případě neplatnosti takové doložky aplikovalo zákonné ustanovení o částečné neplatnosti dle nového občanského zákoníku, celá smlouva by byla neplatná (dle předchozí právní úpravy a zejména judikatury k ní by to tak nutně být nemuselo, když za platnou nájemní smlouvu se považovala i nájemní smlouva s neplatným ujednáním o výši nájemného).³

Avšak salvatorská klauzule zákonně pravidlo vylučuje. Pokud by smlouva obsahovala pouze první část salvatorské klauzule, tedy, že neplatnost ujednání nemá vliv na platnost ostatních ujednání smlouvy, pak by nepochybně zbývající část nájemní smlouvy zůstala v platnosti. Jedna ze stran by však již nebyla omezena konkurenční doložkou či dohodou o exkluzivitě ale současně by profitovala z ostatních podmínek, které jí takové zamýšlené omezení měly kompenzovat. Takový výsledek se může jevit jako nespravedlivý, avšak strany v rámci salvatorské klauzule výslovně projeví vůli, aby byla situace takto řešena, a jednoznačný projev vůle stran by měl být respektován.

Pokud by salvatorská klauzule obsahovala i druhou část, tedy povinnost smluvních stran neplatné ujednání nahradit platným, je třeba uvažovat, zda by v tomto případě měla být tato povinnost splněna. Vyplyne-li z judikatury a všeobecně přijímaného výkladu příslušného zákonného ustanovení, že omezení, na kterém se strany dohodly, platně sjednat nelze, nejde o chybu ve vyjádření vůle stran, ale o zakázané ujednání. V takovém případě není možné platně sjednat náhradní ujed-

nání a nerovnováhu práv a povinností stran vyřešit. Současně strany nemají dle smlouvy povinnost změnit ostatní ujednání smlouvy tak, aby rovnováhu obnovily. Pokud se navíc strana, která se neplatností ujednání dostala do výhody, bude jeho nahrazení jiným ujednáním bránit, nezbyvá dotčené straně nic jiného, než se obrátit na soud, aby nahradil projev vůle druhé strany, neboť druhá část salvatorské klauzule je smlouvou o smlouvě budoucí. Soudu poté musí navrhnout, jak by takové náhradní ujednání mělo znít a k tomu doplnit svá tvrzení, na kterých návrh staví. Výsledek takového sporu je zcela nejistý. Je však možné, že se ve výsledku uplatní pouze první část salvatorské klauzule, která zachová v platnosti zbytek smlouvy, avšak k žádnému nahrazení neplatného ujednání či změně zbývajících ujednání smlouvy nedojde, neboť plnění povinnosti dle druhé části salvatorské klauzule bude v daném případě posouzeno jako nemožné.

Standardní salvatorská klauzule bude funkční v mnoha případech, kdy neplatnost bude dána například nesrozumitelností ujednání, chybou v psaní nebo jinou odstranitelnou vadou vyjádření vůle stran. V případě ujednání, které se následně ukáže jako zákonem zakázané, však může vést k důsledkům, které minimálně jedna ze smluvních stran nikdy nechtěla připustit. V takovém případě by se její neexistence a uplatnění zákonného pravidla zdála v souladu se spravedlivým uspořádáním vztahů, ovšem máme zde jednoznačně vyjádřenou vůli stran vedoucí k jinému řešení. Vždy by tak mělo být zváženo, zda toto obecné ujednání má platit ve vztahu ke kterémukoli ujednání konkrétní smlouvy. A pokud smlouva obsahuje ujednání, bez kterého by ji smluvní strana nikdy nepodepsala a o jehož platnosti možná i existují s ohledem na vývoj právní doktríny pochybnosti, je na místě takové ujednání z dopadu salvatorské klauzule vyloučit⁴ anebo obecně stanovit, že pokud není možné nahradit neplatné ujednání novým ujednáním, které bude odpovídat zamýšlenému účelu a obsahu neplatného ujednání, pak má být za neplatnou (raději) považována celá smlouva.

Závěrečná ujednání jsou stejně důležitá a závazná jako kterákoli jiná ujednání ve smlouvě a měla by jim proto být věnována stejná pozornost, zváženo, zda v konkrétním případě odpovídají vůli stran, a jejich dopad domyslen do důsledků. Na to nás upozorňuje i populární závěrečné ujednání, které bývá většinou úplně posledním ve smlouvě a říká, že strany si celou smlouvu přečetly, jejímu

obsahu rozumí a smlouva odpovídá jejich skutečné a svobodné vůli, což potvrzují svými podpisy. Avšak jak říká JUDr. Petr Bezouška, Ph.D., s pistolí u hlavy toto prohlášení podepíše každý, i kdyby smlouva byla zcela proti jeho vůli, a já k tomu dodávám, i kdyby závěrečná ujednání nemyslel tak úplně doslovně. ●

JUDr. Kristýna Faltýnková

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

- ¹ BEZOUŠKA, Petr. § 41. In: Fiala, Josef, KIN-DL, Milan aj. Občanský zákoník. Komentář. Praha: Nakladatelství Wolters Kluwer (ČR), 2009.
- ² HANDLAR, Jiří. § 576 [J]. In: BÍLKOVÁ, Jana, ČERNÝ, Michal, ČUHELOVÁ, Kateřina, DAVID, Ludvík, DÁVID, Radovan, DOBROVOLNÁ, Eva, FOJTÍK, Lumír, HANDLAR, Jiří, HAVLAN, Petr, HOLEJŠOVSKÝ, Josef, HORECKÝ, Jan, HULMÁK, Milan, HURDÍK, Jan, HRDLÍČKA, Miloslav, KOUKAL, Pavel, LASÁK, Jan, LAVICKÝ, Petr, LAZÍKOVÁ, Jarmila, LEBEDA, Martin, PODIVÍNOVÁ, Martina Kuloglija, PONDIKASOVÁ, Tereza, RONOVSÁ, Kateřina, RUBAN, Radek, ŠEVČEK, Marek, TŮMA, Pavel, VÍTEK, Jindřich. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 2060.
- ³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 9. 2011, sp. zn. 26 Cdo 2824/2009.
- ⁴ ZOUFALÝ, Vladimír. T9 [J]. In: ZOUFALÝ, Vladimír, MUNKOVÁ, Jindřiška, ČERMÁK, Karel, ČEŠKA, Zdeněk, DAMBORSKÝ, Lukáš, FISCHER, Michael, HOLCOVÁ, Irena, HOLUB, Ondřej, GAVLAS, Ivo, KLIČKA, Ondřej, KOFROŇ, Martin, KOZÁK, David, KŘESTANOVÁ, Veronika, LEŠČINSKÝ, Jan, MAISNER, Martin, MUSÍLEK, Radek, NĚMEČEK, Pavel, NOVOTNÝ, Marek, ODROBINOVÁ, Veronika, PAYNE-KOUBOVÁ, Jana, SCHÖDELBAUEROVÁ, Pavla, STAŇKOVSKÝ, Václav, STUNA, Stanislav, ŠACH, David. Velká kniha smluvních vzorů. 5. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2007, s. 1251.

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Praha / Bratislava / Ostrava

HLAVNÍ CENA PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO DOMÁCÍ KANCELÁŘ

Nejlepší právnická firma roku v kategorii

- řešení sporů a arbitráže
- pracovní právo

Velmi doporučovaná firma v dalších
11 oblastech obchodního práva

DĚKUJEME.

www.prkpartners.com

O krok napřed

Podjatost „dvorního“ insolvenčního správce

V praxi není výjimkou, že insolvenční správce ustanovený soudem je po přezkumném jednání odvolán věřitelem či věřiteli, kteří na jeho místo ustanoví jiného insolvenčního správce. Takový postup ovšem pochopitelně vyžaduje shodu širšího okruhu věřitelů či existenci jednoho výrazně silnějšího věřitele.

Možnost změnit insolvenčního správce

Insolvenční zákon ve svém ustanovení § 29 umožňuje na schůzi věřitelů, která nejbliže následuje po přezkumném jednání, odvolat insolvenčním soudem ustanoveného insolvenčního správce z funkce a ustanovit insolvenčního správce nového.

S výjimkou oddlužení platí, že k „převolení“ insolvenčního správce dojde, jestliže pro něj hlasovala nejméně polovina všech věřitelů přihlášených ke dni předcházejícímu konání schůze věřitelů, počítaná podle výše jejich pohledávek, kteří mají právo hlasovat.

Jestliže má tedy příslušný dlužník větší množství věřitelů s obdobně velkými pohledávkami, změna správce bude spíše nepravděpodobná, neboť bude složitější dosáhnout v tomto směru dostatečně širokého konsensu. Čím méně jsou pohledávky rozdrobené, tím naopak stoupá pravděpodobnost změny insolvenčního správce. Nejjednodušší je pak

pochopitelně za situace, kdy je do insolvenčního řízení přihlášen jeden významný věřitel, jehož pohledávka tvoří více než polovinu všech přihlášených pohledávek. V takové pozici přitom často stojí banky, které dlužníkovi poskytly úvěr či jiný finanční produkt.

Ovšem kromě toho, že banky bývají v insolvenčních řízeních velice silnými věřiteli, z logiky věci jsou také velice častými věřiteli. Proto mají standardizované postupy a zpravidla také ustanovují shora uvedeným způsobem do funkce „svého dvorního“ insolvenčního správce. To je zcela pochopitelné, neboť mají s prací dané osoby určitou zkušenost a také logicky očekávají, že bude z její strany učiněno vše potřebné k maximální dosažitelné míře uspokojení jejich pohledávek. Ostatně bylo by naivní se domnívat, že by takto ustanovený insolvenční správce postupoval výrazně proti věřiteli, který jej do funkce ustanovil.

S pozicí „převoleného“ insolvenčního správce je tedy dle mého názoru pojmově spojena

určitá podjatost, která se však v mnohých případech nemusí nikterak negativně dotknout postavení dalších věřitelů.

Proti tomu ovšem stojí ustanovení § 24 insolvenčního zákona, které pro insolvenčního správce ustanoveného soudem i „převoleného“ insolvenčního správce stanovuje požadavek nepodjatosti.

Co je ještě únosná míra provázanosti?

Právě otázkou podjatosti „dvorního“ insolvenčního správce ustanovovaného jedním věřitelem do různých insolvenčních řízení se Nejvyšší soud zabýval mimo jiné v usnesení ve věci sen. zn. 29 NSČR 103/2015 ze dne 28. listopadu 2017, zveřejněném v „zelené“ Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 23/2019.

Nejprve konstatoval závěry ze svých dřívějších rozhodnutí, když zejména zopakoval, že mezi skutečnosti, které se zřetelem k charak-

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Společnost **MT Legal s.r.o.**, advokátní kancelář poskytuje komplexní právní a poradenské služby pro veřejný a soukromý sektor v rámci celé ČR, a to prostřednictvím svých právních specialistů.

NABÍZENÉ SLUŽBY

- komplexní právní poradenství ve všech oblastech specializací
- zpracování právních rozborů a analýz
- zastupování v soudních, správních a arbitrážních řízeních
- přednášková činnost, metodická podpora

HLAVNÍ SPECIALIZACE

- právo veřejného investování – veřejné zakázky, koncese, projekty PPP, veřejná podpora, strukturální fondy EU
- právo EU
- právo duševního vlastnictví, právo ICT
- energetické právo
- GDPR a právo ochrany osobních údajů
- stavební právo
- horní právo
- právo životního prostředí
- zdravotnické právo
- vodní a lesnické právo
- právo obchodní, občanské, správní, pracovní
- arbitráže a investiční spory

Tým právníků **MT Legal** vydal v nakladatelství C.H. Beck nejrozsáhlejší komentář k novému zákonu 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších právních předpisů.

■ BRNO

- Jakubská 121/1, 602 00 Brno 2
- +420 542 210 351

■ PRAHA

- Jugoslávská 620/29, 120 00 Praha 2
- +420 222 866 555

■ OSTRAVA

- Bukovanského 1345/30, 710 00 Ostrava
- +420 596 629 503

- info@mt-legal.com
- www.mt-legal.com

teru pohledávky dlužníkovu věřitele a k jeho postavení v insolvenčním řízení zakládají důvod pochybovat, že tento vztah neovlivní celkový způsob výkonu práv a povinností insolvenčního správce (a které proto nedovolují řešit možnou podjatost insolvenčního správce pouhým ustanovením odděleného insolvenčního správce), typově patří skutečnost, že pohledávka je takového rozsahu, že věřitel má rozhodující vliv na průběh insolvenčního řízení, jakož i skutečnost, že stejný věřitel vede (být v jiném procesním postavení) další spory, jež se významně týkají majetkové podstaty dlužníka, ať již jde o incidenční spor (např. o spor na základě vylučovací žaloby), o spor o pohledávku za majetkovou podstatou nebo o pohledávku postavenou na roveň pohledávce za majetkovou podstatou, anebo o spor, v němž vystupuje jako dlužník dlužník. Druhé z uvedených kritérií je zcela logické, neboť insolvenční správce bude zásadně v těchto sporech figurovat jako protistrana svého „chlebováře“. Pak je ovšem jasné, že budou panovat pochybnosti o tom, zda „převolený“ insolvenční správce bude tyto spory vést způsobem vyhovujícím věřiteli nebo obecným principům insolvenčního řízení.

Současné však Nejvyšší soud poznamenal, že podle ustanovení § 24 insolvenčního zákona se za důvod vyloučení insolvenčního správce z insolvenčního řízení nepovažuje jakýkoli jeho poměr k věřiteli nebo k zástupci věřitele. Na tyto případy totiž pamatuje úprava

obsažená v § 34 insolvenčního zákona. Ta váže vyloučení insolvenčního správce z insolvenčního řízení na splnění další podmínky, a to, že je zde se zřetelem k charakteru pohledávky dlužníkovu věřitele a jeho postavení v insolvenčním řízení důvod pochybovat, že tento vztah neovlivní celkový způsob výkonu práv a povinností insolvenčního správce. A naopak, nejsou-li zde důvody pro takové pochybnosti, je poměr insolvenčního správce jen k některému z dlužníkůvých věřitelů nebo jen k některému ze zástupců dlužníkůvých věřitelů důvodem vyloučení insolvenčního správce (jen) z některých úkonů (v rámci insolvenčního řízení).

V případě posuzovaném ve shora citovaném rozhodnutí ovšem existovalo široké personální a majetkové propojení mezi (opakovaně ustanovovaným) insolvenčním správcem a advokátní kanceláří, která současně poskytovala věřiteli právní služby. A věřitel jako takový byl jediným zajištěným věřitelem v insolvenčním řízení, zvoleným zástupcem věřitelů a držel více než 50 % zjištěných pohledávek.

Tato kombinace okolností je pak dle Nejvyššího soudu ve svém souhrnu způsobila vyvolat pochybnosti o nepodjatosti insolvenčního správce, a to v takovém rozsahu, že ovlivní celkový způsob výkonu práv a povinností insolvenčního správce. Je tak dán důvod pro odvolání insolvenčního správce z funkce.

Uvážená volba insolvenčního správce

S ohledem na výše uvedené lze tedy doporučit, aby věřitelé při volbě osoby insolvenčního správce, kterého hodlají ustanovit do funkce dle § 29 insolvenčního zákona, pečlivě posoudili míru jeho vazeb k jim samotným.

Jakkoli se totiž určitá míra podjatosti „převoleného“ správce očekává, resp. je nevyhnutelná, neměla by vést k deformaci celého insolvenčního řízení.

Naopak pro minoritní věřitele popisovaný výklad Nejvyššího soudu znamená, že lze reálně dosáhnout změny insolvenčního správce, pokud rozsah jeho vazeb k jednomu z věřitelů přesahuje adekvátní mez. ●

JUDr. Jakub Celerýn, advokát

Mališ Nevrla Legal, advokátní kancelář, s.r.o.

Mališ Nevrla Legal
Advokátní kancelář / Attorneys At Law

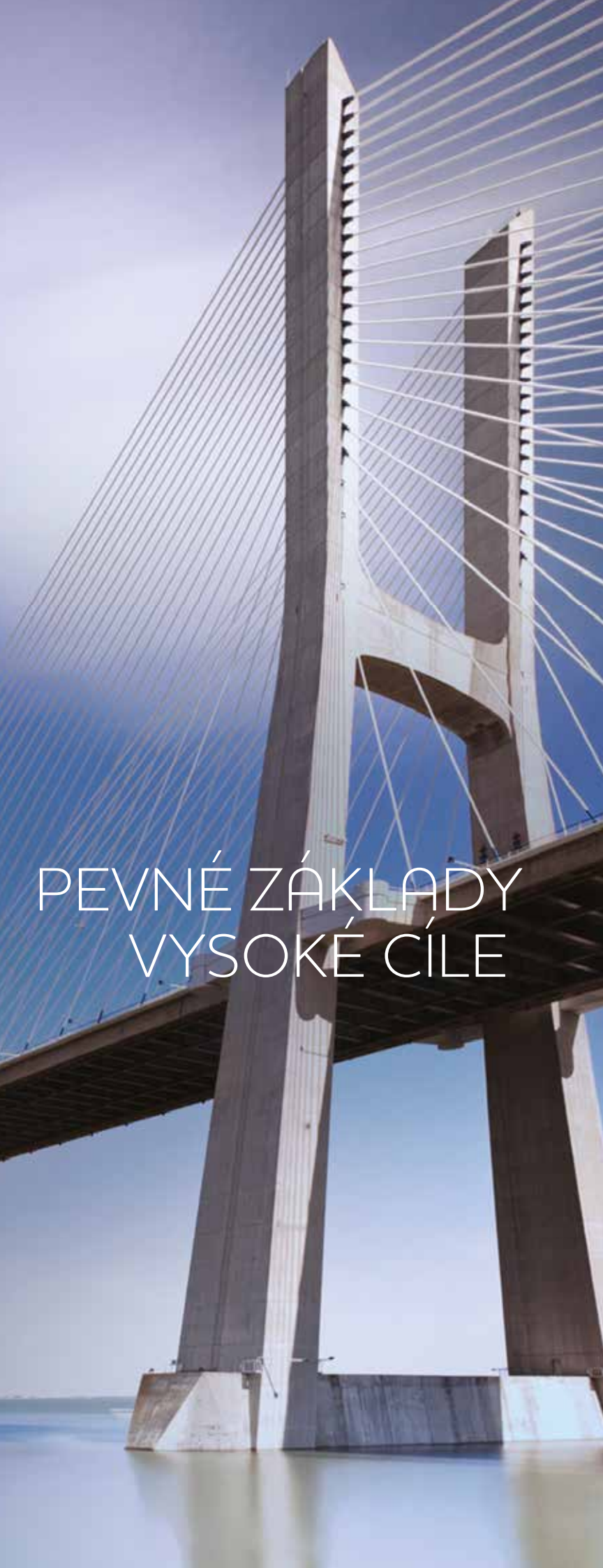
MONIKA SELVIČKOVÁ

MEDIACE V CIVILNÍCH SPORECH

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

PEVNÉ ZÁKLADY
VYSOKÉ CÍLE

**DUNOVSKÁ
& PARTNERS**

**BANKOVNICTVÍ A FINANCE
INSOLVENCE
FINANČNÍ RESTRUKTURALIZACE
FÚZE A AKVIZICE
KORPORÁTNÍ PRÁVO
NEMOVITOSTI
SOUDNÍ SPORY**

Individuální a aktivní přístup, výjimečná kvalita práce a osobní účast partnerů kanceláře na řešení případů je to, co nás odlišuje od konkurence a umožňuje nám dlouhodobě zachovávat nejvyšší standardy. Proto jsou klienti ochotni svěřit nám ty nejsložitější případy a důvěřovat našemu úsudku. Důvěřujte i Vy.

www.dunovska.cz

Silné ověření uživatele

Dne 14. září 2019 vešlo v účinnost nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/389 ze dne 27. listopadu 2017, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366, pokud jde o regulační technické normy týkající se silného ověření klienta a společných a bezpečných otevřených standardů (dále jen „Nařízení“). Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 (dále jen „PSD2“)¹ byla do českého právního řádu transponována zákonem č. 370/2017 Sb. o platebním styku, a to s účinností od 13. ledna 2018 (dále jen „zákon o platebním styku“).

Nařízení představuje přímo použitelný předpis ve smyslu ust. § 223 odst. 5 zákona o platebním styku, který stanoví způsob silného ověření, a jímž se provádí čl. 98 PSD2.

Faktory silného ověření

Silné ověření nebo také autentizace uživatele (SCA – Strong Customer Authentication) představuje bezpečnostní mechanismus, jehož cílem je eliminovat riziko platebních podvodů a jiných zneužití v důsledku kompromitovaného hesla. Jeho podstatou je ověření uživatele pomocí nejméně dvou prvků resp. faktorů.

Tyto faktory lze rozčlenit do tří kategorií:

- 1) Znalost: prvek spočívající v určité znalosti uživatele (např. heslo, PIN, odpověď na kontrolní otázku);

- 2) Držba: prvek spočívající v něčem, co má uživatel ve své moci (např. platební karta, mobilní telefon, fyzický token);
- 3) Inherence: prvek reprezentující samotného uživatele, resp. to, čím je, typicky se jedná o biometrické údaje (např. otisk prstu).²

Kombinace nejméně dvou prvků dá vzniknout unikátnímu kódu, jenž má sloužit k silnému ověření uživatele.

Kdy se silné ověření použije

Silné ověření uživatele je vyžadováno v případech, které jsou vymezeny alternativním výčtem v ust. § 223 odst. 1 zákona o platebním styku:

„Osoba oprávněná poskytovat platební služby použije silné ověření uživatele, jestliže plátce

- přistupuje ke svému platebnímu účtu prostřednictvím internetu,
- dává platební příkaz k elektronické platební transakci,
- provádí jiný úkon, který je spojen s rizikem podvodu v oblasti platebního styku, zneužitím platebního prostředku nebo informací o platebním účtu, nebo
- požaduje informace o platebním účtu prostřednictvím poskytovatele služby informování o platebním účtu.“

Požadavek na silné ověření uživatele má tedy místo v těch situacích, kdy uživatel není v přímém kontaktu s poskytovatelem platebních služeb.³ Jak se podává se shora citovaného výčtu, silné ověření uživatele se vyžaduje nejen při platebním příkazu k elektronické platební transakci a platbách v internetovém bankovníctví, ale již při samotném přístupu resp. přihlášení do internetového bankovníctví.

V navazujícím ust. § 223 odst. 2 zákona o platebním styku jsou dále zakotveny dodatečné požadavky na silné ověření uživatele, které se uplatní v případech, kdy je platební příkaz zadáván prostřednictvím internetu, elektronického zařízení, jež lze použít k dálkové komunikaci (typicky mobilní telefon), nebo je-li platební příkaz dáván nepřímo.⁴

Je nasnadě, že elektronické platební operace na dálku se pojí s vyšším rizikem platebního podvodu či jiného zneužití, dodatečné požadavky tak cílí na dosažení tzv. dynamického propojení transakce s částkou a příjemcem.⁵ Pro tyto případy musí silné ověření uživatele zahrnovat rovněž jednorázové prvky propojující platební transakci s přesnou částkou a určitým příjemcem.

Implementace mechanismu silného ověření uživatele

Živá diskuse vyvstala v souvislosti s bezkontaktními platbami kartou, při nichž uživatel fyzicky přikládá kartu k platebnímu terminálu, a dále s využíváním internetového bankovníctví prostřednictvím mobilního telefonu, kdy se k autentizaci používá unikátní kód v ověřovací SMS zprávě.⁶ Absence druhého ověřovacího prvku je ve zmíněných případech zřejmá.

Evropský orgán pro bankovníctví (dále jen „EBA“) ve stanovisku z června 2019 konstatoval, že zachování možnosti uživatelů platit, a to i on-line, má být při implementaci silného ověřování klíčová.⁷ V zájmu eliminace negativních dopadů na uživatele platebních karet v prostředí e-commerce proto mohou orgány národního dohledu poskytnout na plnou implementaci mechanismu silného ověření uživatele dodatečný čas – leč v míře omezené.

Zmíněná benevolence je nicméně podmíněna přípravou a realizací implementačních plánů. Délka tohoto omezeného časového úseku má být konkretizována v rozhodnutí EBA, a to v následné reflexi údajů o situaci v jednotlivých členských státech EU a EHP.

Závěr

Dodržování nových pravidel bude samozřejmě podléhat dohledu ČNB, jež se ve věci silného ověření uživatele vyjádřila mj. ve svém Sdělení v souvislosti s účinností nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/389. ČNB v duchu zmíněného stanoviska EBA deklarovala, že při své dohledové činnosti zohlední lhůtu či lhůty pro plnou implementaci Nařízení poté, kdy o nich EBA rozhodne. Je však třeba mít na paměti, že poskytnutí dodatečného času pro plnou implementaci silného ověření uživatele se nevztahuje na jiné karetní platby (např. karetní platby prostřednictvím terminálů pro jejich akceptaci), na něž tato povinnost dopadá.⁸ ●

Mgr. Monika Gardlíková
DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ PSD2 (Payment Services Directive) je druhá směrnice EU o platebních službách.
- ² Zde je nicméně třeba pamatovat na to, že biometrický údaj, jehož definice je zakotvena v článku 4 odst. 14 GDPR, představuje citlivý osobní údaj ve smyslu článku 9 GDPR, jehož zpracování podléhá zvláště přísným podmínkám.
- ³ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o platebním styku. Sněmovní tisk 1059/0, 2017.
- ⁴ Nepřímé udělení platebního příkazu je platební službou definovanou v ust. § 2 odst. 1 písm. k) zákona o platebním styku, jež spočívá v dání platebního příkazu k převodu peněžních prostředků z platebního účtu jménem plátce poskytovatelem rozdílným od poskytovatele, který pro plátce vede daný platební účet, je-li platební příkaz dán prostřednictvím internetu.
- ⁵ Srov. bod 3 Nařízení.
- ⁶ Dle Pokynů Evropského bankovního orgánu (EBA) z 13. června 2018 se za prvek znalosti považuje něco, co uživatel zná, a tudíž číslo karty s datem expirace a CVV kódem za prvek znalosti mít nelze.
- ⁷ Opinion of the European Banking Authority on the elements of strong customer authentication under PSD2, dostupné na: <https://eba.europa.eu/documents/10180/2622242/EBA+Opinion+on+SCA+elements+under+PSD2+.pdf>.
- ⁸ Sdělení v souvislosti s účinností nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/389 dostupné na: <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financtni-trh/novinky/sdeleni-ceske-narodni-banky-v-souvislosti-s-ucinnosti-narizeni-komise-v-prenesene-pravomoci-eu-2018-389/>.

JINDŘICH VÍTEK

NOVÝ ZÁKON O REALITNÍM ZPROSTŘEDKOVÁNÍ

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

K možnostem omezení práva na poskytnutí informací z faktických důvodů

Právo na informace je jedním ze základních (politických) práv, které na ústavní úrovni (společně se svobodou projevu) zaručuje článek 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Toto právo představuje významný nástroj kontroly nezbytný pro řádné fungování demokratické společnosti. Nehledě na celkový obsah a rozsah práva na informace, pro účely tohoto článku bude rozhodující výlučně otázka poskytování informací, tj. právo informace požadovat a právo tyto informace obdržet.

pouze v případech vymezených v § 20 odst. 4 IZ, kterými je např. postup při rozhodnutí o odmítnutí žádosti. Jinými slovy, při „bezproblémovém“ poskytnutí informací se správní řád (vyjma základních zásad činnosti správních orgánů) neuplatní.

Informační zákon stanovuje povinným osobám obecnou lhůtu pro vyřízení žádosti o informace – a to ať už prostřednictvím poskytnutí informací nebo odmítnutím žádosti – o délce 15 dnů (srov. § 14 odst. 5 písm. d IZ). Pokud jde o náklady spojené s vyřizováním žádosti o informace, které mohou povinným osobám vzniknout, informační zákon umožňuje povinným osobám požadovat jejich úhradu po žadatelích (§ 17 IZ).

Na zákonné úrovni je právo na poskytnutí informací zakotveno především v zákoně č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“ nebo také „IZ“), který komplexním způsobem upravuje praktickou stránku realizace tohoto ústavně zaručeného práva. Účelem informačního zákona je zajištění práva veřejnosti na přístup k informacím týkajícím se veřejného sektoru.

Podle § 2 informačního zákona dopadá povinnost poskytovat informace na státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány, dále na veřejné instituce a v neposlední řadě na subjekty rozhodující o právech, právem chráněných zájmech či povinnostech fyzických nebo právnických osob v oblasti veřejné správy (pouze v rozsahu této jejich rozhodovací činnosti) (dále jen „povinné osoby“).

Povinnost poskytovat informace se (kromě dalších případů a výjimek) nevztahuje na dotazy na názory, budoucí rozhodnutí či

vytváření nových informací (§ 2 odst. 4 IZ). Pokud jde o pojem informace, informační zákon v § 3 odst. 3 vymezuje informace jako jakýkoli obsah nebo jeho část v jakékoli podobě zaznamenaný na jakémkoli nosiči. Pro úplnost je vhodné doplnit, že počítačový program nepředstavuje informaci podle tohoto zákona (§ 3 odst. 4 IZ).

Poskytování informací podle informačního zákona probíhá buď na základě žádosti (podané písemně nebo ústně) anebo formou zveřejnění (§ 4 odst. 1 IZ). Z pohledu tohoto článku je stěžejní poskytování informací na základě žádosti, na které se tímto zaměříme.

Z platného znění informačního zákona plyne, že poskytování informací na základě žádosti má být v zásadě bezformálním postupem, kdy na základě konkrétní žádosti má žadatel (při splnění jednotlivých předpokladů pro poskytnutí informací) obdržet požadované informace. Platí přitom, že zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), se na postupy podle informačního zákona aplikuje

Právní rámec omezení poskytnutí informací

Právo na poskytnutí informací je založeno na principu (vymezeném v čl. 17 Listiny a převzatém do úpravy informačního zákona) zpřístupňování v zásadě všech informací vztahujících se k činnosti povinných osob. Případné omezení tohoto práva musí splňovat určité Listinou a zákonem vymezené podmínky.

Pokud jde o úpravu omezení práva na poskytnutí informací na ústavněprávní úrovni, článek 17 odst. 4 (v návaznosti na čl. 4 odst. 4) Listiny stanoví, že toto právo lze omezit zákonem, pouze jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost či ochranu veřejného zdraví a mravnosti.

Ze shora uvedeného plyne první – formální podmínka – podle které důvody pro poskytnutí informací musí být upraveny výlučně v zákoně – tj. nemohou vyplývat pouze z obsahu podzákoných právních norem či jiných právních jednání povinných osob

(např. smluv). Druhou – materiální podmínkou – je požadavek na to, aby dané zákonné omezení práva na informace obstálo v rámci testu proporcionality (při poměřování střetu dvou ústavně zaručených práv) a bylo vyhodnoceno jako nezbytné.

Formální podmínka pro omezení práva na poskytnutí informací – tedy vymezení konkrétních důvodů pro neposkytnutí informací (jakými jsou např. ochrana utajovaných informací, ochrana soukromí a osobních údajů či ochrana obchodního tajemství) – je na zákonné úrovni obsažena v ustanovení § 7 až 11 informačního zákona (ale také v dalších speciálních zákonech). Materiální podmínku pak reflektuje ustanovení § 12 IZ prostřednictvím příkazu restriktivního užití zákonných důvodů pro omezení práva na poskytnutí informací.

Skutečnost, že užití zákonných důvodů pro omezení práva na poskytnutí informací má být vykládáno a aplikováno restriktivně, potvrdila v jednotlivých případech i rozhodovací praxe obecných soudů. Nicméně, je to judikatura, která naopak prolomila formální podmínku pro omezení práva na poskytnutí informací – tj. požadavek výslovného zákonného ustanovení (stanovujícího důvod omezení), coby základu pro omezení práva na poskytnutí informací.

Judikatura vyšších soudů připouští – i bez výslovného zákonného zakotvení takového důvodu pro omezení práva na informace – neposkytnutí požadovaných informací z tzv. faktických důvodů, za které jsou v judikatuře označovány následující situace: (i) neexistence požadovaných informací, (ii) opakování žádosti o totožné, již jednou vydané informace či (iii) zneužití práva na informace.

Jak bude podrobněji popsáno níže, faktické důvody pro omezení práva na informace ve smyslu relevantní judikatury nelze vykládat extenzivně. V praxi jsme přitom zaznamenali snahu některých povinných osob vyhnout se povinnosti poskytovat žadatelům informace dle informačního zákona skrze faktický (judikaturou dovozoovaný) důvod spočívající v údajném zneužití práva na informace; tomuto důvodu pro omezení práva na informace se tedy budeme níže věnovat především.

Praktická rovina omezení práva na poskytnutí informací z faktických důvodů

S ohledem na rozmanitost informací, které lze prostřednictvím žádosti o informace po

povinných osobách požadovat, je zřejmé, že každou obdrženou žádost a její obsah je třeba posuzovat individuálně. Současně lze zopakovat, že k omezování práva na poskytnutí informací je třeba přistupovat restriktivně – a to ve prospěch práva na informace. Povinná osoba by proto měla přistoupit k omezení tohoto práva až po vyhodnocení všech relevantních okolností daného případu (a to jak na straně žadatele, tak na straně povinné osoby), s tím že má-li být neposkytnutí informací založeno na faktických důvodech, měla by povinná osoba postupovat o to pečlivěji a pro odmítnutí poskytnutí informací mít přesvědčivé důvody.

První judikaturou vymezený faktický důvod pro omezení práva na informace, tj. neexistence požadovaných informací, může povinné osoby svádět k obcházení jejich povinností dle informačního zákona skrze zapření existence určitých informací, tj. skrze (být nepravdivé) tvrzení, že povinný subjekt požadovanými informacemi nedisponuje, s tím, že ostatně nemá zákonnou povinnost takovými informacemi disponovat. K tomu je však třeba uvést, že takový postup odporuje informačnímu zákonu a povinné osoby by se ho měly vyvarovat. Povinné osoby jsou povinny poskytnout žadateli veškeré informace, které mají k dispozici (pokud není naplněn některý ze zákonných důvodů pro odepření jejich poskytnutí), a to i když se jedná o informace, které povinné osoby nezpracovávají na základě zákona.

O neexistenci informací (coby faktickém důvodu pro odmítnutí informací) nelze hovořit ani v případech, kdy povinná osoba požadované informace nemá, ačkoli je povinna je mít. Povinná osoba nemůže v takových případech přistoupit k odmítnutí žádosti pro neexistenci informací, ale musí tyto informace vytvořit, a to i v případě, že tyto informace již existovaly, ale byly odstraněny.¹

Pokud jde o další důvod pro odmítnutí poskytnutí informací z tzv. faktických důvodů – tj. opakování žádosti o totožné, již poskytnuté informace – uvádíme, že naplnění tohoto důvodu nemusí nutně vést k odepření poskytnutí požadované informace (na rozdíl od některých zákonných důvodů pro odepření informací). Povinná osoba může poměřovat administrativní zatížení, resp. celkovou náročnost, kterou by pro ni v daném případě znamenalo odmítnutí žádosti, s náročností opětovného poskytnutí požadovaných informací. Opakovaná žádost tedy nebrání povinné osobě, aby tyto informace žadateli

v konečném důsledku poskytla, bude-li pro ni takové řešení efektivnější než příprava rozhodnutí o odmítnutí předmětné žádosti.

Posledním, judikaturou akceptovaným² a optikou praxe nejsložitějším faktickým důvodem pro neposkytnutí informací, je odmítnutí žádosti o informace pro zneužití práva. Tento faktický důvod klade na povinnou osobu nelehký úkol, a sice, aby zneužití práva správně a dostatečně identifikovala a prokázala. Domníváme se, že také tento důvod omezení přístupu k informacím může být ze strany povinných osob nevhodně nadužíván, ne-li zneužíván k usnadnění plnění (resp. jako důvod neplnění) povinností, které jim vyřizování žádosti o informace přináší.

Český právní řád zneužití práva nedefinuje, nicméně obecné vymezení tohoto pojmu poskytla rozhodovací praxe (cit.): „Zneužitím práva je situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takového chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené. O chování toliko zdánlivě dovolené jde z toho důvodu, že objektivní právo nezná chování zároveň dovolené a zároveň nedovolené; vzhledem k tomu, že ze zásady lex specialis derogat legi generali vyplývá, že zákaz zneužití práva je silnější než dovolení dané právem, není takové chování výkonem práva, ale protiprávním jednáním (viz Knapp, V.: Teorie práva. C. H. Beck, Praha 1995, str. 184 a 185). Výkonu práva, který je vlastně jeho zneužitím, proto soud neposkytne ochranu.“³ Rozhodovací praxe dále ve vztahu ke zneužití práva stanovila, že „...zákaz zneužití práva je v jistém smyslu ultima ratio, a proto musí být uplatňován nanejvýš restriktivně a za pečlivého poměření s jinými obdobně důležitými principy vlastními právnímu řádu, zejména principem právní jistoty, s nímž se – zcela logicky – nejvíce střetává.“⁴

Bude-li povinná osoba chtít přistoupit k odmítnutí žádosti o informace z důvodu zneužití práva – tedy z faktického důvodu, který není upraven v zákoně, ale dovozován judikaturou – nesmí k obdržené žádosti přistupovat izolovaně, ale musí zkoumat celkový kontext a všechny relevantní okolnosti související s danou žádostí. Je totiž zřejmé, že prvky, které mohou v podmínkách jedné žádosti indikovat šikanozní úmysly žadatele, mohou v podmínkách jiné žádosti být zcela legitimní.

Šikanozní postup v kontextu žádostí o informace bude nejčastěji shledáván v případech žadatelů adresujících povinným osobám časté a početné žádosti a/nebo žadatelů požadujících velké množství spolu nesouvisejících informací. Množstevní aspekt však sám o sobě šikanoznost postupu žadatele nezacládá, neboť informační zákon poskytování informací – co do počtu žádostí či rozsahu požadovaných informací – nijakým způsobem nelimituje. K právě uvedenému musí být proto přidružen ještě další, dostatečně určující faktor, ze kterého bude možné dovodit zneužití práva na informace.⁵

Jako možné příklady zneužití práva na informace lze uvést: velké množství žádostí koncipovaných na získání nejrůznějších informací, které spolu obsahově nesouvisejí; velké množství žádostí, které mají za cíl znemožnit řádné fungování (vyřizování běžné agendy) povinných osob, jež mají omezené kapacity na výkon svých činností; podávání žádostí absurdního a/nebo nesmyslného obsahu.

I v situaci, kdy povinná osoba obdrží řadu žádostí o informace a bude mít za to, že je dán i další relevantní faktor indikující zneužití práva na informace, musí k případnému omezení práva na přístup k informacím přistupovat kriticky. V případě žadatelů – kverulantů, jejichž žádosti budou (kromě neúměrného množství požadovaných informací) zjevně provokativní, obstrukční, nesmyslné či nenávislné, anebo budou obsahovat invectivy směrem k povinnému subjektu, může být zdůvodnění případného závěru o zneužití práva relativně jednoduché; podstatně větší nároky na zdůvodnění závěru o zneužití práva však budou na povinný subjekt kladeny v případě, kdy tento bude vyřizovat obsahově obvyklou (ničím výjimečnou) žádost o informace (či několik žádostí) týkající se běžné činnosti povinného subjektu.

Lze si například představit situaci, kdy se žadatel bude pravidelně obracet na povinnou osobu s žádostmi o informace o činnosti povinné osoby s cílem detailně a průběžně monitorovat každý krok povinného subjektu v určité oblasti, v níž žadatel působí, resp. která žadatele zajímá.

Jakkoli lze mít za to, že povinný subjekt může takový monitoring (resp. vyřizování žádostí o informace s ním související) administrativně zatěžovat, máme za to, že bez dalšího se v takové situaci nelze dovolávat zneužívání práva s poukazem na velké množství informací, jejichž poskytnutí žadatel žádá, s tím, že

se jedná o šikanu povinného subjektu. Takový postup žadatele totiž, dle našeho názoru, představuje toliko realizaci ústavně zaručeného práva na informace; cílem takového postupu přitom může být právě dlouhodobá a pravidelná kontrola povinného subjektu. Dovožovat bez dalšího z takového postupu šikanu povinného subjektu (jakkoli tento může nést kontrolu svého postupu ze strany žadatele nelibě) není, dle našeho názoru, na místě.

Shora uvedený závěr podporuje i odborná literatura,⁶ která uvádí (cit.): „...žadatel, který se zajímá o určitý globální problém, jistě bude zcela legitimně podávat velké množství žádostí vztahujících se k tomuto tématu, a to ať již u jednoho povinného subjektu či u celé řady více povinných subjektů (srov. rozsudek KS v Ostravě č. j. 22 A 35/2013-49 nebo rozsudek NSS č. j. 10 As 112/2015-54) a sotva bude možné jeho postup bez dalšího považovat za zneužití práva na informace, když veškeré jím „poptávané“ údaje mají společného jmenovatele“.

Účelem práva na informace, a potažmo práva na poskytnutí informací, je zejména kontrola činnosti veřejné správy, kontrola vynakládání veřejných prostředků a hospodaření s veřejným majetkem.⁷ Současně platí, že žadatel nemusí svou žádost nijak odůvodňovat ani prokazovat právní zájem na získání požadovaných informací. Jakkoli se tedy může povinná osoba domnívat, že požadované informace jsou poptávány za jiným než kontrolním účelem – resp. se zlým úmyslem, nemůže s poukazem na neprokázaný (domnělý) úmysl žadatele odmítnout poskytnutí požadovaných informací z faktických důvodů (pro zneužití práva v rozporu s jeho účelem); učinit tak povinná osoba může pouze v případě, že má přesvědčivé důvody (podložené objektivními skutečnostmi) se domnívat, že skutečné úmysly žadatele neodpovídají smyslu a účelu informačního zákona, resp. že sledují nelegitimní cíle. To přitom bude v praxi mimořádně složité, protože mj. platí například, že pouhý fakt, že žádost podal žadatel, kterému daná povinná osoba (coby správní orgán) uložila sankci, sama o sobě zlý úmysl nezakládá. Rovněž prosté povědomí či domněnka povinné osoby, že žadatel by mohl využít informace komerčně anebo v soudním sporu s povinnou osobou či jiným subjektem, je sama o sobě irelevantní.

S ohledem na materiální korektiv omezení práva na poskytnutí informací je třeba dovodit, že není-li povinná osoba schopna

zcela nepochybně prokázat, že žadatel svého práva na poskytnutí informací skutečně zneužívá, nelze než doporučit povinné osobě postupovat ve prospěch poskytnutí informací. Povinná osoba se tím nevystaví riziku zdoluhavých sporů, neboť platí, že samotné rozhodnutí o neposkytnutí informací – tedy odmítnutí žádosti o informace – je rozhodnutím ve správním řízení, proti kterému může žadatel brojit nejen v rámci správního řízení, ale následně i žalobou ve správním soudnictví.

Závěrem lze shrnout, že ačkoli v zásadě lze připustit omezení práva na informace z faktických důvodů ve smyslu judikatury vyšších soudů, vždy je třeba důvody pro omezení práva na informace vykládat restriktivně a v pochybnostech ve prospěch poskytnutí informací. Okolnosti jednotlivých žádostí je vždy třeba zkoumat individuálně, přičemž vždy je třeba hodnotit míru nezbytnosti omezení přístupu k informacím tak, aby toto omezení obstálo i z ústavněprávního hlediska. ●

Mgr. Alexej Štěrba, advokát
Advokátní kancelář Pokorný,
Wagner & partneři, s.r.o.

advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Viz rozhodnutí NSS 6 As 136/2014-41.
- ² Viz rozhodnutí NSS 9 As 7/2012-56 nebo rozhodnutí NSS 6 As 68/2014-21.
- ³ Viz rozhodnutí NSS 1 Afs 107/2004-48.
- ⁴ Viz rozhodnutí NSS 1 As 70/2008-74.
- ⁵ Viz rozhodnutí NSS 2 As 24/2015-52 nebo rozhodnutí 6 As 68/2014-21.
- ⁶ Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T.: Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 751–835.
- ⁷ Viz rozhodnutí NSS 1 As 17/2008-67.

Česká advokátní kancelář s více než 25ti letou tradicí.
Flexibilní právní služby kdekoliv na světě.
Profesionální přístup. To je HSP & Partners.

Osobní přístup

Ke každému jednotlivému případu přistupujeme individuálně a s náležitou péčí. Naši klienti jsou pro nás vždy na prvním místě.

Společně k úspěchům

Naše advokátní kancelář působí ve specializovaných týmech disponujících nezbytnými odbornými znalostmi v daném oboru práva.
Víme, že víc hlav, víc ví.

Důraz na efektivitu

Při nalézání optimálního právního řešení klademe důraz na maximální efektivitu. Nemrháme prostředky našich klientů. Jsme si vědomi hodnoty jejich času.

Kdekoliv, kdykoliv

Díky čtyřem pobočkám je naše advokátní kancelář schopna přizpůsobit se potřebám našich klientů na celém území České a Slovenské republiky.
24 hodin denně, 7 dní v týdnu, 365 dní v roce.

Sídlo – Praha

Vodičkova 710/31,
Nové Město, 110 00 Praha 1
ak@akhsp.cz
+420 734 363 336

Pobočka – Přerov

Čechova 1184/2, Přerov

Pobočka – Ostrava

Vítkovická 3083/1, Ostrava

Pobočka – Čadca

Májová 1319, Čadca – Slovensko

Advokátní kancelář HSP & Partners

je členem mezinárodní asociace
advokátních kanceláří LIBRALEX E.E.I.G.

 LIBRALEX E.E.I.G

Rovnováha mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob

Dne 12. července 2019 byla v Úředním věstníku Evropské unie vyhlášena Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. 6. 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob. Směrnice vstoupila v platnost 2. srpna 2019 a členské státy musí daná ustanovení provést ve vnitrostátním právu do tří let.

Obecným cílem této směrnice je zajistit uplatňování zásady rovnosti příležitostí na trhu práce mezi ženami a muži a rovného zacházení na pracovišti, umožnit rodičům a osobám s pečovatelskými povinnostmi lépe sladit jejich pracovní a pečovatelské povinnosti a zejména podpořit rovnoměrnější rozdělení těchto pečovatelských povinností mezi ženy a muže. Citovaná směrnice stanoví minimální požadavky týkající se otcovské, rodičovské a pečovatelské dovolené a možnosti pružného uspořádání práce zaměstnanců, kteří jsou současně rodiči nebo pečujícími osobami, čímž jim má napomoci, aby nebyli nuceni k volbě mezi jejich rodinným životem a pracovní kariérou.

Směrnice zaměstnancům zaručuje rodičovskou dovolenou v minimální délce čtyř měsíců. Aby byli k čerpání rodičovské dovolené motivováni i otcové, jsou dva měsíce rodičovské dovolené z jednoho rodiče na druhého nepřenosné. Otec nebo rovnocenný druhý rodič (pokud jej vnitrostátní právo uznává) budou mít dále nárok na minimálně 10 pracovních dnů placeného pracovního volna, které mohou čerpat u příležitosti narození dítěte.

Aby muži a ženy s pečovatelskými povinnostmi získali více možností zůstat v zaměstnání, zavádí směrnice novinku, a sice pečovatelskou dovolenou v délce pěti pracovních dnů ročně, která je určena zaměstnancům pečujícím o rodinného příslušníka (syn, dcera,

matka, otec, manžel či manželka, partner či partnerka v registrovaném partnerství) nebo osobu žijící s tímto zaměstnancem ve společné domácnosti, kteří potřebují značnou péči nebo pomoc ze závažného zdravotního důvodu.

Členské státy mají dále povinnost přijmout nezbytná opatření k zajištění toho, aby každý zaměstnanec měl právo na pracovní volno z důvodů vyšší moci v důsledku naléhavých rodinných důvodů v případech nemoci nebo úrazu, při kterých je okamžitá přítomnost zaměstnance nepostradatelná. Směrnice v tomto případě nestanoví dobu trvání tohoto volna, když ponechává na jednotlivých členských státech, aby právo zaměstnance na

pracovní volno z důvodu vyšší moci omezily na určitou dobu za rok nebo na určitou dobu v jednotlivém případě či oběma způsoby.

V souladu s vnitrostátním právem členských států jsou pak jednotlivé státy povinny zajistit, aby zaměstnanci, kteří budou využívat svá práva na dovolenou, obdrželi příspěvek či odměnu v souladu s touto směrnicí. Pokud jde o otcovskou dovolenou, musí tento příspěvek zajistit příjem alespoň rovnocenný tomu, který by měl dotčený zaměstnanec v případě přerušení pracovní činnosti z důvodů spojených s jeho zdravotním stavem. Členské státy však mohou právo na příspěvek podmínit odpracovanou dobou ne delší než šest měsíců bezprostředně před očekávaným datem narození dítěte.

Zaměstnanci, kteří využijí svého práva čerpat rodičovskou, otcovskou či pečovatelskou dovolenou nebo požádají o pružné uspořádání práce podle této směrnice, by měli požívat ochrany před propuštěním a veškerými i přípravnými kroky k případnému propuštění. Současně mají tito zaměstnanci právo vrátit se po skončení čerpání dovolené na své pracovní místo, a to za podmínek, které pro ně nejsou méně příznivé a těžit z případného zlepšení pracovních podmínek, na které by měli nárok, kdyby dovolenou nečerpali.

Aby byli zaměstnanci, kteří pečují o děti nejmeně do osmi let věku nebo kteří jsou pečujícími osobami, motivováni k setrvání v zaměstnání, měli by mít dle směrnice možnost přizpůsobit svůj rozvrh pracovní doby svým osobním potřebám a preferencím. Za tímto účelem směrnice zaručuje pro tyto zaměstnance právo požádat o pružné způsoby organizace práce.

Existují různé formy a způsoby pružné organizace práce, přičemž jejich využití v praxi závisí zejména na druhu vykonávané práce. Flexibilita na trhu práce může být spojena buď s uplatňováním různého uspořádání pracovní doby, kdy hovoříme o flexibilních formách organizace pracovní doby, nebo s různými formami pracovních podmínek (zaměstnání). Některé z těchto forem již jsou v české právní úpravě zakotveny, když přichází v úvahu sjednání kratší a změněné pracovní doby, pružné pracovní doby, konto pracovní doby, částečná či úplná práce z domova nebo práce na dálku (distanční spolupráce, teleworking), kdy výměna pokynů zaměstnavatele i výsledků práce zaměstnance probíhá prostřednictvím telekomunikačního kontaktu. Mezi flexibilní formy zaměstnávání lze

zařadit i dohody o práci konané mimo pracovní poměr, tj. dohoda o provedení práce a dohoda o pracovní činnosti a pracovní poměr na dobu určitou.

Za flexibilní formy organizace pracovní doby lze považovat i další způsoby, které český zákoník práce sice zatím nezná a neupravuje, nicméně s ohledem na potřeby účastníků pracovních vztahů je možné tyto již nyní ujednat na základě dohody smluvních stran.

Dohodou mezi zaměstnanci a zaměstnavatelem lze sjednat sdílení pracovního místa více zaměstnanci (tzv. job sharing), pro které je typické, že se o jedno pracovní místo dělí více zaměstnanců pracujících na zkrácenou pracovní dobu. Zpravidla tedy jde o dobrovolné rozdělení práce mezi více osob, kdy se např. dva zaměstnanci, kteří pracují na částečný pracovní úvazek, dohodnou na pravidelném střídání v průběhu pracovního týdne tak, aby pokryli celou pracovní dobu. Tito dva zaměstnanci sdílejí jedno pracovní místo, přičemž dochází k maximálnímu využití pracovní doby.

Stlačený pracovní týden (angl. compressed work-week) představuje variantu, kdy je týdenní pracovní doba odpracována za menší počet pracovních dnů. Pracovní dny jsou delší, ale pracovní týden kratší. Zaměstnanec např. pracuje čtyři dny v týdnu po 10 hodinách, čímž získá jeden volný den v týdnu navíc.

Opatření podobné pružné pracovní době je sjednání flexibilního začátku pracovního dne, kdy zaměstnavatel umožní zaměstnancům, aby si stanovili začátek pracovní doby podle vlastních potřeb a této možnosti pak mohli využít například pro vyřízení svých osobních záležitostí a rodičovských povinností.

Za systémovou prevenci nezaměstnanosti osob, jejichž místa jsou ohrožena strukturálními změnami, je považována rotace práce (angl. job rotation). Tito zaměstnanci jsou uvolněni za účelem doplnění svého vzdělání s tím, že je jim právo na dosavadní místo zachováno. Po uvedení do nové práce jsou však nahrazeni speciálně připravenými náhradníky z řad čerstvých absolventů či nezaměstnaných osob, jimž tato práce umožní nastartovat svou budoucí kariéru a lépe se tak na trhu práce prosadit.

V úvahu dále připadá i sjednání zcela volné pracovní doby, sjednání pouze víkendové práce či práce v tzv. nesociální pracovní době

(převážně v noci). Pro zaměstnance – rodiče je již ze své povahy určena pracovní doba přizpůsobená školnímu roku (angl. term-time working), kdy zaměstnavatel umožňuje zaměstnanci pracovat pouze v době, kdy jeho děti chodí do školy s tím, že v době prázdnin má tento zaměstnanec volno.

Přestávky v práci (angl. career breaks) reprezentují období, kdy si zaměstnanec na určitou dobu udělá přestávku ve své kariéře. Důvody mohou být různé. Career break lze využít za účelem relaxace, cestování, dobrovolnických aktivit nebo také vyzkoušení jiné práce. V případě, že je motivem dočasného přerušování práce další vzdělávání a osobní rozvoj, bývá označováno jako sabbatical. Po tuto dobu zaměstnanci zpravidla nenáleží náhrada mzdy.

V České republice jsou některé shora naznačené způsoby organizace pracovní doby neobvyklé a budou považovány spíše za nadstandard. Je tak otázkou, jaký konkrétní rozsah implementace Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob do českého právního řádu bude zvolen a jak ovlivní účastníky pracovních vztahů. ●

JUDr. Lenka Příkazská, advokátka
HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.

HSP / & PARTNERS
advokátní kancelář

Smluvní svoboda v potravinovém řetězci a její regulace na (dalším) rozcestí

Regulaci smluv v potravinovém řetězci čekají významné změny. Do této oblasti totiž po delších úvahách vstoupil i unijní zákonodárce. Příslušná Směrnice č. 2019/633 by přitom měla být transponována do 1. 5. 2021 a české Ministerstvo zemědělství zareagovalo s předstihem – či snad s unáhlením? – a již v září minulého roku do připomínkového řízení odeslalo osnovu transpoziční novely zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití. Jaká od ní mít očekávání? To čtenářům přibližují následující řádky.

Ne tak dávno jsme se zde věnovali poslední významné novelizaci zákona o významné tržní síle, k níž tehdy došlo zákonem č. 50/2016 Sb. (viz Kindl, J. K novelizaci zákona o významné tržní síle – aneb co přinesla padesátka... ep.cz mag., 2016, č. 2, s. 50–51). Již tehdy jsme zmiňovali paradox, kdy čerstvá novela, která měla „zprůchodnit“ aplikovatelnost regulace smluv mezi vybranými odběrateli potravin a jejich dodavateli, rovnou volala po nových změnách. Aniž by se přitom Ústavní soud stihl vypořádat s návrhem na zrušení zákona, v němž tato volání vyústila, zákon každopádně čekají další zásadní úpravy. Za pouhých deset let tak dojde k již třetí významné reformě regulace smluv odběratelů potravin s jejich dodavateli (počítáme-li i původní zavedení této regulace). Nabízí se proto otázka, zda nová reforma bude opět rovnou volat po dalších změnách, či předznamená dlouho potřebnou stabilitu.

Základní východisko reformy, tj. Směrnici č. 2019/633 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci, lze úvodem shrnout takto. Regulování předně nemají být pouze koneční prodejci potravin, ale všichni kupující příslušných produktů, mají-li vyjednávací sílu. Jejich vztahy s dodavateli by měly být upraveny s vyhlídkou na zachování příjmů potravinového řetězce a jejich spravedlivější přerozdělení směrem zejména k zemědělské komunitě. Kdo vyjednávací silou disponuje, Směrnice určuje formou relativního porovnání obrátů smluvních stran. Pracuje tak s celkem pěti obrátovými hranicemi, jejichž úrovně se pohybují od 2 mil. euro po 350 mil. euro. Již odběratelé s ročním obrátem nad 2 mil. euro tedy mají být regulováni, a to ve vztazích s dodavateli pod touto úrovní, a na druhou stranu se regulace nemá nikdy uplatnit ve vztazích s dodavateli s ročním obrátem nad 350 mil. euro (regu-

lace velkých subjektů totiž může dle autorů Směrnice vést k menší efektivitě). Směrnice dále požaduje i regulaci odběratelů zemědělských produktů a potravinářských výrobků z řad veřejných orgánů.

Regulované praktiky Směrnice vymezuje taxativním výčtem a priori nekalých, a tedy zakázaných praktik (například jednostranné změny podmínek smlouvy odběratelem nebo zneužití obchodního tajemství dodavatele), a dále taxativním výčtem praktik, které nekalé nejsou, pokud jsou splněny určité dodatečné podmínky (v čele s jejich dostatečně určitým sjednáním předem). Druhé jmenované zahrnují zejména hojně diskutovanou oblast nejrozumnějších úplatných služeb poskytovaných odběrateli dodavatelům včetně tzv. zalistovacích poplatků, služeb v oblasti propagace, slevových akcí nebo úprav prodejních prostor.

Směrnice, byť nikoliv dokonalá, představuje ve srovnání se současným zněním zákona o významné tržní síle krok k předvídatelnější, určitější a snáze vymahatelné regulaci. To nicméně může kalit opatrnost, s jakou unijní zákonodárce k harmonizaci přistoupil, když umožnil, aby na národní úrovni existovala i přísnější právní úprava, a to jak co do příslušnosti příslušných pravidel jednání, tak co do rozsahu své působnosti. Avšak, národní právní úprava musí být dle čl. 9 Směrnice v každém případě „zaměřená na boj proti nekalým obchodním praktikám“ a „v souladu s pravidly fungování vnitřního trhu“. Směrnice, resp. obecně technika tzv. minimální harmonizace v ní použitá, tedy nedává členským státům „bianco šek“ k odklonům od ní. Transpoziční právní předpisy předně musí být v souladu s výslovným zněním Směrnice a dále též s jejími cíli a východisky. Národní zákonodárce tak zejména nesmí omezovat praktiky, které nejsou nekalé, a to v čele s praktikami,

Skils

Skils s.r.o.
advokátní kancelář

CHAMBERS EUROPE 2019

Nejvyšší hodnocení v kategoriích:

- Competition / Antitrust
- Dispute Resolution
- Projects & Energy

www.skils.cz

kteří Směrnice od nekalých praktik přímo odlišuje ve svém čl. 3 odst. 2.

A jak se s předloženou unijní výzvou vypořádává osnova transpoziční novely k zákonu o významné tržní síle? Zde bohužel není na místě ani opatrný optimismus, ačkoliv důvodová zpráva k osnově by k němu mohla na první pohled svádět. Zřejmě tak například počítala s relativním konceptem významné/vyjednávací síly, byť na principu přímého porovnávání obrátů jakéhokoliv odběratele s jakýmkoliv dodavatelem potravin (bez jednoznačně vymezených obrátových hranic). Takové řešení by v praxi sice patrně vyvolalo problémy se sledováním příslušných dat, rozhodně by však Směrnici konvenovalo více než dosud uplatňovaný absolutní koncept významné tržní síly, který vesměs odhlíží od postavení a situace dodavatelů. Zpracovatelé osnovy si byli dle důvodové zprávy zřejmě také vědomi, že praktiky uvedené v čl. 3 odst. 2 Směrnice nelze plošně zakázat, ale že regulováno by mělo být pouze jejich jednostranné a/nebo retroaktivní „vnucování“ dodavatelům. Do gramatického znění novely se tato východiska ovšem nakonec plně nepromítla. Co od něj tedy čekat, pokud se v legislativním procesu ještě nezmění (což si lze přát, ale s ohledem na dřívější legislativní zkušenosti v této oblasti ne nutně čekat)?

Zprvu, okruh regulovaných odběratelů se každopádně rozšíří za hranice velkých obchodních řetězců. To v souladu se Směrnicí předpokládá i novela. Navzdory Směrnicí nicméně neopouští omezení, že významnou tržní sílu lze zneužít pouze „v souvislosti s nákupem potravin za účelem jejich dalšího prodeje“. I kdyby však takové omezení v zákoně nakonec zůstalo, onen „další prodej“ by musel být ve světle Směrnice patrně vykládán poměrně široce (nikoliv jen jako prodej konečnému spotřebiteli, případně přeprodej bez jakéhokoliv zpracování).

Zadruhé, v zákoně by chyběla pravidla pro určení, kdo z odběratelů disponuje významnou tržní silou. Dosavadní obecná kritéria by totiž osnova bez náhrady vypustila. Zachovala by se pouze tzv. vyvratitelná obrátová domněnka významné tržní síly, dle které má takovou sílu odběratel, jehož roční (čistý) obrát za prodej potravin přesahuje 5 mld. Kč. Nově by se tak zřejmě mělo jednat o jediné kritérium pro zjištění „významnosti“ tržní síly odběratele. Zákon by ani výslovně neuváděl, kdy lze tuto domněnku vyvrátit. Přitom takové řešení – i kdyby bylo ústavně konformní, o čemž lze pochybovat – by

odporovalo Směrnicí. Ta požaduje relativní (dynamické) posuzování působnosti regulace, tj. posuzování na základě vzájemného vyhodnocování síly odběratele vůči konkrétnímu dodavateli. Zákon by naopak posiloval nyní již tak dosti významný absolutní přístup.

Zatřetí, zákon by blíže specifikoval, co se obecně rozumí zneužitím významné tržní síly. Dle jeho § 4 odst. 1 by jím tak bylo pouze jednání, kterým si (i) odběratel s významnou tržní silou na dodavateli (ii) vynutí, (iii) bez spravedlivého důvodu, (iv) výhodu. Posun k přesnějšímu vymezení skutkové podstaty zneužití přímo v zákoně je přitom obecně chválný. I on má ovšem v navrhovaném pojetí svá ale. Předně jde na úkor určitosti v otázce, kdo má významnou tržní sílu. Uvedená kritéria, která by novela do § 4 odst. 1 z příslušného § 3 odst. 1 zákona přesunula, dosud totiž vymezovala přednostně právě takové postavení, a nikoliv jeho zneužití (příslušný interpretační posun provedl až Úřad). Dle Směrnice a doprovodných dokumentů k ní navíc mají být oproti široké generální klauzuli preferovány uzavřené výčty konkrétních zakázaných nekalých praktik (jak to činí i Směrnice). Jinak hrozí omezení i takových praktik, které jsou ve skutečnosti potravinovému řetězci na prospěch.

Začtvrté, s přihlédnutím ke Směrnicí se rozšíří seznam praktik zakázaných in concreto dle § 4 odst. 2 zákona. Návrh novely jej ovšem rozšiřuje nejen o praktiky, které Směrnice výslovně zakazuje nad rámec stávající úpravy (kupř. zneužití obchodního tajemství dodavatele), ale též o praktiky dle čl. 3 odst. 2 Směrnice (zejména úplatné služby poskytované odběrateli dodavatelům). Ty přitom Směrnice požaduje obecně legalizovat, když praktické zkušenosti a ekonomické analýzy ukazují, že jsou efektivní a přínosné pro celý potravinový řetězec. Osnova novely se však tomuto vzpěčuje. Na druhou stranu, dopředu oboustranně určité sjednané přiměřené platby za služby by patrně nebyly nespravedlivé, jednostranně zvýhodňující ani vynucené, a tedy ani zakázané ve smyslu nové obecné klauzule zneužití, která se má dle důvodové zprávy aplikovat i na případy naplňující některou ze zvláštních skutkových podstat zneužití. S ohledem na Směrnici by zákon nicméně měl tyto praktiky dovolovat výslovně.

A zapáté, připravit by se bylo třeba na nekoncepční využití zákona pro boj s tvrzenou horší kvalitou potravin dodávaných na český trh. Přestupku trestaného vysokou pokutou

(až 10 % ročního čistého obrátu) by se tak nově měl dle § 4a zákona dopustit dodavatel potravin, který by svým odběratelům „bránil“ „v dodání, dovozu nebo prodeji potravin na trh na území České republiky, které jsou dodavatelem určeny k prodeji na trhu v jiném členském státu Evropské unie“. Předkladatel si přitom patrně neuvědomil, že pojem „bránit“ by byl značně neurčitý a odporoval by právu producentů diferencovat svůj produkt pro různé národní trhy (zpravidla jinak než jeho rozdílnou kvalitou). Současně by zákon nově reguloval jemu a Úřadu nepřislušející oblast ochrany spotřebitele, a zákonná úprava by navíc ignorovala očekávatelnou unijní harmonizaci, když Evropský parlament již vyzval k novelizaci Směrnice 2005/29/ES s cílem zakázat (pouze) „jakékoliv uvádění zboží na trh v jednom členském státě jako zboží totožného se stejným zbožím uváděným na trh v jiných členských státech, ačkoliv takové zboží má podstatně odlišné složení nebo znaky, pokud to není odůvodněno oprávněnými a objektivními faktory“. Návrh novely nadto nefunguje ani po legislativně-technické stránce. Nijak totiž například neupravuje teritoriální působnost zákona vázanou v jeho současném § 9 pouze na umístění odběratelů (a nikoliv takto případně nově regulovaných dodavatelů), dodavatelům neumožňuje navrhovat závazky k odstranění závadného stavu s cílem odvrátit hrozící pokutu atd.

Vedlo by tedy přijetí novely okamžitě k volání po dalších změnách? Jsme přesvědčeni, že ano. Návrh novely totiž vykazuje značné nedostatky. Měl by proto být podstatně přepracován, a to raději s pomocí odborníků na legislativu, soutěžní a unijní právo než s pomocí lobbistů. Přitom náhrada stávajícího zákona novou zákonnou úpravou vycházející primárně ze Směrnice o nekalých praktikách by mohla fungovat lépe, než snaha o „nenápadné“ přizpůsobení existujícího zákona unijním požadavkům. Natolik zásadní oblast hospodářství, jakou je potravinářský sektor, si takový pečlivý přístup jistě zaslouží. ●

JUDr. Jiří Kindl, M.Jur., Ph.D.,

advokát a partner

Mgr. Ing. Martin Koudelka, LL.M.,

advokát

Skils s.r.o. advokátní kancelář

Medializace v souvislosti s odškodněním nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání

Medializace trestního stíhání může hrát důležitou roli při určování výše nemajetkové újmy v případě, že se trestní stíhání ukáže být nezákonné. A právě možný vliv medializace trestního stíhání jako faktoru ovlivňujícího výši zadostiučinění nemajetkové újmy bude v tomto článku rozebírán. Páteří této analýzy bude rozhodnutí Nejvyššího soudu 30 Cdo 4280/2011 a jeho možná interpretace a dopad na předmětnou problematiku.

Dle tohoto rozhodnutí případná medializace nebude v každém případě brána v potaz při určování výše zadostiučinění. Dle autora se pak při odkazu na toto rozhodnutí, především, soudy nižších stupňů dopouštějí chyby a automaticky, bez odůvodnění, rozšiřují jeho závěry na oblasti, na které to Nejvyšší soud nemusel zamýšlet. Proto se autor pokusí rozlišit oblasti, v rámci kterých medializace nemusí vždy mít vliv na výši zadostiučinění, a naopak oblasti, kde by medializace měla téměř vždy mít dopad na výši zadostiučinění.

Nejprve je třeba zmínit, jaká kritéria mají soudy brát v úvahu při určování výše zadostiučinění. NS v rozhodnutí 30 Cdo 2813/2011 rozlišuje následující kritéria:

- 1) povaha trestní věci,
- 2) délka trestního řízení, a
- 3) následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby.

Vedle toho však, dle předmětného rozhodnutí NS, soudy musí vzít v úvahu i okolnosti, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

Okolnosti, za nichž k nemajetkové újmě došlo, NS v předmětném rozsudku popsal jako „okolnosti vydání usnesení o zahájení trestního stíhání, projevující se například ve zjištění, že trestní stíhání bylo proti poškozenému zahájeno zjevně bezdůvodně nebo dokonce s cílem jej poškodit. Budou jimi ale také okolnosti zahájení trestního stíhání předcházející, popřípadě trestní stíhání poškozeného provázející, vedoucí k závěru o podílu poškozeného na tom, že proti němu bylo trestní stíhání zahájeno, popřípadě, že proti němu bylo ve vedení trestního stíhání pokračováno, aniž by bylo lze uzavřít, že si trestní stíhání zavinil sám.“

V rozhodnutí 30 Cdo 4280/2011 NS tento popis doplnil o „excesivní způsob jednání orgánů činných v trestním řízení, které

mohou mít za následek větší úkor později obžaloby zproštěné osoby. K takovým negativním projevům lze zařadit nevybíravé či urážlivé chování příslušníků vyšetřujícího policejního (popř. i soudního) orgánu ve vztahu k obviněné (obžalované) osobě. V této souvislosti nelze opomenout ani případné mediální vyjadřování orgánů činných v trestním řízení, kteréžto způsobem umocňujícím újmu obviněného (obžalovaného) komentují jeho domnělou trestnou činnost (např. rozsah či způsob provedení), či dokonce způsobem, který výslovně či nepřímou vede k porušení presumpce nevinu“.

V souvislosti s medializací k tomu NS dodává, že „není-li však takových vyjádření či postupů ze strany orgánů činných v trestním řízení, a medializace případu je tak prostým důsledkem zásady veřejnosti trestního řízení a obecných veřejných poměrů případu, nelze přičítat státu k tíži, že princip presumpce nevinu byl narušen sdělovacími prostředky,

či dokonce že jimi byl narušen ve značné míře. Zde totiž dochází k přetržení příčinné souvislosti mezi vedením trestního stíhání a skutečností, která újmu zakládá či zvyšuje.“

NS tedy v tomto odstavci v určitých případech vyloučil medializaci případu jako faktoru vedoucího ke zvýšení výše zadostiučinění, pokud medializace případu nebyla zapříčiněna chováním orgánů činných v trestním řízení („OČTŘ“), zejména pokud tyto svým vyjadřováním nenarušily princip presumpce nevinny. Dle autora z výše uvedeného rozhodnutí vyplývá pouze, že NS vyloučil element medializace pouze v souvislosti s kritériem „okolností, za nichž k nemajetkové újmě došlo“, tedy v souvislosti s možným neadekvátním chováním OČTŘ. Soudy však s odkazem na toto rozhodnutí někdy vůbec nepřihlízejí k medializaci, tedy ani v rámci jiných kritérií, než je „okolnost vzniku újmy“.

Dle autora, i pokud se OČTŘ chovaly adekvátně a nijak nepochybily, by mělo být k medializaci přihlíženo např. v souvislosti s tvrzením a dokazováním intenzity následků způsobených trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby (tedy kritérium č. 3, viz výše). Lze totiž předpokládat, že pokud byl případ široce medializován, budou dopady trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby (morální narušení osobnosti a narušení profesní, soukromé, rodinné, popřípadě i jiné sféry poškozené osoby) významně intenzivnější. Například, společenské stigma bude rozšířenější a poškozená osoba se bude více dostávat do kontaktu s negativními reakcemi, v krajním případě pak medializace může vést k problémům při hledání zaměstnání, bydlení, zákazníků atd. Stejným způsobem bude při masovém

povědomí o případu vždy více narušena čest a pověst osoby a celá situace bude pro poškozenou osobu nepříjemnější. Dle autora tak nelze bez dalšího odmítnout element medializace obecným odkazem na skutečnost, že OČTŘ při řízení nijak nepochybily, ale mělo by se k ní přihlídnout v rámci posuzování intenzity zásahu do osobnostních práv poškozeného jako k důležitému faktoru.

Tento názor je dle autora implicitně podpořen i rozhodnutím Ústavního soudu II ÚS 2175/16, ve kterém dovedl, „že i při důsledném dodržování presumpce nevinny představuje každé trestní řízení významný zásah do osobního života trestně stíhané osoby a negativně se dotýká její cti i dobré pověsti. To platí tím spíše v případech mediálně sledovaných, v nichž je trestně stíhaný vystaven nejen reakcím svého bezprostředního okolí, nýbrž je „vydán napospas“ hodnocení statisíců svých spoluobčanů. Zásah je o to intenzivnější, prokáže-li se následně, že se skutek nestal, nebo nebyl trestným činem.“ Ústavní soud tedy nevylučuje vliv medializace i v případech, ve kterých nebyl OČTŘ porušen princip presumpce nevinny.

Když tedy NS v závěru svého rozhodnutí vytýká soudům, že „dostatečně nepřihlédly k tvrzení žalované (pozn. autora, Ministerstvu spravedlnosti), že „žalovaná nemůže v žádném případě přikazovat tisku nebo ostatním médiím, co mají publikovat a jakým stylem“, měl NS (dle autora) na mysli, že soudy pouze musejí důsledně rozlišovat, v souvislosti s jakými kritérii je medializace namítána. Přitom, pokud je medializace namítána v souvislosti s faktorem „okolností, za nichž k újmě došlo“, musí zde být příčinná souvislost mezi újmou a chováním OČTŘ. Na dru-

hou stranu, i pokud zde příčinná souvislost není, mohou (a měly by) soudy medializaci vzít v úvahu v souvislosti s intenzitou zásahu do osobnostních práv poškozené osoby.

Pokud by tomu tak nebylo a byla by vždy přísně vyžadována příčinná souvislost mezi chováním OČTŘ a zásahy do osobnostních práv, mělo by to významné implikace i na jiné situace. Např. když princip presumpce nevinny není dodržen obecnou veřejností, i bez medializace případu, a trestně stíhaná osoba (třebaže nakonec zproštěná obžaloby) je „odsouzena“ sousedy a stigmatizována jako kriminálník. Tato situace, je také „prostým důsledkem zásady veřejnosti trestního řízení“ a společenské odsouzení nemusí být nijak zintenzivněno chováním OČTŘ a přesto bude zohledněno ve výši zadostiučinění. Jedná se totiž o relevantní faktor zasahující do osobnostních práv poškozeného. Pokud by tomu tak nebylo, celý institut odškodnění nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání by byl nepřiměřeně omezen. ●

Denis Tichánek, paralegal
MORENO VLK & ASOCIADOS
advokátní kancelář

Moreno Vlk & Asociados
Advokátní kancelář / Abogados / Attorneys at Law
Praha | Madrid | Bratislava

PETR MOTYČKA

ŠKODA ZPŮSOBENÁ OBCHODNÍ KORPORACÍ ČLENEM JEJÍHO ORGÁNU

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Ostatní advokáti mluví španělsky, my jsme španělští advokáti.

Právní služby ve Španělsku, Portugalsku
a Latinské Americe

Servicios legales en Español

Sokolovská 22, Praha 8
tel.: 224 818 736–7
praha@moreno-vlk.eu

Moreno Vlk & Asociados

Advokátní kanceláře / Abogados / Attorneys at Law

Praha | Madrid | Bratislava

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

GDPR a dnešek

Proč je implementace GDPR náročný a nikdy nekončící proces?

Jednak je to tím, že na splnění povinností dle GDPR neexistuje jeden univerzální návod. GDPR je založen na řízení rizik a na stanovení základních zásad tak, aby byly použitelné napříč veškerým spektrem možného zpracování osobních údajů pro jiné než pro osobní/soukromé účely. Univerzalita GDPR ale v praxi klade vysoké nároky na všechny správce a zpracovatele osobních údajů, protože musí převzít zodpovědnost za korektní zpracování osobních údajů. Často neexistuje jen jedna správná nebo ideální odpověď na konkrétní situaci z praxe. Každý podnik je jiný, zpracovává odlišné osobní údaje, za odlišnými účely, odlišnými způsoby. GDPR stanoví pouze obecné zásady, velká část zpracování zejména v oblasti personalistiky vyplývá z dalších právních předpisů (zákoník práce, daňové právní předpisy, zákon o veřejném zdravotním pojištění, o archivnictví atd.) a GDPR je nutno implementovat v kontextu těchto právních předpisů, minimálně co se týče identifikace procesů zpracování v záznamech o zpracování podle článku 30 GDPR.

Dalšími důvody jsou vývoj techniky, odhalená porušení zabezpečení osobních údajů, změna právních předpisů, to je jen několik důvodů, proč je třeba dodržování pravidel GDPR věnovat stálou pozornost a nastavení pravidel a zabezpečení neustále aktualizovat. V rámci kontinuálního plnění povinností podle GDPR pak i dále bude na místě aktu-

alizovat a dále do detailu propracovávat procesy zpracování osobních údajů; zpracování interních směrnic a jejich další aktualizace, průběžné vyhodnocování rizik spojených se zpracováním osobních údajů (balanční testy, DPIA), školení a v neposlední řadě kontrola dodržování a vymáhání dodržování stanovených pravidel (postihy, nápravná opatření, nová školení).

Od účinnosti GDPR (25. května 2018) již dozorové úřady přijaly několik prvoinstančních rozhodnutí o porušení GDPR a udělení pokut. Tato rozhodnutí mohou být vodítkem k další interpretaci GDPR a jeho aplikaci v praxi.

V lednu 2019 francouzský dozorový úřad (Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés) rozhodl o porušení pravidel dle GDPR společností Google LLC. Toto rozhodnutí ještě není pravomocné a Google LLC může podat proti němu odvolání. Nicméně závěry úřadu jsou přínosem pro další interpretaci GDPR. CNIL došla k závěru, že Google LLC se v rámci nastavení operačního systému Android pro mobilní telefony včetně zřízení účtu u Google dopustila porušení pravidel GDPR tím, že informace o zpracování osobních údajů neposkytla „srozumitelným, snadno dostupným, jasným a jednoduchým způsobem“, navíc tyto údaje nejsou dostupné uživatelům, když jsou vyzváni k tomu, aby si vytvořili Google účet; „architektura“ infor-

mace poskytované uživatelům o zpracování osobních údajů není dle dozorového úřadu ergonomická, ani intuitivní, je nadměrně rozmělněná do několika dokumentů, lidé musí aktivně kliknout na tlačítka, aby se jim informace rozbila a v některých případech bylo třeba až šest prokliků, než se uživatel dostal k relevantní informaci, navíc, ani tak uživatel nedostal úplnou informaci, jelikož k tomu musel otevřít a porovnat několik dokumentů, proto některé informace bylo velmi těžké dohledat. CNIL vyčetl Google, že používá příliš vágní obecné pojmy, že poskytnuté informace neumožňují uživatelům učinit si reálnou představu o rozsahu a závažnosti zásahu do jejich soukromí, ani délku zpracování osobních údajů; dále CNIL vyčetl Google, že omezit zpracování osobních údajů mohou uživatelé až formou opt-out po založení Google účtu (pole jsou předem standardně zaškrtnutá), nikoliv předem formou opt-in; CNIL rovněž vyčetl Google LLC, že souhlas bylo možno udělit pouze ke všem způsobům zpracování najednou a uživatel si nemohl vybrat z jednotlivých účelů zpracování; vzhledem k tomu, že Google LLC zpracovává osobní údaje na základě souhlasu, v důsledku vad poskytnutých informací a nastavení systému, CNIL došel k závěru, že souhlas nemohl být platně udělen a udělil Google LLC pokutu ve výši 50 milionů eur.

Portugalský dozorový úřad „CNPd“ udělil nemocnici pokutu 400 tis. eur za porušení

GDPR, a to za porušení zásady minimalizace údajů, za porušení integrity a důvěrnosti údajů, resp. za zanedbání přijetí technických a organizačních opatření k zamezení neautorizovanému přístupu k osobním údajům, a za nedostatečné zabezpečení osobních údajů včetně pravidelných testů IT systému. CNPD zjistil, že nemocnice neměla žádný interní dokument, který by stanovil přístupová práva a jejich rozsah ke zdravotní dokumentaci; nemocnice neměla žádný dokument, který by stanovoval pravidla pro vytváření účtů pro užívání interního IT systému (ačkoliv nemocnice zaměstnávala cca 200 lékařů, bylo zřízeno 900 lékařských přístupových účtů, které měly přístup ke všem osobním údajům ve zdravotnické dokumentaci, nikdo nedeaktivoval účty zaměstnancům, kteří ukončili pracovní poměr); IT správci měli přístupová práva jako lékaři, tj. k úplné zdravotnické dokumentaci pacientů; lékaři různých specializací měli přístup k údajům všech pacientů, což bylo shledáno za porušení přístupových práv na principu „need-to-know“ (jen ti, co to potřebují). Zde došlo k ignoraci základních zásad k ochraně soukromí pacientů, kdy nebyla zajištěna základní ochrana citlivých údajů o zdravotním stavu pacientů. Zároveň tento případ poukazuje na všeobecně rozšířenou praxi, kdy správci sítě mají přístup de facto ke všem datům, tj. i ke všem osobním údajům, které podniky nebo organizace zpracovávají. Z vlastní praxe mohu konstatovat, že bohužel dochází i k tomu, že jejich přístupy do systému nejsou logovány, dokonce jsou případy, kdy IT administrátoři sdílí jeden administrátorský účet. Pak není možno dohledat, kdo do systému skutečně vstoupil, kdy a co tam dělal, zda přidával, měnil, mazal, kopíroval nebo si jen prohlížel osobní údaje.

Dalším zajímavým rozhodnutím bylo rozhodnutí, které je sice významné pro oblast zpracování osobních údajů, ale vydal jej německý antimonopolní úřad v únoru 2019. Úřad zakázal společností Facebook Inc., Facebook Irsko a Facebook GmbH Německo předávat osobní údaje získané sledováním chování uživatelů jiných aplikací FB – Instagramu nebo WhatsApp, jediné s předchozím dobrovolným souhlasem uživatelů; zároveň zakázal Facebooku shromažďovat osobní údaje o chování svých uživatelů, pokud používají webové stránky třetích osob nebo jiných aplikací, ledaže Facebook získá předchozí dobrovolný souhlas svých uživatelů. Důvodem pro toto rozhodnutí bylo to, že Facebook dle německého antimonopolního úřadu zneužil svého postavení na trhu, které je založené na rozsahu shromážděných, používaných a spo-

jovaných osobních údajů na účtech uživatelů. Úřad zjistil, že Facebook shromažďuje obrovské množství údajů o chování svých uživatelů, nejen při užívání Facebooku, ale i jiných aplikací, webových stránek a aplikací třetích stran, čehož si uživatelé nejsou vůbec vědomi. Všechny takto shromážděné údaje o chování svých uživatelů pak Facebook přiřazuje k FB účtům svých uživatelů a dále je zpracovává pro různé účely. To je možné díky tzv. Facebook Analytics, aplikaci, která běží na pozadí a uživatelé si o jejích důsledcích pro jejich soukromí nejsou vůbec vědomi, přestože se na webových stránkách třetích stran objevuje ikona Facebooku.

Bude ještě nějakou dobu trvat, než se do detailu nastaví a vyjasní postupy „správné praxe“ pro jednotlivé obory lidské činnosti a druhy zpracování osobních údajů. K tomu by mohly přispět i kodexy chování, se kterými počítá GDPR, které vytvoří oborová sdružení zastupující různé kategorie správců nebo zpracovatelů osobních údajů. Je rovněž nadále třeba sledovat nově publikovaná výkladová stanoviska a publikovaná rozhodnutí dozorových úřadů a Evropského sboru pro ochranu osobních údajů (European Data Protection Board, https://edpb.europa.eu/edpb_cs) a těm event. přizpůsobit firemní dokumentaci a interní procesy. Úřad na ochranu osobních údajů na svých stránkách www.uoou.cz publikuje dosud přijatá výkladová pravidla ke GDPR.

Závěr

Byť GDPR není prvním předpisem, který upravuje ochranu osobních údajů, některé otázky se stále opakují, zejména ohledně toho, co je a co není zpracování osobních údajů. Pro mnohé je jazyk GDPR nesrozumitelný, jen těžce se jim hledají jeho dopady do každodenní firemní praxe. Někteří spatřují v ochraně osobních údajů nepotřebnou byrokracii, a proto ji věnují pozornost jen v nejnutnější míře. Bohužel nespátřují v ochraně osobních údajů, a tedy v ochraně soukromí jednotlivců, hodnotu, která požívá obecně respekt a která si zaslouží pozornost a péči. Vysoké pokuty na tom změni jen málo.

Každodenně můžeme narazit na základní chyby v oblasti zpracování osobních údajů. Mezi nejčastější stále vyskytující se chyby patří vynucování souhlasu se zpracováním osobních údajů tím, že e-shop odmítá přijmout objednávku, pokud zákazník nezaškrtně souhlas se zpracováním osobních údajů. Některé e-shopy tento souhlas nahra-

zují vynuceným potvrzením zákazníka, že se seznámil s informací o ochraně osobních údajů. Některé e-shopy dosud nemají transparentní informaci o tom, které osobní údaje zpracovávají a za jakým účelem. Případně, pokud informace o zpracování osobních údajů na svých webových stránkách uvádějí, pak neobsahují jasnou a srozumitelnou informaci, ale pouze všeobecné konstatování ve stylu „zpracováváme vaše osobní údaje za účelem plnění smlouvy, marketingu a splnění právních povinností“. Dalším problémem je absence jasných komunikačních kanálů pro uplatnění práv subjektů údajů, zejména pokud chtějí odvolat svůj souhlas se zpracováním osobních údajů nebo požadují výmaz svých osobních údajů, které již nejsou potřebné, ani pro uplatnění práva na informace o tom, jaké konkrétní osobní údaje a za jakým účelem správce zpracovává. Zejména e-shopy a mobilní aplikace nemají jasně propracovaný způsob zrušení registrace a s tím související výmaz zpracovávaných osobních údajů. V neposlední řadě firmy využívají moderní digitální technologie, jako je podpis smluv mimo hlavní provozovnu prostřednictvím elektronického zařízení, které zaznamenává nejen podpis, ale i biometrické údaje s tím spojené (tlak na pero, sklon pera), aniž by zákazníka řádně informovaly o rizicích s tím spojených, daly jim na výběr a vyžádaly si výslovný souhlas se zpracováním jejich biometrických údajů. Dále jde o nepřiměřené sledování zaměstnanců užívajících služební automobily pomocí nových aplikací sledujících jízdy pomocí GPS systému a umožňující elektronické vedení knihy jízd. V neposlední řadě byl aktuální skandál s aplikací FaceApp, která poskytuje služby subjektům, které se nachází na území Evropské unie a zkopírovala si fotografie z tisíců mobilních telefonů uživatelů, kteří si v dobré víře tuto aplikaci nainstalovali, a která nerespektuje základní zásady GDPR. ●

**Mgr. Karin Pomaizlová, partnerka
Taylor Wessing Česká republika**

TaylorWessing

Odpovědnost managementu aneb být i obezřetnější než obezřetný

Vztahy mezi managementem a vlastníky firem jsou důležitou, a zároveň velmi citlivou otázkou. Na vzájemném vztahu je třeba neustále pracovat tak, aby se firma úspěšně vyvíjela a rozvíjela v čase.

Na jedné straně vlastníci firem zpravidla očekávají od managementu, aby vedl firmu (s jistou nadsázkou) jako „své dítě“, s loajalitou a řádnou péčí. V ideálním světě by se tak management měl řídit jeho pokyny a instrukcemi. Na druhé straně, i management by rád v mnoha případech ideálně takové pokyny (jakkoliv neznehodnocující jeho působení ve firmě či jeho schopnosti) obdržel, neboť by mu umožnily lépe pochopit a „navnímat“ další směřování firmy a myšlení jejího vlastníka.

Stávající česká právní úprava s jistými omezeními umožňuje tyto pokyny vysílat oběma směry, tj. jak ze strany vlastníka firmy, tak ze strany managementu.

U pokynů vlastníka firmy, resp. valné hromady, jakožto nejvyššího orgánu firmy, je zakázáno udělovat pokyny týkající se obchodního vedení. Co je nicméně, i přes nastíněné limity a zákonná omezení, schůdnou variantou, je upravit si určité obecnější zásady, dle kterých by se management měl řídit. Na rozdíl od výslovného a přesně formulovaného pokynu ze strany valné hromady, můžeme zásadami rozumět jistá obecnější pravidla, nezasahující do faktického výkonu obchodního vedení. Na zásady se daná zákonná omezení nevztahují. Jde o takové zásady, které určí, čeho by mělo být v rámci firmy dosaženo a jak si vlastníci firem představují, že by se mělo obchodní vedení odehrávat. Soupis zásad, kterými by se management měl řídit, dává vlastníkově firmy možnost realizovat své myšlenky a pochody, včetně těch týkajících se dalšího směřování firmy. Takové zásady by například mohly stanovit, kam by se měla firma dále rozvíjet, i s ohledem na dlouhodobé cíle. Tedy například strategický plán firmy. Rovněž je možné si zde stanovit investiční záměry firmy, které jsou pak pro management závazné.

Konkrétní pokyny vlastníků firem (potažmo valné hromady) jsou rovněž možné, za předpokladu, že nezasahují do obchodního vedení. V opačném případě by se na takový pokyn nahlíželo jako na nicotný. Pokud by tedy přesahoval rámec obchodního vedení, bylo by možné takový pokyn udělit, samozřejmě za předpokladu, že nepůjde o pokyn kupříkladu

protiprávní, či nebude jinak v rozporu s právními předpisy.

Na druhé straně, i management má možnost v pochybnostech požádat vlastníky firem, resp. valnou hromadu, o udělení pokynu týkajícího se obchodního vedení. To nicméně nepředstavuje prostředek vyvinění se z vlastní zodpovědnosti za jednání, které by mohlo způsobit firmě újmu, což je na tomto místě důležité zmínit. Jinak řečeno, nelze jej chápat jako prostředek k vyvinění se povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře. Nadto, mělo by jít o takový pokyn, který bude vnímán managementem jako zásadní, resp. natolik důležitý, týkající se zásadních otázek ve vztahu k firmě, a tudíž i zájmů samotných vlastníků firem.

I přesto, že tato cesta nedává možnost managementu se zcela vyvinout, a je stále povinován jednat s péčí řádného hospodáře, domníváme se, že spoluschválení důležitých kroků a postupů ze strany valné hromady dává managementu nejenom jisté mantinely, jak postupovat, ale k jistému snížení rizik a odpovědnosti ve vztahu k potenciální újmě společnosti spojené s realizací takových odsouhlasených kroků, dle našeho názoru dochází. I pro vlastníky firem má spoluschválení důležitých kroků jisté význam, neboť pak mají jistotu, že společnost se ubírá směrem, který si s managementem odsouhlasí.

Ač zákonná právní úprava dává jisté možnosti řešení vztahů mezi managementem a vlastníky firem, neřeší přesto tuto otázku uceleně. Pro tyto situace a správné nastavení vztahů (nejenom) managementu a vlastníků firem, kterou vždy doporučujeme i z pohledu fungování firmy a jejího dalšího rozvoje, je nastavení systému vzájemně provázaných opatření kontroly v podobě uceleného systému interních směrnic a kontrolních opatření, zajišťujících rovněž soulad jednání (nejenom) managementu s právními předpisy.

Tzv. „management crisis bible“, jak tento ucelený systém označujeme, představuje funkční systém vzájemně provázaných pravidel, zásad a opatření kontroly, který chrání jak management,

kterému jsou dány mantinely chování a rozhodování, tak vlastníka firmy, který má k dispozici funkční systém chránící životaschopnost firmy, zahrnující rovněž opatření kontroly, ochranná opatření, a donucovací mechanismy pro případ, že jsou daná pravidla porušována.

Tzv. manažerskou krizovou bibli doporučujeme o to více v případě rodinných vlastníků firem, neboť vlastníci rodinných firem zpravidla usedají rovněž v manažerských „křeslech“. V takovém případě systém pokynů a zásad, jak je nastíněn výše, pozbývá jakéhokoliv významu a k mitigaci rizik v takovém případě nedochází.

Na okraj uvádíme, že tento systém kontroly má rovněž význam pro firmy z pohledu prevence zabránění trestnímu stíhání, resp. „vyvinění se z trestní odpovědnosti“. Firmy jakožto právnické osoby jsou totiž zásadně odpovědné za trestné činy spáchané nejenom zaměstnanci, ale rovněž managementem, pokud jednali v zájmu takové firmy – právnické osoby. Pokud však firmy prokáží, že vynaložili veškeré úsilí, aby spáchání protiprávního činu zabránily, je možné se vyvinout z trestní odpovědnosti. A právě manažerská krizová bible tomuto má rovněž napomoci.

Vztahy (nejenom) managementu a vlastníků (rodinných) firem jsou velmi důležité, a z pohledu životaschopnosti (rodinné) firmy stojí na zvažení. Je třeba tento vztah nepodceňovat a přijmout taková opatření, aby byl ochráněn jak na jedné straně management, tak na druhé straně (a zejména) vlastník (rodinné) firmy. Jinak řečeno připravit se „na nejhorší“, a být obezřetnější než obezřetný. ●

**Mgr. Barbora Masařová, advokát
Pavelka s.r.o., advokátní kancelář**

www.havelpartners.cz

Nejúspěšnější kancelář v České republice a na Slovensku dle počtu nominací a titulů dosavadních ročníků soutěže Právnická firma roku (2008–2019)

- HAVEL & PARTNERS** s 6 kancelářemi v Praze, Brně, Bratislavě, Plzni, Olomouci a Ostravě je s týmem 28 partnerů, cca 150 advokátů a celkem 220 právníků a daňových specialistů největší nezávislou právníkou firmou ve střední Evropě
- Unikátní tým odborníků na legislativní činnost;** návrhy i tvorba zákonů a podzákonných právních předpisů ve všech oblastech soukromého i veřejného práva, aktivní zapojení v rámci odborných komisí a poradních orgánů veřejné správy, včetně Legislativní rady vlády
- Vysoce specializovaný tým právníků věnujících se oblasti veřejného sektoru** se zkušenostmi z úřadů a institucí v ČR i EU; špičkové právní služby v oblasti veřejných zakázek, specializované týmy pro jednotlivé oblasti regulační praxe a hospodářskou soutěž, včetně na trhu ojedinělého poradenství v oblasti soutěžní ekonomie
- Vzdělávání v oblasti práva na nejvyšší úrovni prostřednictvím AKADEMIE HAVEL & PARTNERS;** úzce specializované aktuální semináře, konzultace a expertní posudky, nejsilnější tým odborníků v oblasti soukromého práva v rámci jedné advokátní kanceláře, přímá vazba na akademickou obec a justici

Nejúspěšnější kancelář v ČR a na Slovensku dle celkového počtu nominací a titulů (2008–2019)

Právnická firma roku v České republice (2018, 2019)

Nejllepší právnická firma roku v České republice (2018)

1. místo TOP Zaměstnavatelé v kategorii Advokátní kancelář (2015–2019)

Snížení finančních limitů pro zadávání veřejných zakázek a nálezy Ústavního soudu k rozhodování úředníků o vynaložení veřejných finančních prostředků

Po dvou letech nastavila Evropská komise („Komise“) opětovně nové finanční limity pro zadávání veřejných zakázek, které určují hranici mezi podlimitními a nadlimitními zakázkami, a to s účinností od 1. 1. 2020. Učinila tak prostřednictvím nařízení Komise vydaných dne 30. 10. 2019, kterými došlo ke změně jednotlivých zadávacích směrnic v části upravující prahové hodnoty pro nadlimitní veřejné zakázky. Zároveň upravila Komise prostřednictvím svého Sdělení 2019/C 370/01 ze dne 31. 10. 2019 odpovídající hodnoty finančních limitů v národních měnách.

Důležitou informací je, že poprvé v historii přistoupila Evropská komise ke snížení částek finančních limitů. K dosažení hodnoty nadlimitní veřejné zakázky tak bude od ledna 2020 docházet už při nižších finančních částkách než nyní.

Pro srovnání a lepší orientaci uvádíme v přehledné tabulce porovnání aktuální výše finančních limitů se stavem účinným od 1. ledna 2020, a to při zadávání veřejných zakázek veřejnými zadavateli a při zadávání sektorových veřejných zakázek.

Pro rozhodnutí, kterou výši finančního limitu použít, a tedy jaký režim zadávání zvolit, bude rozhodující datum zahájení zadávacího řízení, neboť předpokládaná hodnota veřejné zakázky zadávané v zadávacím řízení se stanoví k okamžiku zahájení zadávacího řízení. Zvýšená pozornost bude potřeba v případech využití zákonných výjimek pro podlimitní zakázky – skutečnost, že se jedná o podlimitní zakázku, musí být podle § 16 odst. 5 zákona o zadávání veřejných zakázek naplněna k okamžiku uzavření smlouvy.

Finanční limity při zadávání veřejných zakázek (směrnice 2014/24/EU)		
	do 31. 12. 2019	od 1. 1. 2020
a) VZ na stavební práce	5 548 000 € 149 224 000 Kč	5 350 000 € 137 366 600 Kč
b) VZ na dodávky a služby zadávané ústředními orgány státní správy	144 000 € 3 873 000 Kč	139 000 € 3 568 964 Kč
c) VZ na dodávky a služby zadávané veřejnými zadavateli na nižší úrovni	221 000 € 5 944 000 Kč	214 000 € 5 494 664 Kč
d) VZ na sociální a jiné zvláštní služby	750 000 € 20 172 000 Kč	750 000 € 19 257 000 Kč
Finanční limity při zadávání sektorových veřejných zakázek (směrnice 2014/25/EU)		
	do 31. 12. 2019	od 1. 1. 2020
a) VZ na dodávky a služby, soutěže o návrh	443 000 € 11 915 000 Kč	428 000 € 10 989 328 Kč
b) VZ na stavební práce	5 548 000 € 149 224 000 Kč	5 350 000 € 137 366 600 Kč
c) VZ na sociální a jiné zvláštní služby	1 000 000 € 26 897 000 Kč	1 000 000 € 25 676 000 Kč

Především u zadávacích řízení připravovaných v závěru letošního roku s plánovaným vyhlášením v roce 2020 bude třeba pečlivě ověřit, zda se bude jednat o nadlimitní zakázku či nikoliv.

Podle plánu legislativních prací vlády dojde k předložení návrhu nařízení vlády,¹ které stanoví nové finanční limity a částky pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek, v průběhu prosince 2019.

Závěrem dodáváme, že nařízení Komise mění pouze hraniční hodnoty mezi podlimitními a nadlimitními zakázkami. Národní limity stanovené pro veřejné zakázky malého rozsahu (tj. 2 mil. Kč pro dodávky a služby a 6 mil. Kč pro stavební práce) zůstávají nadále zachovány.

Podle nálezu Ústavního soudu nemohou být úředníci při rozhodování „jednou nohou ve vězení“

Ústavní soud se nálezem II. ÚS 698/19 ze dne 24. 9. 2019 zastal státních úředníků při jejich rozhodování o účelnosti a hospodárnosti vynaložených finančních prostředků. Učinil tak v kauze tehdejšího náměstka ministra financí („stěžovatel“), který v době výkonu své funkce zadal v reakci na nález Ústavního soudu o regulaci hazardu dvě veřejné zakázky v celkové hodnotě 1 464 399 Kč, jejichž předmětem bylo vypracování dvou právních analýz týkajících se regulace hazardu v rámci samostatné působnosti obcí.

Podle názoru Obvodního soudu pro Prahu 1 (který byl následně potvrzen Městským soudem v Praze a Nejvyšším soudem ČR) bylo zadání externích analýz nevhodné a nadbytečné, neboť stěžovateli musel být předem znám jejich výsledek, navíc analýzu bylo možné zpracovat vlastními kapacitami ministerstva financí. Z uvedeného důvodu byl stěžovatel uznán vinným za porušení povinností při správě cizího majetku, za což mu byl uložen podmíněný trest odnětí svobody, peněžitý trest a dále povinnost k náhradě škody poškozené strany, tj. České republice – Ministerstvu financí – ve výši odpovídající celkové hodnotě zadávaných zakázek.

Ústavní soud se v nálezu ztotožnil s procesními námitkami stěžovatele, že z rozsudku vůbec nevyplývá, jak byl prokázán úmysl stěžovatele a na základě jakých důkazů obvodní soud rozhodl o jeho vině. Dle stěžovatele nemělo ministerstvo kapacitu vlastních

právních expertů a zadání externích analýz tak bylo odůvodněné a v souladu s interními předpisy, navíc provedené dle instrukcí nadřízeného ministra, tudíž v souladu s péčí řádného hospodáře.

Podle názoru Ústavního soudu, jenž přihlédl i k „dobové“ situaci, ve které stěžovatel jednal, která byla na ministerstvu financí po vydání nálezu Ústavního soudu o regulaci hazardu velmi hektická, se stěžovatel nedopustil žádného zjevného individuálního excesu, ale postupoval formálně obvyklým způsobem a podle interních pravidel. Obecné soudy nezohlednily při posouzení případu některé důkazy, čímž porušily právo stěžovatele na spravedlivý proces, zaručený Listinou základních práv a svobod, a nerespektovaly ani zásadu presumpce neviny, zásadu in dubio pro reo (v pochybnostech ve prospěch) ani podpůrnou funkci trestního práva, které se aplikuje až v případě, kdy jiné prostředky práva uplatnit nelze.

V případě porušení právních předpisů, jejichž společným rysem je důraz na odbornou péči a účelné, řádné a hospodárné využívání peněžních prostředků k plnění funkcí státu, bylo podle Ústavního soudu na místě zvážit, zda je skutečně nezbytné přistoupit k aplikaci trestněprávních institutů a zda nebylo vhodnější přistoupit k jiným právním prostředkům. Jinými slovy ne každé iracionální, nevhodné či dokonce protiprávní jednání dosahuje takové intenzity společenské škodlivosti, že musí být nutně potrestáno prostředky trestního práva. Ty musí být využívány pouze v případě, nepřichází-li v úvahu použití jiných prostředků (tzv. princip ultima ratio). Při menší míře škodlivosti jednání lze uvažovat např. o odpovědnosti v rámci pracovněprávního vztahu.

Ve vztahu k zásadě ultima ratio Ústavní soud konstatoval: „Pokud by totiž tato zásada neplatila, pak by mohla nastat i situace, kdy by každý vedoucí pracovník byl příslovečně „jednou nohou ve vězení“, což by reálně mohlo vést k alibismu, nerozhodnosti a ke zlidovění rčení, podle kterého „kdo nic nedělá, ani nic nezkaží“. Od vedoucích pracovníků se přitom očekává pravý opak: invence, kreativita a schopnost nést za svoje rozhodnutí i odpovědnost, která však má být vedena v trestněprávní rovině teprve v krajním případě.“²

Ústavní soud proto vyhověl ústavní stížnosti a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1, spolu s usnesením Městského soudu v Praze a Nejvyššího soudu, zrušil.

Názor Ústavního soudu bude podle našeho názoru možné aplikovat jak ve veřejné sféře, tak i obecně pro interpretaci zásady postupovat s péčí řádného hospodáře. ●

František Korbel, partner

Adéla Havlová, partnerka

Romana Derková, seniorní advokátka

HAVEL & PARTNERS s.r.o. advokátní kancelář

HAVEL & PARTNERS
ÚSPĚCH SPOJUJE

Poznámky:

¹ Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 172/2016 Sb., o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek, ve znění nařízení vlády č. 471/2017 Sb., dostupný zde: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/dulezite-dokumenty/plan-legislativnich-praci-vlady-na-rok-2019-170977/>.

² Viz bod 45. nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 698/19 ze dne 24. 9. 2019, tisková zpráva a text nálezu jsou dostupné zde: <https://www.usoud.cz/aktualne/trestni-postih-jako-krajni-opatreni-subsidiarita-trestni-represe/>.

Stručně k metodice Finančního akčního výboru ke zjišťování skutečného majitele právnických osob

V říjnu roku 2019 byla vydána metodika k určování skutečného majitele právnických osob¹ Finančním akčním výborem (FATF).² Ta je určena zejména státům jako pomůcka pro účinné nastavení systému zjišťování přesných a aktuálních informací o skutečném majiteli právnických osob. Výsledky vzájemných hodnocení Finančního akčního výboru naznačují, že pro jurisdikce členských států je i přes určité pokroky stále problematické zajistit dostatečnou míru transparentnosti skutečného vlastnictví právnických osob. Cílem metodiky je navrhnout nejvhodnější způsoby implementace povinností vyplývajících z Doporučení FATF č. 24, které metodika podporuje praktickými případy z praxe a příklady osvědčených systémů.

Jedním z nejvýznamnějších závěrů metodiky je, že by země měly používat více různých mechanismů, aby zajistily, že dojde k získání informací o skutečném vlastnictví společností a tyto budou na určitém místě k dispozici nebo aby mohlo být skutečné vlastnictví společnosti příslušným orgánem včas určeno jinak. Za tyto mechanismy označuje FATF vedení rejstříků skutečných vlastníků, využívání informací z jiných rejstříků, zjišťování informací přímo právníky osobami, které by měly shromažďovat informace o svých členech nebo akcionářích a využívání existujících informací, které mají k dispozici finanční a jiné úřady.

Zkušenosti zemí uvedených ve vzájemných hodnoceních FATF vypovídají o tom, že jurisdikce používající pouze jediný mechani-

smus přístupu k těmto informacím jsou méně účinné při zajišťování toho, aby příslušné orgány mohly včas získat přesné a aktuální informace o skutečných majitelích právnických osob.

Na rozdíl od toho je systém využívající několik zdrojů informací často účinnější při předcházení zneužívání právnických osob k trestným činům a při provádění opatření, která činí vlastnictví právnických osob dostatečně transparentní. Rozmanitost a dostupnost zdrojů zvyšuje transparentnost, přístup k informacím a pomáhá také zmírňovat problémy s nepřesností konkrétních zdrojů.

Díky tomu, že v rámci druhého přístupu mohou příslušné orgány získat přístup k informacím o skutečném vlastnictví z růz-

ných zdrojů, je možné zároveň ověřit přesnost informací křížovou kontrolou. Pro klíčové stakeholdery (společnosti, jednatele, akcionáře a povinné osoby, kterými jsou finanční instituce a určené nefinanční podniky a profese)³ je díky tomu snazší identifikovat nesprávné informace. To následně vede povinnou osobu k tomu, aby od konkrétních společností vyžádala objasnění a v případě potřeby ohlásila podezřelé činnosti příslušným orgánům. Proto takový přístup vybízí klíčové stakeholdery k plnění svých povinností i prostřednictvím jejich vzájemného působení a dohledu.

Metodika dále identifikuje a navrhuje klíčové součásti efektivního systému, zejména:

- a) Předběžné posuzování rizika a potenciálního nebezpečí zneužívání právníc-

STUCHLIKOVA & PARTNERS

www.stuchlikova.com

Právo duševního vlastnictví

FinTech

ICT právo

Finanční právo

Licence ČNB

GDPR

kých osob pro praní špinavých peněz a financování terorismu;

b) V rámci přiměřenosti, přesnosti a včasnosti informací ve skutečném vlastnictví uvádí:

- 1) Ověřování nebo monitorování přesnosti informací povinných osob;
- 2) Doplnkovou informační platformu kromě obchodního rejstříku, (např. stávající evidence skutečných majitelů);
- 3) Průběžné vykazování na úrovni společnosti vykazujícím subjektům nebo registrům společností;
- 4) Ověření dalšími způsoby (křížová kontrola, indikátory rizik „red flags“, a testování vzorků dat);
- 5) Zlepšení opatření pro společnosti se zahraničním vlastnictvím nebo vedením;
- 6) Založení vysoce účinných donucovacích orgánů s odpovídajícími zdroji;
- 7) Používání technologie k usnadnění kontroly a validace.

c) Přímý přístup příslušných orgánů.

d) Zakazovat nebo imobilizovat akcie na doručitele a zakazovat právní zastoupení skutečných majitelů při výkonu jejich práv a povinností.

e) Účinné, přiměřené a odrazující sankce – například česká právní úprava⁴ zatím neobsahuje sankce za nesplnění

evidenční povinnosti v evidenci skutečných majitelů, což by se mělo změnit, protože návrh nového zákona, jehož účinnost je předpokládána na 1. prosinec roku 2020, již zavádí přímé finanční sankce osobám, které přes výzvu soudu nezajistí zápis skutečného majitele či nápravu zápisu v evidenci, který neodpovídá skutečnému stavu.⁵

Jakým způsobem se tato metodika promítne do stávajícího návrhu zákona o evidenci skutečných majitelů, a zda se v rámci legislativních procesů v návaznosti na ní objeví další plány na některé změny našeho právního řádu ve prospěch boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, teprve uvidíme. ●

Matyáš Tauber, Junior Associate
Stuchlíková & Partners,
advokátní kancelář, s.r.o.

STUCHLIKOVA & PARTNERS

Poznámky:

- ¹ FATF vydal metodiku ke zjišťování skutečného majitele právnických osob | FAÚ MF ČR. Finanční analytický úřad | FAÚ MF ČR [online]. Copyright © 2017 Finanční [cit. 25. 11. 2019]. Dostupné z: <http://www.financnianalytickyyurad.cz/aktuality/fatf-vy-dal-metodiku-ke-zjistovani-skutecneho-majitele-pravnickych-osob-122.html>.
- ² FATF je mezinárodní mezivládní organizace, která je považována a obecně uznávána za světového zakladatele standardů a doporučení v oblasti boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu.
- ³ Určené nefinanční profese jsou tzv. DNFBPs, z anglického Designated Non-Financial Businesses and Professions, osoby označované také za „gatekeepers“. Jedná se o nefinanční podniky a profese, často využívané pro legalizaci výnosů z trestné činnosti a pro financování terorismu. Jedná se o notáře, advokáty, realitní makléře, kasína, obchodníky s drahými kovy a další.
- ⁴ Zákon ze dne 5. června 2008 o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.
- ⁵ Materiál - Portál Aplikace ODok. Úvodní stránka - Portál Aplikace ODok [online]. Copyright © 2019 [cit. 06. 11. 2019]. Dostupné z: <https://apps.odok.cz/veklep=-detail?pid-KORNBCZJMEP9>.

MICHAELA RIEDLOVÁ

PŘEVODY A DALŠÍ DISPOZICE S AKCIEMI

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Neurčitost právního jednání učiněného před nabytím účinnosti nového občanského zákoníku

Přestože od 1. 1. 2014 nabyl účinnosti zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „OZ“), který zcela nově upravuje otázku tzv. právního jednání, je předchozí právní úprava v zákoně č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v aplikovatelném znění (dále jen „OZ 1964“) pro mnoho závazků vzniklých ze smluv uzavřených před 1. 1. 2014 stále aktuální. OZ se, na rozdíl od předchozí právní úpravy, odklonil od formálního hlediska výkladu a za hlavní kritérium pro výklad právního jednání považuje zjištění skutečného úmyslu jednajících stran.

Judikatura vyšších soudů bývala historicky při aplikaci OZ 1964 přehnaně formalistická a často zcela bezdůvodně dovozovala absolutní neplatnost právních úkonů, a to zcela bez ohledu na to, zda si to strany sporu přejí či nikoliv. O jak širokou praxi se jedná, svědčí i nálezy Ústavního soudu ze dne 14. dubna 2005 sp. zn. I. ÚS 625/03, podle kterého „základním principem výkladu smluv je prioritou výkladu, který nezakládá neplatnost smlouvy, před takovým výkladem, který neplatnost smlouvy zakládá, jsou-li možné oba výklady. Je tak vyjádřen a podporován princip autonomie smluvních stran, povaha soukromého práva a s ním spojená společenská a hospodářská funkce smlouvy. Neplatnost smlouvy má být tedy výjimkou, nikoliv zásadou. Není tedy ústavně konformní a je v rozporu s principy právního státu vyplývajícími z čl. 1 Ústavy taková praxe, kdy obecné soudy preferují

zcela opačnou tezi upřednostňující výklad vedoucí k neplatnosti smlouvy před výkladem neplatnost smlouvy nezakládajícím.“ Přestože tento nálezy Ústavního soudu je zcela zásadní, tak na rozhodování nižších soudů neměl žádný dopad. Navzdory existenci zásady priority výkladu, který udržuje platnost právního jednání, se v soudní praxi neustále objevovaly další případy, kdy je na právní jednání hleděno spíše jako na neplatné, přestože je možný i výklad, který platnost zachovává. OZ se tomuto snaží důrazně čelit. Již úvodní ustanovení o neplatnosti právního jednání (§ 574) stanoví, že na právní jednání je třeba spíše hledět jako na platné než jako neplatné. Tato zásada odpovídá povaze soukromého práva a rozumné potřebě běžných soukromých občanských a podnikatelských styků. Soudy by podle této zásady měly spíše hledat důvody pro platnost právního jednání než pro

jeho neplatnost přesně tak, jak měl na mysli Ústavní soud. Výše uvedená stěžejní zásada je dále doplňována různými instituty či pravidly, které rovněž v konkrétních případech podporují udržení platnosti právního jednání (např. konverze, částečná neplatnost a možnost soudu smlouvu moderovat).

Přes výše uvedené, je nutno na smlouvy uzavřené před 1. 1. 2014 aplikovat (starou) právní úpravu podle OZ 1964, zejména pokud jde o institut tzv. absolutní neplatnosti právního úkonu (právního jednání). U mnoha (starých) smluv s ohledem na četné nejasnosti (neurčitost) a možnosti různého výkladu jejich obsahu vyvstává otázka, zda úprava práv a povinností odpovídá zákonnému požadavku na určitost právního jednání.¹ Je proto nezbytné analyzovat, zda taková smlouva je či není neurčitým, a proto absolutně neplatným, právním jednáním (právním

úkonem) a nespolehat se automaticky na (novou) právní úpravu v OZ.

Časová působnost

Nejdříve je nezbytné zodpovědět, podle jakých právních předpisů bude posuzována určitost, resp. neurčitost právního jednání (právního úkonu), typicky uzavřené historické smlouvy. Ustanovení § 3028 odst. 3 OZ stanoví „není-li dále stanoveno jinak, řídí se jiné právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadními právními předpisy (...)“. Dané pravidlo bude rozhodující pro určení, zda právní poměr vůbec vznikl, tedy zda byla naplněna hypotéza konkrétní právní normy, tedy zda uzavřená smlouva představuje platnou a účinnou smlouvu (závazek).²

Obecně tedy platí, že pokud smlouva byla uzavřena přede dnem účinnosti OZ, pak vztahy z ní vzešlé nelze poměřovat zákonnou úpravou účinnou teprve od 1. 1. 2014 (např. podle § 3028 OZ).³

Podle rozsudku Nejvyššího soudu České republiky ze dne 16. 6. 2015, sp. zn. 21 Cdo 3612/2014, uveřejněného pod č. 4/2016 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, platí, že přechodné ustanovení § 3030 OZ nelze vykládat tak, že by způsobovalo (umožňovalo) pravou zpětnou účinnost ustanovení § 1 až 14 OZ na dříve (do 31. 12. 2013) vzniklé právní vztahy (poměry).⁴

Právní jednání vs. právní úkon

Obecně v zákonodárné činnosti platí, že pokud se do nové právní úpravy přenáší institut, který existoval v dřívější právní úpravě, tak je vhodné zachovat jeho původní označení. Nicméně existují situace, ve kterých to naopak žádoucí není a je vhodné institut přejmenovat. Tak je tomu i v případě OZ, který zcela opouští pojem „právní úkon“ a namísto toho zavádí pojem „právní jednání“. Pro takovou změnu existují v zásadě dva hlavní důvody. První důvod je psychologický. Pojem právního úkonu byl do našeho právního řádu zaveden v roce 1950 občanským zákoníkem (zákon č. 141/1950 Sb.) v souladu s tehdejší právní naukou. Jedná se o pojem, ke kterému se váže bohatá judikatura, ať již k jeho výkladu či neplatnosti. Přestože již došlo ke změně politického i právního prostředí, tak pojem právního úkonu a jeho soudní výklad jsou

zatíženy svou minulostí. OZ se v mnoha směrech snažil tyto vazby zcela přetrhat a změna pojmosloví je jedním z prostředků, které k tomu slouží. Důvodová zpráva k OZ k tomu uvádí, že OZ se vrací k tradičnímu českému právnímu pojmosloví a v rámci toho také k pojmu „právní jednání“, když tento výraz také lépe vyhovuje po jazykové stránce (lépe zní, když někdo „právně jedná“ než když „činí právní úkon“).⁵ Nový výraz by měl také každého varovat před mechanickým přejímáním stávající judikatury, a to kvůli zásadním změnám nové právní úpravy ke svobodné vůli občanů a podnikatelů. Druhý důvod je potom věcný. Právní jednání není úplně to, co právní úkon. Právní úkon je v OZ 1964 definován jako „projev vůle směřující zejména ke vzniku, změně nebo zániku těch práv nebo povinností, které právní předpisy s takovým projevem spojují“.⁶ Naproti tomu právní jednání není v OZ definováno. Ustanovení § 545 OZ pouze stanoví, že právní jednání vyvolává právní následky, které jsou v něm vyjádřeny, jakož i právní následky plynoucí ze zákona, dobrých mravů, zvyklostí a zavedené praxe stran. Z tohoto ustanovení je zřejmé, že právní jednání má širší následky než právní úkon. Na druhou stranu je třeba konstatovat, že tyto širší následky byly již spojeny i s právním úkonem, pouze to zákon výslovně nestanovil – někdy to totiž bylo přijímáno jako zcela samozřejmé a jindy naopak opomíjeno.⁷ Zvyklostí, na niž odkazuje ustanovení § 545 OZ, se rozumí určitá skutečnost, která je natolik dlouhodobě a pravidelně zachovávána v právním styku, že je spravedlivé očekávat její dodržování obecně i v případech, kdy se na ni strany výslovně neodvolávají, případně ji ani neznají.⁸ Od zvyklostí je třeba odlišit zavedenou praxi stran, na kterou ustanovení § 545 rovněž odkazuje. Zatímco zvyklosti jsou zpravidla do určité míry rozšířené a všeobecně známé alespoň v daném odvětví (může jít např. o zvyklosti v rámci stavebnictví atd.), tak zavedená praxe stran je soubor pravidel, která platí pouze mezi stranami, které tato pravidla vytvořily.

Absolutní a relativní neplatnost

Ustanovení § 37 odst. 1 OZ 1964 stanovilo „právní úkon musí být učiněn svobodně a vážně, určitě a srozumitelně, jinak je neplatný“. Právní úkon je nesrozumitelný, jestliže nelze z právního úkonu objektivně zjistit, co jím mělo být po slovní či jiné stránce vyjádřeno, a tudíž druhá strana nemůže zjistit obsah takového jednání (např. pokud straně přijde rozmazaná a tedy nečitelná faxová zpráva). Právní úkon je neurčitý, je-li sice po jazykové

stránce srozumitelný, ale je nejednoznačný a tedy neurčitý (např. smlouva o převodu nemovité věci bude neurčitá, nebude-li převáděná nemovitá věc jednoznačně určena).

Platilo rovněž, že právní úkon je neurčitý, a tedy neplatný „je-li vyjádřený projev vůle sice po jazykové stránce srozumitelný, avšak nejednoznačný – a tím neurčitý – zůstává jeho věcný obsah (včetně předmětu ujednání), přičemž neurčitost tohoto obsahu nelze překlenout ani za použití výkladových pravidel (...). Podle soudní praxe nestačí, že smluvní straně, popř. smluvním stranám, je jasné, co je předmětem smlouvy, není-li to zároveň objektivně seznatelné osobám, které smluvní stranou nejsou“.⁹

Pokud nelze nejasnosti v uzavřené smlouvě překlenout pouhou aplikací zákonné právní úpravy, výkladem smlouvy ani přihlédnutím k obchodním zvyklostem¹⁰ či zavedené praxi smluvních stran,¹¹ je nutné se zabývat otázkou platnosti smlouvy.¹² V mnoha případech lze všechny možnosti výkladu v důsledku velmi nepřesně formulované smlouvy označit za (v zásadě) přípustné.¹³

Ustanovení § 40a OZ 1964¹⁴ vymezovalo případy, kdy se právní úkon považuje za platný, byť odporoval některým ustanovením zákona, pokud se ten, kdo byl takovým úkonem dotčen, neplatnosti nedovolal.¹⁵ V ostatních případech se jedná o tzv. absolutní neplatnost právního úkonu. Druhá strana se tedy neplatnosti nemusí dovolávat. Soud k ní přihlíží z úřední povinnosti (tzv. ex officio). Základní rozdíl mezi absolutní neplatností právního úkonu (způsobenou například v důsledku jednání k tomu nezpůsobilé osoby) a relativní neplatností právního úkonu (například z důvodu omylu) spočívá především v nezbytnosti se neplatnosti dovolat. Zatímco u relativní neplatnosti je nezbytné tuto skutečnost namítnout u soudu, k absolutní neplatnosti se přihlíží i bez návrhu, a to navzdory skutečnosti, že uplynula třeba i značně dlouhá doba.

Právní úkony s povinnou písemnou formou jsou zásadně vykládány přísněji, než je tomu u ostatních forem právních úkonů, které mohou být snáze doplňovány o teprve následně vyjádřenou vůli stran. Přestože některé smlouvy obecně nemusí mít písemnou formu, lze ji dovodit z právní úpravy zadávání veřejných zakázek. Například Vrchní soud v Praze určil jako neplatnou smlouvu o převodu obchodního podílu pro nedostatečnou určitost z důvodu absence stanovení úplat-

S NÁMI MÁTE PRÁVO
BÝT SAMI SEBOU.

www.akegv.cz

ERHARTOVÁ
GÜRLICH
VÍTEK & PARTNERS
advokátní kancelář

došlo, nevyplývá, že tuto část nelze oddělit od ostatního obsahu.¹⁹

Na případ možné částečné neplatnosti pamatují dokonce samotné smlouvy v tzv. salvátorských klauzulích. Smluvní ujednání smluv o částečné neplatnosti jsou do určité míry širší, než zákonná úprava, která platnost zbytku smlouvy váže vždy na oddělitelnost neplatného ujednání, což mnohé uzavřené smlouvy nečiní. Přesto nelze vždy jednoznačně učinit závěr, že je proto možné oddělit jakékoli smluvní ustanovení od zbytku obsahu smlouvy bez ohledu na to, do jaké míry je spojeno s hlavním závazkem. Vůle smluvních stran nicméně směřuje často k zachování hlavního závazku (pokud to bude jen trochu možné), když je často sjednáno, že „v případě, že se některé ustanovení této smlouvy ukáže později jako neplatné, nezpůsobuje neplatnost tohoto ustanovení neplatnost smlouvy jako celku“.

Oddělitelnost části právního úkonu (smlouvy) od ostatního obsahu je třeba vždy dovodit výkladem z povahy právního úkonu anebo z jeho obsahu anebo z okolností, za nichž k němu došlo. Neoddělitelnost je tak třeba chápat ve smyslu obsahovém, nikoli ve smyslu reálné neoddělitelnosti, přičemž je třeba dávat vždy přednost přístupu, který jinak zachovává ostatní části smlouvy.²⁰

Závěr

Z výše uvedeného vyplývá, že problematika institutu tzv. absolutní neplatnosti právního jednání (právního úkonu) u smluv uzavřených před 1. 1. 2014 z důvodu neurčitosti je nadále aktuální a je nezbytné se jí zabývat při posuzování takto uzavřených smluv, včetně všech spojených rizik (absolutní neplatnost nastává ze zákona, není nutné se jí dovolat). Nestačí spoléhat na nová příznivější ustanovení OZ, protože pokud smlouva byla uzavřena přede dnem účinnosti OZ, pak vztahy z ní vzešlé nelze poměřovat zákonnou úpravou účinnou teprve od 1. 1. 2014 (§ 3028 OZ), jak potvrzuje aktuální praxe soudů. ●

JUDr. Gabriel Achour, advokát

ACHOUR & PARTNERS advokátní kancelář, s.r.o.

ACHOUR & PARTNERS

nosti či bezúplatnosti dotčené transakce.¹⁶ Stejně tak pro posouzení určitosti smlouvy o převodu nemovité věci je významný jen ten projev vůle, který byl vyjádřen v písemné formě.¹⁷ Nejvyšší soud České republiky se pak v tomto smyslu vyjádřil výslovně, když rozhodnul, že „jde-li o právní úkon, pro který je pod sankcí neplatnosti stanovena písemná forma, musí být určitost projevu vůle dána obsahem listiny, na níž je zaznamenán. Nestačí, že účastník (účastníkům) právního vztahu je jasné, co je např. předmětem smlouvy, není-li to seznatelné z jejího textu.“¹⁸

Obecná pravidla OZ 1964 jsou pro obchodní vztahy dále rozvedena § 266 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v aplikovatelném znění (dále jen „ObchZ“). Základní zásadou je pak zjištění úmyslu toho, kdo jednal. V právních poměrech ObchZ je rozhodné i to, kdo jako první určitý pojem užil, neboť „projev vůle, který obsahuje výraz připouštějící různý výklad, je třeba v pochybnostech vykládat k tíži strany, která jako první v jednání tohoto výrazu použila“.

Je-li určitý právní úkon v právních poměrech OZ 1964 absolutně neplatný, či jeho část, hledí se na něj, jako by nebyl učiněn, a proto nezpůsobuje žádné právní násled-

ky. Znamená to, že na neurčitou povinnost (absolutně neplatnou) se nahlíží, jako by neexistovala a nezavazuje smluvní strany, a to právě z důvodu, že není možné určit obsah takové povinnosti. Jde o automatický zákonný důsledek neplatnosti právního úkonu (v právních poměrech OZ 1964, nikoli v právních poměrech OZ).

Nastává-li absolutní neplatnost právního úkonu ze zákona (nemusí-li být smluvní stranou namítána), nemůže se - logicky vzato - uplatnit ani zásada, že neplatnosti se nemůže dovolávat ten, kdo ji sám způsobil, jak je tomu v případě relativní neplatnosti právního úkonu (§ 40a věta druhá OZ 1964).

Částečná neplatnost a oddělitelnost

U posouzení smluv uzavřených před 1. 1. 2014 je nezbytné dále zkoumat, zda absolutní neplatnost části smlouvy nezpůsobuje neplatnost smlouvy jako celku. Absolutní neplatnost jednotlivého smluvního ujednání nemusí automaticky znamenat neplatnost smlouvy jako celku. Vztahuje-li se totiž důvod neplatnosti jen na část smlouvy, je neplatnou jen tato část, pokud z povahy smlouvy nebo z jejího obsahu, popřípadě z okolností, za nichž k uzavření smlouvy

Poznámky:

- ¹ V terminologii OZ 1964 je používán pojem „právní úkon“ a nikoli „právní jednání“.
- ² LAVICKÝ, Petr, HULMÁK, Milan. § 3028 [J]. In: BÍLKOVÁ, Jana, ČERNÝ, Michal, ČUHELOVÁ, Kateřina, DAVID, Ludvík, DÁVID, Radovan, DOBROVOLNÁ, Eva, FOJTÍK, Lumír, HANDLAR, Jiří, HAVLAN, Petr, HOLEJŠOVSKÝ, Josef, HORECKÝ, Jan, HULMÁK, Milan, HURDÍK, Jan, HRDLÍČKA, Miloslav, KOUKAL, Pavel, LASÁK, Jan, LAVICKÝ, Petr, LAŽÍKOVÁ, Jarmila, LEBEDA, Martin, PODIVÍNOVÁ, Martina Kuloglija, PONDIKASOVÁ, Tereza, RONOVSÁ, Kateřina, RUBAN, Radek, ŠEVČEK, Marek, TŮMA, Pavel, VÍTEK, Jindřich. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 2315.
- ³ Nejvyšší soud České republiky v rozhodnutí spis. zn. 33 Cdo 2505/2018 již judikoval, že „Dovolává-li se žalobce v této souvislosti s prosazením vlastního názoru § 579 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., nutno připomenout, že pokud smlouva byla uzavřena přede dnem účinnosti OZ, pak vztahy z ní vzešlé nelze poměřovat zákonnou úpravou účinnou teprve od 1. 1. 2014 (§ 3028 OZ).“
- ⁴ V odůvodnění tohoto rozhodnutí Nejvyšší soud České republiky vyložil, že právní teorie a praxe rozeznává zpětnou účinnost pravou (pravou retroaktivitu) a nepravou (nepravou retroaktivitu). O pravou retroaktivitu jde tehdy, jestliže se novým právním předpisem má řídit vznik právního vztahu (poměru) a práv a povinností účastníků (stran) z tohoto vztahu (poměru) také v případě, kdy právní vztah (poměr) nebo práva a povinnosti z něj vyplývající vznikly před účinností nového právního předpisu. Nepravá retroaktivita znamená, že novým právním předpisem se sice mají řídit i právní vztahy (poměry) vzniklé před jeho účinností, avšak až ode dne jeho účinnosti; samotný vznik těchto právních vztahů (poměrů) a práva a povinnosti z těchto vztahů (poměrů), vzniklé před účinností nového právního předpisu, se spravují dosavadní právní úpravou. Prává retroaktivita není v českém právním řádu přípustná, neboť k definičním znakům právního státu patří princip právní jistoty a ochrany důvěry účastníků právních vztahů (poměrů) v právo. Součástí právní jistoty je také zákaz pravé zpětné účinnosti (pravé retroaktivity) právních předpisů; tento zákaz, který je pro oblast trestního práva hmotného vyjádřen v ustanovení čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, lze pro ostatní právní odvětví (včetně právní úpravy soukromoprávních poměrů) dovodit z ustanovení čl. 1 Ústavy České republiky (srov. například právní názor uvedený v nálezu pléna Ústavního soudu České republiky ze dne 28. 2. 1996 sp. zn. Pl. ÚS 9/95, uveřejněném pod č. 16 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu České republiky, sv. 5, roč. 1996 - I. díl, a v nálezu pléna Ústavního soudu České republiky ze dne 4. 2. 1997 sp. zn. Pl. ÚS 21/96, uveřejněném pod č. 63/1997 Sb.). Zpětná působnost (retroaktivita) zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, vyjádřená v jeho ustanoveních § 3028 až 3079, tedy spočívá na principech nepravé retroaktivity. Znamená to mimo jiné, že vznik právních vztahů (poměrů) a práva a povinnosti z nich vzniklé v době do 31. 12. 2013 se i v době od 1. 1. 2014 řídí dosavadní právní úpravou. K těmto závěrům se Nejvyšší soud přihlásil např. v usneseních ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 33 Cdo 4070/2015, ze dne 9. 10. 2015, sp. zn. 21 Cdo 3190/2015, ze dne 14. 1. 2016, sp. zn. 29 Cdo 3102/2015, či ze dne 20. 1. 2016, sp. zn. 30 Cdo 4365/2015, anebo v rozsudku ze dne 3. 2. 2016, sen. zn. 29 ICdo 42/2015.
- ⁵ Důvodová zpráva k OZ, konsolidovaná verze k 1. březnu 2012. Komentář k ustanovení § 545 až 554.
- ⁶ Ustanovení § 34 OZ 1964.
- ⁷ Eliáš, K. a kol. Občanské právo pro každého. Pohledem (nejen) tvůrců nového občanského zákoníku. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 59.
- ⁸ Eliáš, K. a kol. Občanské právo pro každého. Pohledem (nejen) tvůrců nového občanského zákoníku. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 59.
- ⁹ ŠVESTKA, Jiří. § 37 [J]. In: ŠVESTKA, Jiří, SPÁČIL, Jiří, ŠKÁROVÁ, Marta, HULMÁK, Milan, ELIÁŠ, Karel, NYKODÝM, Jiří, NOVOTNÝ, Marek, KRÁLÍK, Michal, MIKEŠ, Jiří, FIALA, Roman, DVOŘÁK, Jan, JEHLÍČKA, Oldřich, LIŠKA, Petr, LAVICKÝ, Petr, MACEK, Jiří, PŘIB, Jan, HANDLAR, Jiří, SELUCKÁ, Markéta. Občanský zákoník I, II. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009, s. 333.
- ¹⁰ Vedle vůle smluvních stran jsou v případě závazkově právního vztahu uzavřeného mezi podnikateli relevantním výkladovým pravidlem i obchodní zvyklosti podle ustanovení § 264 ObchZ.
- ¹¹ TOMSA, Miloš. § 264 [J]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, PLÍVA, Stanislav, HAVEL, Bohumil, MACEK, Josef, TOMSA, Miloš, PEKÁREK, Milan, ZUNT, Vlastislav, BARTOŠKOVÁ, Miroslava, MUNKOVÁ, Jindřiška. Obchodní zákoník. 13. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2010, s. 905.
- ¹² Přestože Ústavní soud České republiky i Nejvyšší soud České republiky konstantně zastávají ve své judikatuře názor, že při posuzování možné neplatnosti právního úkonu (smlouvy) je třeba vycházet z priority výkladu nezakládajícího neplatnost smlouvy (výkladu, který nevede k závěru o možné neplatnosti, před takovým výkladem, který neplatnost smlouvy zakládá, jsou-li možné oba výklady), není možné na všechny případy tyto závěry použít. Nelze často použít ani aktuální judikaturu Nejvyššího soudu České republiky, podle které je zásadním výkladovým kritériem skutečná vůle stran. Nejvyšší soud České republiky stanovil, že „pro výklad právního jednání je určující skutečná vůle (úmysl) jednajících (která byla anebo musela být známa adresátovi), již je třeba upřednostnit před jejím vnějším projevem (např. objektivním významem užitých slov) (...) a přihlídnout též k praxi zavedené mezi stranami v právním styku, k tomu, co právnímu jednání předcházelo, i k tomu, jak strany následně daly najevo, jaký obsah a význam právnímu jednání přikládají.“
- ¹³ Lze však připustit, že jednotlivé varianty se liší různou mírou pravděpodobnosti.
- ¹⁴ Ustanovení § 40a OZ 1964 stanovilo: „Jde-li o důvod neplatnosti právního úkonu podle ustanovení § 49a, § 140, § 145 odst. 2, § 479, § 589, § 701 odst. 1, § 775 a § 852b odst. 2 a 3, považuje se právní úkon za platný, pokud se ten, kdo je takovým úkonem dotčen, neplatnosti právního úkonu nedovolá. Neplatnost se nemůže dovolávat ten, kdo ji sám způsobil. Totéž platí, nebyl-li právní úkon učiněn ve formě, kterou vyžaduje dohoda účastníků (§ 40). Je-li právní úkon v rozporu s obecně závazným právním předpisem o cenách, je neplatný pouze v rozsahu, ve kterém odporuje tomuto předpisu, jestliže se ten, kdo je takovým úkonem dotčen, neplatnosti dovolá.“
- ¹⁵ Neplatnost se přitom nemohl dovolávat ten, kdo ji sám způsobil.
- ¹⁶ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 3. 1995, sp. zn. 7 Cmo 120/94.
- ¹⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 5. 2000, sp. zn. 22 Cdo 2374/98.
- ¹⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31. 7. 1996, sp. zn. 3 Cdon 227/96.
- ¹⁹ Ustanovení § 41 OZ 1964.
- ²⁰ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 16. 9. 2010, sp. zn. 33 Cdo 4082/2008.

Případů stíhání českých a slovenských vývozců (nejen) německým kartelovým úřadem bude přibývat

Dle nedávno zveřejněných údajů patří Česká republika a Slovensko k ekonomikám, které jsou nejvíce integrovány do vnitřního trhu EU. Často tedy dochází k situacím, kdy české a slovenské společnosti přichází do kontaktu s konkurenty v zahraničí, a to na půdě cizích profesních komor či asociací. S ohledem na objemy vývozu se tak děje nejčastěji v Německu.

Následně pak může dojít k tomu, že tuzemské společnosti jsou nařčeny z účasti na kartelových dohodách se svými německými konkurenty. Ze soutěžněprávního hlediska jsou specifické především situace, kdy domnělý kartel ovlivňuje pouze německý trh (nikoliv obchod mezi členskými státy EU a/nebo český či slovenský trh), a proto Evropská komise ani český či slovenský soutěžní úřad nejsou příslušné k zahájení řízení. Řízení v takovém případě zahajuje pouze německý kartelový úřad (Bundeskartellamt). V naší praxi jsme se s takovým případem nedávno setkali.

Tuzemské společnosti si přitom často neuvědomují, že mohou být stíháným účastníkem kartelového řízení vedeného před německým úřadem, a – necháme-li stranou otázku trestněprávní odpovědnosti – mohou čelit riziku pokut až do výše 10 % jejich celospolečenského ročního obrátu. Pokuta přitom může být uložena i jednotlivci zodpovědnému za poruše-

ní, a to až do výše 1 mil. eur. Hrozba vyměření pokut trvá po celou promlčecí dobu, která je v Německu pětiletá od posledního jednání, ve kterém úřad spatřuje porušení práva na ochranu hospodářské soutěže. Jestliže německý úřad vydal rozhodnutí, pak 5 let od právní moci takového rozhodnutí.

Dosud zahraniční soutěžní úřady přistupovaly ke stíhání české či slovenské společnosti převážně za stavu, kdy tato měla v zahraničí svoji pobočku a majetek. Dle v současnosti platných právních předpisů je totiž výkon zahraničních správních rozhodnutí v České republice či na Slovensku velmi obtížný, neboť se řídí Rámcovým rozhodnutím Rady 2005/214/SVV o uplatňování zásady vzájemného uznávání peněžitých trestů a pokut a jeho implementací do národních právních řádů. Například v Německu může požadavek na výkon takového rozhodnutí na cizím území vznést vláda Spolkové republiky Německo, jestliže je výkon v německém národním zájmu.

Dne 11. prosince 2018 však byla přijata nová Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1 (tzv. směrnice ECN+), podle které bude moci vznést požadavek na výkon takového rozhodnutí přímo německý kartelový úřad, a to podáním adresovaným přímo českému/slovenskému soutěžnímu úřadu. Jelikož se jedná o směrnici, musí být tato úprava nejprve implementována do národních právních řádů, k čemuž dosud nedošlo a termín pro implementaci byl stanoven do 4. února 2021.

Nicméně už nyní lze očekávat, že v důsledku zjednodušení vymahatelnosti správních rozhodnutí v zahraničí bude případů postihů tuzemských firem v ostatních členských státech v budoucnu spíše přibývat.

České a slovenské společnosti dodávající zboží do zahraničí, a to především do Německa, by proto měly kontaktovat advokáty specializující se na soutěžní právo a konzultovat s nimi další postup. ●

Martin Bechtold,
vedoucí soutěžního týmu Německo
Michal Hrabovský,
vedoucí soutěžních týmů Česko a Slovensko
Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.

EVERSHEDS
SUTHERLAND

VÍCE NEŽ 1 000 VÍN
z celého světa

NA VÁS ČEKÁ NA

Alkohol[®].cz

— Výjimečná vína, destiláty a e-shop —

Nenápadná novela „kácecí“ vyhlášky

V dubnu 2019 vstoupila v účinnost poměrně nenápadná novela vyhlášky č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení (dále jen „kácecí vyhláška“), která provádí § 8 odst. 3 a 5 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZOPK“). Přestože se novela kácecí vyhlášky může zdát na první pohled nedůležitou, má tato novela pro ochranu dřevin rostoucích mimo les zásadní význam.

Dle ZOPK se dřevinou rostoucí mimo les rozumí strom či keř rostoucí jednotlivě nebo ve skupině ve volné krajině a v sídelních útvech na pozemcích mimo lesní půdní fond (dnes pozemky určené k plnění funkce lesa). Ochrana těchto dřevin pak má být zabezpečena prostřednictvím tří principů, a to principu ochrany dřevin rostoucích mimo les, principu péče o tyto dřeviny a potřeby povolení v případě jejich kácení. Právě povinnosti získání povolení ke kácení těchto dřevin se týká výše zmiňovaná novela.

Dle současné právní úpravy obsažené v ZOPK a kácecí vyhlášce platí v podstatě čtyři režimy, dle kterých lze pokácet dřevinu rostoucí mimo les. Jedná se o tzv. „volný režim“ upravený v § 3 kácecí vyhlášky, ve kterém je možné kácet dřeviny, které (i) nemají obvod kmene více než 80 cm ve výšce 130 cm nad zemí, (ii) jedná se o plochu zapojených porostů dřevin nepřesahující 40m², (iii) jedná se o porosty energetických dřevin nebo vánočních stromků, (iv) jedná se o ovocné dřeviny na pozemcích v zastavěném území evidovaných v katastru nemovitostí jako zahrada nebo zastavěná plocha a nádvoří.

Dále zná současná právní úprava i „oznamovací“ režim, který dopadá na dřeviny, které nespádají do volného režimu, tedy mají např. obvod kmene více než 80 cm ve 130 cm nad zemí. Tento režim lze ještě dále rozdělit na oznamování před provedením kácení a oznamování po provedení kácení. Oznámení před provedením kácení je možné použít pouze v případech vyjmenovaných v § 8 odst. 2 ZOPK, např. při údržbě břehových porostů prováděné při správě vodních toků či za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy. Toto oznámení musí být provedeno minimálně 15 dnů před provedením kácení a orgán ochrany přírody má možnost toto kácení pozastavit, omezit či zakázat. Oznámení po provedení kácení lze učinit pouze v případě, že stav dřeviny zřejmě a bezprostředně ohrožuje život či zdraví nebo hrozí škoda značného rozsahu.

Posledním režimem je povolovací režim, kdy orgán ochrany přírody a krajiny (ve většině případů obecní úřad) v rámci rozhodnutí povolí pokácení dřeviny rostoucí mimo les a zároveň může uložit povinnost náhradní výsadby. Tento režim se uplatní v případě, pokud kácení dřevin rostoucích mimo les

nespadá do volného, ani do oznamovacího režimu.

Dosavadní právní úprava

Do března 2019 platilo, že do volného režimu kácení nespádaly dřeviny, které byly součástí významného krajinného prvku, ať již zapsaného do seznamu významných krajinných prvků vedeného Agenturou ochrany přírody a krajiny nebo stanoveného ex lege, a dřeviny, které byly součástí stromořadí. V takovém případě muselo být k jejich pokácení uděleno povolení, i když se jednalo o dřeviny s obvodem kmene menším než 80 cm ve 130 cm nad zemí.

Jako slabina této úpravy se projevila zejména nedostatečná ochrana náhradní výsadby určené v rozhodnutí o povolení ke kácení. Ustanovení § 9 odst. 1 ZOPK totiž v sobě sice obsahuje možnost orgánu ochrany přírody nejen rozhodnout o náhradní výsadbě a případně i o povinnosti následné péče o tuto náhradní výsadbu po dobu nezbytně nutnou, ale tato následná péče je dále limitována zákonem na dobu maximálně 5 let. Přestože v Metodické instrukci Ministerstva životního prostředí k aplikaci § 8 a 9 ZOPK se vyskytuje doporučení, aby příslušné orgá-

**VYTRVALOST
TRADICE
ODHODLÁNÍ
ÚSPĚCH**

30 let s Vámi!

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.
www.advokatijelinek.cz | T: +420 724 794 986 | Pardubice - Praha

ny určovaly dobu následné péče právě na pět let,¹ i laikovi je zřejmé, že většina dřevin není schopna v rozmezí pěti let od vysazení dosáhnout obvodu kmene o rozměru 80 cm ve výšce 130 cm. Toto tak bylo často žadateli o povolení ke kácení zneužíváno, když po uplynutí doby následné péče došlo k vykácení také náhradní výsadby ve volném režimu. Zvláště se tak stávalo, pokud byla náhradní výsadba nařízena na pozemku ve vlastnictví žadatele, např. developera, který následně plánoval rozšíření svého stavebního záměru na další část pozemku, kde mu právě překážela náhradní výsadba. Pokud se jednalo o kreativního úředníka orgánu ochrany přírody a situace to dovolovala, mohl zabránit následnému vykácení mladých dřevin tím, že uložil žadateli náhradní výsadbu např. ve formě stromořadí. Tím se i „mladá“ náhradní výsadba dostala do povolovacího režimu dle § 3 kácecí vyhlášky. Případně orgány ochrany přírody ukládaly žadatelům náhradní výsadbu na obecních pozemcích, kde dřevinám hrozilo menší nebezpečí jejich následného pokácení. Takto však často dochází k vysazení dřevin mimo dotčený pozemek a náhradní výsadba ztrácí svůj smysl a účel, kterým je bezpochyby nahrazení ekologické újmy v konkrétním místě. Navíc s ohledem na institut správního uvážení, nedochází k uložení náhradní výsadby vždy.

Nová právní úprava

Vyhláška č. 86/2019 Sb., která kácecí vyhlášku novelizuje, ovšem mimo jiného (zejm-

na zjednodušení náležitostí žádostí o vydání povolení či závazného stanoviska ke kácení dřevin podávaných v souvislosti s realizací záměrů, pro něž je stanoven zákonem účel vyvlastnění) vložila do § 3 kácecí vyhlášky na první pohled nenápadné sousloví ohledně náhradní výsadby: „Povolení ke kácení dřevin, za předpokladu, že tyto nejsou součástí významného krajinného prvku [§ 3 odst. 1 písm. b) zákona], náhradní výsadby (§ 9 odst. 1 zákona) nebo stromořadí, se podle § 8 odst. 3 zákona nevyžaduje...“. Tímto se tak náhradní výsadba dostala na úroveň stromořadí či dřevin tvořících součást významného krajinného prvku a nemělo by tak již být možné i po uplynutí stanovené následné péče pokácet tyto dřeviny, aniž by došlo k posouzení oprávněnosti jejich pokácení v rámci správního řízení.

Závěr

Výše představenou nepatrnou novelu kácecí vyhlášky lze jistě považovat za vykročení správným směrem v ochraně dřevin rostoucích mimo les a ochraně přírody obecně. Bohužel se však jedná spíše o kosmetickou úpravu v rámci problematiky kácení, která může developerům spíše zneprůjemnit jejich činnost, ale sama o sobě zřejmě nezajistí dostatečnou ochranu těchto dřevin. Stále totiž není vyřešena problematika správního uvážení orgánu ochrany přírody v této oblasti, který vůbec nemusí náhradní výsadbu nařídit² např. z důvodu nedostatku vhodných pozemků nebo pouze z pohodlnosti, a ani

stále nejsou provedeny speciálním zákonem v ZOPK předpokládané odvozy za pokácené dřeviny rostoucí mimo les. ●

Mgr. Adam Novák,
doktorand KŽP na Právnické fakultě UK,
advokátní koncipient
Rada & Partner advokátní kancelář, s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Bod 8. 7. Metodické instrukce odboru obecné ochrany přírody a krajiny a odboru legislativního Ministerstva životního prostředí ve Věstníku MŽP č. 3/2017.
- ² Na rozdíl od slovenského zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, který určuje náhradní výsadbu jako obligatorní.

ELENA DONÁTOVÁ

ZÁNÍK ÚČASTI SPOLEČNÍKA V S.R.O.

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Zjednodušený režim – právo nebo povinnost

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění (dále jen jako „ZZVZ“), upravuje ve svém § 129 tzv. zjednodušený režim, jako zvláštní druh zadávacího řízení ve smyslu § 3 písm. i) ZZVZ. Podstatou tohoto článku je základní vymezení tzv. zjednodušeného režimu a především posouzení otázky, zda postup v rámci zjednodušeného režimu je při zadávání příslušných veřejných zakázek pro zadavatele obligatorní či fakultativní.

Zjednodušený režim – základní vymezení

Zjednodušený režim je zvláštním druhem zadávacího řízení, na základě kterého lze zadávat pouze veřejné zakázky na sociální a jiné zvláštní služby uvedené v příloze č. 4 k ZZVZ (např. zdravotní péče, sociální péče a související služby; administrativa sociálních a vzdělávacích služeb, služeb zdravotní péče a kulturních služeb; hotelové a restaurační služby; právní služby nevyložené podle § 29 písm. k); poštovní služby; atd.). Zjednodušený režim tedy není použitelný pro veřejné zakázky na dodávky a stavební práce, ani na zakázky na služby neuvedené v příloze č. 4) ZZVZ.

Zjednodušený režim je nicméně nejméně upraveným druhem zadávacího řízení v celém ZZVZ. Zákonem je postup ve zjednodušeném režimu regulován v zásadě pouze základními zásadami celého zadávacího řízení (§ 6 – zásada transparentnosti, rovného zacházení, zákazu diskriminace a přiměřenosti), základními ustanoveními o zadávacích řízeních (část druhá a desátá až třináctá) a několika dalšími minimálními požadavky uvedenými v § 129 ZZVZ. Naopak z ustanovení § 24 ZZVZ vyplývá, že pro zjednodušený režim v zásadě není relevantní předpokládaná hodnota veřejné zakázky, není stanovena žádná minimální lhůta pro podání nabídek/žádostí o účast, zadavatel může ve zjednodušeném režimu stanovit i jiná kritéria kvalifikace dodavatele, než jsou uvedena pro jiné druhy zadávacích řízení apod. Na druhou stranu zadavatel může samozřejmě využít v rámci zjednodušeného režimu přiměřeně i instituty z nadlimitního režimu, kterými jinak není vázán (např. kvalifikace, hodnocení nabídek apod.).

Specifikem tohoto druhu zadávacího řízení je tedy to, že si ho zadavatel může v podstatě libovolně upravit dle svých potřeb, přičemž v rámci tohoto řízení může zadavatel v rámci kritéria kvality zohlednit především potřeby zajištění kvality, návaznosti, dostupnosti a komplexnosti služeb, inovativnosti řeše-

ní, přínosu pro uživatele nebo kritéria udržitelnosti sociálních služeb. Stěžejními pro průběh zadávacího řízení ve zjednodušeném režimu tedy budou vždy zadávací podmínky. Jak ostatně vyplývá z § 129 odst. 7 ZZVZ, průběh zadávacího řízení určuje zadavatel s ohledem na specifika zadávaných služeb.

Využití zjednodušeného režimu by tak mělo lépe odpovídat zájmům a potřebám zadavatele. Na druhou stranu jeho využití vyžaduje precizní zpracování samotných zadávacích podmínek, aby potenciál daného zadávacího řízení byl pro zadavatele naplněn a byl pro něj co nejefektivnější. Využití zjednodušeného režimu klade na zadavatele v tomto ohledu vyšší nároky.

Zjednodušený režim – právo nebo povinnost

Z ustanovení § 129 ZZVZ výslovně vyplývá, že „Ve zjednodušeném režimu zadává zadavatel veřejné zakázky, včetně koncesí podle § 174, na sociální a jiné zvláštní služby uvedené v příloze č. 4 k tomuto zákonu. To platí i v případě, že součástí předmětu veřejné zakázky jsou i služby v této příloze neuvedené, pokud jejich předpokládaná hodnota je nižší, než je předpokládaná hodnota služeb uvedených v příloze č. 4 k tomuto zákonu“.

Citované ustanovení výslovně nestanoví, zda je pro zadavatele využití zjednodušeného režimu ve vztahu k sociálním a jiným zvláštním službám uvedeným v příloze č. 4 obligatorní, či zda zadavatel může volit mezi zadáním veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu a v jiném druhu zadávacího řízení v rámci nadlimitního a podlimitního režimu. Z textace zvolené zákonodárcem lze dle našeho hodnocení dospět k oběma výkladům.

Pro zodpovězení uvedené otázky je nezbytné primárně poukázat na obsah zadávacích směrnic, ze kterých ZZVZ vychází, a to zejména na Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek (dále jen „Směrnice“)¹.

Směrnice v čl. 74 totiž výslovně stanoví, že „Veřejné zakázky na sociální a jiné zvláštní služby uvedené v příloze XIV musí být zadávány v souladu s touto kapitolou, pokud se hodnota veřejných zakázek rovná finančnímu limitu stanovenému v čl. 4 písm. d), nebo je vyšší“. Čl. 4 písm. d) stanoví tento limit na 750 000 eur.²

Soudní dvůr EU ve své ustálené rozhodovací praxi, a to např. v rozsudku ve věci Sabine von Colson a Elisabeth Kamann, C-14/83, či v rozsudku ve věci Konstantinos Adeneler a další proti Ellinikos Organismos Galaktos (ELOG), C-212/04, konstatoval, že vnitrostátní předpisy je třeba vykládat takovým způsobem, aby bylo dosaženo cílů stanovených směrnicemi (jedná se o tzv. nepřímý účinek směrnic). Povinnost přistoupit k takovému výkladu může znamenat i přijetí výkladové varianty v neprospěch jedince a tímto způsobem mu lze i uložit povinnost. I v daném případě by proto nepřímý účinek směrnice v rámci euro konformního výkladu měl být zohledněn.

Z výše uvedeného ustanovení Směrnice lze dle našeho názoru spíše dovozovat, že cílem Směrnice a záměrem zákonodárce bylo povinné zadávání služeb uvedených v příloze č. 4 ZZVZ v rámci zjednodušeného režimu. Tento závěr potvrzuje např. i anglická jazyková verze Směrnice, která v čl. 74 používá spojení „shall be“, které v právních textech znamená „muset“. Na druhou stranu jiné jazykové verze výslovně a takto direktivní příkaz nestanoví. Např. slovenská verze používá spojení „sa zadávajú“, německá verze používá spojení „werden vergeben“, tj. bude zadána, či francouzská verze používá spojení „sont attribués“, tj. jsou zadávány. Pokud bychom vycházeli z nepřímého účinku Směrnice především v české jazykové verzi, pak bychom výkladem museli dospět k závěru, že využití zjednodušeného režimu je povinností zadavatelů.

Při posuzování stanovené otázky však nelze opomenout ani skutečnost, že ZZVZ je pře-

devším veřejnoprávním předpisem. Pro veřejnoprávní normy je charakteristický princip legality, který je zakotven i v čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem a způsobem stanoveným zákonem). S tím souvisí i rozhodovací praxe soudů, když např. z nálezů Ústavního soudu ze dne 19. 11. 2008, sp.zn. Pl. ÚS 14/07, vyplývá, že „nabízí-li se dvojí možný výklad veřejnoprávní normy, je třeba v intencích zásad spravedlivého procesu volit ten, který vůbec, resp. co nejméně, zasahuje do toho kterého základního práva či svobody. Jde o strukturální princip liberálně demokratického státu in dubio pro libertate plynoucí přímo z ústavního pořádku (čl. 1 odst. 1 a čl. 2 odst. 4 Ústavy nebo čl. 2 odst. 3 a čl. 4 Listiny), vyjadřující prioritu jednotlivce a jeho svobody před státem“. Stejně závěry vyplývají i např. z nálezů Ústavního soudu ze dne 13. 9. 2007, sp.zn. I. ÚS 643/06 a obdobně z nálezů Ústavního soudu ze dne 29. 11. 2007, sp.zn. III. ÚS 741/06.

Navíc jak Ústavní soud i opakovaně zdůrazňuje, naprosto neudržitelným momentem používání práva je jeho aplikace vycházející pouze z jeho jazykového výkladu. Jazykový výklad představuje pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě. Je pouze východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu (k čemuž slouží i řada dalších postupů, jako logický a systematický výklad, výklad e ratione legis atd.). Mechanická aplikace abstrahující, resp. neuvědomující si, a to buď úmyslně, nebo v důsledku nevědomosti, smysl a účel právní normy, činí z práva nástroj odcizení a absurdity (viz např. nálezy Ústavního soudu, sp.zn. I. ÚS 2920/09 ze dne 8. 2. 2011, či nálezy Ústavního soudu, sp.zn. III. ÚS 1794/14 ze dne 23. 4. 2015).

Z těchto závěrů by naopak bylo možno dovodit, že využití zjednodušeného režimu je benefitem pro zadavatele, který však zadavatelé nemusí využít a mohou postupovat dle svého rozhodnutí i přísnějším postupem v rámci nadlimitního či podlimitního režimu, který je regulován mnohem podrobněji a stanoví přísnější pravidla, než zjednodušený režim. K tomuto druhému výkladu se přitom rovněž kloníme.

Z tohoto druhého přístupu vychází i stanovisko expertní skupiny MMR k zjednodušenému režimu,³ které výslovně uvádí, že postup v rámci zjednodušeného režimu

je pouze možností a nikoli povinností zadavatelů, když výslovně uvádí, že „Pokud si zadavatel k zadávání služeb uvedených v příloze č. 4 ZZVZ dobrovolně zvolí nadlimitní režim, nemůže se dovolávat flexibilnější úpravy zjednodušeného režimu, protože je povinen dodržet režim určený při zahájení zadávacího řízení, a to i v případě, že by byl oprávněn použít jiný režim (§ 24 ZZVZ)“.

Shodně lze i v komentářové literatuře vysledovat závěr, že „Zadávací vyjmenovaného okruhu veřejných zakázek ve zjednodušeném režimu dle § 129 je možností zadavatele, nikoli povinností. Pokud by zadavatel nevyužil možnosti zadávat veřejnou zakázku s tímto specifickým předmětem ve zjednodušeném režimu, byl by povinen zadávat ji v režimu, který odpovídá její předpokládané hodnotě“.⁴

Závěr

Ve vztahu k řešené problematice se kloníme k závěru, že ustanovení § 129 ZZVZ by mělo být vykládáno tak, že postup v rámci zjednodušeného režimu je možností zadavatelů, nikoli jejich povinností. Domníváme se, že zadavatelé by neměli být nuceni využívat postupu v rámci zjednodušeného režimu, byť zjednodušený režim byl zakomponován do zákona právě pro usnadnění postupu zadavatelů pro specifické druhy služeb. Pokud tohoto beneficia zadavatelé využít nechťejí, pak by jim toto nemělo jít k tíži, neboť zadání zakázky v rámci nadlimitního či podlimitního režimu je pro zadavatele ve svém důsledku přísnějším režimem.

Na druhou stranu text české jazykové verze Směrnice v důsledku euro konformního výkladu nabízí i výklad opačný, tj. že využití zjednodušeného režimu u veřejných zakázek na služby uvedených v příloze č. 4 ZZVZ je obligatorní.

Ačkoli lze při využití jednotlivých výkladových metod dospět k odlišným závěrům, pak shora uvedené je dle našeho náhledu akademickou otázkou. To zejména z toho důvodu, že ZZVZ pro případné porušení povinnosti využít zjednodušeného režimu (pokud bychom zastávali závěr, že jeho využití je povinností), nestanoví žádnou sankci. Na uvedené dle našeho názoru nedopadá žádné z ustanovení o správních deliktech zadavatelů uvedených v § 268 ZZVZ.

S ohledem na skutečnost, že využití zjednodušeného režimu u příslušných typů veřejných

zakázek umožňuje zadavatelům do značné míry nastavit text zadávacích podmínek dle jejich potřeb, lze z tohoto důvodu zadavatelům doporučit, aby při zadávání veřejných zakázek uvedených v příloze č. 4 ZZVZ, zjednodušeného režimu využívali, a to bez ohledu na to, zda se jedná o povinnost či pouhou možnost zadavatelů. ●

Mgr. Michal Štrof, advokát

Mgr. Lukáš Eppich, advokát

PPS advokáti s.r.o.

Poznámky:

¹ Dostupná na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0024>.

² ZZVZ oproti Směrnici žádný finanční limit pro postup v rámci zjednodušeného režimu nestanoví a vychází z dosavadní koncepce. Do zjednodušeného režimu dle § 129 ZZVZ tak spadají veřejné zakázky bez ohledu na to, zda se jedná o veřejné zakázky nadlimitní či podlimitní dle obecně nastavených finančních hodnot.

³ Dostupné na <http://www.portal-vz.cz/getmedia/34dae3b3-9320-4209-b41e-ee-0d77a2b878/170426-Zjednoduseny-rezim.pdf>.

⁴ Viz Dvořák, D., Machurek, T. a kol., Zákon o zadávání veřejných zakázek. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 136.

Nebezpečný experiment

Vládní návrh novely trestního řádu, díky níž by bylo přípustné využití informací získaných při některých činnostech zpravodajských služeb jako důkazu v trestním řízení, je i při nejhovívavějším posouzení hodně nebezpečný experiment. Možná spíš hokus pokus s trestním řádem.

Zdánlivě racionální úvaha, podle které má-li zpravodajská služba informace, které mohou mít důkazní hodnotu v trestním řízení, měl by existovat způsob z nich udělat procesně relevantní pramen důkazu, má dost značnou slabinu. A to i když stanovíme podmínku, že musí jít o informace, získané za obdobných podmínek jako prameny důkazů získávaných v trestním řízení ve skutečnosti. V trestním procesu ale nejde jen o racionalitu. To by ještě pořád mohlo být korunním důkazem doznání obviněného, jakkoliv opatřené. Jde totiž i o to, že v trestním řízení musí být respektována přiměřeně lidská práva a musí jít o to, čemu se říká fair proces. Což navrhovaná explorační zpravodajských informací zdaleka nezajišťuje.

Asi nejmenším problémem navrhované novely její nadbytečnost neboť již nyní je podle § 8 odst. 3 zákona číslo 153/1994 Sb. ve znění pozdějších předpisů o zpravodajských službách České republiky je povinností zpravodajské služby předávat státním orgánům a policejním orgánům informace o zjištění, která náleží do oborů jejich působnosti. Což neplatí absolutně, ale jen, když poskytnutí informací nehrozí důležitý zájem sledovaný příslušnou zpravodajskou službou. Takto předaná informace není či nemusí být pramenem důkazu, jenž by byl následně použitelný v trestním řízení. Prostě informace. Je pak jen věcí vhodně nastavené součinnosti, tedy spíše technickým problémem, aby policie v případě, kdy informace vyplývá podezření ze spáchání trestného činu si jako v jiných případech zajistila to, čemu právní teorie říká „...vyhledávání důkazů, tedy činnost směřující k opatření a zajištění konkrétní relevantní okolnosti pro účely jeho provedení a ohodnocení v trestním řízení.“¹ Namísto případného hledání, jak tuto interakci zrychlit, nestačí-li dosavadní tempo, je navrhována dosti zásadní změna trestního řádu.

Podle stávajícího ustanovení § 89 odst. 2 trestního řádu:

„Za důkaz může sloužit vše, co může přispět k objasnění věci, zejména výpovědi obviněného a svědků, znalecké posudky, věci a listiny důležité pro trestní řízení a ohle-

dání. Každá ze stran může důkaz vyhledat, předložit nebo jeho provedení navrhnout. Skutečnost, že důkaz nevyhledal nebo nevyžádal orgán činný v trestním řízení, není důvodem k odmítnutí takového důkazu.“ K tomu znění vláda navrhuje text:

„(3) Informace získaná zpravodajskými službami podle zákonů upravujících jejich činnost na základě použití zpravodajské techniky spočívající ve vyhledávání, otevírání, zkoumání nebo vyhodnocování dopravovaných zásilek, v odposlouchávání nebo zaznamenávání telekomunikačního, radiokomunikačního a jiného obdobného provozu, ve zjišťování údajů o telekomunikačním, radiokomunikačním a jiném obdobném provozu, nebo v pořizování obrazových, zvukových nebo jiných záznamů, může sloužit jako důkaz, jen pokud

a) je vedeno trestní řízení pro trestný čin, pro který by bylo možné povolit nebo nařídit použití obdobného institutu upraveného v trestním řádu (§ 86 až 87b, § 88, § 88a a § 158d), a

b) jde o informaci, jejíž získání jiným způsobem by bylo neúčinné nebo podstatně ztížené.

(4) S informací uvedenou v odstavci 3 nakládá orgán činný v trestním řízení od okamžiku předání podle její povahy obdobně jako s informací získanou podle ustanovení tohoto zákona o zadržení a otevírání zásilek, jejich záměně a sledování, odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, zjišťování údajů o telekomunikačním provozu nebo sledování osob a věcí.“

Jak patrně, použitelné jako pramen důkazů by neměly být jakékoliv informace získané zpravodajskými službami, ale informace získané použitím výše popsaných zpravodajských technik. Pro účely tohoto článku budu používat výraz „informace získané zpravodajskými technikami“. Přitom by tyto informace zřejmě měly být získávány, možná spíše opatřovány, za podmínek, které by z nich měly

činit pramen důkazů rovnocenný prameni důkazu získaného obdobnými postupy podle trestního řádu. Tak tomu ale ve skutečnosti není, díky čemuž přijetí tohoto návrhu může otevřít vpravdě Pandorinu skříňku s celou sérií následných problémů.

Je nesporné, že získávání tohoto druhu informací, v trestním řízení tedy opatřování pramenů důkazů, prakticky ve všech případech znamená zásah do Ústavou chráněných práv občanů. Tedy jde o velice závažné prolomení těchto práv a tomu odpovídá v trestním řádu i poměrně přísná regulace způsobu jejich získávání a současně i kontrola dodržování stanovených pravidel. Respektování těchto striktních pravidel je pak kritériem zákonnosti a tedy možnosti užití takto získané informace jako prameny důkazů v trestním řízení. Jak z dalšího vyplývá, získávání informací zpravodajskou technikou takto striktně regulováno není a není ani možná zpětná kontrola toho, že bylo postupováno zákonným způsobem. Pokus postavit prameny důkazů získané postupem dle trestního řádu naroveň informací získaných zpravodajskými službami postupem dle odst. 3 § 89 tr. řádu je tedy neakceptovatelný již jen v ryze teoretické rovině. V praxi by pak nepochybně vedl k celé řadě praktických problémů, které budou zčásti následně zmíněny.

Úvodem je třeba připomenout, že:

„Při prokazování v trestním řízení se střetávají 2 protikladné požadavky; jde o rozpor mezi zájmem společnosti na trestním stíhání pachatelů trestných činů na straně jedné a zájmem na integritě individuálních nebo celospolečenských hodnot přesahujících účel trestního stíhání na straně druhé. Mezi těmito krajními body dochází ke stálému napětí, střetu, ovlivňování. Sjednovací roli v otázce přípustných způsobů a postupů dokazování sehrává judikatura. Nepřekvapuje proto, že k otázkám dokazování se vztahuje bohatá judikatura Ústavního soudu nebo soudů obecných, která se v řadě případů vyslovuje k problémům, jež nejsou výslovně upraveny trestním řádem a jeví se být sporné.“² V souvislosti s touto citací autoři připomínají nález zveřejněný ve svazku číslo 33 pod číslem 91 Sb. nálezů Ústavního soudu, který sumari-

zuje typické vady dokazování v trestním řízení, které z ústavněprávního hlediska mají za následek porušení základních práv a svobod.

Ve stejné publikaci je na str. 316 kromě jiného uvedeno:

„Důkazem v procesním smyslu je výsledek dokazování i tehdy, jestliže orgán provádějící dokazování porušil při jeho získání způsob stanovený o tom zákonem (mluví se o tzv. důkazu nezákonném). Důsledkem toho může být, že takový důkaz nebude možno použít.“

Z uvedeného je zřejmé, že dodržení zákonem stanovených podmínek získání pramene důkazů, či jak uvádí navrhané ustanovení odst. 3 novely § 89 trestního řádu, informací, je zcela kritické a tím, kdo je povinen prokazovat, že pramen důkazů byl získán zákonným způsobem je v trestním řádu policie či posléze státní zástupce.

Sledování zásilky ukládá státní zástupce (§ 87 b odst. 1 tr. řádu). Přitom ovšem ve všech těchto případech zákon navíc stanovuje i podmínky, za kterých může být takové rozhodnutí vydáno.

Otevření zásilky je dle § 87 odst. 1 trestního řádu možné v přípravném řízení se souhlasem soudce a jinak pouze předsedy senátu. Záměnu zásilky může nařídit předseda senátu a v přípravném řízení soudce.

Pokud jde o odposlech a záznam telekomunikačního, takto jeden z nejmasivnějších zásahů do soukromí, jakkoliv lze mít k dané úpravě v trestním řádu připomínky a asi vždy je co zlepšovat, zcela jistě jde o poměrně sofistikovaný systém kritérií a podmínek, primárně chránících soukromí před nepřiměřeným či vysloveně bezdůvodným zasahováním a současně umožňující relativně snadno přezkoumat zákonnost odposlechu.

Především je zde ustanovení § 88 odst. 1 tr. řádu, které stanoví trestné činy, pro které, je-li vedeno trestní řízení, je možné odposlech nařídit. Podle odst. 2 § 88 tr. řádu, odposlech telekomunikačního provozu je oprávněn nařídit předseda senátu a v přípravném řízení soudce. K tomu je třeba dodat, že příkaz nařizující odposlech je v případě zahájeného trestního stíhání součástí trestního spisu a nadto, podle § 88 odst. 7 tr. řádu, má-li být záznam telekomunikačního provozu užit jako důkaz, je třeba k němu připojit protokol s uvedením údajů o místě, času, způsobu a obsahu provedeného záznamu jakož i orgánu, který záznam pořídil. Navíc po pravo-

mocném skončení věci je povinností orgánů uvedených v odst. 8 § 88 tr. řádu informovat odposlouchávanou osobu a ta pak má právo ve lhůtě šesti měsíců podat Nejvyššímu soudu návrh na přezkoumání zákonnosti příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu.

To, co se v nově navrhovaném odst. 3 § 89 tr. řádu označuje jako informace získána pořizováním obrazových, zvukových nebo jiných záznamů je v rámci trestního řádu jedním z operativně pátracích prostředků, které upravuje § 158 b odst. 1 tr. řádu. Toto ustanovení upravuje dva druhy sledování osob a věcí. Jednak sledování při kterém jsou pořizovány zvukové, obrazové nebo jiné záznamy. To povoluje státní zástupce. Pokud má být tímto sledováním zasahováno do nedotknutelnosti obydlí, listovního tajemství nebo zjišťování obsah jiných písemností a záznamů uchovávaných soukromí za použití technických prostředků, lze je uskutečnit jen na základě předchozího povolení soudce. Povolení je vydáváno jen na základě písemné žádosti, která musí být odůvodněna podezřením na konkrétní trestnou činnost a opět, má-li být pořízený záznam použit jako důkaz, musí být k němu připojen protokol s náležitostmi dle § 55, 55 a tr. řádu. A podobně jako v případě nařízení odposlechu telekomunikačního provozu, i v případě sledování osob a věcí jsou výše uvedené listiny, je-li vedeno trestní stíhání, součástí spisu a tak je umožněno zpětně kontrolovat, zda bylo sledování povoleno zákonným způsobem a zda zákonným způsobem také proběhlo.

Trestní řád takto chrání soukromí jednak výslovným limitováním odposlechu pouze v případě trestního řízení pro stanovené trestné činy, byť podmínka, aby šlo minimálně o „...jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouvy“ je hodně „gumová“, dále tím, že povolení dává většinou soud a ojediněle státní zástupce a dále následnou kontrolou jak povolovacího procesu tak samotné důvodnosti odposlechu. Zde jen v případě odposlechu telekomunikačního provozu ale nikoliv odposlechu prostorového.

Přesné určení, v jakých případech lze v trestním řízení nařídit odposlech, má pro případné využití informací získaných zpravodajskými technikami nahradit selekce, dle nově formulovaného ustanovení odst. 3 § 89 tr. řádu. Podle něho lze informace získané zpravodajskými službami použít, pokud je vedeno trestní řízení pro trestný čin, pro který by bylo možné

povolit nebo nařídit použití obdobného institutu upraveného v trestním řádu (§ 86 až 87b, § 88, 88a a 158d). Což znamená, že informace mohou být získány (pořízeny) v jiném právním režimu, ale v rámci trestního řízení použity jako pramen důkazu za srovnatelných podmínek, jako prameny důkazů opatřené postupy dle § 86 až 87b, 88, 88a a 158d tr. řádu. Totéž nelze říci o zmíněném sofistikovaném systému umožňujícím kontrolu zákonnosti nařízení odposlechů, který v případě informace získaných zpravodajskými technikami rozhodně není ničím nahrazen.

Zákon číslo 154/1994 Sb. ve znění pozdějších předpisů o Bezpečnostní informační službě (dále jen ZBIS) a zákon číslo 289/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů o Vojenském zpravodajství (dále jen ZVZ) jsou, pokud jde o získávání informací zpravodajskými technikami konstruovány odlišně od trestního řádu, ale navzájem shodně. V obou případech především § 7 obou zákonů definuje zpravodajské prostředky. V případě ZBIS jsou těmito prostředky zpravodajská technika, krycí prostředky a krycí doklady a sledování. V případě ZVZ a dle jeho § 7 jde o zpravodajskou techniku, krycí doklady, krycí prostředky a sledování osob a věcí.

Zpravodajskou technikou je kromě jiného vyhledávání, otevírání, zkoumání nebo vyhodnocování dopravovaných zásilek (§ 8 odst. 1 lit. a) ZBIS, odposlouchávání, zkoumání popřípadě zaznamenávání telekomunikačního, radiokomunikačního a jiného obdobného provozu, popřípadě zjišťování údajů o tomto provozu (§ 8 odst. 1 lit. b) ZBIS. Vše za předpokladu, že je při něm „...zasahováno do základních práv a svobod občanů“. Obdobnou úpravu má § 8 lit.a) a 8 lit.b) ZVZ.

Zcela stejně také v obou případech použít zpravodajské techniky povoluje písemně předseda senátu Vrchního soudu na základě písemné žádosti, přičemž rozhodne-li o povolení kladně, vydá výpis tohoto rozhodnutí, který obsahuje nejnútnejší identifikační údaje a výrok, zda při jejím použití může být zasahováno do práva nedotknutelnosti obydlí. Tento výpis neobsahuje odůvodnění (§ 10 odst. 5 ZVZ a ZBIS. V ZBIS není definováno, co je sledováním, toliko jeho § 14 uvádí, že o použití sledování a jeho dokumentaci rozhoduje ředitel nebo jím určený vedoucí organizačního útvaru. Ustanovení § 15 ZVZ definuje v odst. 1 sledování osob a věcí jako získávání poznatků o osobách a věcech prováděné utajovaným způsobem

Kodexobraní

Nejaktuálnější komentáře Wolters Kluwer

Insolvenční zákon Komentář. 5. vydání

Jaroslav Brož, Alexandr Dadam, Jan Kozák, Antonín Stanislav, Zdeněk Strnad, Lukáš Zrůst, Michal Žižlavský

Komentář nabízí nejrozšířenější výklad na trhu.

Reaguje zejména na zásadní novelu č. 31/2019 Sb., která od 1. 6. 2019 přinesla zásadní změny v úpravě oddlužení a také zavádí od 1. 11. 2019 velmi diskutovaný generátor přidělování.

Autoři rovněž zapracovali do výkladu i novelu provedenou zákonem č. 230/2019 Sb. týkající se tzv. dětských dluhů, která nabyla účinnosti od 1. 10. 2019.

Nové vydání také obsahuje nejaktuálnější judikaturu k jednotlivým ustanovením.

Autorský zákon a předpisy související (včetně mezinárodních smluv a evropských předpisů) Komentář

Irena Holcová, Veronika Křestánová, Adéla Faladová, Jan Kříž, Tomáš Dobřichovský, Petra Žikovská, Zuzana Císařová, Alexandra Wünschová Pujmanová

Komentář zkušeného autorského kolektivu pod vedením dr. Ireny Holcové přináší výklad nejen k autorskému zákonu č. 121/2000 Sb., ale i k mezinárodním smlouvám (např. Revidovaná úmluva bernská, Římská úmluva apod.) a k evropským předpisům (např. směrnice o elektronickém obchodu apod.).

Komentář obsahuje i výklad k vybraným národním souvisejícím předpisům a některým jejich ustanovením.

Komentáře jsou k dispozici také v ASPI a jako e-kniha

Objednávejte již nyní výhodně na www.wolterskluwer.cz/obchod

technickými nebo jinými prostředky přičemž podle odst. 2 o použití sledování osob a věcí a jeho dokumentaci rozhoduje na žádost ředitele Vojenského zpravodajství ministr obrany.

Jak již zmíněno, navrhovaná úprava se pokouší dosáhnout ekvivalence důkazních prostředků získaných v trestním řízení popsány způsoby s informacemi, které získala zpravodajská služba za použití zpravodajské techniky, podmínkou, že tyto informace mohou být použity jako důkaz, pokud je vedeno trestní řízení pro trestný čin, pro který by bylo možné povolit nebo nařídit použití obdobného institutu upraveného v trestním řádu v paragrafech 86 až 87 b, 88, 88 a 158 d. A nadto jde o informaci, jejíž získání jiným způsobem by bylo neúčinné nebo podstatně ztížené. To ovšem nepředstavuje ekvivalent všech podmínek pro získávání takových důkazních prostředků v trestním řádu a zejména ne ekvivalenci v možnosti kontroly zákonnosti povolení či nařízení těchto postupů. Návrh novely tak vůbec nehovoří o tom, že by snad s informacemi, které získá zpravodajská služba zpravodajskými prostředky dle navrhovaného odst. 3 § 89 tr. ř., a za podmínek tam také uvedených, měla předat i nějaký dokument osvědčující okolnosti, ze kterých bylo použití zpravodajské techniky povoleno či nařízeno. Rozhodnutí, legitimující získávání informací zpravodajskými technikami sice (možná) existuje, ale pro trestní řízení není jeho doložení nijak upraveno. Ale zejména, náhle je rezignováno na primární ochranu soukromí, kterou představují kritéria pro povolení odposlechů a sledování osob a věcí v trestním řízení. Navrhovatel novely zde zjevně předpokládá, že ať už byly informace zpravodajskou službou opatřeny jakkoliv, mohou se použít pro trestní řízení, uvedená v lit. a) novelizovaného § 89 odst. 3 tr. řádu. Toliko musí být vedeno trestní řízení pro v odst. a) § 89 odst. uvedeně trestné činy a jde o informace, jejíž získání jiným způsobem by bylo neúčinné nebo podstatně ztížené. Návrh tedy fakticky konstruuje jakousi zvláštní formu konvalidace úkonu, učiněného možná v souladu s podmínkami, jaké určují ZBIS a ZVZ, nikoliv dle podmínek, které stanoví trestní řád. Ale pokud se hodí pro stanovený účel a druh trestního řízení, nic nebrání je užít jako pramen důkazu. A jistě vláda předpokládá, že z takového pramene bude možno získat zákonný důkaz. Čímž si ovšem já vůbec nejsem jist.

Je dostatečně známo, že právě zákonnost nařizování odposlechů či povolení sledování osob a věcí spočívajících v tzv. prostorovém

odposlechu byla velmi častým zdrojem sporů tam, kde tyto prostředky byly užity a je také předmětem hojné judikatury. To plně koresponduje se shora uvedenou citací zmiňující napětí mezi dvěma protikladnými požadavky při dokazování v trestním řízení. Zdá se být skoro vyloučené, že by postupy při povolení k použití zpravodajské techniky zpravodajskými službami mohly být srovnatelné s postupy, které upravuje trestní řád. Za této situace zřejmě neexistuje jiný závěr, než že tyto informace nemohou splnit kritéria kladená na prameny důkazů pořizované v trestním řízení. Lze si tedy představit, že v praxi mohou informace získané zpravodajskými službami na základě použití zpravodajské techniky splnit dvě v navrhované úpravě uvedené podmínky, tedy existenci trestního řízení pro trestný čin, pro který je možné povolit nebo nařídit obdobné instituty a také to, že půjde o informaci, jejichž získání jiným způsobem by bylo neúčinné nebo podstatně ztížené. Ovšem okolnosti, za kterých došlo k povolení použití zpravodajské techniky a tedy fakticky například do Ústavou chráněného listovního tajemství anebo dokonce do nedotknutelnosti obydlí ověřitelné nebudou. Přesněji, bude záležet jen a výhradně na zpravodajské službě, zda předloží nějakou další dokumentaci, osvědčující důvody k žádosti o povolení použití zpravodajské techniky.

V případě rozhodování o použití zpravodajské techniky mají oba zákony (ZBIS a ZVZ) oproti trestnímu řádu zjevnou anomálii spočívající v tom, že soud vydává rozhodnutí o povolení použití zpravodajské techniky, které obsahuje pouze druh zpravodajské techniky, dobu trvání jeho použití, základní identifikační údaje o osobě, vůči které má být zpravodajská technika použita a další technické údaje a odůvodnění povolení k použití zpravodajské techniky. Současně dle odst. 5 § 10 obou zákonů soudce vydá výpis tohoto rozhodnutí, který obsahuje pouze nejnutnější identifikační údaje a výrok, zda při jejím použití může být zasahováno do práva nedotknutelnosti obydlí. Je otázkou do jaké míry a kdy bude zpravodajská služba ochotna dodat například celé rozhodnutí s odůvodněním povolení k použití zpravodajské techniky, neboť v řadě případů lze předpokládat, že zde budou uvedeny informace, které by vedly k vyznění zpravodajské operace. Samozřejmě si lze představit, že pro takový případ bude na příslušném stupni utajení nadále veden i celý spis a trestní řízení bude realizováno osobami, které mají příslušnou bezpečnostní prověrku. To ovšem bude celé trestní řízení významně komplikovat, neboť už stupeň tajné znamená významná omezení pro všechny účastníky

trestního řízení. V opačném případě ovšem samotný výpis z rozhodnutí o povolení použití zpravodajské techniky rozhodně nebude stačit k osvědčení, že důkazní pramen byl pořízen v souladu s trestním řádem a případné narušení občanských práv je plně přiměřené sledovanému cíli.

Lze předpokládat, že pokus novelizovat trestní řád je veden snahou upravit možnost operativně využívat informace získané zpravodajskými službami k prokazování závažných trestných činů, kupříkladu terorismu. Ale současně je nutno poznamenat, že jak všeobecně známo, cesta do pekla bývá dlážděná dobrými úmysly. Stejněmu účelu by posloužilo mnohem lépe operativní předávání informací zcela neformální cestou s tím, že potřebné vyhledávání důkazů může začít provádět policie prakticky obratem, jakmile tyto informace obdrží a to při dodržování všech standardů ochrany občanských práv a svobod.

V praxi se pak lze s naprostou jistotou nadít požadavků obhajoby na to, aby byla doložena nejen zákonnost použití informací získaných zpravodajskými technikami v trestním řízení, ale i zákonnost jejich pořízení, a to dle kritérií příslušných ustanovení trestního řádu a k nim se vztahující výkladové judikatury. Což asi přinese více obtíží a problémů než rozumného užitku. Výhrad k navrhované novele jsem již stihl vyslechnout celou řadu. Výše uvedená mi připadá jako jedna z nejzásadnějších.

JUDr. Tomáš Sokol, advokát

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

**Brož
& Sokol
Novák**
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

- ¹ Viz Trestní právo procesní, 4. aktualizované vydání, Dagmar Čísařová, Jaroslav Fenyk a kolektiv, Wolters Kluwer, 2006, str. 297.
- ² Viz Trestní právo procesní, Nakladatelství Leges, 5. aktualizované vydání, Jiří Jelínek a kolektiv.

K otázce zvláštních pracovních podmínek žen, mladistvých a osob se zdravotním postižením

Ženy, mladiství a osoby se zdravotním postižením patří do skupiny osob, kterým jsou zaručeny zvláštní podmínky při práci, které reflektují jejich specifické potřeby. Oprávnění ke zvláštním pracovním podmínkám je těmto skupinám zaměstnanců zaručeno již v samotné Listině základních práv a svobod, konkrétně v jejím čl. 29, který uvádí že „Ženy, mladiství a osoby zdravotně postižené mají právo na zvýšenou ochranu zdraví při práci a na zvláštní pracovní podmínky.“

V následujících řádcích jsou ke každé této skupině osob uvedeny konkrétní specifické podmínky, které ji v rámci výkonu práce mají být zaměstnavatelem zaručeny a důvod, proč se řadí do skupiny zaměstnanců se zvláštními pracovními podmínkami.

Ženy

Ženám jsou zaručeny zvláštní pracovní podmínky zejména s ohledem na faktor biologický, neboť ženy jsou považovány za citlivější vůči určitým druhům prací a pracovišť a dále s ohledem na faktor společenský, což znamená, že potřebují mít větší prostor pro to, aby mohly pečovat o domácnost, a hlavně o děti. Tyto faktory se projevují zejména u těhotných žen, kdy čl. 32 LZPS těhotným ženám zaručuje zvláštní péči, ochranu v pracovních vztazích a odpovídající pracovní podmínky, a dále potom u matek malých dětí.

Konkrétně se zvláštním pracovním podmínkám žen věnuje § 238–242 zákoníku práce. První ustanovení související s touto problematikou – § 238 stanovuje zákaz zaměstnávat zaměstnankyně prací, která ohrožuje jejich mateřství, konkrétní druhy zakázané práce a pracovišť následně upravuje vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 180/2015 Sb. Zaměstnavateli je dána povinnost v případě, že těhotná zaměstnankyně koná práci, která je těhotným zaměstnankyním zakázána a která je riziková pro její těhotenství dle lékařského posudku, převést zaměstnankyni dočasně na jinou práci. Tato práce by pro ni měla být vhodná a měla by při ní dosahovat stejné odměny za práci jako na té dosavadní. Zaměstnavatel má povinnost zaměstnankyni vyhovět rovněž i požádá-li ho o přerazení z denní práce na noční. Tyto podmínky platí také pro zaměstnankyni, která je matkou dítěte do devátého měsíce po porodu a pro kojící zaměstnankyni. V případě, že by zaměstnankyně dosahovala, ne svojí vinou,

nižšího výdělku než při původní práci, náleží jí dle zákona o nemocenském pojištění vyrovnávací příspěvek. Zvláštní podmínky jsou těhotným zaměstnankyním a ženám, které pečují o děti do věku 8 let, zaručeny i v případě vysílání na pracovní cestu. Zaměstnankyně smějí být vysílány na pracovní cestu, jež je mimo obvod obce jejich pracoviště či bydliště, pouze s jejich souhlasem. Toto pravidlo platí dále i pro osamělou zaměstnankyni nebo zaměstnance, jež pečují o děti do 15 let, rovněž i pro zaměstnance, který dlouhodobě pečuje o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby, a to ve II., III. nebo IV. stupni závislosti.

Pokud jde o další povinnosti zaměstnavatele vůči zaměstnancům pečujícím o děti, zaměstnavatel má například povinnost brát ohled na specifické potřeby zaměstnankyň a zaměstnanců, kteří pečují o děti, i v případě rozřazování do směn, těhotné zaměstnankyně

nesmí být zaměstnávány prací přesčas a práce přesčas nesmí být nařízena ani zaměstnankyním a zaměstnancům, kteří pečují o dítě do 1 roku věku dítěte. Kojícím zaměstnankyním je zaměstnavatel povinen poskytnout zvláštní přestávky na kojení, jejich délku upravuje konkrétně § 242 zákoníku práce. Za přestávku na kojení náleží zaměstnankyni náhrada mzdy ve výši průměrného výdělku.

Mladiství

Pracovní podmínky mladistvých, kterými se rozumí zaměstnanec mladší osmnácti let, jsou upraveny v § 243–247 zákoníku práce. Fyzická osoba je způsobilá mít jako zaměstnanec v pracovněprávních vztazích práva a povinnosti a právními úkony nabývat těchto práv a zavazovat se k povinnostem dnem, kdy dovrší 15 let věku a po ukončení povinné školní docházky. Důvody, proč řadíme mladistvé mezi osoby se zvláštními pracovními

podmínkami, můžeme rovněž jako u žen rozdělit do dvou skupin. V první řadě se jedná o požadavek, aby mladiství nebyli zatěžováni pracemi, které by mohly ohrozit jejich organismus a zdravý rozvoj, což je tedy faktor biologický. Druhým důvodem je faktor společenský – tedy to, že mladiství zaměstnanci nemají dostatečné životní zkušenosti, je třeba jim proto poskytnout jistou míru zvýšené ochrany.

Na základě výše uvedených důvodů samotný zákoník práce dává zaměstnavatelům povinnost vytvářet příznivé podmínky pro to, aby mladiství zaměstnanci mohli všestranně rozvíjet svoje tělesné a duševní schopnosti. Zaměstnavatelé jsou povinni klást zřetel na to, aby mladistvé zaměstnance zaměstnávali pouze prací, která je přiměřená jejich rozumovému a fyzickému rozvoji a rovněž by jim měli při výkonu práce poskytovat zvýšenou péči. Zákoník práce například výslovně zakazuje zaměstnávat mladistvé zaměstnance prací v noci a prací přesčas. Ve výjimečných případech je možné, aby mladiství zaměstnanci, kterým je více než 16 let, konali noční práci, noční práce nicméně nesmí přesahovat 1 hodinu, musí být potřebná pro jejich výchovu k povolání a pod dohledem zaměstnance staršího 18 let, pokud je dohled pro ochranu mladistvého nezbytný.

Důraz je zákoníkem práce u mladistvých kladen rovněž i na lékařskou péči – na své náklady má zaměstnavatel povinnost zajistit to, aby mladiství zaměstnanci byli vyšetřeni poskytovateli pracovnělékařských služeb, a to před vznikem pracovního poměru, před převedením na jinou práci a následně pravidelně dle potřeby, nejméně ovšem jednou za rok. Pokud jde o konkrétní činnosti, které zákoník práce zakazuje mladistvým vykonávat, jde například o práci pod zemí při těžbě nerostů, ražení štol nebo tunelů. Mladiství zaměstnanci rovněž nesmějí být zaměstnáváni prací, při které jim hrozí zvýšené nebezpečí úrazu nebo při které mohou vážně ohrozit svou bezpečnost a zdraví, nebo bezpečnost a zdraví jiných osob.

Osoby se zdravotním postižením

Pokud jde o mezinárodněprávní vymezení pojmu osoba se zdravotním postižením, obsahuje ho Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením, kdy v čl. 1 je uvedeno, že „osoby se zdravotním postižením zahrnují osoby mající dlouhodobé fyzické, duševní, mentální nebo smyslové postižení, které v interakci s různými překážkami může

bránit jejich plnému a účinnému zapojení do společnosti na rovnoprávném základě s ostatními“. Pokud jde o objasnění pojmu zdravotní postižení v české právní úpravě, najdeme ho v § 5 antidiskriminačního zákona, kde je uvedeno, že „zdravotním postižením se rozumí tělesné, smyslové, mentální, duševní nebo jiné postižení, které brání nebo může bránit osobám v jejich právu na rovné zacházení v oblastech vymezených tímto zákonem; přitom musí jít o dlouhodobé zdravotní postižení, které trvá nebo má podle poznatků lékařské vědy trvat alespoň jeden rok.“

Důvodem toho, proč jsou zaměstnancům se zdravotním postižením zaručeny specifické pracovní podmínky, je, jak již vyplývá z výše uvedeného, jejich zdravotní omezení, kvůli kterému je třeba, aby bylo pracovní místo upravené na míru jejich specifickým potřebám. Pokud jde konkrétně o zákoník práce, není v něm obsaženo příliš velké množství ustanovení, která by se vztahovala na osoby se zdravotním postižením. Je tedy důležité zmínit § 103 odst. 5 zákoníku práce, podle nějž musí zaměstnavatel na svoje náklady zajistit osobám se zdravotním postižením organizační a technická opatření, kterými jsou zejména úprava pracovních podmínek, zřízení chráněných pracovních míst, úprava pracovišť, zaškolení nebo zaučení a zvyšování kvalifikace při výkonu zaměstnání.

Nicméně ostatní pracovní podmínky pro osoby se zdravotním postižením jsou dle § 273 zákoníku práce upraveny ve zvláštních právních předpisech, kterým je zejména zákon o zaměstnanosti, a to jeho třetí část. Zákon o zaměstnanosti rozděluje osoby se zdravotním postižením do čtyř skupin, kterými jsou osoby invalidní ve třetím stupni, tj. s těžkým zdravotním postižením, osoby invalidní v prvním nebo druhém stupni a osoby zdravotně znevýhodněné. Evidenci osob se zdravotním postižením mají na starost krajské pobočky Úřadu práce ČR, v evidenci jsou obsaženy identifikační údaje o osobách se zdravotním postižením, možnosti jejich pracovního uplatnění, informace o právních skutečnostech, na základě kterých jim byl přiznán statut OZP, a informace o poskytování pracovní rehabilitace. Dalším úkolem krajských poboček Úřadu práce ČR je poskytovat zaměstnavatelům součinnost ohledně poradenství se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením, konkrétně se jedná o pomoc s vyhrazováním a vytvářením vhodných míst pro osoby se zdravotním postižením a pomoc při přizpůsobování pracovního místa dle specifických potřeb každého zaměstnance.

Jedním z důležitých nástrojů, který pomáhá osobám se zdravotním postižením uplatnit se na trhu práce, je pracovní rehabilitace. Pracovní rehabilitace je zákonem o zaměstnanosti označena jako souvislá činnost, jež je zaměřena na získání a udržení vhodného zaměstnání osoby se zdravotním postižením. Pracovní rehabilitaci zabezpečují rovněž krajské pobočky Úřadu práce a náklady s ní spojené hradí. Do pracovní rehabilitace se řadí zejména poradenská činnost zaměřená na volbu povolání, volbu zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti, teoretická a praktická příprava pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost, zprostředkování, udržení a změnu zaměstnání, změnu povolání a vytváření vhodných podmínek pro výkon zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti. ●

Mgr. Kristýna Černá, právník
Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Zdroje:

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

Zákon 2/1993 Sb., listina základních práv a svobod (v textu též jako „LZPS“).

Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon).

Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění.

Vyhláška č. 180/2015 Sb., vyhláška o pracích a pracovištích, které jsou zakázány těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, a zaměstnankyním-matkám do konce devátého měsíce po porodu, o pracích a pracovištích, které jsou zakázány mladistvým zaměstnancům, a o podmínkách, za nichž mohou mladiství zaměstnanci výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání (vyhláška o zakázaných pracích a pracovištích).

Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením.

ARROWS
advisory group

Právo a daně

akademie ◀ pojištění ◀ dotace

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

+420 910 058 058

office@arws.cz

ARROWS advisory group

Praha, Hradec Králové, Olomouc

www.arws.cz

Jediný člen představenstva a dozorčí rady jako předseda

Jak známo, zákon o obchodních korporacích zjednodušil správu obchodních korporací a to mj. tím, že připustil, že akciová společnost může mít jednočlenné představenstvo a jednočlennou dozorčí radu. V usnesení ze dne 23. 3. 2016, sp. zn. 7 Cmo 294/2015 se pak v této souvislosti Vrchní soud v Praze zabýval některými praktickými otázkami vyvolanými touto skutečností, že jednočlenný volený orgán nerozhoduje (přirozeně) ve sboru, a přitom dospěl k následujícím závěrům.

Má-li akciová společnost jediného člena představenstva, není třeba svolávat schůzi představenstva, o rozhodnutích člena představenstva však je nutno pořídit zápis. Jediný člen představenstva bude současně vykonávat funkci předsedy představenstva. (srov. Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, 699 s.). Ustanovení § 448 odst. 1 nebrání tomu, aby měla dozorčí rada jen jednoho člena. Bude-li mít dozorčí rada jediného člena, není třeba svolávat jednání dozorčí rady, o rozhodnutích člena dozorčí rady však je nutno pořídit zápis. Jediný člen

dozorčí rady bude současně vykonávat funkci jejího předsedy (srov. Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, 709 s.).

V posuzované věci dle stanov navrhovatele je představenstvo i dozorčí rada společnosti jednočlenným (unipersonálním) orgánem, což připouští dispozitivní ustanovení § 439 odst. 1 a 448 odst. 1 ZOK. Člen unipersonálního představenstva a člen unipersonální dozorčí rady akciové společnosti je bez dalšího i předsedou uvedených orgánů a měl by být proto zapsán v obchodním rejstříku jako předseda i bez formálního rozhodnutí o volbě předsedy

podle cit. ust. § 439 odst. 2 a § 448 odst. 2 ZOK (srov. obdobně stanovisko Nejvyššího soudu sp. zn. Cpjn 204/2015 publikované ve sbírce pod číslem 31/2016). ●

JUDr. Vladimír Janošek,
advokát trvale spolupracující s ARROWS advo-
kátní kancelář, s.r.o.

ARROWS
advisory group

První zkušenosti s řízením o inovačním partnerství – díl druhý

V prvním díle seriálu pojednávajícím o prvních zkušenostech s řízením o inovačním partnerství (ŘOIP) jsme si představili specifika ŘOIP jakožto nového druhu zadávacího řízení a dále jsme se věnovali vybraným aspektům přípravy ŘOIP, a to včetně uskutečnění předběžných tržních konzultací a výstupů z nich. V tomto díle se budeme podrobněji zabývat samotným vymezením zadávacích podmínek veřejné zakázky zadávané v ŘOIP, a to i ve vztahu k okruhu potencionálních dodavatelů; rovněž bude poukázáno na těžkosti, se kterými jsme se při stanovení zadávacích podmínek konkrétních veřejných zakázek setkali.

Jak již bylo řečeno v prvním díle seriálu, zadavatel v rámci přípravy zadávacích podmínek veřejných zakázek zadávaných v ŘOIP uskutečnil předběžné tržní konzultace, jejichž cílem bylo vedle přesnějšího vymezení požadovaného plnění předmětu veřejné zakázky rovněž ověření časové náročnosti výzkumných a vývojových prací, a to včetně časové náročnosti fáze dodávky vyvinutého plnění. V rámci předběžných tržních konzultací zadavatel dále přistoupil k ověření výše stanovené předpokládané hodnoty veřejné zakázky, resp. její skladby, a to zvláště k samotnému výzkumu a vývoji, jakož i hodnotě inovativního řešení. Veškeré zadavatelem podniknuté kroky v rámci předběžných tržních konzultací byly vedeny cílem

ujistit se, nakolik je požadované plnění na trhu dostupné (bude dostupné) či se teprve vyvíjí, zda a za jakých podmínek by dodavatelé měli na jeho vývoji zájem.

Po uskutečnění předběžných tržních konzultací si zadavatel za účelem potvrzení, že jím požadované plnění splňuje podmínku inovativnosti a že výstupy z předběžných tržních konzultací přisvědčují závěru, že předmět plnění veřejné zakázky není na trhu doposud dostupný, nechal zpracovat posudek od externího odborníka v daném oboru. Posudek ohledně inovativnosti poptávaného plnění si zadavatel následně nechal zpracovat v rámci finalizace přípravy zadávacích podmínek, když časová náročnost přípravy zadávacích

podmínek dosáhla cca 5 měsíců. Na samotné přípravě zadávacích podmínek se podílela pracovní skupina, kterou zadavatel pro tyto účely ustanovil. Pracovní skupina vedle zástupců zadavatele a zástupců naší advokátní kanceláře (v pozici následného administrátora zadávacího řízení) pracovala ve složení externích odborníků-znalců v oblasti předmětu plnění veřejné zakázky. Externí odborníci pocházeli jak z akademického prostředí, tak i ze strany odborných konzultačních společností, jejichž předmětem činnosti je problematika úzce spojená s předmětem plnění připravovaných veřejných zakázek.

Zadavatel si byl v rámci přípravy zadávacích podmínek vědom toho, že ŘOIP je zcela

novým druhem zadávacího řízení, které žádná z předchozích právních úprav zadávání veřejných zakázek neznala. Aby zadavatel podpořil úspěšný výsledek zadávacího řízení, rozhodl se, že dodavatelům průběh ŘOIP podrobně vysvětlí a vymezí. Z tohoto důvodu zadavatel součástí zadávacích podmínek učinil procesní mapu průběhu zadávacího řízení (ŘOIP) a navazujícího inovačního partnerství, ve které podrobně popsal jednotlivé kroky, které bude zadavatel činit, a to včetně požadované a očekávané součinnosti ze strany dodavatelů, resp. partnerů. Inovační partnerství, tj. fázi následující po ukončení zadávacího řízení zadavatel s ohledem na povahu poptávaného plnění rozdělil do dvou fází s tím, že první fáze bude zaměřena na výzkumné a vývojové činnosti a testování a druhá fáze bude fází realizační spočívající v dodávce vyvinutého inovativního řešení.

Zadavatel vzal při přípravě zadávacích podmínek v potaz skutečnost, která vyplynula z předběžných tržních konzultací, že potenciálním dodavatelem připravovaných veřejných zakázek bude sdružení více dodavatelů, zejména pak sdružení obchodní korporace a akademické instituce. Tento poznatek se nejvíce projevil při stanovení kritérií technické kvalifikace u požadavků na složení realizačního týmu. Zatímco u členů realizačního týmu, kteří se budou podílet na samotném vývoji a výzkumu mohl zadavatel více akcentovat požadovanou akademickou erudici a odbornost, ve vztahu k ostatním členům realizačního týmu, kteří budou zapojeni zejména do realizační fáze inovačního partnerství, „musel“ zadavatel ze svých prvotních požadavků v tomto směru slevit.

Příprava zadávacích podmínek veřejných zakázek byla odlišná v tom, že zadavatel v jednom případě předpokládá uzavření smlouvy o zavedení inovačního partnerství pro fázi výzkumu a vývoje se dvěma dodavateli (partnery), kteří se na základě výsledků provedeného hodnocení umístí na prvních dvou místech. Pro navazující, realizační fázi, zadavatel předpokládá uzavření smlouvy již pouze s jedním z partnerů, který bude vybrán za předem stanovených podmínek pro snížení počtu partnerů. Zadavatel v rámci přípravy zadávacích podmínek neopomněl ošetřit situaci, kdy zadavatel bude moci smlouvu o zavedení inovačního partnerství, tj. smlouvu pro I. fázi (výzkum a vývoj), uzavřít pouze s jedním dodavatelem (partnerem), ať už proto, že obdrží pouze jednu nabídku či pouze jedna žádost o účast splní podmínky účasti v zadávacím řízení apod.

Jednotlivé fáze inovačního partnerství zadavatel rozčlenil na několik etap, pro které stanovil postupné cíle a podmínky pro poskytování odměn za splnění vymezených postupných cílů. Jak již bylo zdůrazněno v rámci prvního dílu našeho seriálu, způsob vymezení postupných cílů a pravidel (podmínek) pro poskytování odměn patří mezi zadávací podmínky, které mohou mít podstatný vliv na zvažování účasti v zadávacím řízení ze strany dodavatelů. Postupné cíle mají být dle § 71 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (ZZVZ), stanoveny konkrétně; přesto záleží na zadavateli, jak moc do hloubky danou konkrétnost pojme a bude trvat na exaktně měřitelných či ověřitelných výsledcích, přestože sám v době jejich stanovení neví, jaké řešení dodavatelé nabídnou. Tuto skutečnost vzal zadavatel v úvahu a při stanovení postupných cílů se snažil dosáhnout kompromisu mezi vyhověním požadavkům ZZVZ a neznalostí nabídnutých řešení.

Zadavatel při stanovení pravidel pro poskytování odměn pamatoval rovněž na situace, kdy podmínky pro poskytování odměn nemusí být po zavedení inovačního partnerství naplněny a k vyplacení odměny tak nedojde. Pro tyto účely si zadavatel ve smluvních podmínkách vyhradil mechanismus pro předčasné ukončení inovačního partnerství a/nebo snížení počtu partnerů o ty, kteří postupný cíl nesplní a nebudou tedy mít nárok na vyplacení odměny.

Jak pozornému čtenáři jistě neuniklo, v textu v souvislosti s přípravou zadávacích podmínek veřejných zakázek zadávaných v ŘOIP hovoříme v množném čísle. Zkušenosti, které v rámci tohoto seriálu čtenářům předkládáme, vychází z přípravy dvou zadávacích řízení. V rámci finalizace zadávacích podmínek jedné z připravovaných veřejných zakázek se zadavatel na vlastní kůži přesvědčil o nutnosti v každé fázi přípravy zadávacích podmínek bedlivě sledovat naplnění veškerých zákoných požadavků pro zadání veřejné zakázky v ŘOIP. V okamžiku, kdy zadavatel předpokládá zahájení procesu interního schvalování připravených (finálních) zadávacích podmínek, zjistil, že s ohledem na aktuální vývoj se na trhu objevila již dostupná řešení, která by mohla uspokojit jeho potřeby; zadavatel tak neměl v této souvislosti postaveno na jisto, že požadovaný předmět plnění lze i nadále pořídit v rámci ŘOIP, a proto upustil od svého záměru zadat veřejnou zakázku v ŘOIP. Přestože se tedy zadavateli v rámci předběžných tržních konzultací dostalo ujištění, že

požadované plnění není na trhu doposud dostupné, v období od jejich uskutečnění do přípravy finální verze zadávací dokumentace, které trvalo cca 5 měsíců, se situace na trhu natolik změnila, že jednu ze základních podmínek pro zadání veřejné zakázky v ŘOIP již nebylo možné splnit.

Naproti tomu druhé zadávací řízení bylo úspěšně zahájeno, nicméně ve lhůtě pro podání žádosti o účast zadavatel neobdržel žádnou žádost. Protože zadavatel měl zájem na pořízení plnění, které je předmětem dané veřejné zakázky, rozhodl se zadávací řízení zopakovat. Za účelem eliminace následného neúspěchu při opakovaném zahájení zadávacího řízení zadavatel opětovně přistoupil k uskutečnění předběžných tržních konzultací, ve kterých vyzval všechny dodavatele, kteří se v rámci zrušené veřejné zakázky měli možnost seznámit se s jeho podmínkami, aby sdělili, co dle jejich názoru bylo překážkou pro jejich účast v zadávacím řízení. Zadavatel ve stanovené lhůtě obdržel reakci jednoho dodavatele, který za příčinu svojí neúčasti označil vymezené požadavky a podmínky na složení realizačního týmu. Zadavatel toto kritérium technické kvalifikace opakovaně posoudil a přistoupil k jeho adekvátní úpravě tak, aby zároveň nedošlo ke snížení požadavků zadavatele na zajištění požadované odbornosti plnění. Na základě takto upravených zadávacích podmínek, ve kterých zadavatel identifikoval účastníka předběžné tržní konzultace a informace, které jsou výsledkem předběžných tržních konzultací, zadavatel přistoupil k zahájení veřejné zakázky zadávané v ŘOIP na totožný předmět plnění.

Na to, jak zadavatel v opakovaném zadávacím řízení uspěl, se zaměříme v dalším pokračování našeho seriálu pojednávajícím o prvních zkušenostech s ŘOIP. ●

Mgr. Michaela Machálková, advokátka
MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

První díl tohoto článku naleznete
v EPRAVO.CZ MAGAZINE č. 3/2019

■ ■ ■ HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** patří mezi renomované kanceláře zaměřené na komplexní právní služby pro soukromý i veřejný sektor. Kancelář je členem **mezinárodní sítě** právních kanceláří **AllyLaw** zaměřených na poradenství v obchodním právu. Poskytujeme **multidisciplinární služby** v rámci spolupráce s významnými poradenskými firmami zejména v rámci fúzí, akvizic, restrukturalizací, služeb projektového poradenství, veřejných zakázek a projektů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, zpracování analýz, metodik a legislativních prací. V soutěži Právnická firma roku byla advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** opětovně vyhlášena doporučovanou či velmi doporučovanou kanceláří zejména pro oblasti **pracovního práva, veřejných zakázek a práva duševního vlastnictví**, kde byla za rok 2012 vyhlášena **vítězem**. Mezi **hlavní nabízené služby kanceláře** patří právní poradenství v následujících oblastech:

- Veřejné zakázky
- Veřejná podpora
- Projekty financované z EU fondů
- Výzkum, vývoj a inovace
- Plánování a financování sociálních služeb
- Analýzy, metodiky, studie proveditelnosti, legislativní podpora
- Obchodní právo
- Fúze, due diligence, reorganizace
- Právo duševního vlastnictví
- Pracovní právo
- Nemovitosti a stavební právo
- Retail / Ochrana spotřebitele
- Řešení tuzemských a mezinárodních sporů, činnost rozhodců

AllyLaw

Jaké změny přináší zákon o realitním zprostředkování

Senát ČR aktuálně projednal dlouho připravovaný vládní návrh zákona o realitním zprostředkování (dále jen „ZRZ“), který beze změny postoupil dále k podpisu prezidenta. Plánovaná účinnost ZRZ stanovená k 1. 1. 2020 se však vzhledem k rozsahu nových povinností, které ZRZ zavádí, zatím nejeví jako reálná. Lze očekávat, že ZRZ nabude účinnosti někdy v první polovině roku 2020.

Návrh především reaguje na dosavadní absenci jasných pravidel v oblasti realitního zprostředkování, s cílem blíže určit hranice, resp. pravidla pro realitní kanceláře a makléře. Doposud nebyly na osoby realitních makléřů kladeny zvláštní odborné požadavky, tudíž mohl realitního makléře dělat téměř kdokoli, což vedlo k nabízení služeb různorodé kvality a rostoucí nespokojenosti klientů, kteří byli často vystaveni neserióznímu jednání ze strany makléřů a realitních kancelářů.

Hlavním záměrem nové úpravy je tedy zejména:

- upravit podmínky poskytování realitního zprostředkování a některá práva a povinnosti s tím související,
- definovat realitní zprostředkování a subjekty působící na realitním trhu,
- zvýšit ochranu práv spotřebitelů,

a tím celkově přispět ke kultivaci realitního trhu v České republice.

Cílem tohoto článku je poskytnout přehled nejvýznamnějších změn, které nová úprava přináší.

Realitní zprostředkování obecně

ZRZ definuje realitní zprostředkování jako činnost, jejímž účelem je zprostředkovat uzavření realitní smlouvy (např. kupní či nájemní smlouvy), přičemž realitním zprostředkovatelem se pak rozumí každý, kdo jako podnikatel poskytuje realitní zprostředkování.

Realitní zprostředkování vždy zahrnuje vyhledání toho, kdo má zájem o uzavření realitní smlouvy se zájemcem. Vedle toho podává ZRZ demonstrativní výčet služeb, které jsou zpravidla obsahem činnosti realitního zprostředkování. Jedná se o komplexní soubor marketingových, technických či ekonomických služeb.

Realitní zprostředkování – vázaná živnost

V souvislosti s přijetím ZRZ dochází ke změně v zákoně č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Jednou z nejvýznamnějších změn bude zavedení nové živnosti vázané s názvem „Realitní zprostředkování“, pod níž bude zařazena realitní činnost, a současně zúžení obsahu stávajícího oboru volné živnosti „Realitní činnost, správa a údržba nemovitostí“ na „Nákup, prodej, správa a údržba nemovitostí“. Dosud mohla být realitní činnost vykonávána na základě ohlašovací živnosti volné, která sdružovala činnosti nevyžadující prokázání odborné ani jiné způsobilosti. Nyní bude pro výkon realitní činnosti potřeba kromě všeobecných podmínek provozování živnosti splnit i kvalifikační podmínky, přičemž musí být splněna některá z těchto podmínek:

- vysokoškolské vzdělání magisterského stupně se zaměřením na realitní činnost, právo nebo oceňování majetku,
- vysokoškolské vzdělání bakalářského stupně a 1 rok praxe v realitní činnosti a absolvování mezinárodně uznávaného kurzu dle § 60a zákona 111/1998 Sb. se zaměřením na nemovitosti organizovaného na státě akreditovaném ústavu,
- vysokoškolské, vyšší odborné nebo střední vzdělání s maturitní zkouškou a 3 roky praxe v oboru,

- získání profesní kvalifikace složením státem certifikované zkoušky odborné způsobilosti.

Každý podnikatel, který měl dosud oprávnění poskytovat realitní zprostředkování v rámci ohlašovací volné živnosti, bude mít nyní povinnost ohlásit do 6 měsíců od nabytí účinnosti ZRZ živnostenskému úřadu vázanou živnost a doložit doklady prokazující splnění podmínek odborné způsobilosti, pokud hodlá v poskytování realitního zprostředkování pokračovat. Nesplnění této povinnosti má za následek zánik oprávnění k provozování realitní činnosti uplynutím této lhůty.

Úschovy

Mezi hojně diskutované otázky při projednávání návrhu ZRZ patřily úschovy realitních zprostředkovatelů. Nová úprava zavádí přísnější pravidla týkající se úschov s cílem minimalizovat rizika zpronevěry finančních prostředků.

Realitní zprostředkovatel nově nebude oprávněn k aktivnímu nabízení úschovy k zajištění plnění z realitní smlouvy, resp. k nabízení zprostředkování úschovy, ledaže by se jednalo o úschovy bank, notářů, advokátů či soudních exekutorů. Účelem takové úpravy je zejména předcházet situacím, kdy realitní kanceláře jimi nabízené úschovy automaticky

aplikují do smluv nebo jinak nutí klienty je používat pod pohrůžkou neuskutečnění realitního obchodu. I nadále však může být úschova realizována přímo zprostředkovatelem, musí tomu však předcházet písemná žádost klienta, nikoliv aktivní nabídka ze strany samotného zprostředkovatele. V případě nabízení zprostředkování úschovy výše uvedenými subjekty lze zprostředkovatelům doporučit, aby měli z každé kategorie k dispozici více subjektů (např. s ohledem na výši poplatků nebo nepřítomnost osob).

Zpřísnění pravidel pro zprostředkovatele dále spočívá v povinnosti uzavřít smlouvu o úschově v písemné formě, zřídit samostatné účty pro každého jednotlivého uschovatele, informovat banku, že majitelem uschovaných peněžních prostředků je třetí osoba a vést evidenci úschov, kde se budou zaznamenávat informace potřebné pro identifikaci každé jednotlivé úschovy. Zprostředkovatelé také nebudou oprávněni nakládat s peněžními prostředky jinak než v souladu s účelem realitní smlouvy a předávat peněžní prostředky jiným než bezhotovostním převodem.

Pojištění realitních zprostředkovatelů

Dalším z nástrojů sloužících k ochraně klientů je i zavedení povinného pojištění realitního zprostředkovatele pro případ povinnosti nahradit újmu způsobenou výkonem realitního zprostředkování s limity pojistného plnění nejméně ve výši 1 750 000 Kč na jednu pojistnou událost a nejméně ve výši 3 500 000 Kč pro případ souběhu více pojistných událostí v jednom roce. Naproti tomu poloviční limity budou stačit makléřům, kteří jsou oprávněni na základě smlouvy poskytovat služby za užití obchodního jména či značky jiné právnické osoby, která je sama realitním zprostředkovatelem. Výše nastavených limitů zřejmě na jedné straně nemá omezovat vstup do povolání poctivým a kvalifikovaným zprostředkovatelům, nicméně se vzhledem k cenám nemovitostí jeví jako poměrně nízká.

Informační povinnost

ZRR zavádí povinnost realitního zprostředkovatele informovat zájemce o konkrétních závadách a omezeních vázoucích na předmětné nemovitosti, které vyplývají z veřejných seznamů (např. zástavní právo), nebo o těch závadách, o nichž věděl nebo vzhledem ke své odborné způsobilosti měl vědět. Pakliže má realitní zprostředkovatel vystupovat jako profesionál, musí mít tedy příslušné

vědomosti a zkušenosti vztahující se k nemovitostem, aby mohl posoudit či vůbec zjistit vady či jiné aspekty vztahující se k zamýšlené transakci. Nesplnění této povinnosti v zákoně lhůtě je sankcionováno možností zájemce odstoupit od smlouvy ve lhůtě 14 dnů ode dne jejího uzavření.

Smlouva o realitním zprostředkování

Smlouva o realitním zprostředkování bude muset obsahovat některé minimální náležitosti, např. označení předmětu převodu, výši kupní ceny, výši provize, a bude muset být uzavřena v písemné formě, jinak má zájemce právo dovolávat se neplatnosti smlouvy pro nedostatek formy. Jestliže některý z těchto údajů (s výjimkou provize) nebude před uzavřením smlouvy stranám znám, ujedná se alespoň obecným způsobem. Absence těchto údajů má opět za následek možnost zájemce vznést námitku neplatnosti smlouvy. Dále je zavedena povinnost realitního zprostředkovatele předat zájemci nejpozději v den uzavření smlouvy výpis z veřejného seznamu k předmětné nemovitosti, ne starší než 3 pracovní dny přede dnem uzavření smlouvy. Pokud by zprostředkovatel tuto povinnost nesplnil, zájemce je oprávněn odstoupit od smlouvy ve lhůtě 14 dnů ode dne jejího uzavření.

Výhradní realitní zprostředkování

V ZRR je nově upraveno výhradní realitní zprostředkování, které spočívá v ujednání mezi realitním zprostředkovatelem a zájemcem ohledně konkrétní nemovitosti, na jehož základě je omezeno právo zájemce uzavřít smlouvu o realitním zprostředkování ohledně téže nemovitosti s jiným zprostředkovatelem nebo bez součinnosti realitního zprostředkovatele. V případě, že je zájemcem spotřebitel, může být výhradní realitní zprostředkování ujednáno jen na dobu určitou, a to maximálně na 6 měsíců. Ustanovení však připouští možnost opakovaného prodlužování takto sjednané doby.

Provize

Co se týká provize, ta je podle nové úpravy splatná nejdříve dnem uzavření realitní smlouvy. Smluvní strany však mohou po dohodě vázat splatnost i na okamžik před uzavřením realitní smlouvy, pokud o tom smlouva o zprostředkování obsahuje poučení, nikdy však ne dříve, než realitní zprostředkovatel poskytne zájemci první příležitost

k uzavření realitní smlouvy, tj. např. nabídne první byt zájemci o koupi bytu.

Realitní kancelář si může se zájemcem, který je spotřebitelem, sjednat zálohu na provizi. Výše zálohy na provizi činí maximálně 2/3 ujednané provize.

V případě situace, že realitní smlouva je uzavřena až po zániku závazku ze smlouvy o zprostředkování z důvodu nečinnosti, pochybení nebo neposkytnutí součinnosti realitního zprostředkovatele, nemá tento zprostředkovatel právo požadovat provizi po zájemci, který je spotřebitelem.

Závěrem

Závěrem můžeme říci, že zákon o realitním zprostředkování s sebou přinese řadu změn dopadajících na činnosti realitních kanceláří, makléřů, či realitních agentů. Zavedením definice realitního zprostředkování a vymezením celé řady marketingových, právních a ekonomických služeb, které do něj spadají, lze očekávat, že dojde k regulaci počtu subjektů, které často tyto služby nabízejí, ačkoliv se snaží svojí povahou vystupovat jako „bezrealitkové“. Stanovení povinné kvalifikace realitních makléřů by mělo vytvořit tlak na nezpůsobilé makléře, aby si buď požadovanou kvalifikaci doplnili, nebo opustili realitní trh. Dále zákon klientům poskytuje celou řadu nástrojů, pomocí kterých se budou moci bránit vůči službám nepoctivých a neprofesionálních zprostředkovatelů, což by mělo mít za následek bezpečnější fungování realitního trhu. ●

Mgr. Kateřina Godýcká, advokátka

**Mgr. Martina Halušková, advokátní koncipient
HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI advokátní s.r.o.**

□ □ HOLEC, ZUSKA
& PARTNEŘI

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Poznámky:

Tento článek byl napsán k právnímu stavu ke dni 15. 12. 2019. Prezident republiky podepsal zákon dne 8. 1. 2020. Po jeho podpisu bude zákon formálně vyhlášen uveřejněním ve Sbírce zákonů s účinností 15. dnem po vyhlášení.

Facebook a Google opět v hledáčku Soudního dvora Evropské Unie

Není nikterak překvapivé, že právě internetoví obři Facebook a Google se v posledních letech čím dál tím častěji potýkají se soudními spory, které mají tendenci být řešeny na úrovni nejvyšších instancí soudních struktur po celé Evropě a zákonitě pro svůj přeshraniční komunitární dosah i u Soudního dvora Evropské unie (SDEU). Zvláště v poslední době byl SDEU velmi činný.

Nejprve vydal dne 24. 9. 2019 rozhodnutí ve sporu C-507/17 Google LLC vs. Národní komise pro informatiku a svobody (CNIL), která plní ve Francii úlohu dozorového úřadu pro ochranu osobních údajů. O pár dní později si pak přičetl SDEU další „zářez na pažbu“ vůči Facebooku ve věci C - 18/18 ze dne 3. 10. 2019 týkající se rakouské poslankyně Eva Glawischnig-Piesczek. Ačkoliv tato dvě rozhodnutí od sebe dělí pár dní, i přesto, že se týkají svojí podstatou podobné problematiky, překvapují (zčásti) rozdílným přístupem SDEU.

Google versus CNIL

Uvedený spor se týkal žádosti fyzické osoby (subjektu údajů) o odstranění odkazů na internetové stránky jakožto výsledků zobrazených

po zadání jejího jména, a to ze všech domén vyhledávače Google. Google však vyhověl této žádosti jen částečně, když odstranil dotčené odkazy z výsledků zobrazených při vyhledávání uskutečněných pouze z domén odpovídajících svými koncovkami mutacím jejího vyhledávače v členských státech. Nadto ještě Google znemožnil v rámci tzv. geo-blockingu přístup ke sporným výsledkům pro ty IP adresy, které se nacházejí ve státě bydliště dotčené fyzické osoby, a to bez ohledu na konkrétní mutaci vyhledávače použitou uživatelem. CNIL to však nepovažovala za dostatečné a uložila Googlu pokutu, čemuž se Google bránil.

Spor dospěl až k SDEU, který jej posuzoval optikou směrnice 95/46/ES o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů, ¹ respektive po jejím zrušení obecným nařízením o ochraně osobních

údajů (GDPR). ² Konkrétně tedy v souvislosti s právem subjektu údajů na výmaz svých osobních údajů u správce (právem „být zapomenut“), kdy navázal na své dřívější známé rozhodnutí C-131/12 Google Spain a Google, kterým uznal „právo na odstranění odkazů z výsledku vyhledávání“.³

V tomto případě dal SDEU za pravdu právě Googlu, když konstatoval, že právo na výmaz, jak je tedy aktuálně zakotveno v unijním právu, by mělo být vykládáno tak, že pokud provozovatel vyhledávače vyhověl žádosti o odstranění odkazů, není povinen odkazy odstranit ze všech mutací svého vyhledávače, nýbrž pouze z mutací vyhledávače pro všechny členské státy EU. Zároveň je v případě potřeby povinen přijmout taková opatření, aby účinným způsobem zabránil uživatelům internetu vyhledávajícím jméno subjektu

Rödl & Partner

POOSMÉ V ŘADĚ

Osmička jako počet našich vítězství.
Osmička jako symbol nekonečné píle...

Jsme Právnická firma roku
v oboru daňového práva
poosmé v řadě.

Jsme Velmi doporučovaná
kancelář v oboru logistiky
a dopravních staveb.

Děkujeme za Vaši důvěru.

Právnická firma
roku 2012–2019

www.roedl.com/cz

údajů v jednom z členských států v přístupu ke sporným odkazům nebo jim má tento přístup alespoň ztížit.

Zároveň však SDEU zdůraznil, že povinnost odstranit odkazy ze všech mutací vyhledávače unijní právo nestanoví, ale ani nezakazuje. Dozorový úřad či soud členského státu má tak „pravomoc poměřit právo subjektu údajů na respektování soukromého života a na ochranu jeho osobních údajů na straně jedné s právem na informace na straně druhé z pohledu vnitrostátního standardu pro ochranu základních práv [...], a v návaznosti na to případně provozovateli tohoto vyhledávače uložit povinnost, aby odkazy odstranil ze všech mutací uvedeného vyhledávače.“⁴ Tímto konstatováním dal SDEU najevo, že není všem dnům konec a uložit povinnost odstranit odkazy ze všech mutací vyhledávače by mohlo být v určitých případech vhodné.

Eva Glawischnig-Piesczek vs. Facebook

Základem druhého, a to „facebookového“ sporu byla žádost paní Glawischnig-Piesczek, aby Facebook smazal komentář k článku veřejně sdíleném na soukromém profilu jiného uživatele, který ji mohl ublížit na cti, urazit ji a pomluvit. Vzhledem k tomu, že tak Facebook neučinil, ocitl se spor u soudu a doputoval až k SDEU.

Podstatou sporu je výklad článku 15 odst. 1 směrnice o elektronickém obchodu.⁵ Tato směrnice přitom stanoví, že členské státy neukládají poskytovatelům hostingových služeb (tj. i Facebooku) obecnou povinnost dohlížet na jimi přenášené nebo ukládané informace nebo obecnou povinnost aktivně vyhledávat skutečnosti a okolnosti poukazující na protiprávní činnost. Členské státy ale mají zajistit, aby nebyl poskytovatel hostingové služby odpovědný za ukládané informace, pokud se poskytovatel neseznámil s protiprávní činností nebo informací a ani si není vědom skutečností nebo okolností, z nichž by byla taková protiprávní činnost nebo informace zjevná, nebo poskytovatel, jakmile se o tomto dozvěděl, jednal neprodleně s cílem odstranit tyto informace nebo k nim znemožnit přístup.

SDEU v daném případě přitom vyložil toto ustanovení tak, že soud může Facebooku jako poskytovateli ve smyslu uvedené směrnice uložit povinnost (bez ohledu na to, kdo o to požádá) odstranit informace, které mají stejný obsah jako informace, která byla prohlášena (v tomto případě soudně) za protiprávní

či k nim zablokovat přístup. Týká se to ale také informací, které mají rovnocenný obsah. Slovy sociální sítě, Facebook musí smazat nejen komentář/příspěvek samotný, ale i logicky jeho kopii či pokud došlo k jeho přeformulování, pokud se obsah v podstatě nezměnil či se odlišuje jen velmi málo. V opačném případě by bylo velmi jednoduché takovou povinnost danou soudním příkazem obejít, což by těžko mohlo vést k účinné ochraně zájmů a práv poškozené osoby. SDEU ale navíc uvádí, že „rozdíl ve formulaci tohoto rovnocenného obsahu v porovnání s obsahem, jenž byl prohlášen za protiprávní, každopádně nesmí být takové povahy, aby byl dotýčný poskytovatel hostingu nucen uvedený obsah samostatně posoudit.“⁶ Toto lze interpretovat také tak, že pokud by poskytovatel musel obsah informace samostatně posoudit, už by taková povinnost mohla být nepřiměřená a v rozporu s článkem 15 odst. 1, neboť by již byla obecnějšího charakteru a vyžadovala by aktivní přístup poskytovatele.

Co je ale také důležité, SDEU vyložil článek 15 odst. 1 směrnice v tom smyslu, že soud členského státu může poskytovateli hostingingu uložit povinnost odstranit informace, kterých se týká soudní příkaz, nebo k nim zablokovat přístup na celosvětové úrovni podle relevantního mezinárodního práva. I tento závěr se zdá autorce článku logický, neboť Facebook poskytuje své služby na globální úrovni, přičemž rychlost šíření informací do jiných států je v rovině této sociální sítě mnohdy ohromující a možnost zasáhnout do práv poškozené osoby je o to větší. Otázkou nicméně je, jak by se Facebook s takovým úkolem vypořádal, a to i s ohledem na případné jazykové mutace sporné informace.

Závěr

Závěrem lze konstatovat, že obě popisovaná rozhodnutí SDEU hodnotí povinnost poskytovatele hostingingu odstranit nějakou informaci, která má schopnost zasáhnout do práv fyzické osoby, poněkud rozdílně, a to co do rozsahu její působnosti (na členské úrovni či na celosvětové). Může to být dáno jednak rozdílností chráněného zájmu (u sporu s Facebookem právo na ochranu osobnosti, ve věci Googlu pak primárně ochrana osobních údajů a ochrana soukromí), rozdílností existence domén (Facebook figuruje na doméně facebook.com, kdežto Google i na jiných - národních doménách - google.cz, google.de, přičemž uživatelé dokáže geolokalizovat a automaticky ho vždy přesměruje na jeho národní doménu atp.) či rozdílností aplikace různých norem (směrnice o elektronickém obchodu vs. směrnice 94/95, resp. nyní

nařízení GDPR).

Ve věci Facebooku přitom SDEU připustil možnost zablokování přístupu na celosvětové úrovni (byť s odkazem na relevantní mezinárodní právo), u Googlu nikoliv, nicméně si i zde nechal pootevřená zadní vrátka. Domnívám se přitom, že v tomto ohledu určité SDEU neřekl poslední slovo. Globální tok informací, rychlost a jednoduchost jejich šíření (ať již skrze sociální síť či globální vyhledávače), a tím i potenciál masivního dopadu do práv osoby na celosvětové úrovni přinesou ještě spoustu otázek k řešení. ●

Mgr. Lenka Hanková, advokátka
Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Rödl & Partner

Poznámky:

- ¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.
- ² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).
- ³ Srov. rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 13. května 2014, Google Spain a Google (C131/12).
- ⁴ Viz bod 70 rozhodnutí SDEU C-507/17 Google LLC vs. Národní komise pro informatiku a svobody (CNIL).
- ⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („směrnice o elektronickém obchodu“).
- ⁶ Viz bod 45 rozhodnutí SDEU C-18/18 ze dne 3. 10. 2019 Eva Glawischnig-Piesczek vs. Facebook Ireland Limited.

Elektronizace právního jednání v pracovněprávních vztazích

Progresivní vývoj informačních technologií přináší rovněž stále častější snahu zaměstnavatelů o úplnou elektronizaci pracovněprávního jednání a pracovněprávní dokumentace. Zájmem zaměstnavatelů je v tomto ohledu zejména úspora nákladů, větší přehlednost a jednoduché a efektivní skladování dokumentace svých zaměstnanců. I když se stále více zaměstnavatelů snaží dosáhnout bezpapírové kanceláře, musí v rámci tohoto pokroku důsledně dodržovat požadavky, které zákon klade na pracovněprávně relevantní jednání, zejm. pak na jejich formu a způsob doručování.

Jednou ze základních náležitostí právního jednání je splnění jeho zákonem předepsané či stranami dohodnuté formy. Obecně je v pracovněprávních vztazích možné právně jednat jak písemně, tak ústně či konkludentně, zpravidla se tak k zajištění právní jistoty nicméně děje písemně. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce (dále jen „zákoník práce“) vedle toho také stanovuje celou řadu právních jednání, která musí být učiněna písemně. Typicky se jedná o právní jednání, kterými se zakládá, mění a zaniká pracovněprávní vztah (pracovní poměr nebo vztah z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr).

Aby byla dodržena tato písemná forma a právní jednání mohlo vyvolávat zamýšlené právní účinky (tj. aby bylo právní jednání perfektní), musí být obecně naplněny tři základní podmínky:

- právní jednání musí být zachyceno v písemné formě,
- jednajícím řádně podepsáno, a
- řádně doručeno jeho adresátům.

Elektronické písemnosti v pracovněprávních vztazích

Standardně se za písemnou formu považuje případ, kdy je dokument vyhotoven v listinné podobě (na papíře) a fyzicky podepsán. Současná právní úprava nicméně smlouvu v písemné formě nevnímá pouze jako fyzicky vytištěný dokument a písemnou formu považuje za zachovanou (splněnou) i v případě, kdy je takový dokument vyhotoven elektronicky a elektronicky podepsán (např. v PDF).

Obecně toto pravidlo vyplývá z § 561 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „občanský zákoník“), přičemž co se rozumí elektronických podpisem stanoví nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (dále jen „eIDAS“). Dle jeho čl. 3 bodu 10 jsou elektronickým podpisem obecně jakáko-

li data v elektronické podobě, která jsou připojena k jiným datům v elektronické podobě nebo jsou s nimi logicky spojena, a která podepisující osoba používá k podepsání.

Právní předpisy rozlišují několik forem elektronických podpisů. Pro využití tzv. prostého elektronického podpisu postačí samotné připojení jména a příjmení nebo faksimile podpisu podepisující osoby. Vyšší formou elektronického podpisu je tzv. zaručený elektronický podpis dle čl. 26 eIDAS, který již musí splňovat přesně stanovené podmínky, a to že (i) je jednoznačně spojen s podepisující osobou; (ii) umožňuje identifikaci podepisující osoby; (iii) je vytvořen pomocí dat pro vytváření elektronických podpisů, která podepisující osoba může s vysokou úrovní důvěry použít pod svou výhradní kontrolou; a (iv) je k datům, která jsou tímto podpisem podepsána, připojen takovým způsobem, že je možné zjistit jakoukoliv následnou změnu dat. Nejvyšší formou je pak kvalifikovaný elektronický podpis dle čl. 3 bod 12 eIDAS,

resp. jeho specifická česká varianta, tzv. uznávaný elektronický podpis.

Jak kvalifikovaný, tak uznávaný elektronický podpis musí být založen na tzv. kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis, vydaném kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru (tzv. certifikační autoritou). Kvalifikovaný elektronický podpis musí být navíc vytvořen pomocí kvalifikovaného prostředku pro vytváření elektronických podpisů (např. čipové karty nebo USB tokenu). Uznávaný elektronický podpis je upraven v § 6 odst. 2 zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce (dále jen „zákon o službách vytvářejících důvěru“), ve znění pozdějších předpisů, a obecně je vyžadován pro právní jednání vůči orgánům veřejné moci v rámci jejich působnosti.

Vedle toho občanský zákoník v ust. § 562 odst. 1 upravuje možnost naplnění písemné formy u elektronického dokumentu i bez použití elektronického podpisu. Písemná forma je „zachována i při právním jednání učiněném elektronickými nebo jinými technickými prostředky umožňujícími zachycení jeho obsahu a určení jednatelovy osoby.“

Písemná forma tak bude při jednání učiněném elektronicky zachována tehdy, pokud budou naplněny dva samostatné předpoklady, a sice, že bude umožněno (i) zachycení obsahu a (ii) určení jednatelovy osoby. První předpoklad, tedy zachycení obsahu jednání, nebude v současné době pravděpodobně s ohledem na širokou škálu způsobů elektronické komunikace (například i v případě e-mailu) těžké naplnit bez větších obtíží. Jednoznačné určení jednatelovy osoby v elektronické komunikaci je však již komplikovanější otázkou, která je úzce spjata s prokazatelností právního jednání.

Elektronickou písemností tedy může být tak elektronický dokument opatřený podpisem ve formě jména a příjmení zaměstnance, autorizovaný zaměstnancem pomocí PIN kódu nebo kliknutím na tlačítko. V takovém případě je však nezbytné řešit zásadní otázku, a to zda takový způsob vyhotovení elektronické písemnosti dostatečně zajišťuje prokazatelnost právního jednání.

Stále častěji se tak prosazuje tzv. biometrický podpis učiněný na speciálním zařízení (např. signpad nebo tablet), což je specifický typ zaručeného elektronického podpisu. Výhodou biometrického podpisu je schopnost snímat dynamické vlastnosti podpisu, kterými jsou

zejména rychlost, tvar, tlak, křivky nebo čas. Biometrický podpis proto umožňuje na rozdíl od samotné grafické podoby podpisu poskytnout také biometrickou stopu o tom, jak byl daný podpis vytvořen. Obsahuje tak unikátní informace, které se váží právě a pouze k danému dokumentu, čímž lze zabránit jejich falšování, a díky kterým lze jednoznačně určit jednatelovy osobu. Vzhledem k těmto znakům je pak také dána možnost ověřit pravost podpisu znaleckým posudkem.

Zákoník práce nestaví zvláštní požadavky na podepisování pracovněprávní dokumentace při jejím vyhotovení. Obecně je při jejím vyhotovování možné použít všechny výše popsané prostředky, pokud zajišťují dostatečnou prokazatelnost právního jednání. Speciální pravidla v tomto směru platí pouze pro tzv. veřejnoprávní podepisující (zejména orgány veřejné moci), pro které dle § 5 zákona o službách vytvářejících důvěru platí požadavek podepisovat kvalifikovaným elektronickým podpisem, který dopadá i na elektronická právní jednání v pracovněprávních vztazích.

Doručování písemností zaměstnavatelem zaměstnanci prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací

Zákoník práce ve svém § 334 odst. 1 dále upravuje tzv. písemnosti, které se týkají vzniku, změn a skončení pracovního poměru nebo dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, odvolání z pracovního místa vedoucího zaměstnance, důležité písemnosti týkající se odměňování, jimiž jsou mzdový výměr nebo platový výměr a záznam o porušení režimu dočasné práce neschopného pojištěnce. Zaměstnavatel musí tyto písemnosti doručit zaměstnanci do vlastních rukou.

Doručení do vlastních rukou může být v zásadě uskutečněno dvěma způsoby; jsou jimi doručení písemnosti na pracovišti, v bytě zaměstnance nebo kdekoliv bude zaměstnanec zastížen, anebo prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací. Není-li pak tyto písemnosti možné doručit osobně, může zaměstnavatel písemnost doručit také prostřednictvím provozovatele poštovních služeb.

Zákoník práce připouští doručení zaměstnavatelem prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací pouze tehdy, pokud zaměstnanec sdělil zaměstnavateli svoji elektronickou adresu (adresu elektronické pošty nebo identifikátor datové schránky), a současně vyslovil s tímto způsobem

doručování svůj předchozí písemný souhlas. Svůj dříve udělený souhlas s doručováním na adresu elektronické pošty nebo do datové schránky pak může zaměstnanec kdykoli bez udání důvodu odvolat.

Zaměstnavatel navíc může toto právní jednání uskutečnit pouze takovými technickými prostředky, které i s ohledem na výše uvedené umožňují zachycení jeho obsahu a určení jednatelovy osoby, kdy příslušné písemnosti mohou být podepsány pouze takovým elektronickým podpisem, který je založen na kvalifikovaném certifikátu.

Za doručenu je pak písemnost považována až dnem, kdy její převzetí zaměstnanec zaměstnavateli svým uznávaným elektronickým podpisem potvrdí. V tomto případě navíc zákon žádnou fikci doručení při odmítnutí či nepřevzetí písemnosti nestanovuje. Zaměstnanec tak bude mít vždy možnost, aby rozhodl o tom, zda v zákonem stanovené lhůtě a zákonem předepsaným způsobem přijetí elektronické písemnosti zaměstnavateli potvrdí či nikoliv.

Doručování zaměstnancem zaměstnavateli prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací

Zákoník práce obecně nestanovuje povinnost zaměstnance doručit zaměstnavateli pracovněprávní písemnosti (včetně těch týkajících se vzniku, změn a skončení pracovněprávních vztahů) určitým formálním způsobem. Postačí, aby se toto jednání dostalo do sféry vlivu zaměstnavatele, tj. aby se s ním zaměstnavatel mohl objektivně seznámit. Zákoník práce se pouze omezuje na konstatování, že takové doručování se bude zpravidla dít osobním předáním v místě sídla zaměstnavatele.

V ostrém kontrastu s liberální obecnou úpravou je pak speciální zákonná úprava elektronického doručování zaměstnancem zaměstnavateli, dle které platí, že pokud zaměstnanec zvolí způsob doručování prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací na zaměstnavatelem předem oznámenou elektronickou adresu, může takto postupovat pouze tehdy, pokud s tím zaměstnavatel souhlasí. Písemnost musí být podepsána uznávaným elektronickým podpisem zaměstnance a je doručena dnem, kdy její převzetí potvrdí zaměstnavatel zaměstnanci datovou zprávou podepsanou svým uznávaným elektronickým podpisem nebo svou zapečetěnou uznávanou elektronickou pečeti. Zaměstnavatel musí potvrdit doručení do 3 dnů od odeslání písemnosti, jinak je doručení neúčinné.

**POTŘEBUJETE
PRÁVNÍ POMOC?**

NAVŠTIVTE
ADVOKÁTNÍ REJSTŘÍK
EPRAVO.CZ

Obdobně tak jako u doručování písemností zaměstnavatelem bude naplnění všech zákoných požadavků pro zaměstnance značně komplikované.

Připravovaná novela zákoníku práce

V letošním roce by měla vstoupit v platnost také novela zákoníku práce, která by měla mj. upravit doručování písemností (viz sněmovní tisk 689/0). Ani tato však v navrhované podobě nepovede k významnému posunu v elektronizaci pracovněprávních vztahů.

Ve vztahu k elektronizaci pracovněprávních vztahů novela stanovuje jako preferovanou formu doručování písemností zaměstnanci do vlastních rukou na pracovišti. Teprve v případě, že se písemnost doručit zaměstnanci na pracovišti nepodaří, může zaměstnavatel přistoupit k jejímu odeslání prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, sítě nebo služby elektronických komunikací či datové schránky.

V souvislosti s tím by měla být novelou také výslovně zakotvena a blíže upravena možnost doručování prostřednictvím datové schránky, a to jak pro zaměstnavatele, tak i zaměstnance, jestliže s tímto způsobem doručování

vysloví druhá strana svůj písemný souhlas. S ohledem na skutečnost, že většina zaměstnanců nemá zřízenou datovou schránkou, lze předpokládat, že tato možnost nebude v praxi využívána.

Závěr

Zaměstnavatel musí v případě zájmu o zavedení elektronizace právního jednání uvážit celou řadu aspektů tak, aby byl v případě sporu či samotné kontroly ze strany inspekce práce schopen prokázat, že naplnil všechny zákonem stanovené požadavky. K tomu musí být zaměstnavatel schopen zejména prokázat, že existuje písemné vyhotovení takové dokumentace, že byl tento dokument řádně podepsán a doručen do dispozice jeho adresátům.

Pokud však tyto podmínky zaměstnavatel nesplní, vystavuje se riziku, že jeho právní jednání bude stiženo vadou neplatnosti či dokonce půjde toliko o právní jednání zdánlivé. Zaměstnavatel se také vystavuje i riziku porušení povinností podle § 25 zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, dle kterého se zaměstnavatel (právní osoba) dopustí přestupku, pokud poruší stanovené povinnosti při vzniku, změnách, skončení pracovního poměru, dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti nebo neuzavře písemně pracovní smlou-

vu, dohodu o provedení práce nebo dohodu o pracovní činnosti. Zaměstnavateli hrozí za tato porušení pokuta ve výši až 2 000 000 Kč, respektive 10 000 000 Kč.

Uvážíme-li, že zákoník práce předpokládá pro platné doručení písemností mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací splnění několika zcela nadbytečných a v praxi obtížně splnitelných kumulativních podmínek, nelze písemnosti tímto způsobem dle dnešní právní úpravy v praxi fakticky doručit. Tím je fakticky limitována i možnost písemnosti obecně elektronicky vyhotovovat a ukládat. Právní úprava je zastaralá a nereflektuje požadavky digitální společnosti. Změnu tohoto stavu patrně nepřinese ani výše zmíněná novela zákoníku práce. ●

Mgr. Martin Murad, advokát

**Mgr. Adéla Uhrinová, advokátní koncipientka
ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.**

MONIKA GARDLÍKOVÁ

NABÝVÁNÍ VLASTNÍCH AKCIÍ

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

CEVROINSTITUT
[vysoká škola]

Kvalitní vzdělání na prvním místě!

arm. gen. Ing. Jiří Šedivý
býv. náčelník generálního štábu,
vedoucí katedry

JUDr. Tomáš Sokol
přední advokát, člen
katedry práva

Tomáš Pojar, M.A.
expert na mezinárodní
vztahy, prorektor

doc. JUDr. Alena Macková, Ph.D.
specialistka na mimosoudní řešení sporů,
vedoucí katedry

JUDr. Miroslav Sedláček, Ph.D., LL.M.
odborník na mezinárodní obchodní právo,
garant programu

Studujte prestižní **postgraduální programy!**

- **LL.M.** – Ochrana informací
- **LL.M.** – Alternativní řešení sporů
- **LL.M.** – European Business Law
- **MBA** – Management a kybernetická bezpečnost
- **MPA** – Bezpečnostní a krizový management
- **MPA** – Veřejná správa a lidské zdroje
- **MPA** – Diplomacie

Uplatňování zájmů obrany státu při územním rozhodování

V nedávné době jsem narazil na diskusi, týkající se poměrně specifického problému v oblasti stavebního práva. Jádrem sporu je způsob a rozsah, v jakém je v zájmu obrany a bezpečnosti státu možné omezovat civilní výstavbu v určitých oblastech, které jsou ze strany ministerstev obrany či vnitra považovány za významné.

Vymezení problému

Procesní ochranou některých veřejných zájmů se v rámci zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), (dále jako „stavební zákon“) zabývá hlava IV., § 175–177. Vedle zájmu na ochraně kulturně cenných předmětů a staveb, památkové péči, ochraně přírody, jakož i zájmu na ochraně zdraví a majetku lidí při mimořádných událostech, považuje stavební zákon za veřejný zájem hodný zvláštního zřetele rovněž zájem na zajištění obrany a bezpečnosti státu.

Ochrana zájmu na obraně a bezpečnosti státu přitom byla do této části stavebního zákona přetavena v podobě (jediného) ustanovení § 175 odst. 1. podle kterého:

„V územích vymezených Ministerstvem obrany nebo Ministerstvem vnitra lze v zájmu zajišťování obrany a bezpečnosti státu vydat územní rozhodnutí a povolit stavbu jen na základě jejich závazného stanoviska. Vymezená území oznámí pořizovatelům územně analytických podkladů a stavebním úřadům, v jejichž správních obvodech se nacházejí.“

Toto poměrně nenápadné ustanovení přitom již na první pohled vyvolává celou řadu otázek.

Jak jsem již uvedl, deklarovaným smyslem této právní úpravy je procesní ochrana zájmu na zajišťování obrany a bezpečnosti státu ve výstavbě. Za účelem prosazování tohoto veřejného zájmu zákon povolává nadepsaným ustanovením oba uvedené ústřední orgány státní správy, aby při územním rozhodování vystupovaly v pozici dotčených orgánů. Formou závazných stanovisek přitom mohou obě jmenovaná ministerstva podstatným způsobem zasahovat do procesů územního rozhodování (i plánování). Mohou tak výstavbu v konkrétním případě omezit, či zcela zakázat, případně mohou za určitých podmínek klást stavebníkovi podmínky pro realizaci a užívání staveb. Obdobně významným způsobem pak mohou dotčené orgány ovlivňovat proces tvorby územně plánovací dokumentace (tj. zásady územního rozvoje, regulační plány a především územní plány obcí).¹

Vydávání závazných stanovisek je dle uvedeného ustanovení teritoriálně omezeno na „území vymezená Ministerstvem obrany

nebo Ministerstvem vnitra“ (nazýváme je dále vymezená či zájmová území). Zákon však poněkud ponechává stranou otázku, co jsou tato vymezená území vlastně zač, jakou formou jsou vymezována, či za jakých podmínek mohou být vymezena. A tím se dostáváme k jádru celého problému, neboť právě v tomto spatřuji avizovanou problematičnost právní úpravy § 175 stavebního zákona.

Možné výklady

Neuchopitelnost ustanovení § 175 stavebního zákona umocňuje rovněž fakt, že komentářová literatura se detailnějšímu výkladu vesměs vyhýbá. Jediný souvislejší rozbor dané normy podává Lachmann.² Ten se domnívá, že tato vymezená území představují zvláštní a svébytnou formu územního omezení, v mnoha ohledech podobnou např. některým druhům ochranných pásem (dle § 83 stavebního zákona, § 37 zákona o ochraně přírody, či § 44 zákona o zajišťování obrany České republiky, aj.). Lachmann současně uvedené ustanovení považuje za kompetenční normu, která zmíněná ministerstva k vymezení zájmových území přímo opravňuje. Příslušné ministerstvo by tak prakticky mělo možnost pasovat samo sebe do role dotčeného orgánu.

Zcela opačný názor zastává Plos,³ který uvádí: „Ustanovení § 175 a 176 SZ však je pouhým předpokladem pro vstup dotčených správních orgánů do řízení, není však zmocňujícím ustanovením. Takové ustanovení musí být obsaženo v právním předpisu speciálním, na jehož základě dotčený správní orgán hájí veřejný zájem.“

Podle Plose nemůžeme pojem vymezené území chápat jako zvláštní institut (speciální druh územního omezení), ale toliko jako obecný pojem, sběrnou kategorii. Předmětné ustanovení podle něj v zásadě říká, že je-li na základě jiného zákona některé z uvedených ministerstev oprávněno zřídit, vyhlásit, vymezit či rozhodnout o zvláštním územním omezení (např. o ochranném pásmu), získá ministerstvo současně s tím právo vstupovat v roli dotčeného orgánu do procesů územního plánování a rozhodování. Ustanovení § 175 stavebního zákona tak nedává ministerstvům žádná zvláštní oprávnění k zásahům do území, ale počítá s existencí jiného předpisu.

Již na tomto místě se sluší předestřít, že výklad Lachmannův vychází do značné míry z praxe, neboť právě tímto způsobem si uvedené ustanovení vykládají zmiňované správní orgány (především pak Ministerstvo obrany). Dovolil bych si však vyjádřit jistou pochybnost o nezajatosti právního výkladu zainteresovaných správních orgánů, neboť lze předpokládat, že tyto budou z pochopitelných důvodů tíhnout spíše k výkladu, který je pro něj samotné příznivější.

Výše uvedený názorový rozkol nám tak vymezuje první otázku, kterou se ve spojitosti se zájmovými územími musíme zabývat, tedy zdali tzv. vymezené území představuje zvláštní druh územního omezení.

Historická východiska právní úpravy

Pro pochopení významu a interpretaci uvedené normy jsem se pokusil zapátrat, z jakých historických kořenů uvedená ustanovení vychází a k jakému účelu bylo do platného stavebního zákona přejato.

Současné ustanovení § 175 stavebního zákona přímo navazuje na předchozí právní úpravu § 125 odst. 2 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), (dále jako „stavební zákon 1976“). Podle toho platilo nejprve do roku 1998 následující:

„Orgány stanovené federálním ministerstvem národní obrany (dále jen „vojenská správa“), orgány stanovené federálním ministerstvem vnitra nebo ministerstvem vnitra České socialistické republiky a ministerstvem vnitra Slovenské socialistické republiky (dále jen „orgány ministerstva vnitra“) mohou určit a oznámit národním výborům území, v nichž lze v zájmu zajištění obrany a bezpečnosti státu vydat územní rozhodnutí a stavební povolení jen se souhlasem vojenské správy nebo orgánu ministerstva vnitra...“

Poté pak s účinností od 30. 6. 1998:

„Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra mohou určit a oznámit stavebním úřadům území, v nichž lze v zájmu zajištění obrany a bezpečnosti státu vydat územní rozhodnutí a stavební povolení jen se souhlasem Ministerstva obrany nebo Ministerstva vnitra...“

Citovaná ustanovení jsou v lecčem podobná současné právní úpravě. Podstatná změna však spočívá v tom, že první věta obsahuje modalitu dovolení. Vzhledem k absenci dalších podmínek a omezení tak z již neplatného ustanovení § 125 stavebního zákona 1976 můžeme dovozovat oprávnění zmíněných státních orgánů označit územní plochy významné pro mocenské zájmy státu. Za staré právní úpravy tak v zásadě platilo totéž, co ohledně nové úpravy dovozuje Lachmann (viz výše), tedy že vymezené území podle § 125 stavebního zákona 1976 představovalo zvláštní územní omezení, jehož vznik byl zcela v dikci příslušných ministerstev.

Nutno však poznamenat, že dané ustanovení do značné míry vycházelo z politického kontextu doby a odpovídalo socialistickému pojetí veřejného zájmu a soukromého vlastnictví. Vykládat současné ustanovení § 175 stavebního zákona obdobným způsobem by tak dle mého neodpovídalo ani posunu v textaci obou ustanovení, ani značnému společenskému vývoji posledních desetiletí.

Srovnání s obdobnými právními instituty

Za účelem interpretace ustanovení § 175 stavebního zákona považuji za účelné podrobit krátké analýze právní instituty, které jsou svým významem a dopady obdobné. Při diskusi o územních omezeních ve veřejném zájmu pak jako první zřejmě vyvstanou na mysli ochranná pásma, stavební uzávěry, záplavová území, památkově chráněná či (přírodní) chráněná území.

Ochranná pásma lze charakterizovat jako vymezenou plochu obklopující nemovitost či určité území, ve které se podle povahy a důvodu ochrany určitá činnost zakazuje, případně reguluje. Vznikají buď ze zákona (ty nejsou pro účely tohoto článku podstatné), nebo správním aktem (územním rozhodnutím dle § 83 stavebního zákona, či opatřením obecné povahy). Typickým projevem ochranného pásma je buď přímé omezení určitých činností, které jinak být vykonávány mohou (typicky určitého druhu výstavby), případně omezení nepřímé, kdy k určité činnosti je třeba souhlasu či povolení orgánu, který jinak není vyžadován.

Typický příklad zvláštního ochranného pásma nalezneme v § 44 zák. č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, kterým jsou zabezpečovány prostory obklopující objekty důležité pro obranu státu.

Územním opatřením o stavební uzávěře je formou opatření obecné povahy zamezováno výstavbě, a to z důvodu veřejného zájmu, jež má časově omezenou platnost. Smyslem stavební uzávěry je krátkodobě omezit stavební činnost, která by mohla ztížit budoucí využití území.

Rovněž záplavová území ve smyslu § 66 zákona č. 254/2001 Sb., vodní zákon, jsou vymezována opatřením obecné povahy. Smysl záplavových území pak spočívá v zamezení umísťování a provádění staveb, a to v zájmu ochrany zdraví a majetku.

Památkové rezervace a zóny, shodně jako zvláště chráněná území, vznikají na základě zákona či podzákonného předpisu, jejich režim je tak odlišný.

Společným znakem všech výše uvedených územních omezení je tak především existence veřejného zájmu, vznik na základě konkrétního správního aktu (předpisu), ve velké části případů pak rovněž důvody a rozsah stanovených omezení a případné náhrady za ně.

Vraťme se opět k otázce interpretace pojmu „území vymezená ministerstvy obrany a vnitra“. Pokud bychom považovali za správné první výkladové stanovisko, tedy že tzv. vymezená území představují další kategorii územních omezení, pak nelze než konstatovat, že smysl, účel a dopady do majetkoprávní sféry dotčených osob jsou ve srovnání s jinými územními omezeními, které český právní řád zná, prakticky shodné. Přes to se však právní úprava § 175 stavebního zákona od všech

výše uvedených do značné míry liší. Nejen že žádným způsobem neřeší procesní stránku vymezování zájmových území, nestavuje jim ale ani formu žádného správního aktu, nezabývá se důvody a rozsahem souvisejících omezení, ani náhradou za ně.

Nevidím přitom rozumný důvod k tomu, aby se právě ochrana zájmu na zajišťování obrany a bezpečnosti státu takto mimořádným způsobem vymykala z právního rámce ochrany jiných veřejných zájmů, které jsou svým významem srovnatelné.

Z obou nastíněných právních interpretací tak systematický výklad spíše přisvědčuje názoru Plose, tedy že § 175 stavebního zákona je pouhou procesní normou a jako takový předpokládá existenci jiného předpisu, který by pojem vymezeného území normativně naplnil. Sám o sobě však není s to přiznat příslušným správním orgánům žádné zvláštní oprávnění.

Omezení vlastnického práva a veřejný zájem

V důsledku kteréhokoli ze zákonem předpokládaných územích omezení dochází současně k zásahu do výkonu vlastnických práv dotčených vlastníků nemovitostí. Tento zásah může mít dvojí podobu. Buď se může jednat o omezení přímé, kdy zákaz určitých činností v daném území plyne přímo z konkrétního zřizovacího aktu (např. z rozhodnutí o ochranném pásmu), případně ze zákona, nebo o omezení zprostředkované, kdy podmínkách, omezeních, či případném zákazu činnosti rozhoduje v konkrétním případě správní orgán (např. formou závazného stanoviska v řízení podle stavebního zákona). Dopady obou typů omezení jsou však v důsledku stejné.

Jakákoli územní omezení přirozeně doprovází konflikt mezi deklarovaným veřejným zájmem a základním lidským právem na vlastnictví. V případě zájmových území ve smyslu § 175 stavebního zákona naráží vlastnická práva dotčených vlastníků na veřejný zájem na zajišťování obrany a bezpečnosti státu.

Ústavně zaručené právo na vlastnictví však může veřejnému zájmu ustupovat pouze za předpokladu, že bude zachována spravedlivá rovnováha mezi obecným a individuálním zájmem, tj. do té míry, kdy je zásah proporcionální. V kontextu čl. 6 Listiny základních práv Evropské unie lze přitom na veřejný zájem na zachování bezpečnosti nahlížet rov-

něž jako na základní lidské právo a je tedy nasnadě na vzniklý konflikt nahlížet rovněž optikou principu proporcionality.

Aby bylo výše uvedená kritéria spravedlnosti a proporcionality vůbec možné v konkrétním případě posoudit, je třeba jasně a konkrétně označit sledovaný účel daného omezení, posoudit možné alternativy, odůvodnit jeho rozsah, jakož i přiměřeně prokázat potřebnost a efektivitu zvoleného řešení.

Totéž by tedy muselo platit i v případě vymezených území, u kterých by tak dle mého bylo nezbytné tyto parametry jasně deklarovat, a dále umožnit jejich následný přezkum (neboť ten je v případě jakéhokoli omezování individuálních práv zcela klíčový). Pokud bychom tedy přijali premisu, že zájmová území jsou svébytným institutem, museli bychom na ně klást srovnatelné podmínky, jaké jsou kladeny na jiná územní omezení (např. na zmiňovaná ochranná pásma). Za ústavně konformní minimum přitom považuji situaci, kdy by tato zájmová území byla zřizována na základě správního aktu, s nezbytným odůvodněním a při zachování veškeré procesní obrany a možností přezkumu, která se dotčeným vlastníkům poskytuje v případě jiných srovnatelných zásahů do jejich majetkoprávní sféry.

S ohledem na absenci výslovného zmocnění k vydání správního rozhodnutí a na materiální povahu vymezeného území se domnívám, že tímto správním aktem by nemohlo být nic jiného, než opatření obecné povahy.

Současně se domnívám, že se nemůžeme spokojit s tím, aby byla spravedlnost a proporcionality zvoleného omezení posuzována až v rámci přezkumu správního rozhodnutí, podmíněného závazným stanoviskem dotčeného orgánu (tj. jednoho z ministerstev).

Závěr

Jak vyplývá ze shora uvedeného, ustanovení § 175 stavebního zákona vyvolává velké množství otázek, na které není možné podat jednoznačnou odpověď. To považuji za velmi nešťastné především s ohledem na důsledky, které uvedené ustanovení může mít na majetkoprávní sféru dotčených osob.

Po zvážení všech výše uvedených argumentů se však přikláním k názoru, že předmětné ustanovení stavebního zákona není samo o sobě způsobilé konstituovat jakákoli hmotněprávní oprávnění. Z mého pohledu se

§ 175 stavebního zákona jeví spíše jako jakýsi nesystémový anachronismus, nad jehož reálnou aplikovatelností visí řada otazníků.

Abych parafrázoval myšlenku, vyjádřenou Nejvyšším správním soudem v jeho rozsudku ze dne 13. 5. 2004, č.j. 1 As 9/2003-90, není-li zákonodárce v konkrétním případě schopen vyjádřit normu způsobem jasným, určitým a srozumitelným, je třeba volit takový výklad normy, který je rozumný a funkční.

S přihlédnutím dále k textaci, systematickému zařazení, logickému srovnání s obdobnými instituty napříč právním řádem, jakož i k posouzení z hlediska konfliktu s ústavně zaručenými právy, mám za to, že smysl této normy je spíše registrační a slouží pouze jako předpoklad pro vstup uvedených správních orgánů do řízení podle stavebního práva.

I pokud bychom přes všechno výše uvedené však připustili, že území vymezená Ministerstvem obrany a Ministerstvem vnitra představují samostatný právní institut, je třeba trvat na požadavku zachování práv dotčených osob, především pak práva na soudní ochranu a přezkum, práva na minimalizaci zásahů do individuálních práv, práva na náhradu za nezbytná omezení a rovněž na zamezení svévole ze strany správních orgánů. ●

Mgr. Christian Grym, LL.M.

Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.

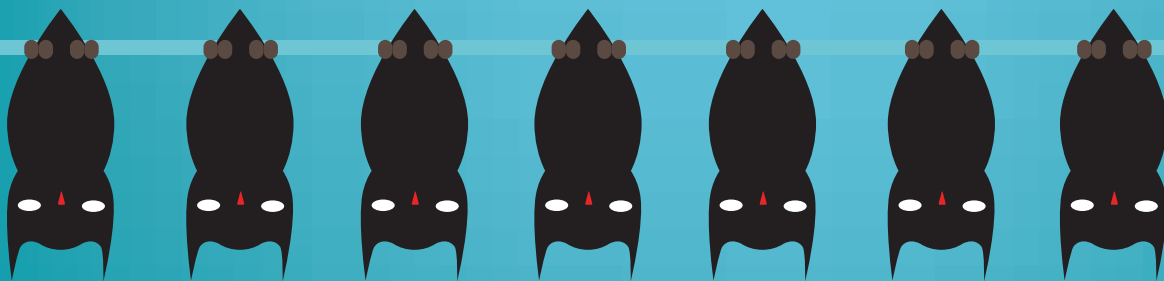
HARTMANN
JELÍNEK
FRÁŇA
a partneři

Poznámky:

- ¹ Do procesu územního plánování však tyto orgány ingerují spíše na základě ustanovení § 6 odst. 1 písm. h) zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky.
- ² POTĚŠIL, Lukáš, ROZTOČIL, Aleš, HRŮŠOVÁ, Klára, LACHMANN, Martin. Stavební zákon - komentář. 5. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016.
- ³ PLOS, Jiří. Stavební zákon s komentářem pro praxi: [stav k 31.8.2013]. Praha: Grada, 2013.

Think Different

www.wilsonscee.com

Wilsons
Czech & Slovak Law Firm

Vlastnické právo k přípojkám inženýrských sítí – vymezení a právní povaha přípojek inženýrských sítí

Přípojky jsou jednou z částí inženýrských sítí. Inženýrské sítě spadají do množiny liniových staveb.¹ Liniová stavba je charakteristická tím, že u ní převládá délka nad šířkou a výškou. Vymezení přípojky inženýrské sítě není totožné ve všech energetických odvětvích. Pro účely tohoto příspěvku se budeme zabývat přípojkami elektřiny, vody, kanalizace, plynu a tepla.

Přípojky inženýrských sítí jsou společně s ostatními liniovými stavbami upraveny v ustanovení § 509 občanského zákoníku. Liniové stavby nejsou součástí pozemku, na kterém se nachází. Jedná se tudíž o samostatné věci v právním smyslu. Tyto závěry se vztahují jak na přípojky vzniklé po 1. lednu 2014, tak na přípojky vzniklé před účinností občanského zákoníku.²

K obdobným závěrům výkladem dospěl ve své judikatuře Nejvyšší soud již před rokem 2014 ve vztahu k elektrické přípojece.³ Nejvyšší soud své závěry vztáhl přímo na elektrickou přípojku, nikoli na inženýrskou síť obecně. Přípojka elektřiny tedy ani před rokem 2014 nebyla považována za součást pozemku ani za součást inženýrské sítě. Své závěry Nejvyšší soud opřel o znění veřejnoprávních předpisů, které výslovně stanovují, kdo je vlastníkem přípojky a nepřímou tedy připouští, aby vlastník přípojky byl odlišný od vlastníka pozemku. Dle našeho názoru lze

tyto závěry s ohledem na znění příslušných právních předpisů vztáhnout také na přípojky plynu a tepla v období mezi lety 1995 až 2014. Naproti tomu vodovodní a kanalizační přípojky nebyly až do 1. ledna 2002 považovány za samostatnou věc v právním smyslu.⁴ Tehdejší právní úprava rozlišovala veřejnou a domovní část těchto přípojek. Veřejná část byla součástí veřejného vodovodu a domovní část pak součástí nemovitosti, které sloužila.⁵

Otázka, zdali je přípojka technické infrastruktury věcí movitou či nemovitou závisela před 1. lednem 2014 na tom, jestli přípojka byla ve smyslu § 119 tehdy účinného občanského zákoníku spojena se zemí pevným základem.⁶ Po 1. lednu 2014 nebyla tato otázka jednoznačná. Dle důvodové zprávy k § 509 občanského zákoníku měly přípojky být považovány za věci nemovité, pokud je nebylo možné bez porušení podstaty přenést z místa na místo, tedy ve většině případů.⁷ V literatuře se s odkazem na taxativní vymezení nemovitých věcí v § 498

občanského zákoníku však objevil také názor odlišný, a to že inženýrské sítě jsou vždy věci movitou.⁸ Novelizací § 498 občanského zákoníku zákonodárce sporné ustanovení upravil. Proto se domníváme, že od 28. února 2017 již je nepochybný závěr o tom, že přípojky jsou věci nemovitou, pokud je není možné bez porušení podstaty přenést z místa na místo. V případě, že je lze bez problému demontovat a přenést, budou naopak věci movitou. Dle našeho názoru tento závěr však bez ohledu na absenci novely platil již od 1. ledna 2014. V opačném případě by vůbec nedávalo smysl, aby zákonodárce v § 509 občanského zákoníku upravoval, že inženýrské sítě nejsou součástí pozemku, takový závěr by totiž vyplýval už z toho, že by byly věci movitou.

Právní úprava

Právní úprava přípojek inženýrských sítí v minulosti byla rozptýlena do několika právních předpisů. Ani po účinnosti energetické

kého zákona nedošlo k úplnému sjednocení. Vymezení inženýrské sítě na konkrétním místě je navíc závislé na technických okolnostech odběrného místa.

Přípojka elektřiny je vymezena v § 2 odst. 2 písm. a) bodu 2. energetického zákona.⁹ V období od 1. ledna 1995 do 31. prosince 2000 byla přípojka elektřiny vymezena v zákoně č. 222/1994 Sb., v období od 1. ledna 1958 do 31. prosince 1994 v zákoně č. 79/1957 Sb.

Přípojka vody a kanalizace je vymezena v § 3 odst. 1 zákona o vodovodech a kanalizacích.¹⁰ V období od 1. ledna 1989 do 31. prosince 2001 byla přípojka vody a kanalizace vymezena ve vyhlášce č. 144/1978 Sb.

Plynovodní přípojka je vymezena v § 2 odst. 2 písm. b) bodu 11. energetického zákona. V období od 1. ledna 1995 do 31. prosince 2000 byla plynovodní přípojka vymezena v zákoně č. 222/1994 Sb., v období od 1. ledna 1976 do 31. prosince 1994 ve vyhlášce č. 175/1975 Sb., v období od 1. srpna 1961 do 31. prosince 1975 ve vyhlášce č. 76/1961 Sb.

Tepelná přípojka je vymezena v § 2 odst. 2 písm. c) bodu 15. energetického zákona. V období od 1. ledna 1995 do 31. prosince 2000 byla tepelná přípojka vymezena v zákoně č. 222/1994 Sb., v období od 1. ledna 1988 do 31. prosince 1994 v zákoně č. 89/1987 Sb., v období od 1. ledna 1961 do 31. prosince 1987 ve vyhlášce č. 38/1963 Sb.

Vznik vlastnického práva při výstavbě

První vlastník přípojek inženýrských sítí nabývá vlastnické právo jejich výstavbou. Otázku prvního nabytí vlastnického práva k přípojkám je nutné vždy hodnotit dle právních předpisů účinných v době jejich vzniku.

Dle § 45 odst. 4 energetického zákona je vlastníkem elektrické přípojky ten, kdo uhradil náklady na její zřízení. U standardních elektrických přípojek bude touto osobou v souladu s energetickým zákonem velmi často provozovatel distribuční soustavy.

Dle § 66 odst. 2 energetického zákona je vlastníkem plynovodní přípojky osoba, která uhradila náklady na její zřízení. Náklady na zřízení plynovodní přípojky hradí ten, v jehož prospěch byla zřízena. Zpravidla tedy bude vlastníkem plynovodní přípojky vlastník nemovité věci, které bude přípojka slou-

žit. Úhrada podílu odběratele na oprávněných nákladech dle § 72 energetického zákona na tom nic nemění, protože tyto náklady nejsou vynakládány na zřízení přípojky.¹¹

V případě teplovodní přípojky je vlastníkem dle § 79 odst. 2 energetického zákona ten, kdo ji zřídil – tím bývá dle § 79 odst. 1 energetického zákona zpravidla odběratel, lze však ujednat úpravou odchylkou.

U vodovodní a kanalizační přípojky zákon o vodovodech a kanalizacích v ustanovení § 3 odst. 3 stanoví vyvratitelnou domněnku, že vlastníkem přípojky zřízené před 1. lednem 2002 je vlastník pozemku nebo stavby připojené na vodovod nebo kanalizaci. Pro přípojky zřízené po 1. lednu 2002 již platí právní režim obdobný elektřině a plynu, tedy vlastníkem je osoba, která na své náklady přípojku pořídila (pokud není dohodnuto jinak), touto osobou je zpravidla odběratel.

Při zkoumání vlastnického práva k přípojce je nutné se vypořádat se vztahem výše uvedených ustanovení veřejnoprávních předpisů k soukromoprávní úpravě. Pro vlastníka nemovitosti totiž pravidelně stavbu provádí za úplatu zhotovitel na základě smlouvy o dílo. Problém nastává v případě, kdy dle soukromoprávní úpravy bude již přípojka považována za vlastnictví objednatele, ale dosud nedojde k úhradě ceny díla. Prostým jazykovým výkladem veřejnoprávních předpisů bychom došli k tomu, že dokud objednatel skutečně neuhradí náklady (cenu díla), nestává se vlastníkem přípojky. Takový výklad však nepovažujeme za správný. Objednatel se dle našeho názoru stává vlastníkem za podmínek smlouvy o dílo, a to i když smlouva umožňuje nabytí vlastnického práva před úhradou ceny díla. Pojem „úhrady“ uvedený ve veřejnoprávních předpisech je zde nutno interpretovat extenzivně – může zahrnovat už pouhý vznik povinnosti objednatele uhradit cenu díla.¹²

Pozdější změna vlastnického práva

S ohledem na to, že přípojky jsou samostatnou věcí, se v důsledku záměrného právního jednání či nedopatřením může stát, že se vlastnictví k přípojce a připojené nemovitosti rozdělí. Přípojky tvoří zpravidla příslušenství připojené nemovitosti, proto se tato situace obvykle nebude stávat po 1. lednu 2014, neboť ustanovení § 510 odst. 2 občanského zákoníku zakládá vyvratitelnou domněnku, že příslušenství sdílí osud věci hlavní. Přesto, je vždy vhodné do kupní smlouvy

na nemovitou věc uvést prohlášení prodávajícího o vlastnictví přípojek. Pro kupujícího by totiž mohlo být velmi nepříjemné, pokud by se později objevila smlouva o převodu vlastnického práva k některé z přípojek, která by časově předcházela převodu připojené nemovité věci.

Jiná situace byla v období před 1. lednem 2014, kdy soudní judikatura vycházela ze závěru, že vůli převést společně s věcí hlavní také příslušenství musí strany v právním jednání projevit, u přípojek postačilo uvést alespoň, že připojená budova se převádí včetně příslušenství.¹³ Pokud by na tuto formalitu strany ve smlouvě zapomněly či ji neuvedly záměrně, mohlo se stát, že k převodu vlastnického práva k přípojkám nedošlo a vlastníkem přípojek zůstal původní vlastník (často si toho nemusel být ani vědom).

Pokud se objeví spor o vlastnické právo k přípojce, je nutné zabývat se prvně otázkou, zdali ke zhojení nedostatku vlastnického práva k přípojce nemohlo dojít vydržením či nabytím od neoprávněného. Nabytí od neoprávněného se bude zpravidla řídit § 1109 občanského zákoníku, neboť jak bylo výše uvedeno, většina přípojek bude věcí nemovitou, která se nezapisuje do katastru nemovitostí. V literatuře se objevují názory, že vlastnické právo k vedlejší věci převáděné tradičně s věcí hlavní (v případě převodu připojené nemovité věci její přípojky) může být nabytelné v dobré víře a za splnění ostatních podmínek § 1109 občanského zákoníku nabyto také od nevlastníka.¹⁴ Jde o případ nabytí vlastnického práva k tzv. zdánlivému příslušenství, které splňuje všechny podmínky pro věc vedlejší až na to, že není ve vlastnictví stejné osoby jako věc „hlavní“. Takové nabytí bude pravděpodobně možné podřadit pod § 1109 písm. c) občanského zákoníku, pokud se nabyvatel v rámci prohlídky a předání nemovitosti přesvědčí, že potřebná média jsou bez problému přiváděna do připojené nemovitosti a nebude mít zároveň jiné informace narušující jeho dobrou víru. ●

**JUDr. Gabriel Klimenta, advokát
Wilsons s.r.o., advokátní kancelář**

Wilsons

Poznámky:

- ¹ K vymezení inženýrských sítí a jejich dělení dle konkrétních kritérií srov. např. TĚGL, Petr. § 509; Inženýrské sítě. Rekodifikační novinky. 2014, č. 7, s. 7–12.
- ² K tomu srov. přechodná ustanovení občanského zákoníku (§ 3028 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 3061 občanského zákoníku).
- ³ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. ledna 2010, sp. zn. 22 Cdo 4420/2009.
- ⁴ K závěru, že vodovodní a kanalizační přípojky byly před 1. lednem 2002 součástí pozemku srov. např. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 1. 1994, sp. zn. 3 Cdo 375/93. Ke změně koncepce po 1. lednu 2002 srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 11. 2003, sp. zn. 22 Cdo 1308/2003.
- ⁵ Rozdělení na domovní a veřejnou část a stanovení hranice mezi nimi vycházelo z ustanovení § 2b vyhlášky ministerstva lesního a vodního hospodářství České socialistické republiky o veřejných vodovodech a veřejných kanalizacích č. 144/1978 Sb. K tomu dále srov. NOHEJL, Lukáš, ŽALUDOVÁ, Ludmila, NĚMCOVÁ, Radka, HRABÁK, Jan, SYNÁČKOVÁ, Tereza. § 3 [Přípojky]. In: NOHEJL, Lukáš, ŽALUDOVÁ, Ludmila, a kol. Zákon o vodovodech a kanalizacích. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 34.
- ⁶ Ke konkrétním kritériím pevného spojení věci se zemí srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 6. 5. 2003, sp. zn. I. ÚS 483/01 nebo ze dne 3. 8. 1999, sp. zn. IV. ÚS 189/99.
- ⁷ Shodný výklad srov. TĚGL, Petr. § 509; Inženýrské sítě. Rekodifikační novinky. 2014, č. 7, s. 7–12.
- ⁸ K tomu srov. KOUKAL, Pavel. § 509 [Inženýrské sítě]. In: BÍLKOVÁ, Jana, ČERNÝ, Michal, a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 1802. Výklad se opíral o gramatický a systematický výklad ustanovení § 498 občanského zákoníku, které vyžadovalo, aby výjimka ze zásady superficies solo cedit byla stanovena „jiným právním předpisem“.
- ⁹ Zákon č. 458/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon).
- ¹⁰ Zákon č. 274/2001 Sb. o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích).
- ¹¹ K tomu srov. JASENSKÝ, M. in Eichlerová, Kateřina. Energetický zákon: komentář. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2016. xxxvi, 1456 stran. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-412-6., s. 1105.
- ¹² K nutnosti širší interpretace pojmu úhrady objevující se v odvětvových veřejnoprávních zákonech srov. KOŘÁN, J. in Eichlerová, Kateřina. Energetický zákon: komentář. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2016. xxxvi, 1456 stran. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-412-6., str. 607 nebo KINDL, M. O teplovodních přípojkách Bulletin advokacie č. 3, 1998.
- ¹³ Srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 9. 2003, sp. zn. 31 Cdo 2772/2000, který mimo jiné korigoval odlišný názor Nejvyššího soudu uvedený v převodu nemovitosti ze dne 14. 8. 2001, sp. zn. 28 Cdo 133/2001.
- ¹⁴ DOBROVOLNÁ, Eva. § 1109 [Nabytí vlastnického práva od neoprávněného]. In: SPÁČIL, Jiří, DOBROVOLNÁ, Eva, a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2013, s. 360.

DANIELA ŠUSTROVÁ

KATASTR NEMOVITOSTÍ PRAKTICKY

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

Jak se vypořádat s černým pasažérem v obecním systému nakládání s komunálními odpady?

Přestože je složení komunálního a tzv. živnostenského odpadu velmi podobné, nakládání s každým z nich podléhá zcela odlišnému režimu. Zatímco za svoz komunálního odpadu je odpovědná obec, na jejímž území se odpad produkuje, zajištění svozu tzv. živnostenského odpadu je ponecháno podnikatelům.

Toto nelogické rozlišování často vede ke zneužívání systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (dále jen „obecní systém“) zavedeného obcí pro občany podnikateli. Občané tak fungování obecního systému hradí i za některé neukázněné podnikatele, kteří svůj odpad často odkládají do obecních nádob na tříděný odpad, ačkoliv tak činit nemohou. V praxi navíc chybí účinné kontrolní mechanismy, které by takovému zneužívání obecního systému zamezily.

Pojem živnostenského odpadu a komunálního odpadu a způsob nakládání s nimi

Pojem živnostenského odpadu není na rozdíl od odpadu komunálního legislativně upraven. Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech (dále jen „zákon o odpadech“), na místo pojmu živnostenský odpad používá termín „odpad podobný komunálnímu odpadu“, který

v ustanovení § 4 odst. 1 písm. c) definuje jako: „veškerý odpad vznikající na území obce při činnosti právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání a který je uveden jako komunální odpad v Katalogu odpadů“. Jedná se ovšem pouze o odpady charakteru komunálního odpadu vznikající při nevýrobní činnosti právnických osob nebo podnikajících fyzických osob. O komunální odpad naopak jde, pokud vzniká na území obce při činnosti fyzických osob (tj. osob nepodnikajících).¹

Přestože se v případě živnostenského i komunálního odpadu jedná o odpad s obdobným a zaměnitelným obsahem (typicky papír, plasty, sklo, směsný odpad či zbytky jídel), nakládání s nimi má dle zákona o odpadech zcela odlišný režim. Občané, tj. nepodnikající fyzické osoby, jsou povinné zapojení do obecního systému nakládání s komunálními odpady, kdy svoz a likvidaci odpadu zajišťuje obec. Právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání mají možnost se do

obecního systému dobrovolně zapojit a zajistit svoz živnostenského odpadu na základě písemné smlouvy s příslušnou obcí. V praxi se tak ale téměř neděje.

Pokud se původci živnostenského odpadu neúčastní obecního systému, jsou dle zákona o odpadech povinni předat tento odpad jiné oprávněné osobě - typicky jednomu z mnoha poskytovatelů služeb odpadového hospodářství. Občané takovou možnost výběru nemají a musí se obecního systému účastnit povinně a hradit obci s tím spojený poplatek. Vzhledem k podobnosti obou druhů odpadu však pro takové rozlišení neexistuje legitimní důvod. Lze si klást jednoduchou otázku, proč má mít podnikatel na výběr, když občan takovou možnost nemá?

Problém černého pasažéra

Toto iracionální rozlišování subjektů při přidávání komunálního a živnostenského odpadu má i své negativní praktické dopady.

Někteří původci živnostenského odpadu totiž umísťují svůj odpad do nádob na tříděný odpad provozovaných v rámci obecního systému, čímž porušují zákon a obecní systém hrazený občany tak frekventovaně zneužívají. V praxi je pak velmi obtížné takové zneužití obecních systémů svozu komunálního odpadu prokázat a následně sankcionovat.

V rámci sledování zaplněnosti kontejnerů na tříděný odpad na území hlavního města Prahy bylo prokázáno nárazové zaplňování kontejnerů odpadem, který vykazuje znaky odpadu živnostenského (vysoká koncentrace jednodruhového zboží a zboží stejné značky). Navíc byly kontejnery nejčastěji zaplňovány během běžné pracovní doby, tj. časech, kdy většina občanů pracuje.

Oddělený svoz živnostenského odpadu je rovněž spojen se zvýšenou dopravní a emisní zátěží, protože stejnou trasu často denně absolvuje i víc vozidel různých svozových firem, neboť každý původce živnostenského odpadu může využívat služby jiného poskytovatele služeb odpadového hospodářství. Pokud by byl do obecního systému zapojen i živnostenský odpad, mohlo by veškerý odpad v dané lokalitě svážet „jednou trasou“ jedno vozidlo.

Vzhledem k tomu, že se jen minimum živnostníků zapojuje od obecního systému, obce v současné době nemají možnost zajistit ekologické využití živnostenského odpadu (např. jeho energetické využití) jako v případě odpadu komunálního. Živnostenský odpad proto nejčastěji končí na skládkách, neboť se bohužel stále jedná o levnější způsob nakládání s odpadem než např. jeho recyklace či energetické využití. Z hlediska ochrany životního prostředí však jde o nejméně ekologické řešení, a proto by skládkování mělo být až poslední variantou jak s odpadem naložit. Podnikatelé ovšem logicky vyhledávají vždy nejméně nákladná řešení.

Vídeňská cesta

Ostatně ani Vídeň, město s vysokým životním standardem a kulturně velmi blízké České republice, nerozlišuje mezi živnostenským a komunálním odpadem a sváží je „jednou trasou“ v rámci jednotného systému provozovaného přímo Magistrátem města Vídeň. Původci živnostenského odpadu jsou do vídeňského systému zapojení povinně a vystoupit z něj mohou jen za velmi přísných podmínek.

Návrh nového zákona o odpadech

V současné době probíhá příprava návrhu nového zákona o odpadech, který, ačkoli již zavádí jednotný pojem „komunální odpad“ pro komunální i živnostenský odpad, způsob zapojení původců živnostenského odpadu do obecního systému řeší shodně se stávajícím zněním zákona o odpadech. Návrh nově pouze zbavuje právnické nebo podnikající fyzické osoby povinnosti vést průběžnou evidenci a plnit ohlašovací povinnosti pro odpad, se kterým se do obecního systému tyto osoby zapojily. To je pro podnikatele pouze slabá motivace ke vstupu do obecního systému.

Návrh nového zákona tak nepřináší žádnou podstatnou změnu oproti stávající nevyhovující regulaci a nadále hrozí, že bude stále fungovat systém, který není schopen vpořádat se se zneužíváním ze strany některých původců odpadu.

Možnosti nové právní úpravy

Nový zákon o odpadech by podle názoru autorů měl nechat obce zvolit si ve své samostatné působnosti (s ohledem na místní poměry a kapacitu obecního systému) optimální variantu zapojení právnických a podnikajících fyzických osob do obecního systému nakládání s komunálním odpadem. Jedna varianta totiž může vyhovovat hlavnímu městu Praze a jiná naopak obcím s malým počtem obyvatel. Rovněž konkrétní vymezení subjektů, na které se povinnost bude vztahovat, by mělo být ponecháno v samostatné působnosti obce, která nejlépe zná místní poměry. Stejně tak by obce měly mít právo stanovit počet a objem sběrných nádob určených k odkládání odpadu.

V úvahu připadají tyto tři základní varianty zapojení původců živnostenského odpadu do obecního systému, ze kterých by si obce mohly zvolit:

- i) režim opt-in: dobrovolné zapojení právnických a podnikajících fyzických osob do obecního systému nakládání s komunálním odpadem, který je obsažen ve stávající právní úpravě i v současném znění návrhu nového zákona o odpadech – při volbě tohoto systému by obecní systém mohl fungovat jako doposud a pro obce by se tak nic nezměnilo;
- ii) režim opt-out: povinné zapojení právnických a podnikajících fyzických osob do obecního systému nakládání s komunálním odpadem s možností vystoupení v případě prokázání, že mají předání

veškerého produkovaného odpadu zajištěno smlouvou s jinou osobou oprávněnou k nakládání s odpady; nebo

- iii) režim povinného zapojení: povinné zapojení právnických a podnikajících fyzických osob do obecního systému nakládání s komunálním odpadem s možností vystoupení pouze za předem přísně stanovených podmínek sledujících ekologické či jiné celospolečenské zájmy (tzv. vídeňský systém).

Obce by tedy měly mít možnost vybrat si z předem daných variant a stanovit obecně závaznou vyhláškou i povinné zapojení původců živnostenského odpadu do obecního systému. Takové řešení by pak jednoznačně snížilo dopravní i emisní zátěž v dané obci a kontrola nad pohybem živnostenského odpadu by umožnila obcím zajistit jeho další ekologické využití. Především by pak sjednocení svozu komunálního a živnostenského odpadu mělo významný ekologický přínos. Tento přínos by měl převážit nad ideologickými spory o tom, zda podnikatelé mají mít možnost volby ohledně svozu jimi vyprodukovaného odpadu či nikoliv.

Povinné zapojení živnostenského odpadu do obecního systému svozu komunálního odpadu by bylo výhodné nejen pro obce a jejich občany, ale i pro právnické a podnikající fyzické osoby. Odpadla by jim řada povinností (např. vést evidenci odpadů a ohlašovací povinnost) a mohly by jednoduše legálně využívat všechna obecní zařízení pro nakládání s odpady. To vše při velmi jednoduché administraci, kterou mají i dnes občané.

Nastavení nových pravidel pro nakládání s tzv. živnostenským odpadem je tak výzvou pro zákonodárce v souvislosti s projednáváním návrhem nového zákona o odpadech. ●

Mgr. Michal Pálinský, partner

Mgr. Jana Kučerová, advokátní koncipientka
ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

RANDA HAVEL ■ LEGAL

Poznámky:

¹ § 4 odst. 1 písm. b) zákona o odpadech.

Nová evropská směrnice o restrukturalizaci a insolvenční – co s ní?

Dne 16. července 2019 vstoupila v platnost nová evropská směrnice o restrukturalizaci a insolvenční.¹ Úkol zní nyní jasně: provést transpozici této směrnice do tuzemského právního řádu. Časový požadavek je také jasný: nejpozději do 17. 7. 2021. Zvládneme to? Odpověď zní: ano. Jak je to možné? Odpověď zní: převážnou část pravidel, institutů a konstruktů, na kterých směrnice stojí, již máme v našem stávajícím insolvenčním zákoně. Postačí tedy přidat do insolvenčního zákona novou hlavu, která bude chronologicky předcházet ustanovením o moratoriu, resp. ustanovením o zahájení insolvenčního řízení.

Tam totiž směrnice míří. Do období finančních obtíží podniků, potenciálních insolvenčních dlužníků, kterým chce dát možnost restrukturalizovat se a svůj úpadek tak zažehnat, tj. prokázat svou životaschopnost.

Cíle a předmět směrnice

Směrnice o restrukturalizaci a insolvenční vymezuje ve své preambuli základní cíle, jejichž naplnění sleduje. Jedná se o následující:

- zefektivnění fungování vnitřního trhu, volného pohybu kapitálu a posílení unie kapitálových trhů
- potlačení efektu rozdílnosti vnitrostátních úprav
- poskytnutí možnosti preventivní restrukturalizace a pokračování životaschopných podniků
- zabránění hromadění úvěrů se selháním (non-performing loans, tj. úvěrů nesplacených po dobu delší než 90 dní po splatnosti)
- zmírnění dopadu na finanční sektor ve fázi cyklického poklesu
- rychlá likvidace neživotaschopných podniků
- podpora SME (středních a malých podniků, které představují 99 % všech podniků v EU)
- druhá šance pro poctivé podnikatele (oddlužení trvající maximálně 3 roky)
- zlepšení účinnosti procesů insolvenční (včetně oddlužení)
- akcenty na ekonomiku jako celek a práva zaměstnanců/pracovníků
- zabránění forum shopping

Je zřejmé, že ideově míří směrnice k vyšším, makroekonomickým cílům. Zároveň reaguje na skutečnost, že rozdílná vnitrostátní úpadková legislativa v rámci Evropské unie před-

stavuje komplikaci pro intra-unijní obchod. Úpadková legislativa není v EU unifikovaná a existující Nařízení o insolvenčním řízení č. 2015/848 (Evropské insolvenční nařízení) ani takovou ambici nemá, neboť se jedná o normu svou povahou kolizní, odkazující vždy na nejbližší vnitrostátní úpadkovou legislativu.

Předmětem působnosti směrnice jsou následující okruhy problematiky:

- tzv. rámce preventivní restrukturalizace, které mají být členskými státy vytvořeny, aby posloužily dlužníkům ve finančních obtížích (možno vytvořit paralelu s institutem hrozícího úpadku dle § 3 odst. 5 insolvenčního zákona). Cílem je zabránit jejich úpadku a zajistit jejich životaschopnost pro ekonomiku jako celek.
- oddlužení podnikatelů v úpadku
- zvýšení účinnosti procesů restrukturalizace (u nás by se jednalo o formálně nový institut), insolvenční (zvýšení účinnosti není zřejmě nikdy na škodu) a oddlužení (směrnice rozlišuje mezi pojmy insolvenční a oddlužení, byť v našem prostředí se v případě oddlužení jedná o podmnožinu insolvenční množiny).

Výjimka je předpokládána pro finanční instituce (u nás pojednáno v § 367 až 388 insolvenčního zákona). Členské státy mohou elektivně rozšířit okruh harmonizovaných pravidel i na fyzické osoby nepodnikatele, popř. zúžit jejich dopad na pracovněprávní pohledávky.

Pojem restrukturalizace

Směrnice nám ukládá transponovat do našeho právního řádu institut (preventivní) restrukturalizace, který má zatím u nás pouze neformál-

ní obsah a aplikovatelnost, byť v praxi probíhá řada neformálních restrukturalizací podniků ve finančních obtížích, tu méně, tu více na hraně, či za hranou zákona. Z tohoto pohledu by nám jasná legální definice předinsolvenční restrukturalizace zajisté prospěla i bez ohledu na směrnici. Jaká je tedy směrníční definice restrukturalizace? Stručně řečeno má jít o změnu struktury bilance restrukturalizovaného subjektu, případný prodej jeho majetku, nebo (části) jeho podniku, o jakékoliv potřebné provozní změny, či kombinaci těchto opatření. Jedná se o definici volnou a otevřenou, což je však jen dobře, neboť se nezavírají právní vrátka pro jakékoliv efektivní ekonomické řešení. Věcně již podobný institut máme obsažen v našem právním řádu v podobě reorganizačních opatření dle § 341 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona. Nástrojem pro usnadnění, či přímo umožnění restrukturalizace má být přerušení vymáhání individuálních nároků (tj. exekuce a výkon rozhodnutí) vůči restrukturalizovanému subjektu. Tento institut je nám znám pro insolvenční řízení jako přerušení vymáhání práva dle exekučního titulu (§ 109 odst. 1 písm. c) a § 140e insolvenčního zákona) a nebude problémem toto pravidlo rozšířit i na restrukturalizace. Směrnice dobu „hájení“, které může být všeobecné, nebo i omezené jen vůči některým věřitelům, omezuje základní délkou 4 měsíců s maximálním prodloužením až 12 měsíců. Spolu s tím pak jde i odklad zákonné povinnosti dlužníka podat insolvenční návrh (§ 98 insolvenčního zákona) a odklad zahájení insolvenčního řízení k návrhu věřitele.

Pojmovou novinkou pro nás může být apel na test nejlepších zájmů věřitelů, procházející kontinuálně řadou ustanovení směrnice. Ovšem pouze dokud nezjistíme, že se jedná o ve své podstatě věcně totožná pravidla jako u naší spravedlivosti reorganizačního plánu dle § 349 insolvenčního zákona. Směrnice výslovně hovoří o tom, že žádný nesouhlasící věřitel se

nesmí dostat do nevýhodnějšího postavení, než v normálním pořadí priorit buď v rámci (1) likvidace postupným rozprodejem majetku anebo prodejem fungujícího podniku (u nás konkurs dle § 244 a násl. insolvenčního zákona), nebo (2) v případě druhého nejlepšího alternativního scénáře (u nás reorganizace dle § 316 a násl. insolvenčního zákona). Směrnice tak přímo předpokládá, že k dispozici pro zákonný test spravedlivosti restrukturalizace bude možnost porovnání jak s likvidačním (konkurs), tak sanačním (reorganizace) insolvenčním řešením. Obě možnosti náš insolvenční zákon již dnes obsahuje a mechanismus porovnání likvidačního řešení se sanačním, jako podmínku přípustnosti sanačního řešení již rovněž máme a používáme. Je jím pořízení znaleckého posudku pro zjištění likvidační hodnoty podniku k porovnání, zda reorganizace nabízí vyšší uspokojení věřitelů. Znalecký posudek je předkládán znalcem ustanoveným přímo insolvenčním soudem a podléhá schválení na schůzi věřitelů (dle § 155 insolvenčního zákona). Jelikož směrnice rovněž za předem daných podmínek počítá s oceňováním majetku restrukturalizovaného subjektu, nebude zajisté problém využít stávající institut i pro tento účel.

Restrukturalizace by se dle směrnických pravidel měla odehrávat podle restrukturalizačního plánu, o kterém hlasují věřitelé v oddělených třídách a který v předvídaných případech podléhá schválení soudem. Jde o situace, kdy s restrukturalizačním plánem nebude souhlasit některá z dotčených stran, nebo bude pro další restrukturalizaci potřebné nové financování, popř. by mělo dojít ke ztrátě více než 25 % pracovní síly. Z praktické zkušenosti je možné říci, že taková situace nastane v podstatě vždy. Srovnáním směrnického restrukturalizačního plánu a mechanismu jeho přijetí s reorganizačním plánem (§ 340 insolvenčního zákona) a jeho přijímáním (§ 345 a násl., § 348 a 349 insolvenčního zákona) dospějeme k závěru, že se jedná prakticky o totéž (při určité míře tolerovatelného zjednodušení). Bude se tedy jednat o institut, se kterým už umíme v insolvenčních pracovat, popř. se na něj rychle adaptujeme.

Insolvenční správce jako odborník na restrukturalizaci

V případě implementace restrukturalizace jako insolvenčního řízení sui generis přímo do našeho insolvenčního zákona nenastává problém ani co do procesních subjektů. Pozici soudního orgánu v našem prostředí implicitně zastane insolvenční soud a dalšími procesními subjekty budou nám již dobře známé

subjekty insolvenčního řízení; tj. dlužník, věřitelé a insolvenční správce (slovy směrnice odborník na restrukturalizaci). Vhodné bude zajistit rozšíření pravomoci státního zastupitelství z klasického insolvenčního řízení i na řízení restrukturalizační, neboť i zde je bez pochyby zapotřebí ochrany veřejného zájmu.

Směrnice předpokládá pro restrukturalizaci procesní účast osoby jmenované soudním nebo správním orgánem pro pomoc při vypracovávání restrukturalizačního plánu a jednání o něm, dohlížení nad činností dlužníka během jednání o restrukturalizačním plánu a podávání zpráv soudnímu nebo správnímu orgánu, či převzetí částečné kontroly nad majetkem nebo záležitostmi dlužníka při jednání. Směrnice vyžaduje zejména vhodnou odbornou přípravu a odborné znalosti, transparentní a spravedlivé podmínky způsobilosti a proces jmenování a odvolávání a možnost buď vznést námitky proti výběru či jmenování odborníka, nebo požadovat výměnu odborníka. V současné době jedinými subjekty, které splňují uvedené podmínky, jsou insolvenční správci, resp. insolvenční správci se zvláštním povolením. Jejich licencování a výkon jejich činnosti, včetně kárné odpovědnosti, se kromě insolvenčního zákona řídí dále zákonem č. 312/2006 Sb. o insolvenčních správcích a vyhláškou č. 312/2007 Sb. o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců. V rámci dvoustupňových, resp. třístupňových zkoušek (základní zkouška (složená z písemné a ústní části) a zvláštní zkouška) jsou prověřeny jejich znalosti z oborů občanského, obchodního, pracovního práva, občanského práva procesního, insolvenčního práva, správního práva včetně správního řízení, finančního práva včetně daňového řízení, řízení podniku a účetnictví a financování podniku, principů a fungování finančního trhu, organizace podniku a právní regulace reorganizovatelného dlužníka, investičních nástrojů, obchodování a jiného nakládání s těmito nástroji a právní úpravy povinností insolvenčního správce při úpadku reorganizovatelného dlužníka. Jiná takto široce licencovaná profese u nás neexistuje a bylo by iluzí, že by to bylo možné změnit v rámci pouze dvouleté transpoziční, neboť by to vyžadovalo legislativní řešení, zavedení nového systému zkoušek, kárné odpovědnosti a transparentního (automatizovaného) systému přidělování. To si v případě uvedení současného systému insolvenčních správců do praxe vyžádalo dobu několiknásobně delší...

Závěr

Z pohledu Česka by bylo nanejvýše vhodné při transpozici směrnice neselhat. Naše úpad-

kové právo je dlouhodobě kritizováno ze strany zahraničních investorů, včetně příslušných unijních orgánů. Není tomu z důvodu jeho zastaralosti, nedostatečnosti, či chybějícím mechanismům. Důvodem je jeho extrémní nestabilita. Za 11 let své účinnosti prošel insolvenční zákon již celkem 37 novelizacemi, což je číslo alarmující. Často je používán sice nezakázaný, avšak ve slušné společnosti neužívaný institut nepravé retroaktivity. Zahraniční investoři tak intenzivně vnímají riziko změny pravidel během hry, což je značně odrazující faktor. A každého investora, který investuje do zemí střední a východní Evropy zajímá, co se bude dít s jeho investicí, když zkrachují její tuzemští obchodní partneři, popř. když zkrachuje sama. Kvalita úpadkového práva tak má zásadní vliv na množství a rozsah investic přicházejících k nám ze zahraničí. Dobrou zprávou je, že se gesční ministerstvo, kterým je ministerstvo spravedlnosti, chce dle dostupných informací vydat efektivní cestou transpozice směrnických pravidel do našeho stávajícího insolvenčního zákona, namísto vytváření nových a doposud netestovaných norem. To je cesta praktická a zároveň cesta nejmenšího odporu, která by měla zajistit včasnou implementaci směrnice a zlepšení našeho mezinárodního obrazu na poli úpadkového práva. Vytváření nové normy by znamenalo nemožnost využití stávající rozsáhlé 11 let se formující judikatury, stávajících procesních institutů, specializovaných justičních orgánů, licenčních a dohledových pravidel, profesních standardů, automatizovaných IT systémů a mnoha dalších výhod. ●

Mgr. Adam Sigmund,
advokát, insolvenční správce
ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady o rámcích preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice (EU) 2017/1132 (směrnice o restrukturalizaci a insolvenční).

K přípustnosti podmínění smluvní pokuty

Smluvní pokuta je prostředkem utvrzení dluhu, jehož primárním účelem je donutit dlužníka pod pohrůzkou majetkové sankce k řádnému splnění dluhu.¹ Ujednáním smluvní pokuty dochází k posílení právní pozice věřitele, jemuž v případě porušení konkrétní smluvené povinnosti dlužníka vzniká právo na určité peněžitě nebo nepeněžitě plnění jako na smluvní pokutu. Závazek vzniklý na základě ujednání stran o smluvní pokutě je již ze své zákonné definice podmíněný, kdy vznik pohledávky věřitele je vázán na splnění odkládací podmínky porušení smluvené povinnosti.

Ujednání o smluvní pokutě jsou v obchodní praxi velmi častá. I proto existuje k tomuto právnímu institutu velice bohatá judikatura. Některé z mnohých obecných závěrů, k nimž Nejvyšší soud dospěl při výkladu právní úpravy smluvní pokuty účinné do 31. prosince 2013, jsou považovány za problematické a byly opakovaně kritizovány právními teoretiky i podnikatelskou praxí.² To se týká i nedávna ustálené judikatury k nepřípustnosti navázání smluvní pokuty (kromě porušení smluvní povinnosti dlužníkem) též na odstoupení od smlouvy (popř. výpověď smlouvy) kteroukoli ze stran s poukazem na zákaz navázání smluvní pokuty na výkon práva,³ která následně vyústila v obecný judikaturní závěr, že smluvní pokutu lze sjednat vždy pouze jako dále nepodmíněnou.⁴ V nedávném rozsudku ze dne 30. října 2019, sp. zn. 23 Cdo 1192/2019, Nejvyšší soud uzavřel, že na výše uvedených závěrech dosavadní ustálené judikatury však nelze v poměrech nového soukromého práva setrvat, a tedy že smluvní pokutu lze kromě porušení povinnosti dlužníkem nově navázat i na další předpoklady včetně podmínky odstoupení od smlouvy věřitelem.

K dosavadní judikatuře k podmínění smluvní pokuty

K závěru o nemožnosti podmínění závazku o smluvní pokutě dospěl Nejvyšší soud na základě výkladu ustanovení § 544 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (dále jen „s.o.z.“), tedy obecného ustanovení o smluvní pokutě použitelného pro právní úpravu účinnou do 31. prosince 2013 jak pro vztahy práva občanského, tak na základě § 1 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (dále jen „obch.z.“), i pro vztahy obchodněprávní. Smluvní pokutu dle § 544 odst. 1 s.o.z. sjednávaly strany pro případ porušení smluvní povinnosti, přičemž účastníkovi, který tuto smluvní povinnost porušil, vznikl závazek pokutu zaplatit i v případě, kdy oprávněnému účastníkovi porušením povinnos-

ti nevznikla žádná škoda. Dle ustálené judikatury Nejvyššího soudu mělo ustanovení § 544 odst. 1 s.o.z. kogentní povahu a umožňovalo sjednání smluvní pokuty pouze a toliko pro případ porušení smluvní povinnosti.

Počáteční vývoj judikatury je možné hodnotit v zásadě pozitivně. Nejvyšší soud (a následně i Ústavní soud)⁵ se ve svých rozhodnutích nejprve zabýval možností sankcionovat smluvní pokutou úkon dlužníka spočívající v odstoupení od smlouvy. V případě oprávněného odstoupení dlužníka ze smlouvy Nejvyšší soud dovodil, že věřiteli nemůže vzniknout právo domáhat se proti dlužníkovi smluvní pokuty.⁶ Platným odstoupením od smlouvy totiž dlužník neporušil žádnou smluvní povinnost, ale pouze vykonal právo, které mu náleželo. Oprávněný výkon práva dlužníka přitom nemůže ani na základě smluvního ujednání představovat porušení smluvní povinnosti ve smyslu § 544 odst. 1 s.o.z. Takové ujednání o smluvní pokutě bylo shledáno absolutně neplatným.

Následně však Nejvyšší soud s odkazem na výše uvedená rozhodnutí a jejich odůvodnění poněkud sverázně dovodil stejný závěr o absolutní neplatnosti ujednání o smluvní pokutě i pro ty případy, kdy smluvní pokuta byla navázána nikoliv na odstoupení od smlouvy dlužníkem, ale věřitelem. V praxi se objevovala smluvní ujednání, kdy povinnost uhradit smluvní pokutu byla kumulativně navázána na dvě podmínky, a to na (i) porušení smluvní povinnosti dlužníkem, a tímto odůvodněné (ii) odstoupení od smlouvy věřitelem. Taková ujednání byla pro dlužníka tedy dokonce výhodnější (mírnější) oproti předpokladům vzniku povinnosti zaplacení smluvní pokuty dle § 455 s.o.z. Nárok věřitele na zaplacení smluvní pokuty byl podmíněn nejen porušením povinnosti dlužníkem, ale i tím, že věřitel v důsledku toho využije svého práva odstoupit od smlouvy. Jinak nemohl věřitel po dlužníkovi nic požadovat. Přesto byla taková ujednání shledána Nejvyšším soudem za absolutně neplatná.⁷ Nejvyšší soud bez dalšího převzal i pro tyto případy závěry předchozí

judikatury o nepřípustnosti navázání smluvní pokuty na výkon práva, zde tedy na odstoupení věřitele od smlouvy.

Kumulativní navázání povinnosti zaplatit smluvní pokutu na porušení smluvní povinnosti dlužníkem a současně na následné odstoupení od smlouvy věřitelem (tj. výkon práva věřitele) dle odůvodnění Nejvyššího soudu bránilo tomu, aby bylo na smluvní pokutu pohlíženo tak, jak si zákon žádá – tj. jako na sankci za porušení povinnosti.⁸ Zejména tento argument však postrádal opodstatnění. Smluvní pokuta i v těchto případech byla podmíněna porušením smluvní povinnosti dlužníkem a představovala tak i zde sankci za takové porušení. Pouze došlo k jejímu spojení s další, smluvně ujednanou odkládací podmínkou spočívající v odstoupení věřitele od dlužníkem porušované smlouvy. To nijak nepopíralo charakter smluvní pokuty jako sankce za porušení smluvní povinnosti. Nejednalo se ani o sankci navázanou na výkon práva, neboť zde své právo vykonával věřitel, který byl oprávněným, nikoli povinným k úhradě smluvní pokuty.

V návaznosti na závěry své předchozí judikatury nakonec Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 10. ledna 2011, sp. zn. 23 Cdo 2575/2010, dospěl k obecnému závěru, že smluvní pokutu lze sjednat vždy toliko jako nepodmíněnou.⁹ Kumulaci více předpokladů, tj. porušení povinnosti dlužníkem a jiné skutečnosti (např. odstoupení od smlouvy včetně odstoupení věřitele pro porušení smluvní povinnosti dlužníkem,¹⁰ výpověď smlouvy,¹¹ vymáhání pohledávky věřitelem,¹² aj.), shledal Nejvyšší soud obecně nepřípustnou a taková ujednání o smluvní pokutě za absolutně neplatná.

Přípustné podmínění smluvní pokuty v platném právu

V nedávném rozsudku ze dne 30. října 2019, sp. zn. 23 Cdo 1192/2019, Nejvyšší soud dovodil, že výše uvedené judikaturní závěry o nepřípustnosti podmínění smluvní pokuty

nejsou nadále použitelné pro právní poměry nového práva, tedy pro výklad ujednání o smluvní pokutě podle občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. (dále jen „o.z.“). Ve zde posuzovaném případě se žalobkyně domáhala po zaplacení mimo jiné zaplacení smluvní pokuty. Svůj nárok na její úhradu odvozovala od smluvního ujednání stran ze dne 7. února 2015, dle kterého (zjednodušeně řečeno) v případě, že žalobkyně od smlouvy oprávněně odstoupí z důvodů opakovaného porušení platebních povinností ze strany žalované, je žalobkyně oprávněna účtovat žalované smluvní pokutu. Jednalo se tedy o případ kumulace porušení smluvních povinností dlužníkem a odstoupení od smlouvy ze strany věřitele v jeho důsledku. Soud prvního stupně i odvolací soud shledal takové ujednání v návaznosti na ustálenou judikaturu k dosavadní právní úpravě bez dalšího absolutně neplatným, nově však s odkazem na ustanovení § 580 a 588 o.z. Nejvyšší soud jejich rozhodnutí s poukazem na odlišnosti nového soukromého práva zrušil.

Nejvyšší soud uvedl, že v platném občanském zákoníku je oproti předchozí právní úpravě ještě více zdůrazňována principiální dispozitivita občanskoprávních norem (§ 1 odst. 2 o.z.) a akcentována prioritá výkladu právních jednání in favorem negotii, tedy že na právní jednání je třeba spíše hledět jako na platné než jako na neplatné (§ 574 o.z.). Na tomto základě Nejvyšší soud dovodil, že ujednání stran, které vznik práva na smluvní pokutu váže kromě porušení právní povinnosti na další právní skutečnosti (zde odstoupení od smlouvy věřitelem), není dle § 1 odst. 2 o.z. zakázáno a je tedy přípustné. Ujednání o podmíněné smluvní pokutě přitom nevybočuje z limitů § 2048 o.z., a to jak pojmově, tak ani svým účelem. Jedná se tak stále o ujednání o smluvní pokutě, třebaže podmíněné, nikoliv o jiné inominátní utváření.

Nejvyšší soud následně správně zdůraznil, že je třeba zásadně odlišit situaci, kdy má smluvní pokutu zaplatit dlužník, odstoupí-li tento dlužník od smlouvy, od situace, kdy právo na smluvní pokutu vznikne, poruší-li dlužník povinnost a současně věřitel odstoupí od smlouvy. V projednávaném případě se jednalo o druhou z uvedených variant, kdy dle Nejvyššího soudu smluvní pokutou nedochází k sankcionování výkonu práva, neboť není postihována strana, která odstupuje od smlouvy. K tomu Nejvyšší soud uzavřel, že zákon nezakazuje, aby strany vznik práva na zaplacení smluvní pokuty kromě porušení povinnosti dlužníkem vázaly i na odstoupení od smlouvy věřitelem, příp. aby vznik práva na smluvní pokutu vázaly jen na porušení povinnosti dluž-

níkem a na odstoupení od smlouvy věřitelem vázaly jen její splatnost.

Závěrem

Na základě kogentní povahy ustanovení § 455 s.o.z. Nejvyšší soud postupně ve své judikatuře dovodil obecnou nepřipustnost navázání smluvní pokuty mimo porušení smluvní povinnosti na další podmínky. Smluvní ujednání, která podmiňovala právo na zaplacení smluvní pokuty další právní skutečností (odstoupením od smlouvy věřitele či dlužníka, výpovědí smlouvy, aj.), byla stížena absolutní neplatností. Tyto judikaturní závěry byly opakovaně kritizovány jak z hlediska teoretického, tak z hlediska jejich nepříznivých důsledků pro praxi a právní jistotu. Přestože Nejvyšší soud nyní i nadále prosazuje dosavadní judikatu-

ru při výkladu smluvních ujednání v režimu dosavadního práva účinného do 31. prosince 2013, z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. října 2019, sp. zn. 23 Cdo 1192/2019, vyplývá, že závěry dosavadní judikatury o absolutní neplatnosti ujednání o dále podmíněné smluvní pokutě se v platném právu neprosadí. Nejvyšší soud zde výslovně připustil kumulativní navázání smluvní pokuty dle § 2048 o.z. na další právní skutečnosti včetně odstoupení věřitele od smlouvy a takovému ujednání přiznal přípustný charakter smluvní pokuty (nikoliv inominátního utváření). Tento posun lze z hlediska právní praxe i teorie jedině uvítat. ●

JUDr. Michaela Bastlová
GLATZOVA & Co., s.r.o.

Poznámky:

- ¹ K tomuto účelu institutu smluvní pokuty viz z mnohých např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. ledna 2002, sp. zn. 33 Odo 771/2001 nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. června 2017, sp. zn. 33 Cdo 3428/2016.
- ² Např. HORÁK, Pavel. Smluvní pokuta v nové úpravě soukromého práva. Právní rozhledy, 2015, č. 19, s. 653; BARABÁŠ, Ivan. Smluvní pokuta v kontextu podnikových transakcí. Všechno, k dispozici na https://www.vsehrd.cz/clanek/smluvni-pokuta-v-kontextu-podnikovych-transakci_a86375da-92bf-4fa0-a6e7-df4352ea1c82; ČECH, Petr. Judikatura ke smluvní pokutě. Všechno, k dispozici na https://www.vsehrd.cz/clanek/judikatura-ke-smluvni-pokute_41dd840a-a3ec-4340-b2fc-bd593235f121.
- ³ Např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. listopadu 2014, sp. zn. 32 Odo 1113/2003, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. dubna 2014, sp. zn. 33 Cdo 2493/2013, či ještě z nedávné doby rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. června 2019, sp. zn. 32 Cdo 636/2019, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. července 2017, sp. zn. 26 Cdo 4960/2016.
- ⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. ledna 2011, sp. zn. 23 Cdo 2575/2010.
- ⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 11. října 1999, sp. zn. IV. ÚS 276/99.
- ⁶ Zejm. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. března 1998, sp. zn. 3 Cdon 1398/96. Shodně ČECH, Petr. K určitosti dohody o smluvní pokutě. Právní rádce, 2008, č. 3, s. 15.
- ⁷ Např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. srpna 2004, sp. zn. 33 Odo 111/2004 nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. listopa-

du 2004, sp. zn. 32 Odo 1113/2003.

- ⁸ Viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. března 2015, sp. zn. 28 Cdo 3251/2014.
- ⁹ V odůvodnění rozhodnutí Nejvyšší soud doslova říká, že: „Smluvní pokutu, kterou je nutno ve smyslu § 544 odst. 1 obč. zák. vázat vždy na případ porušení smluvní povinnosti, lze sjednat vždy jako nepodmíněnou“. Závěr o nepřipustnosti podmínění smluvní pokuty v poměrech právní úpravy účinné do 31. prosince 2013 Nejvyšší soud podpořil ještě v letošním rozsudku ze dne 19. června 2019, sp. zn. 32 Cdo 636/2019.
- ¹⁰ Např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. srpna 2011, sp. zn. 33 Cdo 1216/2010.
- ¹¹ V rozsudku ze dne 7. června 2017, sp. zn. 23 Cdo 3893/2015, Nejvyšší soud shledal v souladu s ustálenou judikaturou závěr odvolacího soudu o absolutní neplatnosti ujednání smluvní pokuty pro případ porušení smluvní povinnosti jedné ze stran takovým způsobem, který vyústí ve výpověď smlouvy druhou smluvní stranou (...).
- ¹² V rozsudku ze dne 19. června 2019, sp. zn. 32 Cdo 636/2019, Nejvyšší soud shledal absolutně neplatným ujednání o smluvní pokutě následujícího znění: „Pro případ, že prodávající bude nucen vymáhat zaplacení kupní ceny prostřednictvím třetí osoby (např. na základě mandátní smlouvy) je kupující povinen zaplatit prodávajícímu smluvní pokutu ve výši 20 % z dlužné částky jako paušalizovanou náhradu nákladů na vymáhání pohledávky. Tím není dotčeno právo na úhradu nákladů řízení před soudem v rozsahu přiznaném soudním rozhodnutím“.

Váš specialista na:

- corporate governance
- fúze a akvizice
- pracovní právo
- řešení sporů

ŠPIČKOVÁ KVALITA
PRÁVNÍCH SLUŽEB

VYSOKÁ ODBORNOST
VŠECH ČLENŮ TÝMU

DLOUHOLETÁ
ZKUŠENOST

OSOBNÍ VZTAH
S KLIENTY
A POROZUMĚNÍ
JEJICH POTŘEBÁM

Váš partner na právním poli

Pomáhejte s námi. Podpořte náš PRO BONO projekt

www.detibezdluhu.cz

VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář s.r.o.
Husova 242/9, 110 00 Praha 1

T: (420) 222 220 775
F: (420) 222 220 804
E: info@vcv.cz

www.vcv.cz

Navrhované změny týkající se identifikace a evidence skutečných majitelů dle aktuální předlohy zákona

V létě loňského roku předložilo Ministerstvo spravedlnosti do meziresortního připomínkového řízení návrh zákona o evidenci skutečných majitelů, který má do české legislativy promítnout požadavky a opatření, které přinesla tzv. 5 AML směrnice Evropské unie.¹ Cílem tohoto článku je představit některé navrhované změny právní úpravy týkající se skutečných majitelů dle aktuální verze návrhu zákona o evidenci skutečných majitelů² („Návrh zákona“).

Úvodem lze uvést, že Návrh zákona předpokládá účinnost nové právní úpravy skutečných majitelů od 1. 12. 2020 a slibuje zpřehlednění postupů při určení skutečného majitele obchodní korporace a jiných právních uspořádání, snadnější aktualizaci údajů zapsaných v evidenci a současně i důslednější a efektivnější vymáhání povinností s ohledem na zavedení sankcí a dalších následků v situaci, kdy skutečný majitel nebude do evidence zapsán vůbec či zapsané údaje nebudou odpovídat skutečnosti.

Kritéria skutečného majitele

Návrh zákona se zaměřil na rozpracování kritérií a mechanismů určení skutečného majitele, a to za účelem jejich zpřehlednění.³ Postavení skutečného majitele nově dle Návrhu zákona zakládají dvě kritéria, přičemž dle prvního je za skutečného majitele považován tzv. koncový příjemce, dle druhého je skutečným majitelem osoba uplatňující tzv. koncový vliv. Za koncového příjemce se má dle Návrhu zákona považovat každá fyzická osoba, která má přímo nebo nepřímo právo na podíl na zisku větší než 25 %.⁴ Osoba uplatňující koncový vliv pak bude dle Návrhu zákona definována jednak na základě vyvratitelné domněnky ovládnutí dle ustanovení § 74 a násl. zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů, jednak na základě přímého či nepřímého podílu na hlasovacích právech nebo základním kapitálu, který bude větší než 25 %, pokud současně bude tento podíl významně převyšovat podíly na vlivu ostatních osob.⁵

Při určování skutečného majitele bude nezbytné postupovat podle obou výše uvedených mechanismů, a tedy určit skutečného majitele jak podle kritéria koncového příjemce, tak podle kritéria koncového vlivu.

Dle Návrhu zákona by tak nemělo být možné ukončit identifikaci skutečného majitele v případě, že bude určen skutečný majitel na základě vyplácení zisku většího než 25 %, nýbrž bude nutné zkoumat, zda ve vlastnické struktuře nelze nalézt jinou fyzickou osobu s významným vlivem na rozhodování této právnické osoby.

S ohledem na uvedené lze proto očekávat, že okruh skutečných majitelů bude širší než za současné právní úpravy,⁶ kdy se ve většině případů omezilo hledání skutečného majitele pouze na zjištění výše podílu na zisku, resp. naplnění kvantitativních kritérií definice dle současné právní úpravy. Nově bude nezbytné vzít v potaz veškeré vztahy a vazby ovládnutí, které lze ve vlastnické struktuře posuzované právnické osoby nalézt.

V případě, že nebude možné na základě výše uvedených podmínek identifikovat ve vlastnické struktuře osobu (popř. osoby) skutečného majitele, a to ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze po právnické osobě rozum-

ně požadovat, platí nevyvratitelná domněnka, že skutečným majitelem je každá osoba ve vrcholném vedení.⁷ Osobu ve vrcholném vedení definuje Návrh zákona jako každou fyzickou osobu, která zajišťuje každodenní nebo pravidelné řízení činnosti právnické osoby, a přitom je při výkonu této funkce členem statutárního orgánu nebo je přímo podřízena statutárnímu orgánu nebo jeho členovi. Návrh zákona tímto rozšiřuje okruh osob, které jsou považovány za skutečného majitele v případě nemožnosti jeho identifikace podle uvedených pravidel či pokud právnická osoba skutečného majitele nemá. Oproti stávající právní úpravě, kdy se v takové situaci za skutečného majitele považuje v zásadě člen (členové) statutárního orgánu právnické osoby, by se za takovou osobu mohl dle definice v Návrhu zákona považovat i jiný řídicí zaměstnanec (či zaměstnanci) společnosti např. finanční ředitel.

Provedení veškerých možných kroků za účelem zjištění a identifikování osoby skutečného majitele má právnická osoba dle Návrhu

zákona navíc povinnost zaznamenávat.⁸ Záznam o těchto činnostech bude důležitý nejen jako podklad pro použití výše uvedené nevyvratitelné domněnky skutečného majitele, ale též jako liberační důvod při ukládání pokut. V případě, že posuzovaná právnická osoba provedla veškeré úkony a šetření v míře, kterou lze po ní rozumně požadovat, a ani přesto nezjistila osobu skutečného majitele, nemůže být sankcionována za to, že zápis v evidenci neodpovídá faktickému stavu.⁹ Naopak osobě (jak právnické, tak fyzické), která nebude spolupracovat při zjišťování skutečného majitele, může být dle Návrhu zákona udělena pokuta až do výše 500 000 Kč právě z důvodu odepření součinnosti.¹⁰

Zavedení sankcí v případě nesrovnalostí či nezapsání žádného skutečného majitele

Vedle veřejnoprávních sankcí v podobě pokut, které lze uložit v rámci přestupkového řízení až do výše 500 000 Kč, a to v případě nezapsání žádného skutečného majitele či v případě nesrovnalostí mezi evidovanými údaji a faktickým stavem, počítá Návrh zákona i se zavedením jiných opatření s poměrně vážnými soukromoprávními důsledky.

První opatření směřuje na dohody uzavírané s osobami, které stojí mimo vlastnickou strukturu právnické osoby, avšak prostřednictvím těchto dohod ji fakticky ovládají a tvoří její vůli. Může se například jednat o komisionářskou či příkazní smlouvu uzavřenou mezi jediným či většinovým společníkem nebo akcionářem a fyzickou osobou stojící mimo vlastnickou strukturu, která udílí pokyny a příkazy k výkonu hlasovacího práva tohoto společníka (akcionáře) na valné hromadě či k dispozici s tímto podílem. Dle Návrhu zákona v případě, že by tato fyzická osoba nebyla zapsána jako skutečný majitel, práva a povinnosti vzniklé z takové smlouvy by byly nevymahatelné bez ohledu na to, jakým právem by se daná smlouva řídila.¹¹ Je ovšem nutné dodat, že tyto vztahy ovládání se povětšinou neřídí žádnou psanou smlouvou, nýbrž k nim dochází na zcela neformálním základě.

Dalším opatřením je zakotvení povinnosti obchodní korporace nevyplatit podíl na zisku nebo jiných zdrojích společnosti osobě, která je skutečným majitelem, ale není zapsána v příslušné evidenci.¹² Tento zákaz platí i pro výplatu podílu na zisku právnické osobě, která nemá zapsaného žádného skutečného majitele. Pokud podíl na zisku nebude vyplá-

cen do konce příslušného účetního období, toto právo zaniká a nevyplacený zisk musí být převeden na účet nerozděleného zisku z minulých let.

Posledním následkem situace, kdy fyzická osoba není zapsána v evidenci jako skutečný majitel, ačkoli naplňuje jeho znaky, je, že tato fyzická osoba nesmí vykonávat svá hlasovací práva v obchodní korporaci. Současně nesmí dle Návrhu zákona vykonávat hlasovací práva ani ten, kdo jedná na účet právnické osoby, jež nemá evidovaného žádného skutečného majitele.

S ohledem na výše uvedená ustanovení a jejich následky lze očekávat zvýšenou aktivitu minoritních společníků a akcionářů nebo insolvenčních správců, kteří budou mít dle Návrhu zákona nové nástroje k navrácení již vyplacených prostředků zpět do společnosti či k zpochybňování platnosti usnesení valných hromad. Svědčit jim budou i poměrně dlouhé promlčecí lhůty. V případě usnesení valné hromady se lze neplatnosti dovolat do 3 měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o daném usnesení, nejpозději však do 1 roku ode dne konání valné hromady.¹³ Při neoprávněném vyplacení podílu se použijí promlčecí lhůty pro bezdůvodné obohacení, které činí 10 let, popř. 15 let v případě úmyslného obohacení.¹⁴

Návrh zákona prostřednictvím výše uvedených opatření kladé vysoké nároky na členy statutárního orgánu s ohledem na jejich povinnost jednat s péčí řádného hospodáře, neboť odpovědnost za vyplacení podílu na zisku či za řádné svolání valné hromady nesou jednatelé, resp. členové představenstva. V případě, že nebudou dodržena výše uvedená ustanovení Návrhu zákona a dojde k neoprávněnému vyplacení podílu na zisku či neoprávněnému výkonu hlasovacího práva, může být po členech statutárního orgánu požadována náhrada škody, přičemž bude poté na nich, aby prokázali, že z jejich strany byly dodrženy veškeré požadavky s ohledem na výkon jejich funkce.

Automatický průpis zapsaných údajů

Zjednodušení aktualizace údajů zapisovaných do evidence skutečných majitelů má přinést dle Návrhu zákona tzv. automatický průpis údajů obsažených v jiných rejstřících a evidencích. O tento automatický průpis lze požádat notáře nebo rejstříkový soud, popř. je možné ho posléze zrušit či znovu obnovit,

a to dle potřeb evidující právnické osoby. Výhodou je nejen zajištění zcela aktuálních informací, ale i šetření peněžních prostředků právnických osob, které tak nemusí podávat a platit soudní poplatek za návrh na zápis změny údajů v evidenci skutečných majitelů při každé změně ve vlastnické struktuře.

V současné době se dle Návrhu zákona počítá s automatickým průpisem všech společníků společností s ručením omezeným, kteří disponují s podílem větším než 25 %, jediných akcionářů akciových společností a v případě spolků pak členů jejich statutárních orgánů.

Závěr

Návrh zákona o evidenci skutečných majitelů předpokládá i jiné změny, jako například oprávnění notářů provádět zápis skutečných majitelů namísto rejstříkových soudů, zvýšení soudního poplatku za prvozápis, změnu či výmaz na 4 000 Kč¹⁵ nebo zpřístupnění evidence skutečných majitelů široké veřejnosti.

Jeho cílem je nejen jednotně a jasně upravit proces identifikace a zápisu skutečných majitelů, ale i zakotvit odpovídající a účinné postupy tak, aby co nejvíce motivoval právnické osoby i samotné skutečné majitele k jejich zápisu do evidence, a tím zajistil co největší transparentnost vlastnických struktur obchodních korporací a jiných právních uspořádání.

S ohledem na skutečnost, že Návrh zákona čeká ještě projednání Vládou ČR a oběma komorami Parlamentu ČR, lze očekávat, že v rámci legislativního procesu dojde ke změnám jeho jednotlivých ustanovení. Zajímavé bude sledovat zejména možné úpravy ustanovení zavádějící sankce a jiná opatření v souvislosti s evidencí skutečných majitelů, neboť oproti dosavadní úpravě, která neobsahovala žádné přímé postupy, přináší současný Návrh zákona razantní změnu. ●

Mgr. Hana Maláčová, advokátka

Mgr. Aneta Průšová, advokátní koncipientka
CERHA HEMPEL Kalíš & Partners

CERHA HEMPEL
Kalíš & Partners

Poznámky:

- ¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/138/ES a 2013/36/EU.
- ² Návrh zákona o evidenci skutečných majitelů ve stavu k 1. 11. 2019 (verze rozeslaná do meziresortního připomínkového řízení a po vypořádání většiny připomínek).
- ³ Ilustrativní výpočty prováděné za účelem určení a identifikace skutečného majitele obsahuje důvodová zpráva k předkládanému Návrhu zákona.
- ⁴ Viz § 3 Návrhu zákona.
- ⁵ Viz § 4 Návrhu zákona.
- ⁶ Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁷ Viz 5 Návrhu zákona.
- ⁸ Viz 8 a násl. Návrhu zákona.
- ⁹ Tato evidující právnická osoba je však povinna zapsat jako skutečné majitele „alespoň“ osoby se svým vrcholném vedení.
- ¹⁰ Viz § 55 odst. 2 a 3 Návrhu zákona.
- ¹¹ Viz § 52 Návrhu zákona.
- ¹² Viz § 53 Návrhu zákona.
- ¹³ Ustanovení § 191 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 259 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- ¹⁴ Ustanovení § 638 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- ¹⁵ Soudní poplatek ve výši 4 000 Kč se předpokládá dle Návrhu zákona pouze v případě zápisu údajů provedeného rejstříkovým soudem. Pokud bude zápis, změna či výmaz údajů o skutečném majiteli proveden notářem, bude tato odměna určena s ohledem na složitost vlastnické struktury evidující právnické osoby, přičemž by se finální výše odměny měla pohybovat mezi 500 Kč až 2 000 Kč.

IRENA HOLCOVÁ

AUTORSKOPRÁVNÍ ASPEKTY UMĚLÉ INTELIGENCE

Další **on-line semináře** naleznete:
www.epravo.cz

R

WELLNESS & SPA HOTEL
VILLA REGENHART

*Darujte
wellness pobyt*

- Výhodné pobytové balíčky
- Stylová restaurace
- Wellness & Spa
- Firemní a rodinná setkání
- Dárkové poukazy

Intenzita porušení pracovních povinností zaměstnance bankovní instituce

V nedávném rozhodnutí ze dne 31. 7. 2019, sp. zn. 21 Cdo 497/2019, se Nejvyšší soud zabýval intenzitou porušení pracovních povinností zaměstnance bankovní instituce jakožto předpokladem pro okamžité zrušení pracovního poměru zaměstnavatelem.

Okamžité zrušení pracovního poměru je jednostranným právním jednáním, není k němu tedy nutná součinnost druhého účastníka pracovněprávního vztahu. Zákoník práce žádným způsobem nebrání tomu, aby byl okamžitým zrušením postihnut a rozváznán i pracovní poměr, k jehož rozvázání již byl učiněn některý z jiných rozvazovacích úkonů, jestliže pracovní poměr stále trvá¹ (tzn. běží-li stále výpovědní doba, či nenastal-li zatím termín skončení pracovního poměru dohodou).

Zaměstnavatel může výjimečně pracovní poměr okamžitě zrušit jen tehdy,

- a) byl-li zaměstnanec pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na dobu delší než 1 rok, nebo byl-li pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin spáchaný při plnění pracovních

úkolů nebo v přímé souvislosti s ním k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na dobu nejméně 6 měsíců,

- b) porušil-li zaměstnanec povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci zvlášť hrubým způsobem.²

Zákon přímo nedefinuje „zvlášť hrubé porušení povinností“, přičemž konkrétní vymezení toho, co zmíněným porušením může či nemusí být je přímo závislé na okolnostech dané věci. Je tedy nutné přihlídnout k osobě zaměstnance, jeho funkci, k jeho dosavadnímu postoji k plnění pracovních úkolů či k době a situaci, v níž k porušení došlo.³ Na zhodnocení intenzity daného porušení povinností vyplývající z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci může mít vzhledem k abstraktnosti příslušného ustanovení v zákoníku práce zaměstnavatel jiný názor než soud. Soud

přitom není nikterak vázán tím, jak zaměstnavatelem ve svém pracovním řádu (či jiném interním předpise) hodnotí intenzitu porušení povinností vyplývající z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci.⁴

Skutkový stav případu:

Zaměstnankyně na pozici pokladní v bance opakovaně porušovala svoje pracovní povinnosti – prováděla vklady a výběry ve prospěch nebo na vrub vlastního účtu, případně účtů, kde je zmocněnou osobou nebo účtů osob blízkých, a dále nahlížela na účty jiných zaměstnanců, a to bez souhlasu nadřízeného zaměstnance a v rozporu s vnitřními předpisy a etickým kodexem zaměstnavatele. Prováděla také hotovostní vklady na účty osob blízkých, v prostorách pokladního úseku měla „jiné hotovosti“, než které byly zaznamenány v příslušných evidencích, přičemž dle kamerových

záznamů tak přítom konala bez přítomnosti klientů zaměstnavatele. Zaměstnankyně svá konání nijak nepopírala.

Této zaměstnankyni byla udělena výpověď podle ustanovení § 52 písm. c) zákoníku práce pro nadbytečnost (19. 2. 2016), která byla v předstihu avizována s tím, že jí již nebude přidělována práce z důvodu překážek v práci na straně zaměstnavatele (od 13. 2. 2016). Těsně před skončením výpovědní lhůty jí zaměstnavatel doručil okamžité zrušení pracovního poměru (25. 4. 2016).

Zaměstnankyně podala žalobu, jejímž prostřednictvím napadla platnost okamžitého zrušení pracovního poměru.

Názor prvoinstančního soudu:

Soud I. stupně žalobě vyhověl rozsudkem ze dne 19. 6. 2018 č. j. 2 C 118/2016-507. Při hodnocení intenzity porušení pracovních povinností žalobkyně (tj. zaměstnankyně) soud přihlédl k tomu, že žalované (tj. zaměstnavateli) nevznikla jednáním žalobkyně žádná škoda. Žalobkyně taktéž mohla nabýt dojem, že tato pro žalovanou nepoškozující porušení jejich vnitřních předpisů jsou zaměstnavatelem tolerována, neboť (jak vyplynulo ze závěrů interního auditu) vnitřní předpisy obdobně porušoval i její nadřízený. Ohledně nahlížení na cizí účty klientů soud přihlédl k tomu, že žalobkyně nahlížela pouze na účty osob blízkých, případně jiných zaměstnanců, nikdy však na účty jiných klientů, přičemž tak zároveň nečinila s cílem získané informace využít pro sebe či je jinak zneužít. Soud tedy došel k závěru, že vytčené skutky jednotlivě ani v jejich vzájemném souhrnu nepředstavují porušení pracovních povinností zvlášť hrubým způsobem ve smyslu ustanovení § 55 odst. 1 písm. b) zákoníku práce. S přihlédnutím k tomu, že žalobkyně již fakticky nevykonávala žádnou práci pro překážky v práci na straně zaměstnavatele, proto nelze dovodit, že by po žalované nebylo možno spravedlivě požadovat, aby žalobkyni zaměstnávala až do uplynutí výpovědní doby.

Názor odvolacího soudu:

K odvolání žalované rozhodl odvolací soud rozsudkem ze dne 9. 10. 2018 č. j. 19 Co 1109/2018-542. Rozsudek soudu I. stupně změnil takovým způsobem, že žalobu zamítl. Odvolací soud se neztotožnil s názorem soudu I. stupně ohledně provádění vkladů a nahlížení na cizí účty. Jednání, které žalobkyně nijak nepopírala, bylo opakované

a dlouhodobé, soud jej považuje za porušení povinností při výkonu hlavní pracovní náplně. Nahlížení na účty kolegů a osob blízkých bez jejich přítomnosti soud shledává jako zásadní porušení pracovních povinností. Z důvodu, že „žalovaná je peněžním ústavem, disponuje s daty a finančními prostředky svých klientů, a předpokladem jejího úspěchu je to, že klienti budou mít důvěru v její služby“,⁵ žalobkyně opakovaným a dlouhodobým porušováním vnitřních předpisů žalované ztratila důvěru žalované jako zaměstnavatele. Dle názoru odvolacího soudu tedy nelze po žalované spravedlivě požadovat, aby žalobkyni nadále zaměstnávala až do uplynutí výpovědní doby. Opatření žalované v podobě okamžitého rozvázání pracovního poměru s žalobkyní má v rámci společnosti plnit i prevenční charakter ve vztahu k ostatním zaměstnancům, mj. jako doklad toho, že takto závažné porušení etického kodexu a vnitřních předpisů není tolerováno. Odvolací soud proto dospěl k závěru, že okamžité zrušení pracovního poměru je platné.

Dovolání k Nejvyššímu soudu:

Žalobkyně v dovolání namítala, že odvolací soud náležitě nezohlednil skutečnost, že dle judikatury Nejvyššího soudu platí, že v případě, kdy jednání zaměstnance dosáhne intenzity porušení pracovních povinností zvlášť hrubým způsobem, je možné rozvázat pracovní poměr okamžitým zrušením jen tehdy, pokud okolnosti případu odůvodňují závěr, že se zaměstnancem nelze rozvázat pracovní poměr výpovědí podle ustanovení § 52 písm. g) části věty před středníkem zákoníku práce, neboť po zaměstnavateli nelze spravedlivě požadovat, aby zaměstnance zaměstnával až do uplynutí výpovědní doby. Žalobkyně dále zdůraznila, že jí byla výpověď z pracovního poměru dána 19. 2. 2016, tedy ještě před okamžitým zrušením pracovního poměru. Žalobkyně se také neztotožnila s vyjádřením soudu ohledně intenzity porušení jejich pracovních povinností, neboť dotčenými osobami měla být její nezletilá dcera, manželka bratra a matka žalobkyně.

Nejvyšší soud se ztotožnil s argumentací odvolacího soudu a dovolání zamítl.

V odůvodnění pak uvedl zejména následující: „Jednání zaměstnance v bance, které svědčí o klienti svá data a finanční prostředky, musí mít pevně stanovený řád, jehož nedodržování může poškodit jak banku a její dobré jméno, tak její klienty. Činnost bank totiž obsahuje i významné rizikové prvky, které kladou na

jejich zaměstnance vysoké nároky z hlediska přístupu k plnění pracovních povinností. Přesné a svědomité plnění právních předpisů a pokynů vztahujících se k práci jimi vykonávané je odůvodněno kromě jiného i závažností následků, které s sebou přináší případné poruchy funkce bankovního systému. Porušení pracovní kázně je zde proto zpravidla okolností zásadnější a významnější povahy, než je tomu u subjektů jiného typu.“⁶ ●

Jan Klusák

LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.

LEGALITÉ
LAWYERS

Poznámky:

¹ BĚLINA, Miroslav, DRÁPAL, Ljubomír, BĚLINA, Tomáš, BOGNÁROVÁ, Věra, DOLEŽÍLEK, Jiří, NOVOTNÝ, Zdeněk, PICHRT, Jan, PUTNA, Mojmír, ROTHOVÁ, Eva, STÁDNÍK, Jaroslav, ŠTEFKO, Martin. Zákoník práce. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 360.

² § 55, zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

³ BĚLINA, Miroslav, DRÁPAL, Ljubomír, BĚLINA, Tomáš, BOGNÁROVÁ, Věra, DOLEŽÍLEK, Jiří, NOVOTNÝ, Zdeněk, PICHRT, Jan, PUTNA, Mojmír, ROTHOVÁ, Eva, STÁDNÍK, Jaroslav, ŠTEFKO, Martin. Zákoník práce. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 360.

⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 21 Cdo 1228/99, ze dne 19. 1. 2000.

⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 21 Cdo 497/2019, ze dne 31. 7. 2019.

⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 21 Cdo 497/2019, ze dne 31. 7. 2019.

Návrh zákona upravující podmínky pro vznik bankovní identity

Dne 4. prosince 2019 Poslanecká sněmovna ve třetím čtení téměř jednohlasně schválila poslanecký návrh zákona, kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoB“), a zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoAML“), v současnosti je návrh projednáván v Senátu. Zákon je navrhován především za účelem vytvoření podmínek pro vznik tzv. bankovní identity, jejíž podstata je vysvětlena níže. Tento článek se dále zabývá podstatnými změnami v ZoB a v ZoAML, ke kterým v souvislosti s přijetím návrhu zákona dojde.

V čem spočívá koncept bankovní identity?

Bankovní identita bude nástrojem, který poslouží k digitálnímu ověřování totožnosti klientů bank (fyzických osob a právnických osob, resp. jejich zástupců, kteří jsou fyzickou osobou) pomocí bezpečnostních metod, které umožňuje jejich elektronické bankovníctví. Tento nástroj rovněž nabídne občanům ČR a právnickým osobám, kteří používají internetové bankovníctví, možnost připojit se k službám e-Governmentu a on-line službám soukromého sektoru. Zatímco klienti bank a stát budou moci ověřovat digitální identitu bez poplatků, poskytovatelé různých digitálních služeb budou za identifikaci svých klientů hradit bankám a pobočkám zahraničních bank poplatek za ověření. Účast bank a poboček zahraničních bank na projektu nebude povinná, ale bude probíhat na bázi dobrovolnosti.

Kromě toho, že navrhovaná úprava umožňuje otevření trhu se službami v oblasti elektronické identifikace, dojde i ke změně fungování tzv. národního bodu pro identifikaci a autentizaci (dále jen „NIA“) ve vztahu k bankám a pobočkám zahraničních bank.

K tomu, aby projekt mohl úspěšně fungovat, upravuje návrh zákona také přístup bank a poboček zahraničních bank do základních registrů ČR. Přístup bude omezen tak, aby banky a pobočky zahraničních bank byly schopny efektivně zabránit legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a rovněž předcházet případům, kdy by bankovní identita mohla být zneužita.

Úskalí současné právní úpravy elektronické identifikace a důvody k úpravě ve vztahu k bankám

Elektronická identifikace je v současné době obecně upravena zákonem č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci (dále jen „ZoEI“) a nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (dále jen „Nařízení“). ZoEI stanovuje podmínky, za nichž je možné prokázat totožnost s využitím elektronické identifikace v případech, kdy je totožnost prokazována na základě požadavku právního předpisu nebo při výkonu působnosti. Prokazování totožnosti na základě dobrovolnosti v soukromoprávním styku není ZoEI upraveno a záleží tak vždy na vůli a dohodě stran.

Elektronická identifikace umožňuje fyzickým i právnickým osobám pohodlnější a jednodušší přístup ke službám veřejné správy a k regulovaným službám soukromého sektoru, přičemž přístup by měl být realizován při použití jak státních, tak i komerčních prostředků pro elektronickou identifikaci. Pouze za podmínky, že občané mají povědomí o prostředcích pro elektronickou identifikaci a umějí je využívat, může dojít k dalšímu rozvoji on-line služeb a také e-Governmentu.

Banky a pobočky zahraničních bank v současné době disponují soukromými identifikačními nástroji (bankovní autentizační prostředky umožňující přístup do internetového bankovníctví), které jsou snadno dostupné,

a především široce známé a masově využívané. Tyto nástroje nemohou za současné právní úpravy existovat jako komerční prostředky elektronické identifikace dle ZoEI, protože to neumožňují podmínky pro přístup do NIA.

ZoB obsahuje taxativní výčet činností, které banka a pobočka zahraniční banky v rámci své podnikatelské činnosti smí vykonávat, přičemž mezi ně nepatří poskytování elektronické identifikace. Subjekty, které mohou vydávat prostředky pro elektronickou identifikaci (dle ZoEI), se považují za tzv. kvalifikované správce kvalifikovaného systému elektronické identifikace. Kvalifikovaný správce, jehož povinností je získat akreditaci od Ministerstva vnitra ČR, musí svůj vlastní kvalifikovaný systém elektronické identifikace zdarma zpřístupnit možným příjemcům elektronické identifikace prostřednictvím NIA. Za současné situace by tak nastala situace, kdy by banky a pobočky zahraničních bank neměly kontrolu nad tím, kdo a v jakém rozsahu využívá jimi vydaný prostředek pro elektronickou identifikaci, což je vystavuje značným rizikům (např. odpovědnosti za nesprávně provedenou identifikaci). Banky a pobočky zahraničních bank rovněž nemají možnost přístupu do základních registrů ČR dle zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, které obsahují aktuální údaje o jejich klientech. Bez přístupu k těmto registrům nemohou banky a pobočky zahraničních bank efektivně plnit povinnosti dle ZoAML.

ZoAML v současné době předpokládá oprávnění banky a pobočky zahraniční banky (a jiných

PETERKA PARTNERS

THE CEE LAW FIRM

CEE

Střední a východní
Evropa

Od roku 2000

9 poboček

TerraLex, ILN,
Globaladvocaten

Jedna firma

100% plně vlastněné
pobočky

150 právníků
a poradců

2000+
klientů

200 světových lídrů

www.peterkapartners.com

Česká republika

Rusko Polsko

Slovensko

Rumunsko

Ukrajina

Bělorusko

Bulharsko

Maďarsko

tzv. povinných osob) provést identifikaci klienta bez jeho fyzické přítomnosti, je-li tato totožnost klienta ověřena s využitím služeb kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru. Tito poskytovatelé však uchovávají jen údaj o identifikaci klienta a mezi jejich služby nepatří potvrzování identity pro účely autentizace a autorizace, což zakládá výrazné omezení pro výše uvedené oprávnění. ZoAML nebyl při přijetí ZoEI novelizován a nestanovuje tak možnost identifikace klienta s využitím služeb kvalifikovaného správce kvalifikovaného systému elektronické identifikace ve smyslu ZoEI (viz níže). Absence úpravy elektronické identifikace v ZoAML tak vytváří právní nejistotu, protože ZoEI umožňuje využití elektronické identifikace pro účely prokázání totožnosti osoby, v případech, kdy prokázání požaduje právní předpis (tj. ZoAML). ZoAML však ověření totožnosti prostřednictvím kvalifikovaného správce podle ZoEI neumožňuje.

Nová právní úprava ZoB a ZoAML umožňující vznik bankovní identity

Návrhem zákona novelizované právní předpisy – ZoB a ZoAML – jsou vůči ZoEI speciální oborovou úpravou a dochází v nich k modifikaci obecných pravidel o elektronické identifikaci.

Vzhledem k výše nastíněnému problému, kdy bankám a pobočkám zahraničních bank chybí kompetence k poskytování elektronické identifikace, dojde v ZoB k doplnění tzv. identifikačních služeb do taxativního výčtu činností, které může banka a pobočka zahraniční banky v rámci své podnikatelské činnosti vykonávat. Termín identifikační služba zahrnuje tyto služby: 1) poskytování elektronické identifikace, autentizace; 2) poskytování služeb vytvářejících důvěru; a 3) poskytování služeb souvisejících s elektronickou identifikací, autentizací a se službami vytvářejícími důvěru.

V zájmu zpřístupnění identifikačních služeb více bank klientům, jednotnosti systémů a nástrojů identifikace má ZoB nově umožnit, aby banka a pobočka zahraniční banky mohla v oblasti elektronické identifikace spolupracovat s poskytovatelem identifikačních služeb, jímž se rozumí „osoba, která není bankou, je na základě jiného právního předpisu oprávněna poskytovat identifikační služby a ve které mají podíl pouze banky nebo pobočky zahraničních bank“.

ZoB rovněž stanoví způsob přístupu banky (pobočky banky nebo poskytovatele identifi-

kačních služeb) k údajům, které jsou vedeny v informačních systémech veřejné správy, kdy banky a pobočky zahraničních bank zřídí a budou spravovat informační systém (tzv. systém pro využívání údajů). Tento systém bude umožňovat dálkové a nepřetržité vyhodnocování záznamů o poskytnutí a využití údajů pro potřeby evidenční ochrany údajů dle zvláštního předpisu.¹ S ohledem na dosavadní praktické zkušenosti v zahraničí se navrhuje, aby byly zpřístupněny údaje identifikované jako podporující efektivní plnění povinností v oblasti identifikace a kontroly klienta podle ZoAML, a také údaje zabráňující neoprávněným dispozicím s prostředky klientů (např. údaj o datu smrti). Je upraven konkrétní rozsah údajů v rámci jednotlivých základních registrů ČR, ke kterým bude bankám a pobočkám zahraničních bank umožněn přístup za předpokladu naplnění kritéria nezbytnosti, aby mohl být daný údaj použit v dané věci.

ZoAML bude doplněn o čtyři postupy umožňující identifikaci klienta povinnou osobou (bankou) bez jeho fyzické přítomnosti. Prvním postupem je identifikace v rámci NIA pomocí prostředku pro elektronickou identifikaci splňující podmínky stanovené prováděcím nařízením Komise (EU) 2015/1502 ze dne 8. září 2015, kterým se stanoví minimální technické specifikace a postupy pro úroveň záruky prostředků pro elektronickou identifikaci (dále jen „Prováděcí nařízení“) a Nařízením, a který je vydáván a používán v rámci kvalifikovaného systému elektronické identifikace podle ZoEI – např. elektronické občanské průkazy (viz § 11a odst. 1 písm. a) ZoAML).

Dalším postupem je identifikace v rámci NIA pomocí prostředku pro elektronickou identifikaci, který splňuje podmínky Prováděcího nařízení a Nařízení a byl platně oznámen Evropské komisi postupem podle Nařízení – např. notifikované zahraniční prostředky pro elektronickou identifikaci (obdobně jako české elektronické občanské průkazy).

Klienta lze dle novely ZoAML identifikovat i pomocí prostředku pro elektronickou identifikaci, který podle potvrzení pověřené osoby podle ZoEI splňuje technické specifikace, normy a postupy podle Prováděcího nařízení a Nařízení a který byl vydán bankou nebo pobočkou zahraniční banky (dále jen „Uznaný prostředek“). Tento méně přísný způsob identifikace bez fyzické přítomnosti je dovolen pouze bankám a pobočkám zahraničních bank, u nichž je možné předpokládat vysokou důvěryhodnost nastavených proce-

sů. Úprava rovněž zabráňuje nežádoucímu řetězení prostředků pro elektronickou identifikaci, když stanovuje nezbytné podmínky pro jejich vydávání (omezení možnosti použití Uznaných prostředků jen na případy, kdy je na začátku řetězu vždy fyzická identifikace nebo identifikace podle § 11a odst. 1 písm. a) – viz výše). Úpravu doplňuje rovněž podmínka ověření identifikačních údajů klienta v informačních systémech veřejné správy před vydáním Uznaného prostředku.

Poslední postup sloužící k identifikaci klienta je prostřednictvím Uznaného prostředku, který byl vydán poskytovatelem identifikačních služeb podle ZoB, přičemž i zde platí výše popsané podmínky pro vydávání Uznaného prostředku bankou nebo pobočkou zahraniční banky.

Návrh zákona novelizující ZoB a ZoAML má dle schváleného pozměňovacího návrhu nabýt účinnosti 1. ledna 2021. Jelikož v současnosti využívá internetové bankovníctví v České republice přes 5,5 milionu občanů, lze očekávat, že po nabytí účinnosti návrhu zákona, který rozšiřuje úpravu elektronické identifikace do bankovní sféry, dojde k nárůstu využití prostředků elektronické identifikace (bankovní identity) a ke zjednodušení komunikace mezi občany ČR, korporacemi a úřady. ●

Matěj Novák, advokátní koncipient
Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

Weinhold Legal

Poznámky:

¹ Např. zákon č. 153/2004 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů, nebo zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

A hand in a dark suit sleeve with a striped shirt cuff points its index finger towards the center of a large, circular, black-and-white maze painted on a light-colored wall. The maze is complex, with many paths and dead ends. The hand is positioned on the right side of the frame, pointing towards the center of the maze.

Vždy najdeme řešení

a d v o k á t n í k a n c e l á ř

Pokorný /
Wagner /
& partneři

s í l a a r g u m e n t ů

Odpovědnost státu za škodu

Při posuzování odpovědnosti státu za nemajetkovou újmu způsobenou nepřiměřenou délkou řízení, je v případě řízení, jehož předmětem byl nárok, který bylo třeba předběžně uplatnit podle § 14 a 15 zákona č. 358/1992 Sb., nutno do celkové délky řízení započítat i dobu tohoto předběžného projednání, maximálně však dobu 6 měsíců (§ 15 odst. 2 zákona č. 358/1992 Sb.).

Výjimečné okolnosti případu

Výjimečnost okolností případu (§ 86 odst. 1 trestního zákoníku) může spočívat i v kumulaci výkonů trestů odnětí svobody, která je v celkové výměře nepřiměřená závažnosti spáchané trestné činnosti nebo osobě pachatele. Namítal-li stěžovatel, že se na něj má vztahovat výjimečný

postup předvídaný § 86 odst. 1 trestního zákoníku, a pro tyto své návrhy uváděl konkrétní důvody, pak je z hlediska práva na spravedlivý proces zaručeného v čl. 36 Listiny nepřijatelné, aby obecné soudy pouze obecně odkázaly na nenaplnění podmínek pro výjimečný postup podle § 86 odst. 1 trestního zákoníku a nezabývaly se konkrétní argumentací stěžovatele.

Odpovědnost státu za škodu a promlčení

Byť důvodem promlčení trestní odpovědnosti a následného zastavení trestního stíhání primárně není poskytnutí zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou obviněnému nepřiměřenou délkou jeho trestního stíhání, neznamená to, že právě s ohledem na důsledky takového rozhodnutí, tj. nemožnost uložit trest, nemůže rozhodnutí o zastave-

ní trestního stíhání formu zadostiučinění představovat, a to zejména ve spojení s konstatováním porušení práva, které je základní a plnohodnotnou formou zadostiučinění. Konstatování porušení práva ve spojení se zastavením trestního stíhání z důvodu jeho promlčení tak zásadně představuje pro poškozeného způsobitelné, účinné a dostatečné zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou délkou trestního stíhání, ještě jinou formu zadostiučinění lze vedle toho poškozenému přiznat, pokud se odškodnění, kterého se mu takto dostalo, s ohledem na konkrétní okolnosti případu nejeví jako dostačující.

Prodej movitých věcí a nemovitostí a spoluvlastník povinného

Zvláštnosti prodeje spoluvlastnického podílu jsou v ustanovení § 338 o. s. ř. vymezeny zcela

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců)
se slevou 15 % při použití slevového kódu SC0Mjd1 v našem eshopu
a žádný judikát Vám již neuteče.

www.epravo.cz/eshop

jasně a určitě, takže nedávají prostor k jakémukoli extenzivnímu výkladu. Zvýhodnění pozice spoluvlastníka povinného v dražbě je nepochybně logické a žádoucí (povětšinou je to právě spoluvlastník, kdo má více než jiní zájem na nabytí dražené věci). Je však pak již na něm, aby své právo též uplatnil včas a zákonem aprobovaným způsobem. Spoluvlastník povinného může své výsadní postavení uplatnit právě účastí v dražbě, učiní-li stejné nejvyšší podání jako jiný dražitel. Nevyužitím této výhody, resp. neúčastí na oznámeném dražebním roku, tuto možnost definitivně ztrácí.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Obhájce a dovolání

Obviněný, který nemá obhájce, chce-li podat dovolání (§ 265d odst. 2 tr. ř.), musí si jej sám včas zajistit a v případě, že nemá dostatek prostředků, požádat soud o přiznání nároku na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu. Takový postup je odůvodněný zejména v případech uplynutí části dovolací lhůty, neboť i když je soud povinen obhájce neprodleně ustanovit, nelze pominout určitý časový prostor nutný pro posouzení podkladů pro rozhodnutí podle § 33 odst. 2 tr. ř. Pokud obviněný takto nepostupuje, vystavuje se riziku, že obhájce nepodá dovolání včas. Je-li v takovém případě dovolání podáno opožděně, nelze tento důsledek přičítat na vrub státní moci, jestliže soud postupoval v souladu s § 33 odst. 4 tr. ř.

Odpovědnost státu za škodu

S ohledem na to, že kritéria obsažená v čl. 6 odst. 1 Úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod mají kumulativní povahu, je třeba dospět k závěru, že nejen daňové, ale ani navazující soudní řízení před správními soudy nespádají pod rozsah tohoto ustanovení Úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod. Nicméně skutečnost, že soudní řízení správní nespádá do věcné působnosti čl. 6 odst. 1 Úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod, bez dalšího neznamená, že by jeho účastníci neměli právo na projednání věci v přiměřené době. Toto právo sice neplyne ani z čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, který zakládá oproti čl. 6 odst. 1 Úmluvy na ochranu

lidských práv a základních svobod toliko na projednání věci bez průtahů, nikoli v přiměřené době, ale plyne z § 6 odst. 1 o. s. ř., který je podle § 64 s. ř. s. použitelný i pro poměry správního soudnictví a který ukládá soudu povinnost postupovat tak, aby ochrana práv byla rychlá.

Smluvní pokuta

Právní teorie dlouhodobě zastává názor, že „je-li z praktických důvodů k projevu či k plnění určena, popř. je-li obvyklá denní doba (např. pracovní doba pro podání reklamace, pro podání žaloby u soudu), je třeba takový projev učinit či plnění poskytnout včas v této určité denní době posledního dne (nikoliv tedy až do 24.00 hod. posledního dne)“. Toto pravidlo převzal i zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který v ustanovení § 602 upravuje, že má-li se právo vykonat nebo povinnost splnit v určitý den nebo do určitého dne, vyžaduje se, aby se tak stalo v obvyklou denní dobu, ledaže něco jiného plyne ze zvyklostí, ze zavedené praxe stran, popřípadě ze zvláštních okolností případu.

Ochrana zvířat proti týrání

Předvánoční pouliční prodej kaprů je nepochybně vždy spojen s určitou mírou stresu ryb. Pro prodejce však musí být předem zřejmé, jaká intenzita stresu ryb již představuje týrání zvířat ve smyslu § 4 odst. 1 písm. j) zákona na ochranu zvířat proti týrání. Obzvlášť v takovýchto těžko předvídatelných situacích musí být ze závazného stanoviska veterinární inspekce zřejmé, z čeho zákonem požadovanou míru stresu vyvozují.

Porušení rozpočtové kázně

Je nesprávný právní názor, podle kterého je v případě jiného než méně závažného porušení rozpočtové kázně v rozsahu oddělitelné části dotačních peněz třeba odvést celou zasaženou část dotačních peněz bez přihlédnutí k individuálním okolnostem porušení rozpočtové kázně (zásada proporcionality).

Nahlížení do spisu

Ustanovení § 168 odst. 2 stavebního zákona je aplikovatelné během celého řízení podle stavebního zákona i po jeho skončení.

Evidence uchazečů o zaměstnání

Vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání má pro uchazeče tvrdé právní důsledky, a to

nejen v oblasti realizace jeho ústavního práva na práci tím, že je mu odeprána pomoc při zajištění zaměstnání a eventuálně i hmotné zabezpečení v podobě podpory v nezaměstnanosti, ale i v oblasti účasti na důchodovém a v oblasti úhrady zdravotního pojištění. Takováto sankce, navíc ve vyšší sazbě, by tedy měla být uplatňována přiměřeně, vždy s ohledem na povahu a intenzitu porušení povinnosti tak, aby ve výsledku nedocházelo k vydávání zjevně nespravedlivých a ve svých důsledcích absurdních rozhodnutí.

Daň z převodu nemovitosti

Podstatou daně z převodu nemovitostí je zdanění hodnoty převáděné nemovitosti a převodcem dosaženého finančního výnosu z prodeje nemovitosti. Za součást finančního výnosu převodce však nelze považovat DPH, které je součástí kupní ceny převáděné nemovitosti. V rámci transakce podléhající DPH plátce daně tuto daň vybírá jako součást kupní ceny a následně ji za podmínek stanovených v zákoně o dani z přidané hodnoty, odvádí do státního rozpočtu. Hodnota DPH, kterou plátce přijímá jako součást kupní ceny, tak není součástí jeho finančního výnosu. Zahrnutí DPH do základu daně z nabytí nemovitých věcí by proto neodpovídalo účelu daně z nabytí nemovitých věcí.

Předpokládané doměření daně

Ani samotná výše předpokládané doměření daně nemůže bez dalšího založit důvodnou obavu budoucí nedobytnosti daně či značných obtíží s jejím vybráním. Skutečnost, že stěžovatel je součástí podvodného řetězce (byla-li by nakonec prokázána) – tedy byla-li by zde naplněna podmínka, že daň bude skutečně stanovena, nemá žádnou souvislost s tím, zda je či není stěžovatel schopen daň zaplatit. To je třeba posuzovat na základě půdorysu zcela jiných skutečností (než těch, které je třeba brát v potaz při zkoumání první podmínky, tj. předpokladu stanovení daně) zohledňujících jak dosavadní daňovou kázeň stěžovatele, tak jeho majetkovou strukturu, solventnost, dosavadní výsledky hospodaření (ziskovost či ztrátovost), jeho postavení na trhu, ekonomický vývoj, atd. Argumentace výší očekávané daně se vůbec nevztahuje k riziku zmenšení majetku jeho skrytím či účelovým převedením na jiné osoby, a proto nemůže být úspěšná.

Odkladný účinek

Přiznání odkladného účinku rozhodnutím soudu představuje výjimku z pravidla a je

vyhrazeno ojedinělým případům. Zákon přitom nestanoví, ke kterému okamžiku dochází k pozastavení účinků napadeného rozhodnutí a jaký vliv má takováto (dočasná) sistace na běh doby prodlení s plněním, jehož základ vyplýval z rozhodnutí napadeného žalobou s přiznaným odkladným účinkem. Při posuzování nástupu účinků institutu odkladného účinku je nutné zvažovat všechny aspekty dané věci a zkoumat, jaké důsledky přiznání odkladného účinku má pro jednotlivé subjekty řízení.

Fotovoltaická elektrárna na střeše budovy a daňové odpisy

Ačkoliv z obecné judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se daňových odpisů vyplývá, že je třeba vycházet z původní funkce a účelu, za jakým byla „nosná“ budova zkolaudována, pro účely daňových odpisů FVE nelze s ohledem na § 30b zákona o daních z příjmů vycházet pouze a výhradně z původně vydaného kolaudačního rozhodnutí.

Zastavení exekuce z „jiného důvodu“

„Jiným důvodem“ pro zastavení exekuce může být: 1) existence okolností, pro které další provádění výkonu je způsobitelné založit kolizi s procesními zásadami (být mohou mít podklad v právu hmotném), na nichž je výkon rozhodnutí vybudován, 2) výkon rozhodnutí se přiči účelu, který se jím sleduje, totiž zajistit (efektivní) splnění povinnosti vyplývající z vykonávaného titulu, 3) výkon rozhodnutí by vedl ke zjevné nespravedlnosti, 4) výkon rozhodnutí by byl v rozporu s principy právního státu.

Nepřezkoumatelnost

Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno. Není přípustné institut nepřezkou-

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

matelnosti libovolně rozšiřovat a vztáhnout jej i na případy, kdy se správní orgán, resp. soud podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se (toliko) dílčího nedostatku odůvodnění. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů tak má místo zejména tehdy, opomene-li správní orgán či soud na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat. Přehlédnout pak nelze ani fakt, že správní orgány a soudy nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí.

Doba zaměstnání

Z § 3 odst. 1 nařízení vlády č. 117/1988 Sb. je možno dovodit dvě podmínky, které bylo nutné splnit, aby mohla být doba učení žáka středního odborného učiliště připravovaného pro zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie započítána jako doba zaměstnání této pracovní kategorie, a to zaprvé, pravidelnost praktického vyučování, a dále jeho provádění na pracovištích nebo v provozech, kde se vykonávají zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie.

Nezákonnost rozhodnutí

Samotná skutečnost, že orgán veřejné moci se v řízení dopustil průtahů, nemůže přivodit

nezákonnost rozhodnutí, které bylo v takovém řízení vydáno; to platí jak pro řízení správní, tak pro řízení soudní. Za průtahy v řízení může být účastník nanejvýš odškodněn podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

Dlužné clo

Odpadnutí penále neznamená, že správce daně (správce cla) nemůže vyměřit osobě, která včas neuhradila dlužné clo, úrok z prodlení. Ten však není trestem v paušální výši, nýbrž ekonomickou náhradou, jejíž výše se mění v čase a jejímž účelem není potrestat dlužníka, ale kompenzovat státu aktuální cenu peněz, které by jinak (při včasné platbě) měl k dispozici.

Dodávka elektřiny

Dodávku elektřiny lze provést dříve, než dojde k instalaci elektroměru.

Daň z přidané hodnoty

Nesplnění formálního požadavku propuštění zboží určeného k vývozu do celního režimu vývozu nemůže vést k tomu, že vývozce ztratí nárok na osvobození od daně při vývozu, pokud bylo prokázáno, že předmětné zboží skutečně opustilo území Unie.

Včasnost doručení elektronického podání

Včasnost doručení elektronického podání nelze vždy paušálně odvíjet od okamžiku, kdy podání došlo do elektronické podatelny soudu. Účastník řízení nemůže být procesně odpovědný za prodlevu při doručování elektronického podání, způsobenou technickou závadou na straně státu. Není významné, zda technická závada vznikla na straně samotného soudu či ve státě provozovaném systé-

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

**Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců)
se slevou 15 % při použití slevového kódu **SC0Mjd1** v našem eshopu**

a žádný judikát Vám již neuteče.

www.epravo.cz/eshop

RANDA HAVEL ■ LEGAL

TACTICS PRECISION VICTORY.

act legal offices

Amsterdam ■ Bratislava ■ Brussels ■ Budapest ■ Frankfurt
Madrid ■ Paris ■ Prague ■ Vienna ■ Warsaw

www.randalegal.com ■ www.actlegal.com

mu, neboť v obou případech účastník řízení nemohl technické závadě jakkoliv předejít.

Předběžná otázka

Není-li v odborné literatuře ani judikatuře pochybností o tom, že ve vztahu k rozhodnutím soudů České republiky, proti nimž je přípustné dovolání (kasační stížnost) je soudem, „jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky“ buď Nejvyšší soud nebo, v případě správního soudnictví, Nejvyšší správní soud, pak i s ohledem na jednoznačné znění čl. 267 alinea 3 SFEU je vyloučeno, aby tímto soudem byl současně i Ústavní soud. Právo Společenství zřetelně vychází z předpokladu, že v tom kterém konkrétním řízení bude povinnost k předložení předběžné otázky zatěžovat způsobem vymezeným vnitrostátní právní úpravou vždy jen jediný soudní orgán.

Škoda na vnesených věcech

Je-li v jednom ubytovacím prostoru (pokoji, apartmá) ubytováno více osob, je základem pro výpočet limitu náhrady škody na věcech každé z těchto osob cena za tento ubytovací prostor a den dělená počtem v něm ubytovaných osob, nelze-li dovést jiný způsob určení ceny pro poškozeného (např. při odlišné ceně pro děti apod.). Limit se musí odvíjet od ceny odpovídající ceně za ubytování pro osobu poškozeného, nikoli ceně za celý pokoj či apartmán, jsou-li v něm ubytované další osoby.

Nájem bytu

I při prodlení s placením nájemného za nájem bytu se uplatní obecná úprava důsledků prodlení obsažená v o. z. pro závazkové vztahy, nicméně s přihlédnutím k relativně kogentní úpravě nájmu bytu. Obecně platí, že úrok z prodlení má působit na dlužníka, aby dluh uhradil včas, a zároveň má věřiteli nahradit újmu, která mu vznikla opožděným plněním, aniž by ji musel vyčíslit a prokazovat. Jde-li o motivač-

ní funkci úroků z prodlení, nepochybně platí, že v případě nájmu bytu je nájemce k včasnému placení nájemného rovněž významně motivován i možnou ztrátou bydlení, neboť včasné a řádné neplacení nájemného je jedním z taxativně vymezených důvodů, pro které může pronajímatel nájem vypovědět [§ 2288 odst. 1 písm. a), § 2291 o. z.]. Podle § 2239 o. z. nelze utvrdit žádnou povinnost nájemce sjednáním smluvní pokuty. Smluvní pokutu si tedy nelze sjednat ani pro případ prodlení s placením nájemného. A protože smluvní úrok z prodlení a smluvní pokuta jsou instituty velmi blízké, funkčně téměř totožné, nelze si sjednat pro případ prodlení s placením nájemného nejen smluvní pokutu, ale ani smluvní úrok z prodlení, neboť by tím byl obcházen výslovný zákaz upravený v § 2239 o. z.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Nepříslušný soud

Spor ze smlouvy uzavřené mezi členem představenstva akciové společnosti a touto akciovou společností, jejímž předmětem je úprava vzájemného vztahu při plnění činností spadajících do působnosti představenstva, je sporem mezi obchodní společností a členem jejího statutárního orgánu týkajícím se výkonu funkce statutárního orgánu, k jehož projednání a rozhodnutí jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy [§ 9 odst. 2 písm. f) o. s. ř.]. To platí bez ohledu na to, zda žalobu podává sama akciová společnost či její insolvenční správce.

Prodej vína

Je třeba od sebe odlišovat zájem na ochraně zdraví, který se projevuje i v regulaci prodeje

vína a v možnosti státu zabránit v jeho prodeji a distribuci, od správního trestání těch, kteří víno dováží a dále s ním obchodují. Ne vždy proto musí okolnost, že budou zjištěny závady v obchodovaném víně vést též k nutnosti potrestat též dotčené subjekty (správní trestání jako ultima ratio).

Podjatost insolvenčního správce

Případná podjatost insolvenčního správce není důvodem pro stavění či prodloužení prekluzivní lhůty k podání odpůřčí žaloby stanovené v ustanovení § 239 odst. 3 insolvenčního zákona.

Seznam akcionářů

Má-li společnost povinnost vést seznam akcionářů, je povinna vydat akcionáři na jeho žádost opis seznamu akcionářů v souladu s § 266 odst. 1 větou první z. o. k. Není-li tento seznam úplný, protože dosud všichni akcionáři nesplnili svoji povinnost dle § 3 odst. 1 zákona č. 134/2013 Sb., vydá společnost opis seznamu v rozsahu, v němž jsou jí údaje zapisované do seznamu akcionářů známe (v němž jí byly sděleny v souladu s posledně označeným ustanovením).

Společenství vlastníků jednotek

Větrání do společných prostor domu se vymyká běžnému způsobu větrání, jehož podstatou je výměna vzduchu okny směřující do venkovního prostředí.

Zastavení exekuce

Je-li exekucním titulem notářský zápis se svolením k vykonatelnosti a domáhá-li se povinný zastavení exekuce podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. z důvodu, že oprávněný nemá na vymáhané (vymožené) plnění podle hmotného práva nárok, rozhodne soud o tomto návrhu povinného i poté, co pohledávka s příslušenstvím a náklady exeku-

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

**Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců)
se slevou 15 % při použití slevového kódu **SC0Mjd1** v našem eshopu**

a žádný judikát Vám již neuteče.

www.epravo.cz/eshop

ce byly vymożeny. Pouze na základě výroku o zastavení exekuce a o nákladech exekuce lze uzavřít, že plnění, které bylo na povinném vymożeno, oprávněnému a ani exekutorovi (jde-li o odměnu a náklady exekutora) nenáleží, protože ještě před vymožením tohoto plnění zde od samého počátku byl důvod pro zastavení (a neprovedení) exekuce. Soud má právo zvážit, zda s ohledem na konkrétní okolnosti případu (zejména vzhledem k míře případného neoprávněného zásahu do majetkových práv povinného – spotřebitele následkem realizace nezpůsobilého exekučního titulu, s přihlédnutím k časovému odstupu od vymožení plnění z exekučního titulu do podání návrhu na zastavení exekuce, jakož i k důvodům, proč povinný nepodal návrh na zastavení exekuce do doby vymožení plnění, i vzhledem k míře poškození majetkových zájmů oprávněného a soudního exekutora, k nimž dojde následkem zastavení exekuce po vymožení plnění z exekučního titulu nepřiměřeným krokem. Taková úvaha bude v souladu s principem, že k zastavení exekuce již dříve ukončené vymožením má dojít nikoliv vždy, ale jde o prostředek „ultima ratio“.

Závazkové vztahy mezi podnikateli

Z § 489 obč. zák. ve spojení s § 261 odst. 1 obč. zák. lze dovodit, že závazkovým vztahem mezi podnikateli ve smyslu § 261 odst. 1 obč. zák. jsou nejen vztahy ze smluv, ale i ze způsobené škody či z bezdůvodného obohacení, pokud splňují předpoklad, že již při jejich vzniku je zřejmé, že se týkají jejich podnikatelské činnosti.

Odporovatelnost

Obecně platí, že pokud dlužník jako právnická osoba podnikající ve stavebnictví hradí své závazky z právních vztahů založených v rámci předmětu činnosti jen některým věřitelům proto, že jde o významné subdodavatele velkých staveb, jejichž dokončením má dlužník získat od investorů značné finanční prostředky a současně tito věřitelé podmiňují další pokračování prací na nedokončených stavbách právě úhradou svých pohledávek, lze uvažovat o sporných právních úkonech jako o úkonech učiněných za podmínek obvyklých v obchodním styku ve smyslu § 241 odst. 5 písm. b/ insolvenčního zákona.

Bezdůvodné obohacení

Nejsou-li splněny podmínky uplatnitelnosti nároku na vydání bezdůvodného obo-

hacení vůči třetímu subjektu vypočtené v § 2995 o. z., je k vrácení prospěchu získaného plněním dle vadné, popřípadě zrušené smlouvy v zásadě povinen smluvní protějšek plnítele.

Náhrada škody

Pro uplatnění nároku na náhradu škody podle ustanovení § 2924 o. z. není rozhodující, zda mezi poškozeným a tím, kdo mu škodu způsobil, byl závazkový právní vztah, rozhodující je, zda provoz způsobil škodu.

Dokazování

Pro spolehlivé zhodnocení adekvátnosti právního posouzení je rozhodující skutek slovně popsáný v tzv. skutkové větě výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně, případně vyjádřený v odůvodnění jeho rozhodnutí a odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu. Neobsahuje-li skutková věta výroku o vině úplný popis skutečností rozhodných pro naplnění všech znaků skutkové podstaty, je takové rozhodnutí vadné a pro tyto nedostatky nemůže obstát.

Znalecký posudek

Při provádění znaleckého posudku předloženého stranou se postupuje stejně, jako by se jednalo o znalecký posudek vyžádaný orgánem činným v trestním řízení, jak vyplývá z první věty § 110a tr. řádu. To v zásadě platí i pro odstranění vad posudku předloženého stranou, tedy uplatní se § 109 tr. řádu, ovšem v plném rozsahu pouze jeho první věta (potřeba vyžádat od znalce vysvětlení). Přibrání znalce jiného je možné jen tehdy, jsou-li pro to splněny podmínky § 105 odst. 1 tr. řádu a zároveň nejde o důkaz nadbytečný (případně nejsou dány jiné Ústavním soudem aprobované důvody pro neprovedení takového důkazního prostředku). Není možné, aby strana trestního řízení tak mohla donutit orgán činný v trestním řízení přibrat znalce jen proto, že jí předložený znalecký posudek je vadný.

Smlouva o dodání zboží, smlouva o poskytnutí služby

V případě tisku knih představuje dodání textu knihy v datovém souboru spíše individualizaci a přesnou specifikaci zboží než dodání podstatné části materiálů nutných pro jejich výrobu a zhotovení, ve smyslu čl. 7 odst. 1 nařízení Brusel I bis se tak jedná o smlouvu o dodání zboží, nikoli poskytnutí služby.

Poškození věřitele

Pro naplnění skutkové podstaty přečinu poškození věřitele podle § 222 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku je nezbytné postavit na jisto, co bylo právním důvodem vzniku závazkového právního vztahu mezi obviněným a poškozeným, tedy zda tento právní důvod vyplývá z konkrétního právního úkonu (např. ze smlouvy, včetně tzv. nepojmenované smlouvy, kterou bylo možno uzavřít podle § 51 obč. zák.), či z jiných skutečností, pokud mohou mít právní význam pro vznik dluhu u obviněného. Má-li být právním úkonem předstíraným – učiněným naoko (tzv. simulovaným právním úkonem) – zastřen jiný právní úkon (tzv. disimulovaný právní úkon), je simulovaný právní úkon pro nedostatek potřebné vůle subjektů neplatný. Zásadně proto platí tento jiný, tj. zastřený právní úkon. Podmínkou však je, že zastřený právní úkon odpovídá vůli subjektů, a dále, že jsou u něj splněny i všechny ostatní náležitosti požadované zákonem pro jeho platnost. Z dikce ustanovení § 41a odst. 2 obč. zák. je pak nepochybné, že musí být dána totožnost účastníků předstíraného a zastřeného právního úkonu. Závěry o možném zastření právního důvodu vzniku závazkového vztahu ovšem přicházejí v úvahu jen za předpokladu, kdyby skutečně vznikl závazkový právní vztah (ať už z jakéhokoliv právního důvodu) mezi obviněným a poškozeným.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Povinnost správce konkursní podstaty

Povinností správce konkursní podstaty postupovat při výkonu funkce s odbornou péčí (§ 8 odst. 2 ZKV) se rozumí i jeho povinnost konkursní podstatu řádně udržovat a spravovat. Správou konkursní podstaty se přitom rozumí zejména činnost (včetně právních úkonů a opatření z ní vyplývajících), která směřuje k tomu, aby nedocházelo ke znehodnocení konkursní podstaty, zejména aby nedošlo k odstranění, zničení, poškození nebo odcizení majetku, který do ní patří, aby majetek patřící do konkursní podstaty byl využíván v souladu se svým určením, jestliže tomu nebrání jiné okolnosti a aby se konkursní podstata rozmnožila, lze-li takovou čin-

nost rozumně očekávat se zřetelem k jejímu stavu a k obvyklým obchodním příležitostem. Při udržování a správě konkursní podstaty vznikají správci konkursní podstaty po prohlášení konkursu náklady s tím spojené, jež jsou v režimu § 31 odst. 2 písm. b/ ZKV obsaženy v taxativním výčtu pohledávek za konkursní podstatou. Zákon počítá s tím, že (jsou-li v konkursní podstatě odpovídající prostředky), takto vzniklé pohledávky mohou být (budou) uspokojovány kdykoli v průběhu konkursního řízení (§ 32 odst. 1 ZKV). Zvláštnost úpravy obsažené v § 28 odst. 2 ZKV spočívá jen v tom, že má-li výtěžek zpeněžení majetku spravovaného a udržovaného správcem konkursní podstaty sloužit (být použit) k uspokojení odděleného věřitele, odečítají se příslušné (vynaložené) náklady spojené s udržováním a správou tohoto majetku od tzv. hrubého výtěžku zpeněžení (spolu s náklady spojenými s prodejem majetku).

Týrání svěřené osoby

Při posouzení, nakolik sankcionování v rámci jiného právního odvětví má povahu trestní sankce, jež je ukládána za týž trestný čin, za nějž je obviněný postihován prostředky trestního práva, se uplatní tzv. Engel kritéria (viz rozsudek ESLP ze dne Engel a další proti Nizozemí ze dne 8. 6. 1976, stížnosti č. 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72 a 5370/72), podle nichž určující je 1. právní kvalifikace jednání v daném státu, 2. povaha protiprávního jednání (posuzovaná z hlediska chráněného zájmu, z hlediska adresáta normy a z hlediska účelu sankce) a 3. intenzita jemu ukládané sankce (druhá dvě kritéria se uplatní jen v případě, že národní právo jednou chce dané jednání postihovat jako trestný čin a podruhé jako jiný delikt). Jednání naplňující znak týrání, které pachatel směřuje vůči různým osobám jako hmotným předmětům útoku žijícím s ním ve společném obydlí ve smyslu § 199 tr. zákoníku, z nichž jen některé jsou současně svěřenou osobou

ve smyslu § 198 tr. zákoníku, a to jak přímo (např. uzavřením v jediné místnosti, nebo naopak nevpustěním do bytu, výhrůzkami a nadávkami), tak i nepřímo (např. napadání jedné osoby je současně příkořím činěným druhé), je jediným skutkem.

Mezinárodní příslušnost soudu

Ustanovení nařízení Brusel I bis musí být sice vykládána ve světle systému zavedeného tímto nařízením a cílů, jimiž je veden, avšak je třeba zohlednit cíl soudržnosti při používání zejména nařízení Řím I. Podle čl. 12 písm. c) nařízení Řím I právem rozhodným pro smlouvu se podle tohoto nařízení řídí mj. důsledky úplného nebo částečného porušení těchto závazků včetně stanovení škody, jsou-li stanoveny právem, a to v rámci pravomocí přiznaných soudu příslušným procesním právem. I nároky z porušení smlouvy, ať již jde o náhradu škody vzniklé v souvislosti se smlouvou nebo o povinnost hradit úroky z prodlení vzniklé z důvodu opožděné poskytnutého plnění, které má základ ve smlouvě, je třeba kvalifikovat jako nároky ve věcech týkající se smlouvy ve smyslu nařízení Brusel I bis.

Odpovědnost státu za škodu

Pro založení odpovědnosti státu za újmu způsobenou výkonem státní moci (§ 1 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., dále jen OdpŠk) je zapotřebí kumulativní splnění tří podmínek, a to 1) existence nezákonného rozhodnutí [§ 5 písm. a) a § 8 odst. 1 a 2 OdpŠk], případně nesprávného úředního postupu [§ 5 písm. b) a § 13 odst. 1 OdpŠk], 2) vznik újmy, a to majetkové (škody) nebo nemajetkové a 3) existence příčinné souvislosti mezi nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem na straně jedné a újmou na straně druhé.

Případné pokračování řízení, v němž došlo k vydání nezákonného rozhodnutí, může

být významné z hlediska posouzení příčinné souvislosti mezi nezákonným rozhodnutím a tvrzenou újmou, a to zásadně s přihlédnutím k tomu, jak je poškozeným újma a příčinná souvislost konstruována.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Rozsudek pro uznání

Soud nevydává rozsudek pro uznání, jestliže by žalobě nebylo možné vyhovět, kdyby byla prokázána všechna žalobní tvrzení (základem pro vydání rozsudku pro uznání mohou být jen taková žalobní tvrzení, která vedou k závěru, že podle nich lze výrokem rozsudku přiznat právě to plnění, kterého se žalobce v žalobě domáhá).

Soudní poplatky

Na základě výzvy soudu k dodatečné úhradě poplatku za řízení splatného podáním žaloby dle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, která neobsahuje poučení, že soud řízení zastaví, jestliže poplatek nebude ve stanovené lhůtě zaplacen (§ 9 odst. 3 zákona o soudních poplatcích), nelze zastavit řízení; k úhradě soudního poplatku uskutečněné po marném uplynutí lhůty stanovené takovou výzvou, avšak ještě předtím, než se poplatník dostane řádného poučení o následcích zmeškání lhůty, je soud povinen přihlédnout.

Řízení o stížnosti pro porušení zákona

Ze zásady obžalovací (§ 2 odst. 8 tr. ř.) a zásady legality (§ 2 odst. 3 tr. ř.) vyplývá, že rozhodnutí o odložení věci ve stadiu přípravného řízení před zahájením trestního stíhání je ve výlučné kompetenci policejních orgánů

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců)

se slevou 15 % při použití slevového kódu **SC0Mjd1 v našem eshopu**

a žádný judikát Vám již neuteče.

www.epravo.cz/eshop

ZIZLAVSKY

> 25 let

byznys a insolvency

příležitost ke spolupráci

a státního zástupce bez možnosti jakékoli další ingerence soudu, resp. bez ingerence jiného procesního subjektu.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Pravomoc soudu

Je nepřípustné občanskoprávní žalobou reviovat skutkové a právní závěry učiněné příslušnými orgány v rámci řízení o udělení státního občanství. I konstatování určité skutečnosti či vyslovení neoprávněnosti zásahu ale může být formou odčinění nemajetkové újmy tvrzeným zásahem do osobnostních práv účastníka (srov. § 81, § 82 odst. 1 a § 2951 odst. 2 o. z.). Jestliže žalobce uplatnil soukromoprávní nárok na ochranu osobnosti, je k jeho projednání založena pravomoc soudu podle § 7 odst. 1 o. s. ř., přestože v žalobním petitu použil formulaci veřejnoprávního předpisu, o kterou se opíralo rozhodnutí správního orgánu. Odpovídajícím procesním postupem v případě neopodstatněnosti takového nároku nemůže být zastavení řízení pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení. Dovodí-li soud nedostatek své pravomoci k projednání určité věci, je povinen současně rozhodnout (nemá-li jít o pravomoc cizozemského orgánu) i o postoupení věci orgánu, jehož pravomoc dána je. Není-li takového jiného orgánu, je orgánem povolaným k rozhodnutí ve věci soud.

Reorganizace

Účinností reorganizačního plánu zaniká v souladu s ustanovením § 356 odst. 1 insolvenčního zákona i příslušenství pohledávky, kterou by věřitel (žalobce) musel uplatnit v insolvenčním řízení vůči dlužníkovi (žalo-

vanému) přihláškou, tvořené náklady řízení, které si věřitel v souvislosti se soudním uplatněním pohledávky předtím platil (ve shodě s § 140 odst. 1 o. s. ř.) ze svého; právo na náhradu těchto nákladů proto již věřiteli (žalobci) nelze v příslušném soudním řízení přiznat. Skutečnost, že před právní mocí rozhodnutí soudu o náhradě těchto nákladů (podle § 142 o. s. ř. nebo podle § 146 o. s. ř.) nemohl věřitel (žalobce) toto příslušenství přihlásit do insolvenčního řízení, nemá na uvedený závěr žádného vlivu.

Právo na informace

Jiné informace, než ty, na které se vztahuje zákaz zveřejnění dle § 8a odst. 1 trestního řádu, mohou být zveřejněny jak orgány činnými v trestním řízení, tak osobami, které jsou na trestním řízení účastny. Ustanovení § 8b trestního řádu pak jen osobám, jimž byly orgány činnými v trestním řízení poskytnuty informace, na něž se vztahuje zákaz zveřejnění podle § 8a odst. 1 věty druhé trestního řádu (pro účely trestního řízení nebo k výkonu práv nebo plnění povinností stanovených zvláštním právním předpisem), zakazuje tyto informace dále komukoli poskytnout. Tato ustanovení nezakazují tomu, u koho byla provedena domovní prohlídka, uveřejnit tvrzení, která nezískal od orgánů činných v trestním řízení, a která mají veřejnosti sdělit, že se nedopustil ničeho nezákonného.

Přídáté spoluvlastnictví

Společná věc, která má jako celek vymezený místně sloužit k určitému účelu, je předmětem přídátého spoluvlastnictví, jestliže její dělení by bylo funkčně neopodstatněné a podstatně by ztížilo užívání samostatných věcí oproti stavu před rozdělením věci společné. Převod podílu na věci v přídátém spoluvlastnictví se řídí § 1227 o. z.; předkupní právo se tu neuplatní. I zahrada přilehlá k domu s jednotkami a určená ke společnému užívání jejich vlastníky může mít povahu přídátého spoluvlastnictví.

Splnění závazku

Zaváže-li se fyzická osoba k něčemu, co patří do pravomoci státního orgánu (co může/smí pouze státní orgán), jde o závazek nesplnitelný. Bylo-li sjednáno, že splnění „nesplnitelné“ povinnosti jedné smluvní strany je podmínkou pro vznik povinnosti druhé smluvní strany, taková podmínka je nemožná.

Zpeněžování

Byl-li majetek tvořící předmět zajištění (zástava) v souladu se zákonem zpeněžen v exekucním řízení a byl-li dosažen výtěžek takového zpeněžení postupem podle § 46 odst. 7 exekucního řádu předán do majetkové podstaty dlužníka, kde má být vydán zajištěnému (zástavnímu) věřiteli, jehož zástavní právo v exekucním řízení zaniklo podle § 337h odst. 1 o. s. ř., nenáleží insolvenčnímu správci dlužníka odměna za zpeněžení předmětu zajištění, kterou by si postupem podle § 298 odst. 2 insolvenčního zákona mohl odečíst od výtěžku zpeněžení předmětu zajištění před jeho vydáním zajištěnému věřiteli.

Odpovědnost státu za škodu

Rozlišování mezi výkonem samostatné působnosti veřejné vysoké školy na straně jedné a výkonem na ni přenesené působnosti na straně druhé nemůže zůstat bez vlivu na posouzení odpovědnosti za škodu (újmu) způsobenou při výkonu těchto odlišných druhů veřejné moci. Jestliže v případě samostatné působnosti je za škodu (újmu) odpovědnou sama veřejná vysoká škola podle obecných předpisů o náhradě újmy, odpovídá v případě přenesené působnosti za činnost veřejné vysoké školy stát podle § 3 odst. 1 písm. b) a násl. zákona č. 82/1998 Sb.

Ochrana vlastnictví

Souhlas vlastníka s veřejným užíváním jeho pozemku či jeho části může být dán výslov-

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

**Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců)
se slevou 15 % při použití slevového kódu **SC0Mjd1** v našem eshopu**

a žádný judikát Vám již neuteče.

www.epravo.cz/eshop

ně (písemně či ústně), nebo i konkludentně. V případě konkludentního souhlasu postačuje jeho pouhá nečinnost, kdy vlastník dlouhou dobu trpí užívání jeho pozemku širokou veřejností (v případě, kdy pozemek či jeho část začne sloužit k obecnému užívání, vlastník by měl proti tomu aktivně zasáhnout). Souhlas vlastníka s užíváním pozemku či jeho části musí být dán ve vztahu k veřejnosti, tedy neomezenému okruhu osob.

Vznesení námítky promlčení exekutorem v rozporu s dobrými mravy

Na stát a i na soudního exekutora coby účastníka řízení je nutno klást vyšší požadavky, co se týká akceptovatelnosti jeho některých procesních postupů a obrany, zvláště je-li pasivně legitimován v řízení o náhradě škody (újmy), již měl při výkonu své činnosti způsobit.

Nájem bytu

S ohledem na princip smluvní volnosti plynoucí z čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod nelze z § 686a odst. 6 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném od 31. 3. 2006, dovodit, že by u nájemních smluv uzavřených před 31. 3. 2006 byla po tomto datu vyloučena možnost dohody pronajímatele a nájemce, podle níž může dojít k prodlužování (prolongaci) nájemního vztahu k bytu sjednaného na dobu určitou. Jestliže obecné soudy posoudily ujednání o prolungační doložce obsažené v nájemní smlouvě jako neplatné a z toho dovodily závěr o skončení nájemního poměru, porušily čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Jelikož v důsledku toho soudy neposkytly stěžovateli ochranu jeho právům, porušily i právo stěžovatele na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod ve spojení s čl. 90 větou první Ústavy České republiky.

Bezplatná obhajoba

Stanoví-li obecné soudy pro přiznání bezplatné obhajoby podmínky, které nemají oporu v zákoně či v judikatuře, a jejich splnění je založeno pouze na hypotetickém závěru o budoucích příjmech, popř. na dosud neprokázané trestné činnosti obviněného, poruší tím právo obviněného na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a právo na bezplatnou pomoc obhájce podle čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.

Zdanění církevních restitucí

Ustanovením § 18a odst. 1 písm. f) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb. a zákona č. 125/2019 Sb., zákonodárce nepřipustně retroaktivním způsobem rozhodl nikoli o zdanění, nýbrž o faktickém snížení finanční náhrady podle § 15 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi), na jejíž celou výši vznikl církvím a náboženským společnostem právní nárok a legitimní očekávání okamžikem uzavření smluv o vypořádání podle § 16 téhož zákona. Neústavnost napadeného ustanovení spočívá v porušení základních principů demokratické společnosti (čl. 1 odst. 1 Ústavy) jako je princip právní jistoty, důvěry v právo, jeho předvídatelnost a princip ochrany nabytých práv, jež v konečném důsledku vede i k porušení práva dotčených subjektů vlastnit majetek podle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod ve smyslu ochrany legitimního očekávání jeho zmnožení.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Ochrana osobnosti

Svoboda projevu, včetně práva pronášet kritiku, musí mít v demokratické společnosti své meze, jejichž překročení pravidelně vede k závažným nežádoucím újmám na právu na ochranu osobnosti kritizovaných fyzických osob. K neoprávněnému zásahu do osobnosti člověka nedojde výkonem práva kritiky jedině v případě, že jde o kritiku právem přípustnou, resp. kritiku oprávněnou. Ta předpokládá, že při ní nejsou překročeny meze věcné a konkrétní kritiky a současně to, že je taková kritika přiměřená i co do obsahu, formy i místa, tj. že nevybočuje z mezí nutných k dosažení sledovaného cíle. O věcnou kritiku nejde především tam, kde kritika vychází z nepravdivých podkladů a z nich dovozuje vlastní hodnotící úsudky. V takových případech, pokud je utvořený hodnotící úsudek znevažující, není možné

již z tohoto důvodu považovat kritiku za přípustnou. Obdobně jsou-li v kritice k popisu určitých jevů a osob použity výrazy, jejichž míra expresivity je ve značném nepoměru k cíli kritiky, resp. je-li obsah kritiky zcela neadekvátní posuzovanému jednání kritizovaného, přičemž z ní vyplývá úmysl kritizovanou osobu znevažovat či urazit, jde o kritiku nepřiměřenou, která je způsobila zasáhnout do práva na ochranu osobnosti fyzické osoby. Vybočí-li tedy kritika z takto označených mezí, jedná se o exces, který představuje neoprávněný zásah do osobnosti člověka se všemi s tím spojenými následky občanskoprávní odpovědnosti osoby, která se takového zásahu dopustila. Jestliže kritika v konkrétním případě postrádá právní přípustnost, není namístě upřednostňovat právo na kritiku před právem na ochranu osobnosti člověka.

Společný nájem bytu manžely

V případě závazků vznikajících ex lege dochází ke vzniku právního vztahu nezávisle na vůli dotčeného subjektu, je tak nerozhodné, zda je omezen ve způsobilosti k právním úkonům. Pro posouzení existence závazku vyplývajícího ze zákona je proto významné pouze to, zda je subjekt právního vztahu způsobilý být nositelem nabývaného práva či povinnosti.

Odporovatelnost

Porušení požadavku náležité pečlivosti ve vztahu k plnění přijatému od dlužníka na základě právního úkonu (splátky úvěru) učiněného v rámci běžného obchodního styku (vymezeného trváním úvěrového vztahu) nelze dovozovat jen z práva banky (jiné úvěrové instituce) žádat od úvěrového dlužníka podklady ke zjištění jeho aktuálních příjmů a majetkových poměrů i v průběhu úvěrového vztahu. Požadavku náležité pečlivosti odpovídá, přikročí-li banka k uplatnění tohoto práva bez zbytečného odkladu poté, co při pravidelném (běžném) průběhu úvěrového vztahu vyjde najevo (banka zjistí, lhotejně jak, nebo měla zjistit), že zde jsou skutečnosti nasvědčující zhoršujícímu se ekonomickému stavu úvěrového dlužníka.

Zastavení řízení

Vyhověl-li soud návrhu menšinového akcionáře na přezkoumání přiměřenosti proti-plnění podanému v souladu s § 183k obch. zák., představuje zastavení řízení o návrhu na přiznání úroku určeného ustanovením § 183m odst. 2 obch. zák. z důvodu částečné-

ho zpětvzetí návrhu na zahájení řízení neúspěch navrhovatele v poměrně nepatrné části; navrhovatel i v takovém případě přísluší plná náhrada nákladů řízení (§ 142 odst. 3 o. s. ř.).

Exekuce a účastníci řízení

Okruh účastníků řízení podle ustanovení § 267a odst. 1 o. s. ř. je dán zákonem (je přímo odvozen od aktuálních účastníků exekuce). Došlo-li v průběhu exekuce k tomu, že exekutor po podání žaloby podle ustanovení § 267a odst. 1 o. s. ř., začal v exekuci na místo původní žalované jednat s někým jiným, není na místě rozhodovat o návrhu žalobkyně na záměnu účastníků podle ustanovení § 92 odst. 2 o. s. ř., protože nový věřitel (nový oprávněný) účastníkem řízení o žalobě podle ustanovení § 267a odst. 1 o. s. ř. již je, a řízení o návrhu žalobkyně podle § 92 odst. 2 o. s. ř. mělo být zastaveno (ustanovení § 104 odst. 1 o. s. ř.).

Rozsudek pro uznání

V případě, kdy s žalobou nesouhlasící žalovaný požádal ještě ve stanovené lhůtě o její přiměřené prodloužení (§ 55 o. s. ř.), aby tak mohl vyhovět tzv. kvalifikované výzvě podle § 114b odst. 1 o. s. ř., přičemž uvedl konkrétní okolnosti, které mu neumožňují výzvě vyhovět včas, a jestliže v řízení nebyly zjištěny žádné skutečnosti, z nichž by bylo možno usuzovat na jeho obstrukční nebo úmyslně pasivní jednání s účelem zdržování postupu soudu, nedošlo k naplnění předpokladů fikce uznání žalobního nároku podle § 114b odst. 5 o. s. ř. a rozsudek pro uznání (§ 153a odst. 3 o. s. ř.) tak jakožto výjimečný procesní nástroj neměl být vydán.

Velmi vysoká závažnost spáchaného zvlášť závažného zločinu

Velmi vysoká závažnost zvlášť závažného zločinu se posuzuje s ohledem na konkrétní okolnosti každého případu podle obecných

hledisek uvedených zejména v ustanovení § 39 odst. 2 tr. zákoníku, podle nichž se určuje povaha a závažnost trestného činu. Jednak jde o zvlášť závažné zločiny, a navíc z nich o ty zločiny, jejichž typová závažnost je ještě vyšší, než jaká postačuje pro zařazení do kategorie zvlášť závažných zločinů podle § 14 odst. 3 tr. zákoníku. Uložení výjimečného trestu bude mít oporu ve velmi vysoké závažnosti zločinu pouze tehdy, půjde-li s ohledem na všechny rozhodné okolnosti určující tuto závažnost o podstatně závažnější (společensky škodlivější) případ naplnění příslušné skutkové podstaty, než jaký postačuje pro uložení alternativně stanoveného trestu odnětí svobody do dvaceti let. Velmi vysokou závažnost spáchaného zvlášť závažného zločinu v tomto smyslu nebude možné zdůvodňovat poukazem na osobu pachatele, která jinak rovněž spoluurčuje povahu a závažnost trestného činu ve smyslu § 39 tr. zákoníku, protože obzvláště ztížená možnost nápravy pachatele je dalším samostatným hlediskem pro uložení výjimečného trestu vedle velmi vysoké závažnosti spáchaného zvlášť závažného zločinu. Proto na velmi vysokou závažnost takového zločinu je nutno usuzovat ze souhrnu ostatních kritérií, tedy z objektivních okolností (zejména z významu konkrétního dotčeného zájmu chráněného trestním zákonem, ze způsobu provedení činu a jeho následků, z okolností spáchání činu) a ze subjektivní stránky (zejména z míry zavinění pachatele, z jeho pohnutky, záměru nebo cíle). Velmi vysoká závažnost spáchaného zvlášť závažného zločinu může vyplývat ze zvlášť zavrženíhodného způsobu provedení trestného činu, ze zvlášť zavrženíhodné pohnutky nebo ze zvlášť těžkého a těžko napravitelného následku [viz § 54 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku]. Tuto úroveň závažnosti by mohlo odůvodňovat též spáchání více zvlášť závažných zločinů, za které lze uložit výjimečný trest, spáchání zločinu v souběhu s jiným zvlášť závažným zločinem (§ 14 odst. 3 tr. zákoníku), současné naplnění více okolností

podmiňujících použití vyšší trestní sazby tam, kde jsou stanoveny alternativně pro možnost uložení výjimečného trestu [např. u trestného činu vraždy podle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. a) až j) tr. zákoníku], spáchání zvlášť závažného zločinu, za nějž lze uložit výjimečný trest, v souběhu s větším počtem jiných úmyslných trestných činů, anebo spáchání takového zločinu za intenzivnějšího naplnění více přitěžujících okolností (§ 42 tr. zákoníku) apod. Jestliže okolnost, pro kterou by měla být závažnost spáchaného zvlášť závažného zločinu hodnocena jako velmi vysoká, je zákonným znakem trestného činu, nelze k této okolnosti opětovně přihlížet i z hlediska ustanovení § 54 odst. 2 tr. zákoníku.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Dohlédací činnost soudu

Usnesení, jímž insolvenční soud potvrzuje volbu členů věřitelského výboru a jejich náhradníků, je ve smyslu ustanovení § 10 písm. b/ insolvenčního zákona, ve spojení s ustanovením § 11 odst. 1 insolvenčního zákona, rozhodnutím (opatřením), které insolvenční soud vydává při výkonu dohlédací činnosti. Usnesení schůze věřitelů o volbě nebo odvolání členů a náhradníků věřitelského výboru nelze zrušit postupem podle § 54 a § 55 insolvenčního zákona. Právní moc rozhodnutí (opatření), jímž insolvenční soud potvrdil usnesení schůze věřitelů o volbě nebo odvolání členů a náhradníků věřitelského výboru není (nemůže být) závislá na právní moci usnesení, jímž insolvenční soud zamítl návrh věřitele na zrušení takového usnesení schůze věřitelů.

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců)

se slevou 15 % při použití slevového kódu **SC0Mjd1 v našem eshopu**

a žádný judikát Vám již neuteče.

www.epravo.cz/eshop

Exekuce a účastníci řízení

Okruh účastníků řízení podle ustanovení § 267a odst. 1 o. s. ř. je dán zákonem (je přímo odvozen od aktuálních účastníků exekuce). Došlo-li v průběhu exekuce k tomu, že exekutor po podání žaloby podle ustanovení § 267a odst. 1 o. s. ř., začal v exekuci na místo původní žalované jednat s někým jiným, není na místě rozhodovat o návrhu žalobkyně na záměnu účastníků podle ustanovení § 92 odst. 2 o. s. ř., protože nový věřitel (nový oprávněný) účastníkem řízení o žalobě podle ustanovení § 267a odst. 1 o. s. ř. již je, a řízení o návrhu žalobkyně podle § 92 odst. 2 o. s. ř. mělo být zastaveno (ustanovení § 104 odst. 1 o. s. ř.).

Jednání právnických osob

Procesní pravidla, která vymezují okruh osob oprávněných jednat za právnickou osobu v civilním soudním řízení, se uplatní i v řízení o vyslovení neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku. Také zde tedy platí, že je-li statutární orgán spolku individuální (§ 244 věta první o. z.), jedná za spolek před soudem člen statutárního orgánu, a je-li statutární orgán spolku kolektivní (§ 244 věta první o. z.), jedná za spolek před soudem předseda jeho kolektivního statutárního orgánu, případně člen kolektivního statutárního orgánu spolku, který tím byl pověřen [§ 21 odst. 1 písm. a) o. s. ř.]. Nevyslovil-li soud (dosud) neplatnost rozhodnutí orgánu spolku, je napadené rozhodnutí platné, a to i tehdy, jde-li o rozhodnutí o volbě člena statutárního orgánu. Tedy i v případech, kdy je přezkoumávána platnost rozhodnutí o volbě člena statutárního orgánu, je za spolek v řízení oprávněna jednat (i) osoba, jejíž volba je návrhem na zahájení řízení zpochybněna. V řízení o přezkumu platnosti rozhodnutí o volbě člena statutárního orgánu proto – bez dalšího – nelze spolku ustanovit procesního opatrovníka z důvodu, že není jasné, zda bylo platně přijato rozhodnutí o volbě člena statutárního orgánu spolku, jehož volba je v řízení přezkoumávána.

Nájem

Ze znění ustanovení § 2220 odst. 1 o. z. je zřejmé, že je stejně jako ustanovení § 667 odst. 1 obč. zák. ustanovením dispozitivním, proto závěry formulované a odůvodněné dosavadní soudní praxí o možnosti smluvních stran ujednat si práva a povinnosti odlišným způsobem se tudíž přiměřeně uplatní i v poměrech o. z.

Odbory

Oznámení odborové organizace podle ustanovení § 286 odst. 4 zák. práce je pracovně-právním úkonem ve smyslu ustanovení § 34 obč. zák., na který dopadají důvody neplatnosti. Obsahovými náležitostmi tohoto oznámení jsou jednak sdělení (údaje o tom), že stanovy odborové organizace upravují její působení u zaměstnavatele a oprávnění jednat (včetně údajů o orgánu odborové organizace, který je podle stanov oprávněn jednat se zaměstnavatelem) a že alespoň 3 její členové jsou u zaměstnavatele v pracovním poměru, jednak doložení sdělovaných údajů. Oznámení, které tyto náležitosti nesplňuje, odporuje zákonu a je neplatným právním úkonem [§ 39 obč. zák., § 19 písm. d) zák. práce], na jehož základě oprávnění odborové organizace u zaměstnavatele nevznikají.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Podmínky řízení

Z hlediska posouzení pravomoci je nepodstatné, zda je žaloba, tak jak byla podána, projednatelná, neboť případná neurčitost žaloby nic nemění na žalobním žádání, pokud bylo vyjádřeno alespoň natolik srozumitelně, aby z něj bylo seznatelné, že spadá do oblasti soukromého práva. Otázku projednatelnosti žaloby soud řeší až v průběhu řízení podle příslušných procesních ustanovení.

Lhůty

S lhůtou k podání návrhu (žaloby) o nahrazení chybějícího projevu vůle povinné osoby k uzavření dohody s oprávněnou osobou o vydání jiné než zemědělské nemovitosti podle § 10 odst. 4 zákona č. 428/2012 Sb. je zánik práva při jeho včasném neuplatnění spojen vždy, ať jsou důvody, pro něž nebylo právo uplatněno, jakékoliv. Institut stavení promlčecí doby podle § 112 (§ 113) obč. zák. nelze na běh prekluzivní lhůty podle § 10 odst. 4 zákona č. 428/2012 Sb. použít.

Náhrada škody

Věcně příslušným k projednání a rozhodnutí sporu o náhradu škody, kterou měl způ-

sobit žalobci insolvenční správce dlužníka tím, že neoprávněně sepsal věc do majetkové podstaty dlužníka (respektive věc včas nevyňal z majetkové podstaty dlužníka), je okresní soud.

Odměna advokáta

Určením odměny advokáta vykonávajícího opatrovnictví osoby neznámého pobytu s odkazem na § 9 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, dochází k porušení zásady rovnosti k základnímu právu advokáta získávat prostředky pro své životní potřeby prací (čl. 26 odst. 3 Listiny základních práv a svobod).

Ochrana spotřebitele

Nezohlední-li obecný soud ochranu spotřebitele dle čl. 38 Listiny základních práv Evropské unie a právní úpravu přijatou k zajištění této ochrany, postupuje v rozporu s čl. 1 odst. 2 ve spojení s čl. 10a a čl. 4 Ústavy České republiky, a porušuje tím právo účastníků řízení na soudní ochranu dle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Aplikace § 150 o. s. ř.

Postupem odvolacího soudu, který před svým rozhodnutím nedal nijak najevo, že uvažuje o použití § 150 o. s. ř. a nevytvořil tak procesní prostor k tomu, aby se účastník řízení mohl vyjádřit k eventuálnímu uplatnění moderačního práva, nezjišťoval majetkové a sociální poměry účastníka řízení, ačkoliv k zamítnutí žaloby došlo z důvodu jeho oddlužení, a své rozhodnutí o aplikaci moderačního práva dostatečně neodůvodnil, došlo k porušení základního práva stěžovatele na spravedlivý (řádný) proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Přiměřenost zabránění věci poškozenému v trestním řízení

Ochranné opatření zabránění věci dle § 101 trestního zákoníku představuje zásah do práva vlastnit majetek dle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a při jeho ukládání tak musí být splněn požadavek přiměřenosti, vyplývající z ústavního pořádku i z § 96 trestního zákoníku. Zvláště při zabránění věci, která náleží osobě odlišné od pachatele trestného činu, zejména

pak oběti trestného činu (poškozenému), je nutno zohlednit, zda stanoveného cíle nelze dosáhnout jiným způsobem, který by do ústavně zaručených práv zasahoval mírněji, případně vůbec.

Ochrana vlastnictví

Kupní smlouva, kterou se převádí nemovitost, jež je předmětem evidence v katastru nemovitostí, nemá účinek převodní, ale pouze účinek obligací. Zavazuje zcizitele (prodávajícího) k tomu, aby vlastnictví věci na nabyvatele (kupujícího) dalším úkonem, který je právně uznávaným způsobem převodu vlastnictví, převedl. Nevypořádané peněžité pohledávky věřitelů vůči dlužníku vzniklé před zahájením insolvenčního řízení se v insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužníka zásadně uplatňují (bez ohledu na to, zda šlo o „investice“ podle dohody o ochraně investic) přihláškou pohledávky do insolvenčního řízení (srov. § 173 a násl. insolvenčního zákona) a totéž platí pro pohledávky nepeněžité (§ 175 věta první insolvenčního zákona); excindanční řízení pro ně není vyhrazeno.

Uvolnění obchodní podíl

Nebyla-li (a nemůže-li již ani být) platnost usnesení valné hromady o naložení s uvolněným obchodním podílem přezkoumávána, a to bez ohledu na to, zda a případně jakými vadami je usnesení valné hromady postiženo, po přijetí tohoto usnesení valné hromady již nemohlo (a nemůže) dojít k obnovení účasti účastníka ve společnosti.

Incidenční spory

Popírá-li insolvenční správce vykonatelnou pohledávku, je povinen v popěrném úkonu konkrétně uvést (vedle podstatných náležitostí popěrného úkonu) i skutečnosti, pro které pohledávku popřel (důvody popření). V mezích „určitého“ popěrné-

ho úkonu je insolvenční správce vázán důvody svého popření jen při popření vykonatelné pohledávky, tedy podává-li následně sám žalobu. U přihlášené vykonatelné směnečné pohledávky přiznané pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu lze uplatnit jako důvod popření její pravosti nebo výše i kauzální námitky, nebyly-li uplatněny dlužníkem v řízení, které předcházelo vydání tohoto rozhodnutí. Z pohledu ustanovení § 199 odst. 2 insolvenčního zákona v takovém případě nejde o (nepřípustné) jiné právní posouzení věci. Plněním na zajišťovací směnku nezaniká směnkou zajištěná pohledávka a plněním na směnkou zajištěnou pohledávku nezaniká pohledávka směnečná. Je nutné rozlišovat mezi kauzální námitkou zaplacení pohledávky směnkou zajištěnou a námitkou zaplacení směnky, když každá z těchto námitok je založena na odlišných skutkových tvrzeních. V situaci, kdy žalobce popřel při přezkumném jednání přihlášenou vykonatelnou směnečnou pohledávku žalovaného (pohledávku z titulu směnečného rukojemství dlužníka za zaplacení sporné směnky) pouze z důvodu tvrzené částečné úhrady směnečné pohledávky, byl důvody svého popření vázán a nemohl ani v následném sporu o výši popřené pohledávky odůvodnit své popření ničím jiným než (právě a jen) tvrzeným částečným plněním na spornou směnku.

Přidělování práce

Zaměstnavatel nemusí vůči zaměstnanci, s nímž sjednal více druhů práce, plnit svou povinnost přidělovat mu práci podle pracovní smlouvy [§ 38 odst. 1 písm. a) zák. práce] jen přidělováním všech sjednaných druhů práce současně; stačí, že zaměstnanci přiděluje práci odpovídající alespoň jednomu z nich. Může-li zaměstnavatel vzhledem ke sjednaným pracovním podmínkám přidělovat zaměstnanci jinou práci než tu, pro

jejíž výkon dlouhodobě pozbyl zdravotní způsobilost, není nesplňování zdravotních předpokladů pro výkon práce důvodem k rozvázání pracovního poměru výpovědí zaměstnavatele, je-li zaměstnanec zdravotně způsobilý konat jinou z více sjednaných prací.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Přiměřené protiplnění

Vychází-li soud při určení přiměřeného protiplnění podle § 183k obch. zák. z hodnoty podniku společnosti, určené výnosovou metodou, zpravidla nemůže být při stanovení hodnoty podniku (pro účely určení přiměřeného protiplnění) aplikována (při výpočtu nákladů vlastního kapitálu) přírážka za nižší likviditu (omezenou obchodovatelnost) akcií.

Náhrady při ublížení na zdraví a při usmrcení

Ustanovení § 2959 o. z. je právní normou s relativně neurčitou hypotézou, tj. právní normou, která přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy z předem neomezeného okruhu okolností. Při určení výše náhrady za duševní útrapy spojené s usmrcením osoby blízké je třeba zohlednit okolnosti jak na straně pozůstalého, tak i na straně škůdce. Na straně pozůstalého je významná zejména intenzita jeho vztahu se zemřelým, věk zemřelého a pozůstalých, případná existenční závislost na zemřelém a případná jiná satisfakce (jako např. omluva, správný postih škůdce či jeho trestní odsouzení), která obvykle není sama o sobě dostačující, její poskytnutí však může

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

**Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců)
se slevou 15 % při použití slevového kódu **SC0Mjd1** v našem eshopu**

a žádný judikát Vám již neuteče.

www.epravo.cz/eshop

DENNĚ

- ▶ Navštíví server EPRAVO.CZ několik tisíc čtenářů
- ▶ Se na EPRAVO.CZ návštěvníci obracejí se žádostí o radu
- ▶ Jsme našim čtenářům nuceni sdělit, že nejsme právníci

**Nyní budeme čtenáře EPRAVO.CZ odkazovat
na ADVOKÁTNÍ REJSTŘÍK**

STAŇTE SE JEHO SOUČÁSTÍ I VY!

epravo.cz

Váš partner na cestě právem

www.epravo.cz

mít vliv na snížení peněžitého zadostiučinění. Zohlednit lze rovněž, byl-li pozůstalý očitým svědkem škodní události, byl-li s jejími následky bezprostředně konfrontován či jakým způsobem se o nich dozvěděl. Kritéria odvozená od osoby škůdce jsou především jeho postoj ke škodní události, dopad události do jeho duševní sféry, forma a míra zavinění a v omezeném rozsahu i majetkové poměry škůdce, které jsou významné pouze z hlediska toho, aby výše náhrady pro něj nepředstavovala likvidační důsledek.

Vlastnictví

Vlastník pozemku nemůže požadovat, aby se soused zdržel zřizování stavby v těsné blízkosti společné hranice pozemků (§ 1020 o. z.), jestliže stavebník má platný veřejnoprávní titul (např. stavební povolení), a důvody, pro které by stavba zřizována být neměla, mohl uplatnit ve veřejnoprávním (stavebním) řízení, avšak neučinil tak.

Akcie a dražba

Obdobně jako v případě poškození podílu ve společnosti s ručením omezeným, družstvu či podílu komanditisty v komanditní společnosti postupem podle § 320 a násl. o. s. ř. (srov. § 320ab odst. 5 o. s. ř.) i při dobrovolné veřejné dražbě akcií na jméno, jejichž převoditelnost je omezena, se vydražitelem může stát toliko osoba, která prokáže, že splňuje požadavky určené stanovami společnosti pro nabytí akcií. Nesplnění tohoto požadavku je důvodem pro vyslovení neplatnosti dražby postupem podle § 24 zákona o veřejných dražbách.

Obchodní rejstřík

Ve věci, v níž se dovolatel domáhá podle § 101 odst. 2 z. v. r. změny zápisu provedeného na základě usnesení rejstříkového soudu o návrhu zapsané osoby, může dovolatel proti zápisu uplatnit zásadně pouze námit-

ky spočívající v tom, že návrh na zápis měl být rejstříkovým soudem odmítnut z důvodů uvedených v § 86 z. v. r., nebo v tom, že návrh na zápis měl být zamítnut, neboť údaje o skutečnostech zapisovaných na návrh zapsané osoby do obchodního rejstříku nevyplývají z listin, které zapsaná osoba k návrhu doložila (srov. § 90 odst. 1 z. v. r.). V řízení podle § 101 z. v. r. rejstříkový soud nemůže posuzovat platnost usnesení členské schůze, která byla podkladem pro zápis, jehož změny se navrhopatel domáhá (§ 663 z. o. k.).

Adhezní řízení

Věřitel (poškozený) má právo požadovat splnění povinnosti po obviněném, pokud podle § 201 odst. 1 věta první o. z. nesplní povinnost dlužník, a to v přiměřené lhůtě poté, co byl věžitelem (poškozeným) v písemné formě vyzván k plnění. Této výzvy však není třeba tehdy (§ 201 odst. 1 věta druhá o. z.), pokud je nepochybné, že dlužník dluh nesplní. Z uvedené podmínky lze dovodit, že bytí existence ručitelského závazku umožňuje poškozenému uplatnění nároku na náhradu škody v adhezním řízení (v takovém případě nepřichází v úvahu vydání rozhodnutí, jímž by poškozený za aplikace § 206 odst. 4 tr. ř. per analogiam nebyl k trestnímu řízení připuštěn), sama o sobě neodůvodňuje vydání rozhodnutí podle § 228 odst. 1 tr. ř., jímž by mu byl uplatněný nárok přiznán. Vydání takového rozhodnutí je podmíněno zjištěním, že je nepochybné, že dlužník (korporace) svůj dluh nesplní.

Jistota na náklady řízení

Lhůta ke složení jistoty na náklady řízení incidenčního sporu určená ustanovením § 202 odst. 3 insolvenčního zákona je při platbě jistoty prováděné na základě bezhotovostního příkazu k úhradě prostřednictvím banky (poskytovatele platebních služeb) zachována, jen je-li stanovená částka (jisto-

ta) nejpozději posledního dne lhůty připsána na účet příslušného insolvenčního soudu.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Náhrada škody

I v případě, že je závodní vozidlo použito k rychlostní zkoušce automobilové rallye, odpovídá jeho provozovatel za škodu způsobenou jeho provozem podle § 427 odst. 2 obč. zák., a tudíž i za nemajetkovou újmu způsobenou tímto provozem podle § 11 a § 13 obč. zák.

Účty advokátní úschovy

Jestliže zákonodárce umožňuje kontrolu v případě přístupu i k přísně tajným informacím, tedy takovým informacím, jejichž vyjádření neoprávněné osobě nebo zneužití může způsobit mimořádně vážnou újmu zájmům České republiky, pak nelze pochybovat o ústavnosti takové zákonné úpravy, která svěří orgánu samosprávné profesní komory advokátů pravomoc kontrolovat pohyby na účtech advokátní úschovy, neboť zde se obvykle ani zdaleka nejedná o informaci takto závažného významu.

Pravomoc vydat rozhodnutí ve věci samé

Otázka, zda má žalovaný správní orgán vůbec pravomoc vydat rozhodnutí ve věci samé, jehož se žalobce domáhá prostřednictvím žaloby na ochranu proti nečinnosti, je jednou z nejdůležitějších otázek, které je třeba v řízení před soudem vyřešit. Pokud soud ponechal však tuto námitku stěžovatele bez povšimnutí, zatížil tak své rozhodnutí vadou, která mohla mít vliv na zákonnost vydaného rozsudku. ●

Nechcete propásnout žádný zajímavý judikát? Zajímá Vás aktuální judikatura?

Objednejte si předplatné na Monitoring judikatury (na 12 měsíců) se slevou 15 % při použití slevového kódu **SC0Mjd1 v našem eshopu**

a žádný judikát Vám již neuteče.

www.epravo.cz/eshop

BMW X6

BMW odhalilo novou generaci modelu Sports Activity Coupé (SAC) s pokrokovým a mimořádně výrazným stylem. Nové BMW X6 oslavilo svou světovou premiéru na mezinárodním autosalonu IAA 2019 ve Frankfurtu nad Mohanem. V listopadu 2019 následovalo uvedení na trh.

Sport Activity Coupé (SAC)

Přibližně před deseti lety BMW učinilo inovativní krok spojením charakteristických vlastností automobilu kategorie Sports Activity Vehicle s DNA klasického kupé. Zrodila se zcela nová kategorie automobilů Sports Activity Coupé (SAC). BMW X6 bylo zakládajícím členem této nové kategorie a do dnešního dne nadále kombinuje extrovertní výraz s vynikajícími jízdními výkony a řízným designem. Doposud bylo ve dvou generacích celosvětově prodáno více než 443 000 kusů BMW X6.

BMW X6 se vyrábí v továrně ve Spartanburgu v americkém státě Jižní Karolína. Toto výrobní centrum modelů X zajišťuje také výrobu BMW X3, BMW X4, BMW X5 a BMW X7.

Podsvícená BMW maska chladiče

Velká, jednodílná BMW maska chladiče ve tvaru ledvinek je nejvýraznějším rysem přední části vozu. Vnější okraje masky chladiče se k předním světlometům přibližují v jasně definovaném úhlu. Nové BMW X6 je poprvé volitelně k dispozici s podsvícenou BMW maskou chladiče ve tvaru ledvinek, která exteriéru dodává exkluzivitu. Podsvícení se aktivuje otevřením nebo uzavřením vozu, ovšem řidič jej může

zapnout a vypnout také manuálně. Tento jedinečný designový prvek je k dispozici také během jízdy, což již beztak výraznému vzhledu nového BMW X6 dodá další lesk.

Interiér: exkluzivní prostředí prostoupené sportovním stylem

Interiér nového BMW X6 je zaměřen výhradně na poskytování exkluzivních a dynamických jízdních zážitků. Jasně struktury propůjčují palubní desce moderní a sportovní vzhled. Design kokpitu, doplněný o nové uspořádání, a design ovládacích prvků představuje progresivní reinterpretaci orientace na řidiče, kterou se BMW proslavilo. Nové BMW X6 je standardně vybaveno koženým čalouněním Vernasca.

Interiér nabízí vysoký stupeň variability díky sklopným opěradlům zadních sedadel dělených v poměru 40:20:40, díky čemuž se objem zavazadlového prostoru zvětší z 580 na 1530 litrů. Mezi speciální prvky výbavy seznamu volitelných doplňků patří multifunkční sedadla s masážní funkcí pro řidiče a spolujezdce, čtyřzónová automatická klimatizace, držáky na nápoje s ovládáním teploty, skleněné povrchy vybraných ovladačů, panoramatická skleněná střecha Sky Lounge, paket vůní Ambient Air a audiosystém Bowers & Wilkins Diamond+ 3D Surround.

BMW X6 M50i

Motor: zážehový V8 o objemu 4,4 litru

Výkon: 390 kW/530 k

Zrychlení 0 – 100 km/h: 4,3 s

Maximální rychlost: 250 km/h

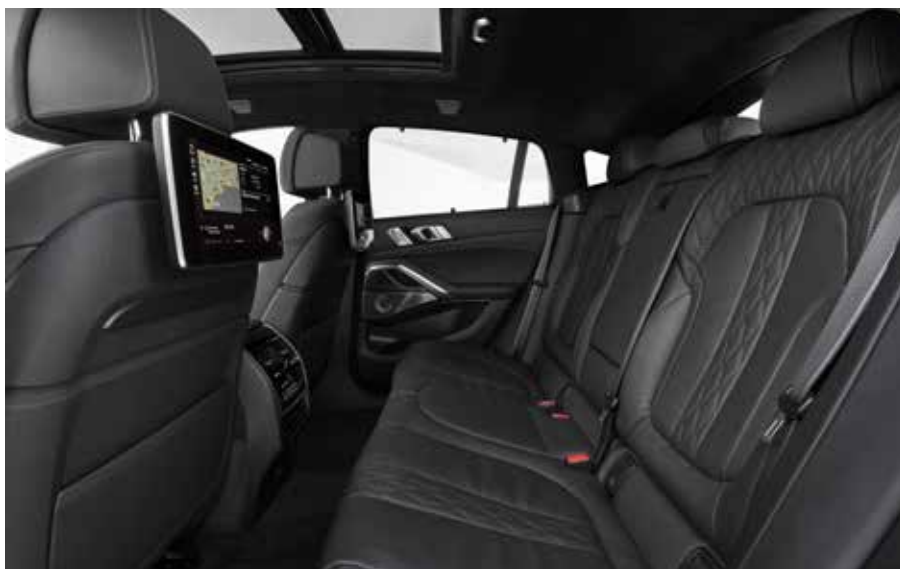
Kombinovaná spotřeba: 10,7–10,4 l/100 km

Nové BMW X6 M50i. Výrazný vzhled, špičkový výkon a působivá dynamika

Model BMW M, který bude k dispozici od zahájení prodeje, představuje vrcholné provedení třetí generace BMW X6, jehož mimořádný výkon je součástí výrazného charakteru nového automobilu kategorie Sports Activity Coupé. Nové BMW X6 M50i pohání zcela nově vyvinutý zážehový motor V8 o objemu 4,4 litru s maximálním výkonem 390 kW/530 k. Přesvědčivý nástup výkonu osmiválcového motoru, který spolupracuje s osmistupňovou převodovkou Steptronic a inteligentním pohonem všech kol xDrive, zaručuje působivé sportovní výkony.

Pohon a jízdní zážitky. Pevný závazek ke sportovním vlastnostem a agilitě

BMW xDrive maximalizuje trakci, agilitu a směrovou stabilitu nového BMW X6, stejně jako ve všech modelech BMW X. Ve zvláště dynamických jízdních situacích upřednostňuje inteligentní systém pohonu všech kol pohon zadních kol. V situacích, které nevyžadují pohon všech kol, může být hnací síla v zájmu hospodárnosti poslána výhradně na kola zadní nápravy. Sportovním jízdním vlastnostem vozu napomáhá elektronicky řízený M diferenciál na zadní nápravě, který je k dispozici buď samostatně, nebo jako součást M sportovního balíčku. M diferenciál optimalizuje přenos výkonu v dynamických jízdních situacích tím, že při průjezdu zatáčkami omezuje protáčení vnitřního i vnějšího kola, což znamená, že nové BMW X6 může ze zatáčky vyrazit s výjimečným elánem. Kromě toho řízená svornost zadního diferenciálu maximalizuje trakci a schopnost modelu X6 přenést výkon na nepevném povrchu. Tento prvek volitelného balíčku xOffroad optimalizuje trakci také na površích, kde je rozdílná přilnavost na levé a na pravé straně, tím, že zabraňuje protáčení kola s nedostatečnou přilnavostí. ●

Přijďte k nám. Rádi Vám v Brně nebo v Praze připravíme individuální nabídku dle Vašich přesných požadavků a představ.

RENOCAR

Renocar Praha – Lipová 280, Praha-Čestlice (D1, EXIT 8) Tel.: 261 393 600

Renocar Urban Store – 5. května 1640/65, Praha 4 - Vyšehrad Tel.: 261 393 696

Renocar Brno – Řípská 5c, Brno-Slatina (D1, EXIT 201) Tel.: 548 141 548

Email: info@renocar.cz

Recentní trendy v evropském a mezinárodním obchodním právu

Renomé programu je postaveno na lektorském týmu, který tvoří zkušení akademici s bohatou profesní praxí. Zleva: Mgr. Antonín Kazda, LL.M. (specialista na evropské právo a právo duševního vlastnictví), Doc. JUDr. Alena Macková, Ph.D. (specialistka na občanské právo procesní, soudní ochranu práv a justiční systém), JUDr. Miroslav Sedláček, Ph.D., LL.M. (garant oboru, specialista na civilní právo procesní, insolvenční a alternativního řešení sporů (ADR), dědické právo a relativní majetková práva).

Mezi odbornou i laickou veřejností je obecně známo, že mezinárodní obchodní právo prodělává v posledních dekádách bouřlivý rozvoj. Důvodem stávajícího vývoje je jenom rychlý nárůst počtu mezinárodních, unijních i vnitrostátních právních předpisů, který je podmíněn rychlostí společenských a hospodářských změn. Na praxi práva mezinárodního obchodu má v neposlední řadě vliv řízení mezinárodních hospodářských vztahů s pomocí moderních technologií, jejichž použití sebou přináší nejen výhody, ale i řadu rizik.

Díky nadměrné regulaci vzniká problém, jak se v nastalé situaci orientovat v nepřehledném množství vnitrostátních zákonů, unijních nařízení a mezinárodních smluv, které se během stále kratších časových úseků opakovaně mění. Nesmíme pominout ani fakt, že právní normy uvádí v život právní praxe, která se musí vypořádat s výkladovými potížemi spojenými s interpretací stále komplikovanější právní úpravy. S tím se pojí i potřeba kontinuálního studia rozhodovací praxe soudů.

Zkusme si zmínit několik příkladů, ze současné doby, které demonstrují shora uvedená tvrzení.

Porušování práv k ochranným známkám je tradičně spojováno s napodobeninami výrobků a služeb, na nichž jsou ochranné známky umístěny. Méně známa je skutečnost, že před Rozhodčím a mediačním centrem Světové organizace duševního vlastnictví bylo v roce 2018 projednáváno 60 nových případů v rámci rozhodčího řízení, mediace, nebo expertního řízení.¹ Kromě práv průmyslových dochází ke změnám i v oblasti práva autorského, což lze doložit na příkladu směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu, která byla i předmětem odborné diskuse na serveru epravo.cz.²

Výše uvedený trend nárůstu rozhodovaných sporů se projevuje i oblasti alternativního řešení doménových sporů. V roce 2018 bylo projednáváno 3477 nových případů týkajících se doménových jmen v rámci systému řešení sporů ohledně doménových jmen Světové organizace duševního vlastnictví.³ V této souvislosti musí být zmíněno, že velký počet doménových sporů je také řešen před Rozhodčím soudem při HK ČR a AK ČR (počet sporů za rok 2018: generické domény – 356, domény.eu – 39 a domény.cz – 23), což dokládá význam této rozhodčí instituce v oblasti alternativního řešení sporů.

K rychlému vývoji dochází i v oboru alternativních způsobů řešení sporů, který propa-

guje dlouhodobě Evropská unie. V současné době je stále ještě věnována velká pozornost spotřebitelským a investičním sporům. Sekundární unijní legislativa věnovaná spotřebitelským sporům vychází z toho, že musí být urychleno a zjednodušeno řešení tohoto okruhu sporů, ve kterých má spotřebitel ve srovnání s podnikatelem zpravidla postavení ekonomicky slabší strany. V oblasti řešení sporů z mezinárodních investic je vývoj podmíněn zejména dvěma faktory. Předně se jedná o snahu učinit průběh investičního rozhodčího řízení transparentním, aby se občané hostitelského státu mohli seznámit s tím, jak jsou v řízení hájeny jejich zájmy. Druhým faktorem determinujícím vývoj řešení investičních sporů, je tvorba zvláštního mechanismu řešení sporů v obchodních dohodách uzavíraných mezi Evropskou unií a třetími státy. Dále musíme zmínit nový Vzorový zákon o mezinárodní obchodní mediaci a mezinárodních mediačních dohodách z roku 2018 a Úmluvu o mezinárodních mediačních dohodách z roku 2018 Komise OSN pro mezinárodní právo obchodní (tzv. Singapurská úmluva o mediaci, otevřená k podpisu dne 7. srpna 2019). Oba tyto nástroje vzbuzují naděje na posílení významu mediace při řešení sporů, ale úspěch těchto snah bude záviset na tom, kolik států transformuje uvedený vzorový zákon do svého vnitrostátního řádu a kolik států ratifikuje Singapurskou úmluvu o mediaci.

V oblasti mezinárodního práva soukromého dochází k prohlubování unifikace na mezinárodní a evropské úrovni na straně jedné a k nové kodifikaci vnitrostátní práv-

ní úpravy na straně druhé. Skutečnost, že vnitrostátní právní úprava mezinárodního práva soukromého má stále svůj význam, lze doložit na právní úpravě obsažené v nových zákonech např. v České republice (2012), Maďarsku (2017), nebo Polsku (2011). Vzhledem k těžkopádnosti sjednávání a ratifikace mezinárodních smluv vystupují do popředí prostředky, které jsou vytvářeny v návaznosti na praxi mezinárodní obchodu (např. Principy volby práva v mezinárodních obchodních smlouvách Haagské konference mezinárodního práva soukromého z roku 2015). Mezinárodní obchodní komora v Paříži vydala INCOTERMS 2020, které mají doložky přizpůsobit potřebám elektronického obchodování a učinit je srozumitelnějšími pro uživatele (účinnost od 1. ledna 2020). Nicméně došlo bez ohledu na tento trend i k vytvoření nové mezinárodní smlouvy v oblasti mezinárodního práva procesního - Úmluvy o uznání a výkonu cizích soudních rozhodnutí ve věcech občanských nebo civilních z roku 2019, která byla vytvořena v rámci Haagské konference mezinárodního práva soukromého.

Novým výzvám čelí rovněž soutěžní právo. Na unijní úrovni svědčí ve prospěch tohoto závěru kromě bohaté judikatury Soudního dvora EU (např. rozsudek ze dne 13. 12. 2017 ve věci C-487/16 P Telefónica SA v. Evropská komise) a nového sdělení Komise (Pokyny k analýze trhu a posouzení významné tržní síly podle předpisového rámce EU pro síť a služby elektronických komunikací, 7. 5. 2018, C 159/1) také pozornost, kterou věnuje Evropská komise soutěžnímu prostředí v době digitálních technologií, o čemž svědčí vytvoření zvláštní poradní skupiny komisařky Margrethe Vestager. Ochrana hospodářské soutěže nabývá na významu i v Číně, což lze demonstrovat na případu pěti čínských farmaceutických společností, kterým byla společně uložena čínskou Národní komisí pro rozvoj a reformy dne 28. 1. 2018 pokuta v přepočtu ve výši téměř 14 miliónů Kč za nedovolené cenové dohody.

Vzhledem ke všemu, co bylo shora uvedeno, vzniká problém, jak se vypořádat s výzvami, které přináší vnitrostátní, evropské a mezinárodní obchodní právo. Zejména se jedná o problém, jak získat potřebné znalosti a dovednosti k seznámení se s tímto stále se rozvíjícím oborem včetně aplikační praxe. Kromě možnosti rozsáhlého samostudia za účelem získání potřebných teoretických znalostí se nabízí možnost absolvování postgraduálního kurzu určeného pro zájem-

ce z právní teorie i praxe. Nový unikátní postgraduální kurz LL.M. vedený v českém jazyce nabízí vysoká škola CEVRO Institut pod názvem European Business Law. Pod vedením renomovaných odborníků z teorie i praxe jej lze absolvovat během jednoho roku a získat tak potřebné znalosti, které lze využít i pro doktorské studium, zvýšení kvalifikace a ke kariérnímu postupu účastníků. ●

JUDr. Petr Dobiáš, Ph.D., MBA, MCI Arb

je rozhodce Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR a v současné době působí jako pedagog na katedře soukromého práva vysoké školy CEVRO Institut a patří mezi garanty nového LL.M. programu European Business Law. Věnuje se zejména smluvnímu závazkovému právu (pojištění), civilnímu procesnímu právu (rozhodčí řízení), mezinárodnímu právu soukromému a právu mezinárodního obchodu. Je autorem mnoha odborných publikací.

CEVRO Institut

je soukromou vysokou školou práva, politikologie, mezinárodních vztahů, ekonomie a bezpečnostních studií.

Na českém vysokoškolském trhu působí více než dvanáct let. Nabízí prestižní vzdělání, individuální přístup a špičkové vyučující. Vybrat si lze z bakalářských, magisterských i postgraduálních programů.

Přednáší zde elitní profesori i experti přicházející z praxe justice, veřejné správy a byznysu.

www.cevroinstitut.cz
www.facebook.com/CEVROInstitut.cz/
www.instagram.com/cevro_institut/

Poznámky:

- ¹ https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2019/article_0003.html.
- ² Horký, M., Kučera, D.: Směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu – máme se i nadále bát?, ID: 107952, 24. 7. 2018; Dubeň, R., Korběl, F.: Směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu, ID: 109023, 13. 3. 2019.
- ³ https://www.wipo.int/amc/en/domains/statistics/cases_yr.jsp?year=2018.

Dress code Black Tie & White Tie

Pokud si na pozvánce přečtete „White Tie“ nebo „Black Tie“, je celkem jisté, že patříte k vyšší společnosti. Oba dress cody se hodí pro speciální příležitosti po 18. hodině. White Tie je však stále o pár příček výš.

White a Black Tie bychom doslovně přeložili jako bílá a černá kravata. S ní však ani u jednoho z dress codů nepochodíte. Místo toho sáhněte po kvalitním motýlku.

Black Tie dress code

S Black Tie se nejčastěji setkáte na prestižních a vysoce formálních událostech, jako jsou významné plesy, slavnostní večeře, galavečery a operní premiéry. Hlavní součástí tohoto dress codu je smoking. Hostitel totiž počítá s tím, že jej buď máte, nebo pro vás nebude problém si ho obstarat. A nezapomeňte – ke smokingu se v žádném případě nenosí pásek.

Základní Black Tie dress code se skládá z šesti částí:

- Černé smokingové sako, může být jednořadé nebo dvouřadé
- Černé kalhoty s hedvábným pruhem na vnějších stranách
- Černé kožené nebo lakované boty typu oxford
- Černý hedvábný motýlek, měl by být z podobného materiálu jako klop smokingu
- Černá vesta nebo smokingový pás
- Bílá smokingová košile s dvojitými manžetami na manžetové knoflíčky s krytou légou nebo s ozdobnými knoflíčky

K Black Tie si můžete také vzít:

- Bílý kapesníček do náprsní kapsy, úhledně složený
- Hedvábnou nebo kašmírovou šálu
- Manžetové knoflíčky, ideálně perleťové nebo stříbrnočerné

- Černé náramkové hodinky, ne však příliš výrazné

Black Tie Optional a Creative Black Tie

Někdy se můžete setkat s dalšími variacemi Black Tie: Black Tie Optional a Creative Black Tie. U nich jsou pravidla volnější. V prvním případě můžete místo smokingu použít klasický černý oblek. Ve druhém máte zase větší svobodu při výběru barvy smokingového saka, kapesníčku, motýlku a vesty či smokingového pásu.

White Tie dress code

White Tie je nejformálnější dress code vůbec. Ostudu byste s ním neudělali ani na večeri s anglickou královnou či při přebírání Nobelovy ceny. Budete ale potřebovat frak, který má dnes v šatníku málokdo. Ačkoli White Tie není zařazen v našich sezónních kolekcích, rádi vám jej ušijeme na míru v Krejčovství Blažek.

Základní White Tie dress code se skládá ze tří bílých a tří černých částí:

- Černý frak z nejkvalitnější vlny. My doporučujeme kvalitu Black & Black od výrobce Ing. Loro Piana & C., která se vyznačuje nejjemnější vlnou a velmi sytou černou barvou
- Černé společenské kalhoty s vyšším pasem ze stejné látky jako frak, mohou mít lampasy
- Černé lakované boty, stejně jako u Black Tie jsou nejlepší oxfordky
- Bílá vesta, většinou jednořadá, je ale možné použít i dvouřadou
- Bílá košile s frakovým límečkem, klasicky střižené košile nemají ve White Tie místo
- Hedvábný a ručně skládaný bílý motýlek

U White Tie pamatujte také na následující:

- Knoflíčky na košili, vestě a manžetách by měly být ze stejného materiálu. Nejvhodnější je perleť.
- Náramkové hodinky byste měli nechat doma. Dovoleny jsou pouze hodinky na řetízku uložené v levé kapse fraku.
- Kapesníček nebo květina v klopě by měly mít bílou barvu.
- Pokud jdete na ples nebo na událost, kde se bude tančit, neměly by u White Tie chybět bílé rukavice z látky nebo kůže.

- Dříve se k White Tie často nosil cylindr a hůlka. Tyto doplňky už dnes nevidáme, ale pokud chcete být stoprocentní, mohou být zajímavou třešničkou na dortu. ●

www.blazek.cz

Schody Home Bar, Zámecké schody 8, Praha 1, tel. 739 579 839, @SchodyHomeBar

Co se stane na Schodech, zůstane na Schodech

Bar najdete na Zámeckých schodech na Malé Straně, takže název podniku je skutečně výstižný. Buď k němu můžete vyrazit z Malostranského náměstí nahoru kolem britské ambasády, kde si můžete trochu vydechnout u busty Winstona Churchilla. Anebo, pokud se na malý výšlap moc necítíte, můžete to vzít třeba tramvají na Pohořelec, a pak přes Hradčanské náměstí dolů.

Zhruba v polovině Zámeckých schodů v jednom z historických domů objevíte okno, ve kterém bude barman, který vás pozve dovnitř, nebo vám nabídne některý z drinků na cestu. Vzhledem k aktuálnímu rázu počasí, je posezení v interiéru, o který se postarala autorská dvojice Vrtiška & Žák, asi rozumnější volbou. Nejen kvůli teplu. Design baru je jedinečný. Autoři při realizaci pracovali s šestihrannou dlažbou nesoucí rozrastrovaný motiv barokního zátiší s jídlem a pitím. Uvedený motiv pak prochází celým prostorem v podobě podlahy.

Zvláštností podniku je, že je navržen jako taková domácí kuchyně. Nevzniká v něm proto žádná bariéra mezi hostem a personálem a všichni zůstávají na jedné straně pomyslného barového pultu. K obsluze hostů postačí pojízdný barový vozík a pro odbavení zájemců o procházku s drinkem v ruce pak okénkovaný prodej. Počet míst je značně omezený, v baru je pět stolků a solitérní kožené křesílko. Bar si tak zachová intimní atmosféru, i když je plno a barman se současně může věnovat každému z hostů individuálně.

Omezená kapacita baru může být výhodou pro ty, kteří by si jej chtěli rezervovat celý pro přednášku, obchodní jednání mimo formální prostředí kanceláře, ale bez přítomnosti nepovolaných uší nebo třeba pro oslavu vyhraného sporu. Co se stane na Schodech, zůstane na Schodech.

Podnik otevírá v 10 hodin a přes den funguje spíše jako kavárna a vinárna, ale míchaný nápoj si můžete dát samozřejmě kdykoli během dne. Po setmění se k barovému vozíku postaví některý ze zkušených barmanů ze známého baru Parlour a rozehraje představení podle vašich pokynů. Naveďte ho správným směrem, třeba na ostrov Islay a barman sáhne po lahvi kouřové whisky a namíchá vám z ní skvělý drink, pokud si ji nebudete přát čistou.

Cílem majitele baru je, abyste se tam cítili jako doma. Zkuste to tedy. Nebojte se barmanovi říct, na co máte chuť a svěřte se plně do jeho péče. Namíchá vám koktejl na míru vašim chutím a pokud k tomu bude čas a prostor, poradí vám i to, jak si ho připravit ve vlastní kuchyni. ●

Na zdraví a navíděnou!

SCHODY
HOME
BAR

Špičkové služby v oblasti pojištění a risk managementu

Obchodní sdělení RENOMIA, a. s.

Ceníme si své nezávislosti, která nám umožňuje stát vždy na straně klienta

Při zpracování nabídky pro Vás vždy pečlivě posuzujeme desítky pojistných produktů od stabilních pojišťovacích společností v ČR i v zahraničí. Společně s Vámi pak vybíráme nejvhodnější kombinaci a zároveň využíváme své velikosti k vyjednání těch nejvýhodnějších podmínek.

- Detailně známe český i mezinárodní pojišťovací trh
- Zajišťujeme všechny druhy pojištění včetně vysoce specializovaných
- Přinášíme klientský přístup založený na znalostech a respektu ke specifickým potřebám
- Pomáháme s likvidací škod až do úplného vyřízení všech oprávněných nároků

Nezapomněli jste nechat očipovat svého psa? Nová zákonná povinnost se promítá i do pojištění

Sledovat dění na pojistném trhu, ale také v legislativě, která má do pojištění mnohdy zásadní dopady, patří ke standardním činnostem všech pojišťovacích zprostředkovatelů RENOMIA. Díky tomu můžeme své klienty upozornit na potenciální rizika, která se změnami v zákonech souvisejí. Nejde přitom jen o specializovanou legislativu dopadající na firmy či podnikatele, často se jedná o změny, které mohou ovlivnit život doslova každého z nás.

Takovou změnou je například novela zákona o veterinární péči, která vstoupila v platnost 1. ledna 2020. Mimo jiné nařizuje, že každý pes musí být vybaven podkožním čipem. Výjimku mají pouze starší psi, kteří jsou označeni čitelným tetováním provedeným před 3. červencem 2011. Nesplnění zákonné povinnosti bude mít dopady související nejen s veterinární péčí o Vašeho psa, ale i do nároků na případná pojistná plnění z pojištění domácích zvířat či občanské odpovědnosti. V zemi, kde je obliba domácích mazlíčků a zejména pak psů obrovská (podle průzkumu agentury Nielsen Admosphere jej má ve své domácnosti 40 % Čechů), dopadne tato nová zákonná povinnost na statisíce majitelů.

Aplikace čipu je přitom velmi jednoduchá. Veterinář vpraví zvířeti pod kůži za

levé ucho čip o velikosti rýžového zrna a napíše identifikační číslo čipu do průkazu. Následně je potřeba takto očipovaného psa zaregistrovat do některého z aktuálních psích registrů dle Vašeho výběru.

Pes bez čipu = neočkovaný pes

Absence čipu nebo příslušného tetování způsobí zneplatnění očkování proti vzteklině a na psa bude nahlíženo jako na nenačkovaného. Veterinář navíc od nového roku nemusí provést očkování psa, který není identifikován podkožním čipem. Současně je nesplnění této povinnosti kvalifikováno podle zákona jako přestupek a může vést k udělení pokuty od Státní veterinární správy až do výše 20 000 Kč v případě chovatelů jako fyzických osob a až do výše 300 000 Kč v případě chovatelů jako právnických osob nebo fyzických osob podnikajících.

„Investice do očipování psa se pohybuje v řádu stokorun, nesplnění této nové zákonné povinnosti Vás ale může přijít na statisíce. Na pokutách, ale i kvůli omezení plnění z pojištění veterinárních výloh či občanské odpovědnosti.“

Martin Loubr, ředitel RENOMIA BENEFIT a. s.

Jaké dopady lze očekávat v pojištění?

Jde-li o pojištění veterinárních výloh v souvislosti s nemocí nebo úrazem psa, většina pojišťoven již dříve vyžadovala, aby byl pojištěný pes identifikován čipem. Zejména u některých starších pojistných smluv však není tato podmínka vždy uvedena (postačila například známka nebo tetování), a tak by po novém roce v případě úrazu nebo nemoci psa neoznačeného čipem mohlo dojít k omezení pojistného plnění.

Pojištění občanské odpovědnosti zpravidla kryje i újmy způsobené domácími mazlíčky třetím osobám (např. návštěvě nebo sousedům). Ne vždy je však újma způsobena prokazatelně identifikovaným psem (pes je bez čipu, známky či tetování), což v případech, kdy se majitel ke svému psovi nehlásí, znamená obtížné prokázání a následné uplatnění nároku poškozeného na pojistné plnění. Změna zákona tedy vede k posílení odpovědnosti chovatelů psů v případě újem, které způsobí jejich domácí mazlíčci, a pojištění občanské odpovědnosti se tak stane ještě více nepostradatelným doplňkem v řízení domácích rizik.

Chcete-li řešit pojištění Vašich domácích mazlíčků nebo Vaší občanské odpovědnosti, obraťte se na specialisty RENOMIA, a. s., kteří Vám rádi pomohou. ●

www.renomia.cz

Náklady na pořízení čipu

- 120–600 Kč dle typu čipu
- Aplikace pod kůži 300–500 Kč
- Jednorázový poplatek za registraci do databáze 200 Kč (někdy již zahrnuto v ceně čipu)

R RENOMIA

Nová fáze kapitalismu? Odpovědný?

Rodí se nový kapitalismus? Přestává být co nejvyšší zisk hlavní metou podnikatele či investora? Zdá se, že mileniálům a generaci Z svobodný trh a tvrdý, dravý kapitalismus nevyhovuje. Podle výzkumu společnosti Deloitte jsou zisk, efektivita a prodej až úplně na dně jejich seznamu priorit v byznysu. Vede vytváření pracovních míst, zlepšování bezpečnosti a inovace. Přišel tedy čas přepsat pravidla? Jak sledují firmy trendy doby? Upravují své byznys plány? Mění své postoje?

Vynořuje se nová verze systému nazývaná Kapitalismus 2.0, který je autentický, dostupný a odpovědný. Zasahuje do všech oblastí byznysu. Nejen, že se společnosti často předhánějí, která vymyslí lepší program CSR (Corporate Social Responsibility), ale proniká třeba i do finančnictví nebo je už přímo core byznysem mladých firem. Investování s pozitivním dopadem, které bylo dlouho přehlíženo jako niche pro samaritány, je teď jedním z nejrůstovějších segmentů. Stále důležitějším vodítkem je pro investory kromě informace o potenciálním zisku dané investice i to, zda je šetrná společensky, environmentálně a z pohledu řízení společnosti.

Potvrzuje to i průzkum Fidelity International. Více než 70 procent jejich analytiků hlásí, že firmy, které zkoumali, kladou důraz na ESG (Environmental, Social and Governance) politiku. Jde o nárůst o 12 procentních bodů oproti loňskému roku. A jen pro příklad, největší investoři světa jako Bill Gates nebo Jeff Bezos spolu s Michaellem Bloombergem, Richardem Bransonem nebo Jackem Maem přislíbili miliardu dolarů pro startupy, které přinesou radikální řešení problému s průmyslovými zplodinami a emisemi.

Nejseriózněji se k odpovědnému investování staví evropské společnosti. Až 92 procent analytiků Fidelity International zaznamenává ochotu evropských společností věnovat větší pozornost oblasti environmentální či sociální, v porovnání s 67 procenty v roce 2018.

Ekologie na prvním místě

Příkladem ryze české firmy, která celým svým podnikáním naplňuje heslo „Pomáháme planetě lépe dýchat“ a zároveň i strategii „Investice, která má smysl“, je

Energetické centrum recyklace Rapotín

společnost Energy financial group. Jejím cílem je vyrábět energie z obnovitelných zdrojů. Ekologickým zpracováním biologicky rozložitelného odpadu, nikoli zemědělských plodin, jako je řepka či kukuřice, pěstovaných za tímto účelem, získává společnost v Energetickém centru recyklace Rapotín (ECR Rapotín) elektrickou energii a pokročilé palivo, biometan – obnovitelný zemní plyn. Zároveň zabráňuje samovolnému uvolňování metanu, který vzniká při rozkládání odpadu např. na skládkách. „Biometan je zušlechtěný bioplyn obsahující alespoň 95 % metanu a je často prezentován jako jedna z forem paliva budoucnosti. Má nulové emise skleníkových plynů a v porovnání s ostatními konvenčními biopalivy i nejnižší spotřebu energie v celém životním cyklu. Jedná se o nový zdroj obnovitelné energie, který ČR potřebuje jak pro zlepšení životního prostředí, tak pro splnění cílů využití OZE v dopravě. Biometan lze také díky jeho srovnatelným vlastnostem se zemním plynem vtlačet přímo do plynárenské distribuční soustavy, což děláme jako první v ČR,“ vysvětluje nejnovější aktivitu spo-

lečnosti Martin Vrtiška, obchodní ředitel EFG a vedoucí manažer projektu instalace upgradu v ECR Rapotín. „Biometan je právem považován za důležitý nástroj při snižování emisí skleníkových plynů, pro investory je jistě zajímavou a unikátní příležitostí.“

Odpovědný urbanismus

Zvyšující se trend zájmu vedení společností o společenskou odpovědnost a udržitelný rozvoj potvrzuje i průzkum výzkumné a technologické společnosti Ipsos z května 2019. Stále častěji je toto téma klíčové pro budování dobré pověsti firmy i pro nábor nových zaměstnanců. Z výsledků průzkumu totiž vyplývá, že pro 78 % populace, zejména lidí s VŠ vzděláním, je důležité odpovědné chování jejich zaměstnavatele. Mezi klíčové oblasti CSR patří ochrana životního prostředí, férové chování k zaměstnancům, vzdělávání či pravdivá komunikace se zákazníky. Podporu vzdělávání a rozvoje oceňují převážně mladí ve věku 18–34 let, lidé starší 55 let spíše vítají projekty na podporu seniorů. Muži častěji preferují etiku v podnikání a rozvoj technologií, ženy podporu projektů zaměřených na děti a znevýhodněné skupiny nebo zaměřených na rovné příležitosti.

Stejně tak, jak se od sebe společnosti liší podnikatelskou vizí a misí, tak se liší i přístupem ke společenské odpovědnosti. U některých jde o aktivitu sledující trend poslední doby, u jiných je součástí podnikatelské strategie od počátků podnikání. Příkladem úzkého propojení společenské odpovědnosti s předmětem podnikání a prolnutí hned do několika základních oblastí CSR je investiční a developer-ská společnost Passerinvest Group. Svou činnost soustřeďuje zejména do lokality BB Centrum v Praze 4.

Náměstí Brumlovka, BB Centrum Praha 4

BB Centrum je budováno přes dvacet let jako plnohodnotná městská čtvrť s širokou nabídkou nejen pracovních příležitostí, ale i služeb, sportovišť i dětských hřišť, s místy pro relaxaci, vzdělání a jako čtvrť šetrná k životnímu prostředí. Administrativní budovy mají zelené střešní terasy, které slouží nejen jako odpočinkové zóny, ale hrají důležitou roli ve snižování oteplování městského prostředí. Většina budov má uvnitř také zelené stěny či fontány pro zvlhčení vzduchu. V celém areálu se promyšleně a efektivně využívá dešťová voda pro zásobování vodních prvků a zavlažování zelených ploch. V BB Centru jsou dva velké parky a několik sportovišť. Ty se v průběhu roku stávají dějištěm různých volně přístupných kulturních i sportovních akcí. Vedle nich je tu i Náměstí Brumlovka, kde probíhají hudební vystoupení či tematická gastro odpoledne pro nejširší veřejnost. Pro společnosti sídlící v BB Centru Passerinvest Group organizuje pravidelná setkávání nebo sportovní odpoledne. „Snažíme se od samých počátků, aby BB Centrum nebylo pouhým studeným administrativním centrem, kam jezdí lidé na 8 hodin za práci, ale aby bylo příjemným místem, čtvrtí, kde se bydlí a kde to žije. Kam se lidé vypraví i o víkend s dětmi,“ popisuje Vladimír Klouda, výkonný ředitel Passerinvest Group.

Nedílnou součástí společenské odpovědnosti Passerinvestu je nadační činnost zakladatele a CEO společnosti Radima Passera – Maranatha. Maranatha je křesťansky orientovaný spolek zaměřený na projekty zahrnující semináře, přednášky, biblická studia, evangelizační setkání, výstavy či publikační činnost.

Aktivita nejen firmy, ale i zaměstnanců

„Face to Face Business“ tak zní heslo poradenské společnosti TPA. Řídí se jím nejen při svém podnikání, ale také v rámci svých CSR aktivit. „Většina našich dobročinných projektů je založena na aktivní účasti našich zaměstnanců a některé projekty vznikly jako jejich nápad nebo jsme se do nich zapojili právě na jejich popud. Několik let například pomáháme s organizací dobročinného bazárku Léčivka v Thomayerově nemocnici. Tu také podporujeme vlastním projektem – organizujeme charitativní běh zaměstnanců TPA, Thomayerovy nemoc-

nice a Institutu klinické a experimentální medicíny (IKEM) – Běh pro Thomayerku,“ upřesňuje Jana Skálová, partnerka TPA. Dlouhodobě společnost a její zaměstnanci přispívají nejen finančně několika neziskovým organizacím, ale osobně se setkávají s podporovanými osobami.

Vedle podpory neziskových organizací a vlastních projektů je nedílnou součástí CSR strategie společnosti TPA dodržování etických pravidel, ať už v obchodním jednání či profesionální komunikaci, a podpora rozvoje a vzdělávání zaměstnanců. Společnost považuje tyto principy za důležité ve všech oborech podnikání a u všech firem. TPA se zasadila o oceňování podnikatelských subjektů, které mohou jít v tomto směru příkladem. V loňském roce proběhl již šestý ročník soutěže TPA Gentlemanská firma roku v rámci sdružení CZECH TOP 100. Gentlemanská firma je oceněním pro firmy, které při svých úspěšných ekonomických aktivitách ctí principy etiky, společenské odpovědnosti, podpory rozvoje vědy a výzkumu, ekologie a dlouhodobé udržitelnosti podnikání i péče o vlastní zaměstnance podporou jejich kulturních, sportovních a vzdělávacích aktivit. ●

www.fidelity.cz

www.ef-group.cz

www.passerinvest.cz

www.tpa-group.cz

Předání ocenění Gentlemanská firma roku 2019

Zleva: Rostislav Kuneš, generální ředitel TPA, Milan Žemlička, personální ředitel Isolit-Bravo, Adéla Hoffmannová, Branch & Sales Manager GALARD, a Jiří Zedníček, člen Českého klubu Fair Play

„Cesta z města“ za novým bydlením. Ale už ne do satelitů

Vizualizace domu v projektu Bidli v Rodově

Česko se v současné době řadí mezi evropské státy s nejrychlejším tempem zdražování nemovitostí. Prudký nárůst cen, poptávka převyšující nabídku – tak vypadá současná situace na českém trhu s bydlením. Nová rezidenční výstavba se koncentruje především do Prahy a několika dalších velkých měst. Ta ale přitom tvoří menšinu, pokud jde o rozložení obyvatelstva (podle dat Českého statistického úřadu žije 70 % Čechů ve městech a obcích pod 50 tisíc obyvatel). To si začínají uvědomovat i developeři, kteří pro dostupnější vlastnické bydlení začínají nakupovat volné pozemky v přilehlém okolí měst. Že je o takové bydlení zájem, potvrzuje odliv lidí z Prahy do Středočeského kraje či do těch regionů, které jsou v rámci ČR hodnoceny jako místa s nejlepší kvalitou života. Přitom se projekty tohoto typu již nestaví jako tzv. satelitní městečka, sloužící jen k přenocování po návratu z práce nebo ze školy. Pro jejich úspěch jsou klíčové také kompletní občanská vybavenost a dobrá dopravní dostupnost. To vše jsou už často schopné nabídnout právě menší etablované obce, které zároveň stále skýtají velký stavební potenciál.

Výše uvedený trend lze ilustrovat na dvou příkladech. Prvním z nich je prodej stavebních parcel v rámci velkého developerského projektu v obci Choťánky u Poděbrad ve Středočeském kraji. Druhým pak nízkoeenergetický rezidenční areál v Rodově (územní část obce Smiřice nedaleko Hradce Králové) v Královéhradeckém kraji, který se v rámci srovnávacího výzkumu Místo pro život letos umístil na první příčce a stal se tak již potřetí regionem s nejlepší kvalitou života.

Středočeský kraj: rodinný dům se zahradou za cenu 3+kk v Praze

O pozemky pro výstavbu rozšířil své portfolio zkušený developer rezidenčních nemovitostí Geosan Development, který

se dosud soustředil na výstavbu v hlavním městě. V Choťánkách 3 km od Poděbrad, 30 minut jízdy od Prahy, nabídne v několika etapách celkem 108 parcel o výměře cca mezi 650 a 950 m², jejichž cena začíná zhruba na 1,847 mil. Kč včetně DPH. První fázi o 27 pozemcích začal developer prodávat v červnu 2019 a během tří měsíců již měl 70 % parcel prodaných. Samotná rezidenční výstavba bude plně v rukou nových majitelů pozemků. Aby však citlivě navázala na stávající zástavbu, udrží si jednotný řád. Budoucí majitelé si kompletně zasíťované parcely budou moci převzít na podzim 2020.

„Průměrná cena domu na klíč se aktuálně pohybuje kolem 3 milionů Kč. Když k tomu připočteme standardní cenu pozemku,

dostáváme se na částku zhruba 5 milionů Kč. Porovnáme-li dnešní ceny bytů v pražských novostavbách, kde se 3+kk pohybuje od 5 milionů Kč výše, je komfort rodinného domu se zahradou za téměř totožnou cenu rozhodně zajímavou alternativou,“ komentuje Petr Beneš, ředitel společnosti Geosan Development.

Právě příklad středočeských Choťánek ilustruje, jak se projekty, které dnes zájemci o nové bydlení vyhledávají, liší od dřívějších satelitů. Poděbrady jsou poklidné lázeňské město, které však má bohatý kulturní a společenský život, nemluvě o nabídce wellness a sportovních aktivit i možností nákupů a stravování. Infrastrukturu doplňují mateřské, základní a střední školy. Funkční zázemí je k dispozici i v samotné obci Choťánky.

Zdejší krajina skýtá řadu příležitostí pro trávení volného času: od pěší turistiky a jízdy na kole podél Labe přes koupaliště Jezero v Poděbradech až po golf. A aby developer podpořil vzájemné setkávání nových obyvatel Choťánek a budování sousedských vztahů, plánuje vytvořit společné parkové plochy s udržovanou zelení, dětskými prvky a místy pro relaxaci.

Východní Čechy: energeticky úsporný domov v Rodově místo bydlení v paneláku v Hradci Králové

V Královéhradeckém kraji nedaleko jeho metropole si lze pořídit rodinnou novostavbu s předzahrádkou za cenu staršího panelákového bytu 3+1 v Hradci Králové a ještě ušetřit na provozních nákladech. Nízkoenergetický rezidenční areál Bidli v Rodově bude tvořit 194 bytových jednotek o dispozicích 1+kk až 5+kk (umístěných v dvoj- a trojdomech, řadových domech, příp. v solitérním rodinném domě) realizovaných v několika etapách. Areál doplní multifunkční sportovní hřiště a autobusová zastávka u projektu, zajišťující spojení s Hradcem Králové. Developer Bidli Holding již staví první etapu s 21 byty v rodinných trojdomech a 6 řadovými rodinnými domy, na kterou naváže druhá fáze s 18 jednotkami. Výstavbu obou etap plánuje developer dokončit do ledna 2021. Domy jsou koncipovány jako dřevostavby a jejich výroba probíhá ve vlastním výrobním závodě firmy v Červeném Kostelci.

„Projekt je určen pro páry nebo rodiny s dětmi, jež si chtějí splnit svůj sen o rodinném domě. Pokud tak například prodají starý třípokojový panelákový byt v Hradci Králové, získají zde za obdobnou cenu nový komfortní byt 3+kk s velikostí kolem 110 m² v dřevostavbě s předzahrádkou, který budou mít postavený do několika měsíců. Nízkoenergetická bytová jednotka s kvalitní konstrukcí domu a efektivním fotovoltaickým systémem pro výrobu elektřiny, jejíž přebytky budou sloužit k ohřevu teplé vody, jim navíc umožní ušetřit za energie

až 4000 Kč měsíčně oproti životu v typickém panelákovém bytě. Pokud si ji pořídí na 80% hypotéku na 30 let, budou měsíčně splácet jen kolem 10 000 Kč, tedy méně než při pronájmu panelového bytu 3+kk v Hradci Králové, který se běžně pohybuje kolem 13 000 Kč až 15 000 Kč,“ uvádí Roman Weiser, ředitel developmentu a investic do nemovitostí společnosti Bidli Holding. A dodává, že kupující mají možnost pořídit si zde nové bydlení i formou družstevního vlastnictví.

Nový rezidenční komplex přímo navazuje na vesnickou zástavbu Rodova, územní části obce Smiřice s dobrou dopravní dostupností, v jejíž blízkosti vzniká nový úsek dálnice D11 do Hradce Králové. Podle slov místního starosty Luboše Tuzara poskytují Smiřice kompletní infrastrukturu a občanskou vybavenost, aniž by bylo třeba dojíždět do 14 km vzdáleného Hradce Králové: „Smiřice se díky zájmu investorů a nových obyvatel stále rozvíjejí. Školy (od mateřské po střední), dostatek obchodů i stravovacích možností, lékařské ordinace, rozvinutý komunitní život, řada sportovních klubů – to vše z nich dělá opravdu příjemné místo pro život,“ komentuje Luboš Tuzar. I v případě rezidenčního areálu v Rodově se tedy potvrzuje, že kompletní občanská vybavenost a dobrá dopravní dostupnost jsou základním předpokladem úspěchu každého projektu nového bydlení v českých regionech. ●

V jednom z prvních dokončených domů rezidenčního areálu Bidli v Rodově je možné navštívit zřízený vzorový byt

Efektivní řízení financí v advokátní kanceláři: Od výkazu práce k inkasu platby

Základem efektivní práce je dobrý time management a komunikace. A když pak přijde na vykazování odvedené práce, moderní informační systém dovede být v mnohém nápomocný.

Otom si dnes budeme povídat s Janem Tkáčem, šéfem společnosti, která pro advokáty vyvinula informační systém EVOLIO.

Jaké funkcionality by měl podle vás pokrývat advokátní informační systém v oblasti finančního managementu?

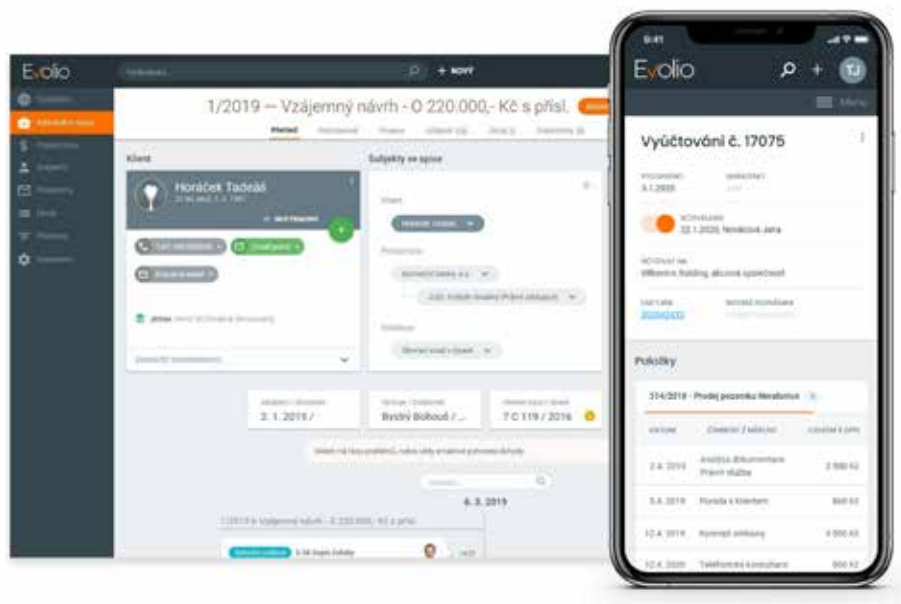
Na českých advokátních systémech je vidět, že výkaznictví a vyúčtování je pro advokátní kanceláře klíčové. Všechny kvalitní systémy mají vykazování zpracované. Rozdíly jsou v různém přístupu k této problematice.

Základem je vykazování hodinové sazby za běžné úkony na jednotlivých advokátních spisech. Dále by měl informační systém dokázat také účtování paušálů a odměny podle advokátního tarifu. Samozřejmostí je možnost zahrnout do vyúčtování také hotové výdaje a další náklady. To vše by se zároveň mělo snadno ovládat.

Uspadňuje elektronické vykazování uživatelům práci?

Rozhodně by mělo. U našich zákazníků vidíme, že existuje jen malé procento právníků, kteří rádi vykazují práci. Přitom kvalitní výkaz práce je nejen zdrojem peněz pro kancelář, ale taky základ dobrých vztahů s klientem.

S našimi klienty advokáty a právníky jsme při vývoji EVOLIA a vykazování velmi úzce spolupracovali. Základ proto tvoří snadné a přehledné vykazování práce. Náš uživatel musí mít nejen možnost vykázat práci na jedno kliknutí, ale také si zobrazit vykázanou práci v souvislostech. Proto jsme vytvořili speciální kalendářové zobrazení, které motivuje uživatele vykazovat více a kvalitněji.

Spočívá tedy usnadnění činnosti právě v elektronickém vykazování?

Ano, ale nejenom v něm. Uvědomili jsme si, že neméně důležitý je přehledný reporting umožňující sledovat vytíženost pracovníků, rozpočet nebo náklady na spis a další ukazatele.

Ve Spojených státech jsem zažil výrazně jiný přístup k vyhodnocení vykazování. Hraje se tam o jiné platy a peníze, proto si nemůžou dovolit uživatelům benevolenci, jakou vidíme tady v Česku.

Když se vrátíme k vašim rozhovorům s klienty, jaké další požadavky na systém v tomto ohledu mají?

Při našich rozhovorech s advokáty se nám potvrdilo, že nepřehledné tabulky a řady čísel v lásce rozhodně nemají. Přitom je pochopitelné, že chtějí mít svůj byznys a související finanční otázky pod kontrolou. Reporty a přehledy jsme tomu přizpůsobili a zpracovali je uživatelsky přívětivou formou. Zaměřujeme se na to také ve školení.

Zmínil jste rozpočet na spis, o co se jedná?

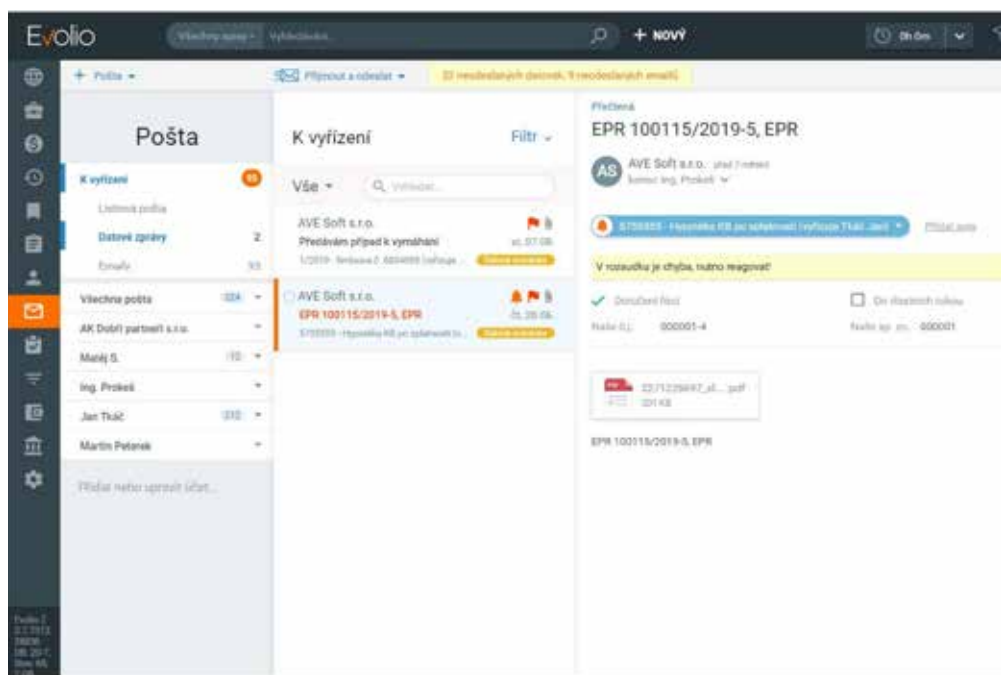
Uvědomujeme si, že časová náročnost konkrétních advokátních případů se v průběhu času mění. Proto EVOLIO umožňuje nastavit na každý spis finanční rozpočet, jehož sledování pomáhá uživateli vyhodnocovat, kolik procent již bylo „propracováno“. Díky tomu může advokát závčasem komunikovat se zákazníkem o případné nutnosti navýšení rozpočtu podle komplikovanosti té které kauzy.

Jak je to s vystavováním faktur?

V tomhle nemá EVOLIO ani jeho konkurence větší problémy. Klasicky se vytváří faktura a oddělená příloha s vyúčtováním. Výkazy můžete vést v cizí měně.

Zaznamenávání úhrad vystavených faktur také probíhá automaticky, anebo je nutné hlídat v separátním systému a evidovat ručně?

Naším klientům se snažíme šetřit čas, proto jsme vytvořili modul Banka. V tom se párují příchozí platby k fakturám automaticky. Pokud je provedena pouze částečná platba, v přehledu klient uvidí, kolik procent z fak-

tury zbývá k úhradě. Platbu lze do spisu ale samozřejmě zaevidovat i ručně.

Jaké typy reportů v této souvislosti vaši klienti nejčastěji vyžadují?

Oblíbené je právě zmíněné sledování rozpočtu na spis. Dále se nás advokáti často ptají na možnost sledovat pracovní vytíženost.

Velkou výhodou je, že EVOLIO umožňuje reporty upravit advokátní kanceláři na míru. Reporty se přizpůsobí stylu práce dané AK, místo toho, aby to bylo naopak.

S reporty na míru advokát snadno zjistí, jak efektivně funguje jeho AK a které činnosti a klienti generují zisk.

Je systém EVOLIO vyvinutý pro advokátní kanceláře zabývající se nějakou specifickou právní agendou?

Našimi klienty jsou desítky advokátních kanceláří s různým zaměřením, v tomto ohledu není systém omezený na konkrétní advokátní agendu. Nicméně podstatná část klientů používá náš modul správy pohledávek, který na základě poznatků z praxe stále posouváme dál. Ten je pro malé množství pohledávek dostupný i ve Free verzi EVOLIA, již má každý příležitost vyzkoušet zdarma bez časového omezení. ●

DISKRÉTNOST. OSOBNÍ PŘÍSTUP. DŮVĚRA.

ZAMĚŘENÍ NA ČESKÉ RODINNÉ FIRMY, JEJICH VLASTNÍKY A RODINY.

Právní poradenství, Strategické rozhodování
Daňová problematika, Personalistika
Trust & wealth management
Concierge služby

30 let od sametové revoluce: Česko prošlo největším projektem ekologizace elektráren ve východním bloku

Demonstrace proti režimu začaly před třiceti lety nejprve v Teplicích. Po několikátýdenní inverzi, která město halila do štiplavé žluté mlhy, vyšli lidé do ulic s požadavkem na čistý vzduch. Krušné i Jizerské hory byly tehdy posety pahýly uschlých stromů vlivem kyselých dešťů způsobených oxidem síry ze severočeských elektráren. Dnes, po třiceti letech, již tehdejší katastrofální znečištění není poznat. Pohoří se opět zelenají vzrostlými stromy. Od konce roku 1998 ČEZ a ostatní výrobci provozují pouze takové elektrárny, které splňují přísné emisní limity zákona na ochranu ovzduší.

ČEZ v průběhu let 1992–1998 odsířil 5930 MW výkonu v uhelných elektrárnách a dalších přibližně 500 MW vybavil moderními fluidními kotli. Elektrárenská společnost tak v sedmi letech zrealizovala patrně vůbec nejrozsáhlejší a nejrychlejší ekologický program v Evropě (v Německu trval tento proces dvojnásobnou dobu). Celkem bylo do modernizace, odsíření a dalších opatření uhelných elektráren investováno 111 miliard korun.

Poslední odsířený uhlý blok v rámci obřího ekologizačního projektu 90. let byl spuštěn do zkušebního provozu 12. listopadu 1998 v elektrárně Mělník. Druhá vlna modernizace uhelných zdrojů ČEZ za více než 100 miliard korun proběhla v letech 2008–2017. Na vybraných elektrárnách se v současnosti investuje do dalšího snižování emisí v rámci přípravy na evropské limity od roku 2020.

„Oproti roku 1989 ČEZ zásadně snížil dopady provozu elektráren na okolí. Emise oxidu siřičitého díky tomu klesly dosud o 98 %, popílek o 99 % a emise oxidu dusíku o 86 %. Plníme všechny zákonné limity a připravujeme se pečlivě i na ty budoucí. Investice do plnění evropských limitů od roku 2021 se opět pohybují v řádu 10 miliard,“ říká člen představenstva a ředitel divize výroba Ladislav Štěpánek.

Období před rokem 1989 bylo v energetice charakteristické prioritní politikou levné

energie. To však mělo neblahé důsledky – plýtvání energií a neúnosným stavem životního prostředí. Již v roce 1986 sice vznikl Komplexní energeticko-ekologický program k odsíření a denitrifikaci největších elektráren na severu Čech, ale vhodné technologie odsíření spalín na východ od železné opony na trhu nebyly k mání. Utrácení vzácných valut na z pohledu tehdejší politické reprezentace okrajovou záležitost, jejíž řešení bylo možné odložit na později, bylo nemyslitelné.

Řešení tohoto „dluhu minulosti“ se stalo prioritou pro tehdejší nově vzniklou energetickou společnost ČEZ. Nový zákon o ovzduší z roku 1991 stanovil, že vše se musí stihnout do konce roku 1998. V prvé řadě bylo třeba připravit transparentní, důvěryhodný a realizovatelný plán. V tak krátkém čase nebylo možné provést náhradu zcela novými technologiemi. Proto se program zaměřil na vymezení těch elektráren, které budou odstaveny z provozu, a ty, které budou opatřeny zařízeními na čištění spalín.

„Byla to pro nás otázka nejen společenské odpovědnosti, ale také profesní hrdosti. Chtěli jsme, aby naše elektrárny byly ekologické a s co nejmenším vlivem na prostředí, ve kterém žijeme,“ vzpomíná Štěpánek, který v ČEZ pracoval již devadesátých letech. „Velkou výzvou bylo sehnat potřebné financování v tak obrovském objemu. S tím neměl ve východním bloku nikdo zkušenosti a získat důvěru západních bank bylo skutečným oříškem.“

V roce 1991 bylo nemožné získat u bank desítky miliard korun. Do projektu se však podařilo zaangažovat Světovou banku. Podpisem půjčky ENERGY I. ve Washingtonu v červenci 1992 se ČEZ stal první obchodní společností v bývalém východním bloku, která od Světové banky úvěr získala. Byl to signál bankovního domu s vysokou mezinárodní autoritou, že ČEZ je důvěryhodná společnost, která je schopná dostát svým závazkům. To podpořilo snahu ČEZ si dále již značnou část financí obstarat vlastním jménem, bez státních garancí. V roce 1994 tak ČEZ, opět jako první firma z východního bloku, získala od společnosti Standard & Poor's investiční rating BBB- a vydala dluhopisy na evropském kapitálovém trhu. ●

Na bývalém odkališti el. Tušimice dnes ovce pomáhají udržet populaci vzácných motýlů.

Nový 4* designový hotel Bonfanti u Kronplatzu v Dolomitech

Nově otevřený čtyřhvězdičkový Design Hotel Bonfanti se nachází v malebné vísce San Sigismondo / St. Sigmund v oblíbené destinaci českých turistů v Jižním Tyrolsku, v provincii Trentino-Alto Adige / Trentino-Südtirol mezi městy Bruneck a Brixen. Jihotyrolské Dolomity jsou na Seznamu světového přírodního dědictví UNESCO.

Původní hotel Rastbichler zakoupila rodina Bonfanti a rozhodla se mu vdechnout italský šarm a eleganci. Momentálně budova prochází postupnou rekonstrukcí a v kompletně novém hávu se hotel Bonfanti představí od ledna 2020.

Design hotelu je koncipován v italském stylu tzv. soft designu, tedy moderní, komfortní a minimalistický interiér se zakomponováním prvků z přírodních materiálů, zejména dřeva a kovu.

Pokoje jsou prostorné, s dokonalým odhlučněním a s minimální rozlohou 38 m² u dvoulůžkového pokoje. Prosklené stěny nabízejí překrásný výhled na okolní přírodu a přímo vás do ní vtahují.

Kuchyni velí šéfkuchař Maurizio Lauriola, rodák z italské Apúlie, který patří mezi gastronomickou špičku v Itálii. V menu

snoubí italskou kuchyni s domácí tyrolskou. Na své si přijdou milovníci čerstvých ryb, italských sýrů a uzenin, včetně lokálních tyrolských specialit. Při snídani vás potěší domácí marmelády a čerstvé ovocné šťávy.

Výjimečná vína osobně vybírá ředitel hotelu Jan Vlasák, nabídka čítá přes 100 druhů vín.

Wellness & spa zónu hotelu tvoří vnitřní bazén s vyhřívanou vodou a saunový svět se 3 saunami a relaxačními místnostmi.

V zimní sezoně představují největší lákadlo okolní Dolomity a lyžařské středisko Dolomiti Superski s nepřehlednou nabídkou aktivit a zimních sportů. V létě si užijete horské túry, jízdu na kole, na koni a další atrakce.

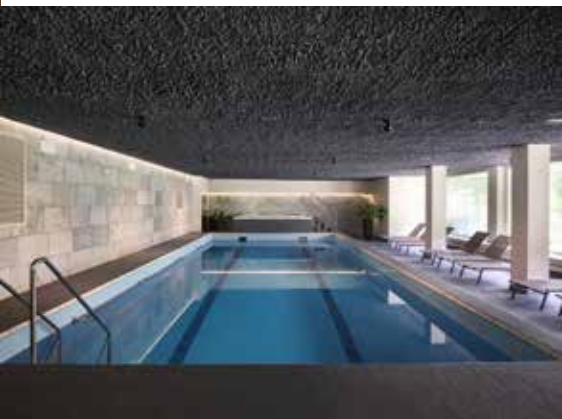
Cena pobytu v zimním období začíná na 95 eur na osobu za noc včetně ¼ penze.

Oblast Chienes/Kiens a středisko Kronplatz

Nejvyhledávanější lyžařská destinace leží mezi Zillertalskými Alpami na severu a Dolomity na jihu v nadmořské výšce 2275 m n. m.

Zimní středisko Kronplatz nabízí 116 km sjezdovek (8 černých, 15 červených a 39 modrých), snowpark, noční lyžování na sjezdovce dlouhé 1 km a 300 km běžeckých tratí.

Dostatek sněhu bývá i na svazích hor v údolí Pustertal / Pusteria. Údolí se nachází v Jižním Tyrolsku a na severu vybíhá k Reischachu, na východě sahá k městečku Olang, kde najdete fantastické podmínky pro lyžaře a snowboardisty, například široké carvingové sjezdovky. Západní strana se otevírá nad nádhernou krajinou směrem k San Vigilio.

Za jeden den lyžování na Kronplatzu / Plan de Corones si užijete dostatek všech lyžařských zážitků. Tři lyžařské areály – tři hory Plan de Corones, Klausberg a Speikboden můžete dobývat na lyžích i bez nich.

Hory se rozkládají mezi městy Bruneck/Brunico (838 m n. m.), St. Vigil (1201 m n. m.) a Olang (1080 m n. m.) a okouzlují různorodými svahy a dalekým výhledem do kraje. Najdete tu 116 km sjezdovek a 32 lanovky a vleků. I začátečníci nebo tzv. ležérní milovníci lyžování si mohou užít večerní lyžování díky dostatečně široké sjezdovce až do údolí. Zkušené jezdce potěší svah Black Five – pět černých sjezdovek prověří vaše dovednosti a zdatnost. Z Reischachu vyjedete na vrchol Kronplatzu do výšky 2275 m n. m. Dolů můžete sjet po dvou černých sjezdovkách, po modré a červené

se vydat do Perchy/Perca nebo přejet do Piculin a pokračovat směr středisko Alta Badia a napojit se na světoznámý okruh Sella Ronda. Za 20 minut se tam dostanete kyvadlovou dopravou na skipas Dolomiti Superski, který platí na všechny sjezdovky. Do dalších míst údolí Pustertalu dojedete se skipasem Dolomiti Superski nebo Dolomity Sesto Combi a Plan de Corones hromadnou dopravou a objevíte i další (méně známé) lyžařské oblasti.

Na své si přijdou i snowboardisté a milovníci adrenalinu z jízdy mimo sjezdovky. Kronplatz nedávno změnil podobu snowparku, Belveder nabízí lehkou Easy Line i pokročilejší Medium Line.

Ani v létě se na Kronplatzu nebudete nudit. Nasadte pohorky a vyrazte zdolávat hory po svých, sedněte na kolo nebo naopak oblékněte elegantní šaty a užijte si pestrý kulturní program. Zábavu si najdou i rodiny s dětmi, kterých tu zejména o letních prázdninách potkáte mnoho. Dech beroucí téměř panenská příroda, tři národní parky a působivá horská fauna a flora vás jistě okouzlí. Tiché lesní cesty, náročné stoupání na vrcholy, strmé svahy a lezecké stezky různých obtížností lákají především horolezce a turisty. Nezáleží na tom, jaký vrchol zdoláte, ale jak si užijete překrásné výhledy. Cyklisté jistě míří za dlouhými výjezdy, rychlými sjezdy i freeride.

Milovníci vodních sportů si mohou vyzkoušet rafting nebo plavbu na kanoi. Naopak do vzduchu se podíváte na paraglidu či tandemu. Kdo se nebojí létat, podívá se na hory a údolí z výšky a získá novou perspektivu. Ti, kdo raději stojí nohama pevně na zemi, víc ocení 9jamkové golfové hřiště.

Údolí Pustertal je snadno dostupné hromadnou dopravou, vlakem, autobusem, letadlem nebo autem.

V Hochpustertalu / Sextner Dolomiten ve výšce 1130 až 2205 m n. m. najdete také mnoho půvabných míst se zajímavou historií a tradicemi. Mezi nejznámější patří městečka Sesto, San Candido, Dobbiaco, Villabassa a Braies. Můžete se toulat nádhernou přírodou a nechat se vést značenými turistickými trasami, osvěžit se v průzračných horských jezerech, pátrat po divokých zvířatech a unikátních květinách. Milovníci zvířat by měli navštívit Přírodní park Fanes-Senes-Braies nebo Wildlife v Toblach/Dobbiaco. Krajina tří vrcholů je čarovně krásná.

Lyžařské areály Monte Elmo a Croda Rossa jsou dnes už spojené, vzdálenější Orto del Toro, Baranca a Val Comelico vám nabídnou až 90 km velkolepých sjezdovek všech stupňů obtížnosti. Ideální je objet vrcholy na tzv. trase Giro delle Cime. Objevíte tu nejkrásnější zákoutí na slunečních svazích, například areál Braies, Waldheim v Seste, Rienzi v Dobbiaco nebo horu Haunold blízko S. Candido se sánkařskou dráhou.

Z Kronplatzu / Plan de Corones se sem dostanete za 30 minut rychlovlakem, staví ve spodní stanici kabinové lanovky v Helmě, v Rotwandu a Stiergarten. Vyzkoušet můžete i místních 60 km sjezdovek. ●

KONTAKT

Bonfanti Design Hotel
Pustertalerstr. 12
39030 St. Sigmund/Kiens

tel.: +39 0474 569 563
e-mail: info@bonfanti-hotel.com
www.facebook.com/Bonfanti.Design.Hotel

www.bonfanti-hotel.com

PPS
advokáti

Důvěra a podpora našich klientů, stejně jako pracovní nasazení a výsledky celého našeho týmu jsou hlavními faktory dosavadního úspěšného fungování završeného ziskem ocenění **» Právnická firma roku pro regionální kancelář «** v soutěži pořádané společností EPRAVO.CZ

Na trhu právních služeb od roku 2002

Hradec Králové

Velké náměstí 135/19
500 03 Hradec Králové
Tel: +420 495 512 831-2

Praha

Římská 14
120 00 Praha 2
tel. +420 224 237 905

Vysoké Mýto

Jiráskova 154
566 01 Vysoké Mýto
tel. +420 465 423 200

Rychnov nad Kněžnou

Poláčkovo náměstí 85
516 01 Rychnov nad Kněžnou
tel.+420 494 321 351

Kolín

Chelčického 1380
280 02 Kolín
tel. +420 777 783 098

www.ppsadvokati.cz

Vznik realitní bubliny zatím nehrozí. Co se doopravdy skrývá za růstem cen bytů v Praze?

Růst cen bytů, který se stal celospolečensky diskutovaným tématem, bývá ze strany ekonomů interpretován různými způsoby. Někteří z nich již nyní považují tempo zdražování nemovitostí za rizikovou realitní bublinu, která může brzy splasknout a přispět ke vzniku ekonomické krize.

Na vývoj cen bytů je však třeba nahlížet jinou optikou než prostým růstem průměrné ceny za 1 m² bytové plochy, což je základní údaj objevující se v oficiálních statistikách. Společnost JRD zpracovala analýzu, ze které vyplývá, že se za růstem cen nemovitostí v Praze skrývají i jiné faktory než zdražování, jež mohou statistický údaj průměrné ceny za 1 m² významně zkreslovat. Ty jsou minimálně tři: růst nabídky bytů v rekonstruovaných budovách, přiblížení bytové výstavby centru metropole a zmenšování podlahové plochy bytů.

Faktor č. 1: roste nabídka bytů v rekonstruovaných budovách

V posledním roce výrazně vzrostl podíl pražských bytů v rekonstruovaných budovách – na více než 20 % z celkové nabídky oproti 10 % v minulých letech. „Mohlo by se zdát, že byty v novostavbách budou dražší než ty rekonstruované, ale na pražském realitním trhu je tomu nyní přesně naopak. Hodně rekonstruovaných budov se totiž nachází v centru metropole a vznikají v nich jednotky s malou podlahovou plochou (často kolem 20 až 30 m²), které následně kupují investoři pro krátkodobé pronájmy. Průměrná cena za 1 m² v rekonstruovaných bytech již překročila hranici 130 000 Kč, v novostavbách však aktuálně dosahuje necelých 100 000 Kč. Za růstem průměrné ceny za 1 m² tak stojí více změna struktury nabízených bytů než samotné zdražování,“ vysvětluje obchodní ředitel JRD Pavel Krumpár.

Faktor č. 2: výstavba se přibližuje centru metropole

Zajímavým faktem ze současného realitního trhu je přesun developerské výstavby směrem k centru Prahy. Na začátku roku 2017 činila průměrná vzdálenost prodáváných developerských projektů od Národního muzea 5,7 km, ale v polovině roku 2019 to již bylo o 0,7 km méně. „Výrazně se snižuje výstavba v okrajových částech Prahy, což je ještě umocněné neochotou příslušných městských částí povolovat nové projekty v těchto lokalitách. S tím pak samozřejmě souvisí nárůst cenové hladiny nejlevnějšího segmentu bydlení dříve dostupného pro střední třídu a potažmo i průměrné ceny za metr čtvereční bytové plochy,“ doplňuje Pavel Krumpár. Ještě v lednu 2017 měla nejlevnější čtvrtina developerských projektů cenu za 1 m² pod 63 500 Kč, letos v červenci však již přesáhla hranici 90 000 Kč. V přepočtu tak došlo (za dva a půl roku) ke zvýšení cenové hladiny nejlevnějšího segmentu bydlení o více než 40 %.

Faktor č. 3: zmenšuje se podlahová plocha bytů

Oficiální statistiky prezentují především růst průměrné ceny za 1 m². To je ale pro zájemce o koupi nemovitosti poněkud zavádějící: ten totiž řeší především to, kolik zaplatí za celý byt. Pokud průměrná cena za 1 m² vzroste o 10 % a zároveň poklesne o 10 % plocha nabízených bytů, což je dnešním trendem na pražském rezidenčním trhu, průměrná

cena jednotky se nezmění. Ze statistik však bude vyplývat, že došlo k 10% nárůstu cen. V létě roku 2018 se dal byt v metropoli pořídit v průměru za 7 137 000 Kč, o rok později to bylo 7 160 000 Kč, což je navýšení o necelé 0,5 %. Přitom průměrná cena za 1 m² stoupla za stejné období o 7,4 %. Podle JRD tak lidé pociťují současnou situaci na trhu spíše zmenšováním prostoru pro bydlení než růstem částky, za níž si mohou koupit zvolenou nemovitost.

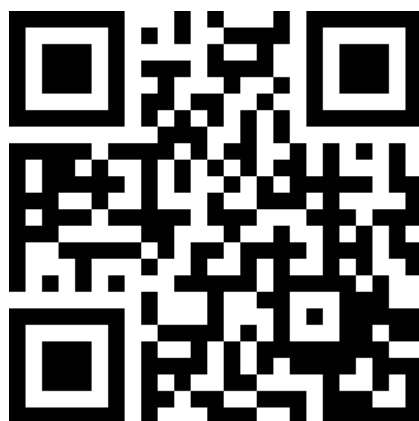
Shrnutí: optimismus stranou, ale realitní bublina nehrozí

Pavel Krumpár shrnuje výsledky, které z analýzy JRD plynou: „Zvyšování průměrné ceny za metr čtvereční ovlivňuje především větší podíl dražších rekonstruovaných budov, dále pak výstavba blíže centru Prahy a zmenšování podlahové plochy jednotek – to vše mnohem více než zdražování novostaveb. Průměrné tempo zdražování nových bytů v developerských projektech v roce 2018 činilo jen 3 %, což je o necelé procento více než byla loňská míra inflace. Realitní bublina nám v blízké době nehrozí. To ale neznamená, že je aktuální situace na trhu optimistická. Komplikované povolovací procesy totiž nadále snižují nabídku nových bytů především v okrajových částech Prahy. Vysoké ceny a zájem investorů pak přispívají k dalším změnám struktury bytových projektů. Vlastní bydlení v Praze se tak pro mnoho lidí stává pouhým snem.“ ●

ASOCIACE
RODINNÝCH
FIREM

ODOLNÁ RODINNÁ FIRMA 2020

celonárodní průzkum odolnosti českých rodinných firem

- ✓ Jsou **rodinné firmy odolné** vůči ekonomickým změnám?
- ✓ Jaký je **aktuální stav průběhu nástupnictví** v českých rodinných firmách?
- ✓ Jaké **manažerské nástroje české rodinné firmy využívají pro získání konkurenční výhody a zvýšení odolnosti**?

**ASOCIACE
RODINNÝCH
FIREM**

Vážení obchodní přátelé,

jménem **Asociace rodinných firem, z. s., Bank Gutmann AG, C.O.T media s.r.o., Crowe Česká republika, DELOR INTERNATIONAL spol. s r.o. a Pavelka s.r.o., advokátní kancelář** si Vás dovoluujeme **přizvat ke spolupráci na unikátním projektu „Odolná rodinná firma 2020“** s cílem odpovědět na otázku: **„Jsou české rodinné firmy odolnější vůči ekonomickým změnám?“**

Součástí projektu je připravovaný **historicky nejrozsáhlejší průzkum mezi rodinnými firmami**, který poskytne celkový přehled o připravenosti rodinných firem v ČR na možný ekonomický pokles.

Vedle důležitých statistických údajů nabídne Vám, partnerům a všem respondentům, jedinečnou přidanou hodnotu v podobě zpětné vazby na připravenost Vaší firmy na možné nepříznivé ekonomické podmínky a také konkrétní doporučení ke zvýšení odolnosti dílčích oblastí Vašeho podnikání.

Jedním z dalších účelů průzkumu je na základě shromážděných dat navrhnout pracovní skupině **Ministerstva průmyslu a obchodu** kroky pro **specifikaci finanční i nefinanční podpory „Národní strategie rodinného podnikání“**.

Svět byznysu a vývoj ekonomiky nám poslední dobou ukazuje, jak důležité faktory v úspěšném podnikání jsou osobní vazba, trvalost a hodnota. Rodinné firmy jsou v podstatě esencí těchto pilířů a zcela právem jejich význam jako základů zdravé a udržitelné ekonomiky.

Pokud máte zájem se průzkumu „Odolná rodinná firma 2020“ zúčastnit, navštivte webové stránky projektu **www.odolnafirma.cz** a vyplněný dotazník nám zašlete ve formě vyplněného pdf či scanu fyzického výtisku e-mailem na jan.pavelka@asociacerf.cz či ve fyzické podobě poštou na adresu Asociace rodinných firem, z.s., Palác Valdek, Jugoslávská 620/29, 120 00 Vinohrady - Praha 2 nejpozději **do 29. února 2020**.

Za Asociaci rodinných firem a ostatní partnery projektu Vám srdečně děkuji za Váš zájem i čas.

Jan Pavelka,
předseda Asociace rodinných firem

Gutmann
PRIVATE BANKERS

Crowe

cot
media

PAVELKA
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

DELOR
Four Stars Leadership

NA IP JE TADY ČERMÁK

Ochrana duševního vlastnictví (*intellectual property, IP*) je běh na dlouhou trať. Vyžaduje kromě vzdělání v oboru, perfektního právníckého myšlení a jazykových znalostí spolehlivý tým lidí, a to nejen právníků, ale i patentových zástupců, finanční zázemí a stabilitu. Bez zkušených, technicky vzdělaných patentových zástupců nelze sepsat úspěšnou patentovou přihlášku. Bez finančního zázemí

nelze koordinovat desítky patentových zástupců a platit úřední poplatky za získávání a údržbu průmyslových práv po celém světě. A bez stability, měřené na desetiletí, nelze dotáhnout patentovou přihlášku do konce (často to trvá víc než deset let) a sledovat lhůty udržování IP portfolií v platnosti. **To všechno máme. A díky tomu můžeme pečovat o Vaše IP.**

Čermák a spol. - advokátní
a patentová kancelář
Elišky Peškové 15
150 00 Praha 5

Tel.: +420 296 167 111
Fax: +420 224 946 724
intelprop@apk.cz
www.cermakaspol.cz

ČERMÁK a spol.

advokátní a patentová kancelář
law and patent office

**PATENTY • OCHRANNÉ ZNÁMKY • UŽITNÉ A PRŮMYSLVÉ VZORY
NEKALÁ SOUTĚŽ • FARMACEUTIKA • SPRÁVA PORTFÓLIÍ • REŠERŠE • SPORY**

„Advokáti proti totalitě“ na pražské Brumlovce

Zleva: JUDr. Petr Toman (iniciátor projektu a spoluautor knihy), Dr. Iva Chaloupková (tisková mluvčí České advokátní komory), Mgr. Jitka Chizzola (generální ředitelka D.A.S. pojišťovny právní ochrany).

V budově Alpha známého business komplexu na pražské Brumlovce se veřejnost mohla seznámit s desítkou právnických osobností, jež se nebály postavit totalitnímu režimu. Informační panely s ojedinělými a často tragickými životními příběhy advokátů zde představila paní Mgr. Jitka Chizzola, generální ředitelka D.A.S. pojišťovny právní ochrany, která výstavu na tomto místě zajistila.

Tato ukázka přímo navazovala na obsáhlý a erudovaný projekt České advokátní komory pod názvem ADVOKÁTI PROTI TOTALITĚ, jehož součástí byla i mimořádná výstava v sídle této profesní komory na Národní třídě 16 v Praze.

Ředitelka D.A.S. pojišťovny právní ochrany, paní Mgr. Jitka Chizzola, souvislosti právní historie a současnosti na zahájení výstavy komentovala.

Jaká byla Vaše motivace pro to, abyste se stali partnerem projektu Advokáti proti totalitě?

Projekt Advokáti proti totalitě měl poukázat na činnost advokátů, kteří se odmítli podřizovat požadavkům tehdejšího komunistického režimu. S vědomím, že jejich činnost mohla mít negativní dopady nejen na ně samotné, ale také na jejich rodiny, se nebáli bojovat za spravedlnost. A právě boj za spravedlnost je to, z čeho vychází i naše filozofie.

Proto všechno jsme rádi, že D.A.S. mohlo na projektu Advokáti proti totalitě participovat a společně si tak připomenout hodnoty Sametové revoluce a s ní spojené události české advokacie.

Jaké připomínky nedávné historie mohli návštěvníci vidět?

Těšit se mohli na příběhy, knihy, fotografie a setkání s lidmi, kteří byli stateční a stavěli se veřejně proti totalitě. K projektu také vyšla výtečná kniha, kterou lze určitě doporučit nejenom milovníkům historie a práva. A moje vzpomínky na listopad 1989? Měla jsem to štěstí, že jsem celý týden strávila služebně v Praze a sametovou revoluci jsem prožila na vlastní kůži. Jsou to zážitky na které se nezapomíná. A věřím, že projekt Advokáti proti totalitě, na kterém se D.A.S. s hrdostí a úctou podílí, bude viditelným příspěvkem k připomínce toho, co bychom neměli brát jako samozřejmost. ●

BRÁNÍME SLUŠNÉ

Žena jako hlavní živitelka rodiny, aneb když žena vydělává více než muž

Vyšší příjem ženy jako nový společenský fenomén převracějící genderové role

V tradičním modelu rodinného uspořádání je muž tím, kdo vydělává peníze a živí rodinu. Od ženy se očekává, že svůj čas rozdělí mezi zaměstnání a péči o děti a domácnost, čímž podpoří svého muže v tom, aby se mohl věnovat své kariéře a profesi. Rychlý ekonomický růst a technologický pokrok se odrážejí také na společenských změnách a genderové rovnosti. Kvalitní vzdělání je dostupné mužům i ženám a ženy se dostávají stále více na vyšší kariérní posty. Vzdělání a kariéra je vysokou prioritou pro muže i ženy. Rodičovství se oddaluje až po dosažení kariérního růstu. Žena se stává

na muži ekonomicky nezávislou. Přibývá neúplných rodin matek samoživitelek, přibývají ale také rodiny, ve kterých žena vydělává více peněz, než muž. Prozatím to jsou ve velké většině muži, kdo jsou hlavními živiteli rodin. Pokud ale bude celospolečenský vývoj pokračovat stejným směrem, pravděpodobně dojde velmi brzy ke zboření tohoto tradičního vzorce.

V době emancipace a rovnoprávných příležitostí se tento fenomén jeví jako logické vyústění společenského vývoje. Jako každá změna, která se vrývá do tradičně fungujícího modelu, neprochází úplně hladce. Po stránce psychologické přináší nejistoty do rodinného a partnerského života. V některých případech může ale také znamenat těž-

kosti v rodinném rozpočtu a ekonomickém chodu rodiny.

Doposud převládá společenské očekávání, že muž živí rodinu a žena svým platem pouze přispívá na chod domácnosti. Tím, že se žena věnuje péči o děti a domácnost, umožňuje manželům rozvíjet svou kariéru a dosahovat vyššího profesního růstu. Ve skutečnosti je již tento model překonán. Ženy mají přístup k vyšším kariérním postům, dříve obsazeným především muži a přinášejí domů plat srovnatelný s mužovým, někdy i vyšším. Zdá se však, že společensky je tento vývoj prozatím těžko přijatelný. Pokud rodina žije v tradičním modelu, nebudí to žádné rozpaky. Pokud ale muž vydělává méně než jeho žena, je to často ještě tabu a mnohdy

mají oba dva z páru tendenci tento fakt před okolním světem zakrývat.

Jedná se vskutku o radikální změnu sociálních a genderových rolí. V posledních 20–30 letech žena v Evropě se emancipuje z pozice ženy v domácnosti, zaměstnankyně na hůře placených postech, nebo na částečný úvazek na ženu zastávající manažerské, vedoucí posty, nebo ženu podnikatelku. Evoluční vývoj udělal z muže toho, který se vždy zasadí o to, aby obstaral původně jídlo a v pozdějších epochách lidstva peníze. Tato role mu dává určitou hrdost na sebe sama, ale také větší jistotu a kontrolu nad rodinným životem a uvnitř rodiny pozici významnosti.

Takto s důsledností rigidně pojaté rozdělení rolí je již opravdu dnes překonáno, přesto však jednoduchý fakt, že žena může vydělat více než muž, vyvolává znepokojení. Společnost není ještě úplně připravena na to, aby tuto změnu přijala a opustila patriarchální model, ve kterém peníze znamenají spíše moc, než prostředek obživy.

Psychologický dopad na partnerský vztah

Je pochopitelné, že je pro muže těžké ztratit toto privilegované postavení a je také pochopitelné, že je pro ženu obtížné osvobodit se z těchto kulturních stereotypů bez pocitů viny. Ve světle těchto psychologických faktů je zřejmé, že se objeví nové motivy konfliktů mezi partnery. Žena už není ekonomicky závislá a podřízená, je si vědoma toho, co chce a ceny, kterou musí zaplatit za to, co získá, je ochotná zůstat bez partnera, a to i bez partnera s dítětem. Muž slevuje ze své mužnosti a ze své výsadní pozice a je stále častěji ochoten oženit se a žít v manželství s ženou, která je bohatší než on.

Vzhledem k tomu, že očekávání, že je to muž, kdo se postará o zajištění ženy a dětí, je stále silné, může se muž cítit vedle finančně úspěšnější partnerky poníženo. Problémy s jeho sebeúctou pak mohou vyústit v partnerský konflikt. Rozdíly v platu mohou v muži vyvolat pocity podrážek a závislosti a vést k obavám ohrožení samotného vztahu. Někteří muži se cítí méněcenní, neužiteční. Byli by raději, kdyby jejich partnerka vydělávala méně než oni. Může se také stát, že se muž necítí dostatečně sebejistě. Situaci vnímá jako soutěživou. Může začít zaujímat až nepřátelské postoje, aniž by si byl vědom skutečných motivů svého hněvu. Může začít

sabotovat partnerčin úspěch hyperkritičností, navázáním mimomanželského vztahu, odmítáním spolupráce v péči o domácnost a děti.

Na druhou stranu mohou ale nastat i situace, kdy se muž přizpůsobí těmto změnám a stane se tím, který z páru převezme větším podílem roli pečovatele o děti a domácnost. Otázkou je, zda je toto prozatím stále chápáno jako ztráta mužnosti. Nicméně jsou páry, které se na tomto modelu dohodnou a zachovávají si tím svou rodinnou rovnováhu a harmonii.

Finanční nezávislost ženy na muži, sesazení muže z postu živitele rodiny psychologicky mění prožívání muže a ženy ve svých genderových rolích. Konflikty vzniklé na tomto převrácení rolí se jistě velkou měrou podílejí na vysoké rozvodovosti. Společnost musí zcela přijmout nový model pojetí rolí muže a ženy uvnitř rodinného uspořádání. Urovnání vztahu uvnitř páru se často neobejde bez pomoci psychologa. Nastolení emoční rovnováhy je vázáno, jak na vlastní kompetence a schopnosti každého z páru, jak regulovat vlastní emoce, tak i schopnosti obou partnerů tolerovat změny, stavy nejistoty a modifikaci rolí zapříčiněnou celospolečenskými změnami. Každý pár může přehodnotit žebříček hodnot pro svůj společný život, ve kterém finance nebudou znamenat moc a i ostatní jednotlivá přispění do vztahu (péče o děti, péče o domácnost) budou vnímána jako významná. Vztah má být pojímán jako společný terén, ve kterém jsou rovnocennými hráči. Z psychologického hlediska by měl zralý muž umět přijmout skutečnost, že jeho žena vydělává více peněz než on.

Emancipace žen a rovnoprávné příležitosti kladou nároky i na partnerský život, a to zejména ohledně větší tolerantnosti, vnímavosti a citlivosti vůči potřebám druhého. Nelze již očekávat, že vztah bude fungovat podle diktátu tradičního modelu. Jeho kvalita se odvíjí od zaujetí zodpovědnosti za něj od obou partnerů. V tomto smyslu můžeme říct, že celospolečenské změny přinášejí výzvu na osobní růst každého jednotlivce a jeho smysl zodpovědnosti a ochoty budovat a udržovat blízké vztahy ve svém životě.

Sociální otázky a důsledky nárůstu žen živitelek rodin

Vrátíme-li se ale k samotnému faktu, že stále více žen v posledních letech dosahuje vyš-

Zásadní pilíře práce:

Poskytování praktické pomoci samoživitelům prostřednictvím našich projektů, jako např. Program psychosociální pomoci a podporovaného bydlení pro matky s dětmi, Obědy pro děti, Ambulantní sociální poradna, vzdělávací programy – The Bridge, The Career Bridge a Vědomé rodičovství, atd.

Upozorňovat na témata a problematiku, které se týkají samoživitelů i úplných rodin a hledat řešení, která by jim umožnila zlepšení jejich situace v České republice.

Svou činnost spatřuje v konkrétní práci s jednotlivci, ale i v celospolečenském působení a osvětě v oblasti samoživitelství a podpory rodin. V roce 2015 vydala knihu *Jak přežít první (k)rok – Praktický průvodce nejrizikovějším obdobím samoživitelství*. Každý rok pořádá Den rodiny v Grébovce. Poslední ročník (2019) navštívilo 10 000 lidí.

ších postů a platů než jejich muži, musíme si uvědomit, že toto neznamená automaticky zlepšení pracovních podmínek ve smyslu rovnosti mužů a žen. Stále přetrvává trend, že ženy jsou na stejných postech ohodnoceny nižším platem nežli jejich mužští kolegové.

To, že je žena hlavním živitelem rodiny nemusí být jen důsledkem emancipace ženy a jejího kariérního růstu, ale může to být i vyústěním rodinné situace. Nárůstu počtu rodin, kde ženy vydělávají více, než 50 % příjmu domácnosti si všímá i nezisková organizace Coface Families Europe. Upozorňuje, že v zemích jako Slovinsko a Irsko se to týkalo až 40 a 30 % rodin. Tato společenská změna vyvolává určité úvahy a potřebu výzkumu tohoto trendu a jeho kořenů. Tyto otázky a důsledky nárůstu rodin živitelů rodiny byly prozkoumány během dvou let projektu (2017–2018). Projekt byl zahájen v Londýně dne 8. března 2016, kdy proběhlo první brainstormingové zasedání poradní rady. COFACE Families Europe spolu s dalšími zástupci akademické obce a občanské společnosti zasedá v poradní radě.

Výzkumné hypotézy se odvíjely od úvah, zda nárůst počtu živitelek žen souvisí se zvýšením genderové rovnosti v rodině v páru, nebo s ekonomickou recesí, kdy přišel o zaměstnání větší počet mužů než žen.

Výzkum ukázal, že vskutku mnoho žen se stalo prvními výdělečnými osobami v rodi-

POMOZTE NÁM NAKRMIT DĚTI JÍDLEM A LÁSKOU

VĚDĚLI JSTE, ŽE V ČESKÉ REPUBLICE SI

KAŽDÁ 10. RODINA

NEMŮŽE DOVOLIT PLATIT SVÝM DĚTEM ŠKOLNÍ OBĚDY?

TYTO DĚTI PŘÍCHÁZEJÍ O DŮLEŽITOU SOUČÁST PRAVIDELNÉ STRAVY
A NAVÍC ZAŽÍVAJÍ POCIT VYČLENĚNÍ Z DĚTSKÉHO KOLEKTIVU, COŽ
MŮŽE MÍT VELMI NEGATIVNÍ DOPAD NA JEJICH PSYCHICKÝ ROZVOJ.

SOUHLASÍTE S TÍM, ŽE BY V ČR NEMĚLO ŽÁDNÉ DÍTĚ TRPĚT HLADEM?

POKUD ANO, POMOZTE TĚMTO DĚTEM LIBOVOLNOU ČÁSTKOU.
VŠECHNY PŘÍSPĚVKY DO KORUNY POUŽIJEME NA ZAPLACENÍ OBĚDŮ
KONKRÉTNÍM DĚTEM!

ČÍSLO TRANSPARENTNÍHO ÚČTU:

888 555 999 / 5500

WWW.OBEDYPRODETI.CZ

WOMEN FOR WOMEN
CHARITATIVNÍ PROJEKT JUDY A PAVLA TYKACOVICH

SE ZÁŠTITOU

S PODPOROU

HLAVNÍ PARTNER

OBĚDY PRO DĚTI S FINANČNÍ PODPOROU MŠMT NA ROKY 2016–2019.

ně až po ztrátě zaměstnání jejich partnerů. Další výzkum se zaměřil na povahu postavení žen v roli živitele a na to, zda s ukončením hospodářské recese zůstanou ženy primárními živiteli rodiny, anebo se vrátí na druhé místo v rodině z hlediska výdělečnosti, nebo se svými výdělkem dostanou na stejnou úroveň s výdělkem mužů. Další otázkou, kterou se výzkum zabýval, je výskyt živelek žen v určité sociální, etnické nebo věkové skupině a to, zda to má vliv na vzorce partnerství. Projekt také prozkoumal důsledky pro rodiny živelek žen ve srovnání s živiteli muži, které se týkají rizika rozpadu páru, rozdělení času v domácnosti a péči o děti.

Na poli výzkumů a srovnávacích studií sociální politiky byla prozatím věnována omezená pozornost rodinám, ve kterých je hlavním živitelem žena. Obvykle se předpokládá, že muži v domácnostech jsou z páru tím, kdo je v zaměstnání na plný úvazek. Nové srovnávací studie o vyspělých ekonomikách ukazují, že rodiny, v nichž je žena jediným výdělečným činitelem, jsou v průměru chudší než jiné typy rodiny. Ženy v takovýchto rodinách dále vykonávají většinu domácích a pečovatelských povinností ve srovnání s muži žijícími v rodinách tohoto typu. Dochází tak ke dvojímu posunu v přínosu práce žen pro rodinu, a to placené a neplacené práce těchto žen. Analýza sociální politiky by tedy měla věnovat větší pozornost ženám živelek, protože výzkumná zjištění naznačují, že tyto ženy a jejich rodiny jsou ohroženy mnohými sociálními riziky spojených s postindustrialismem (např. pracovní chudoba, konflikty v práci / péči).

Podle vědců Dr. Helen Kowalewska z University of Southampton a Dr. Agnese Vitali z univerzity v Trentu v Itálii výsledky výzkumu vyvracejí předpoklad, že britské živelky rodin jsou vysoce vydělávající a schopné. Analyzovali údaje z průzkumu u 171 697 lidí ve Spojených státech, Austrálii, Kanadě a 17 evropských zemích. Výzkum ukazuje, že ve Spojeném království domácnosti, ve kterých je žena hlavním živitelem, mají nižší příjem, než domácnosti, kde je hlavním živitelem muž.

V západní Evropě, USA, Kanadě a Austrálii měly domácnosti živelek žen větší prostředky na živobytí než ty, ve kterých byli zaměstnáni pouze muži, s výjimkou Německa a Norska.

V jižní a východní Evropě byl opak pravdou: domácnosti se ženami jako jedinými živiteli vydělaly méně než ty, ve kterých byl zaměstnán pouze muž. Výjimkou je pouze Slovinsko.

Zjištění výzkumu vrhají pochybnosti na populárním zobrazení živelek žen jako vysoce vydělávajících, emancipovaných žen. V mnohých případech jsou tyto ženy méně vzdělané. Spíše než o nastolení podmínek rovnosti mužů a žen se jedná o nutnost těchto žen nastoupit do zaměstnání poté, co jejich partner práci ztratil.

Můžeme tedy říct, že jsou dvě kategorie žen jako jedinečných, nebo hlavních živelek rodin. V nárůstu počtu párů s ženami živelekami jsou dva odlišné faktory: kariérní ambice žen a ekonomická nutnost vyvolaná nezaměstnaností nebo nedostatečnou zaměstnaností mužů.

V první kategorii najdeme páry, kde jsou ženy o krok napřed před svými partnery na kariérním žebříčku. Tyto ženy bývají vysoce vzdělané, často vzdělanější než jejich partneři. Tento model partnerství je sice prozatím málo častý, očekává se, že v nadcházejících letech jeho výskyt výrazně vzroste. Objevuje se už názor, že převyšující počet vysoce vzdělaných žen nad vysoce vzdělanými muži způsobuje nedostatek sňatkových mužů. V důsledku toho se nyní mění složení párů dle vzdělanosti. Páry, kde jsou ženy více vzdělané než jejich partneři, a tudíž mají vyšší výdělečný potenciál, jsou v Evropě na vzestupu, zatímco ubývá párů, kde jsou ženy méně vzdělané než jejich partneři.

Druhou kategorii živelek rodiny tvoří domácnosti, kde oba partneři mají nízkou úroveň vzdělání, patří do skupin s nízkým nebo středním příjmem a mají potíže s dosahováním kariérních cílů. Být živelkou rodiny je v tomto případě málokdy spontánní volba. Spíše je to poháněno ekonomickou nutností vyplývající ze situace rodiny. Není divu, že tato kategorie domácností se v letech hospodářské krize v roce 2008 podstatně zvýšila v zemích, jejichž ekonomiky byly recesí postiženy. Jedná se především o země jižní Evropy, Irsko a některé země východní Evropy. V těchto zemích se zvyšující se počet domácností s nízkými příjmy stával více závislými na příjmu pracovní síly žen kvůli klesajícím reálným výdělkům a zvýšené nezaměstnanosti v odvětvích, ve kterých dominují muži.

Bylo by skvělé, kdyby všechny rodiny živelek žen byly výsledkem společného rozhodnutí. To by bylo známkou měnících se norem týkajících se úloh žen a mužů ve vztahu k rovnosti žen a mužů. Výzkumná data však ukazují, že tomu tak ještě v mnohých případech není. Vzhledem k tomu, že se jedná o relativně nový jev, je třeba více prozkoumat sociální a demografické důsledky tohoto pokračujícího nárůstu živelek. ●

Článek čerpá z těchto zdrojů:

<https://www.workingmums.co.uk/female-breadwinner-households-significantly-poorer/>

<http://www.coface-eu.org/projects/female-breadwinner-families-europe/>

WOMEN FOR WOMEN
CHARITATIVNÍ PROJEKT IVANY A PAVLA TYKAČOVÝCH

WOMEN FOR WOMEN, o.p.s.

Společnost byla založena v roce 2012 manželi Ivanou a Pavlem Tykačovými a pomáhá především ženám (ale i mužům) s dětmi, které se ocitly v tíživé životní situaci, nedokážou ji vlastními silami řešit, ale přistupují k řešení svých problémů aktivně.

www.women-for-women.cz
www.obedyprodeti.cz
www.adoptujmarii.cz

V Praze proběhla konference týkající se nakládání s tzv. živnostenským odpadem

V úterý 15. října 2019 proběhla v hotelu Vienna House Andel's Prague konference s názvem „Nakládání s komunálním a tzv. živnostenským odpadem ve světle návrhu nového zákona o odpadech“. Konference se konala pod záštitou Ing. Petra Hlubučka, náměstka primátora hl. m. Prahy a člena Rady hl. m. Prahy pro oblast životního prostředí, infrastruktury, technické vybavenosti a bezpečnosti. Pořadatelem konference byla společnost EPRAVO.CZ, a.s. za podpory hlavního města Prahy, společnosti Pražské služby, a.s. a advokátní kanceláře ŘANDA HAVEL LEGAL.

Jedním z cílů konference bylo nabídnout aktuální informace o připravovaných změnách odpadové legislativy ve vztahu k tzv. živnostenskému odpadu. Živnostenským odpadem se přitom rozumí odpad produkovaný právnickými osobami a fyzickými osobami oprávněnými k podnikání, který je svou povahou podobný komunálnímu odpadu produkovanému v domácnostech. Dle stávající právní úpravy v zákoně o odpadech se právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání mohou do systému svozu komunálního odpadu zapojit s živnostenským odpadem pouze na základě písemné smlouvy s obcí. Pokud se toho-

to systému neúčastní, musí si individuálně zajistit předání odpadu jiné oprávněné osobě (tj. odpadové firmě). Občané však takovou možnost výběru nemají a musí se obecního systému nakládání s odpadem povinně účastnit a hradit obci s tím spojený poplatek.

Konference měla rovněž za cíl upozornit na problém neoprávněného využívání systému svozu komunálního odpadu ze strany některých původců živnostenského odpadu a navrhnout možnosti nové legislativní úpravy, která by takovému zneužívání systému zamezila.

V prvním bloku konference byla Mgr. Martinem Řandou, LL.M., řídícím partnerem advokátní kanceláře ŘANDA HAVEL LEGAL, představena stávající právní úprava problematiky nakládání s komunálním a tzv. živnostenským odpadem. Ing. Petr Hlubuček poté vystoupil se svou prezentací popisující současnou faktickou situaci v oblasti svozu odpadu na území hl. města Prahy. Ing. Petr Hlubuček zejména akcentoval, že hl. m. Praha je připravena na zapojení podnikatelů do městského systému svozu odpadu. Na území hl. m. Prahy v současné době neexistují zásadní překážky tohoto zapojení a nejsou nutné ani žádné

významné investice, které by sloučení svozu obou druhů odpadů ztěžovaly. Sjednocení svozu odpadu by mimo vyřešení problému se zneužíváním systému vedlo i k jeho další optimalizaci a snížení související dopravní a emisní zátěže spojené s krytím svozových tras vozidly více společností.

O zkušenosti s nakládáním s tzv. živnostenským odpadem v praxi tento blok posléze doplnil JUDr. Patrik Roman, generální ředitel a předseda představenstva Pražských služeb a.s., kde prezentoval výsledky monitoringu zaplněnosti nádob na tříděný odpad. Podle těchto výsledků dochází ke skokovému zaplnění nádob pravidelně v době, kdy se většina lidí nevyskytuje doma, ale v práci, a navíc je takto uložený tříděný odpad evidentně produktem komerčních provozoven. Podnikatelé umisťující svůj odpad do nádob na tříděný odpad provozovaných v rámci obecního systému porušují zákon a tento systém hrazený občany frekventovaně zneužívají.

Po úvodních prezentacích proběhla živá panelová diskuse na téma „Přínosy a překážky začlenění svozu živnostenského odpadu do systému svozu komunálního odpadu“, které se zúčastnili všichni prezentující a také Mgr. Jan Mraček, člen představenstva Hospodářské komory ČR a Mgr. Martin Kupka, poslanec PS ČR a starosta města Líbeznic. V diskusi bylo zdůrazněno, že z důvodu nedostatečné regulace živnostenského odpadu je v praxi téměř nemožné zneužití obecních systémů svozu komunálního odpadu kontrolovat.

Druhý blok konference byl věnován zejména otázce ochrany životního prostředí, které se svoz odpadů velmi dotýká. I v rámci tohoto bloku proběhla panelová diskuse, a to na téma „Možnosti dispozice s odpadem a dostupné technologie v oblasti odstraňování odpadu“. Diskuze se účastnili Dr. Ing. Aleš Bláha, ředitel ZEVO Malešice a člen představenstva Pražských služeb a.s., dále Mgr. Pavel Zahradníček, Ph.D., klimatolog, doc. Ing. Vladimír Kočí, Ph.D., MBA, děkan Fakulty technologie ochrany prostředí VŠCHT a Mgr. Matěj Chytil, asistent náměstka primátora hl. města Prahy Ing. Petra Hlubučka. Závěrem tohoto bloku je zjištění, že obce nemají v praxi nástroje jak zajistit využití tzv. živnostenského odpadu (např. energetickým využitím ve spalovnách), jako to činí v případě komunálního odpadu, který produkují domácnosti. V konečném důsledku pak živnostenský

odpad končí na skládkách, neboť se ve srovnání s energetickým využitím stále jedná o levnější způsob, jak s tímto odpadem naložit. Skládkování však má být až poslední možnou variantou, jak s odpadem naložit.

Srovnání se zahraniční odpadovou legislativou nabídl třetí blok této konference. Vídeňský systém svozu komunálního i živnostenského odpadu představil DI Volkmar Kloud, vedoucí oddělení pro sběr odpadu a druhotných surovin z vídeňského magistrátního oddělení pro odpadové hospodářství. Se systémem svozu odpadu v Zurichu zase účastníky konference seznámil Mgr. Alexander Bellu, člen dozorčí rady společnosti Pražské služby a.s. V rámci panelové diskuse, kterou moderoval Mgr. Michal Pálinský, partner advokátní kanceláře ŘANDA HAVEL LEGAL, panelisté srovnávali výše uvedené fungující systémy, do nichž jsou podnikatelé zapojeni povinně, s českou odpadovou legislativou, která dává podnikatelům na výběr. Z výsledků této diskuse bylo zřejmé, že regulace nakládání s odpadem ve vyspělých zemích poskytuje efektivní nástroje bránící zneužívání komunálních systémů svozu odpadu. Možnost či povinnost účastnit se městského systému nakládání s odpadem přitom nelze posuzovat optikou demokracie resp. občanských svobod, ale optikou životního prostředí, jehož ochrana je povinností státu.

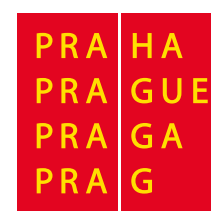
Čtvrtý blok konference se týkal možnosti nové legislativní úpravy živnostenského odpadu ve spojitosti s návrhem nového zákona o odpadech, který představil Mgr. Ing. Jan Havel, partner advokátní kanceláře ŘANDA HAVEL LEGAL. V navazujícím panelu diskutovali Mgr. Petr Štěpánek, místopředseda dozorčí rady Pražských služeb a.s. a předseda Strany zelených, dále Ing. Pavla Ochecová, specialistka odpadového hospodářství Magistrátu hl. města Prahy a Mgr. Martin Řanda, LL.M. Mezi možnostmi nové právní úpravy patří zapojení živnostenského odpadu do systému svozu komunálního odpadu v několika variantách. První variantou je režim opt-in, který je obsažen ve stávající úpravě i v současném znění návrhu nového zákona o odpadech. Druhou variantou je režim opt-out, ve kterém by právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání byly povinně zapojeny do obecního systému svozu komunálního odpadu a mohly by z něj vystoupit pouze v případě prokázání, že mají předání odpadu zajištěno smlouvou s jinou osobou oprávněnou k nakládání s odpady. Třetí variantou je povinné zapoje-

ní původců živnostenského odpadu do obecního systému s možností vystoupení pouze v případě objektivních důvodů celospolečenského zájmu (tzv. vídeňský model).

Nový zákon o odpadech by měl dát obcím možnost zvolit si optimální variantu zapojení právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání do obecního systému svozu odpadu, která by odpovídala možnostem a kapacitě daného obecního systému. Jedna varianta totiž bude vyhovovat hl. městu Praze a jiná varianta naopak obci s malým počtem obyvatel. Rovněž konkrétní vymezení subjektů, na které se povinnost bude vztahovat, by mělo být ponecháno v samostatné působnosti obce, která nejlépe zná místní poměry. Stejně jako stanovení počtu a objemu sběrných nádob určených k odkládání živnostenského odpadu.

Původci živnostenského odpadu by pak měli být pozitivně motivováni k zapojení se do obecního systému svozu komunálního odpadu. Návrh nového zákona o odpadech již v tomto duchu takovou motivaci obsahuje v podobě výjimek z vybraných zákonných povinností, které mohou využívat právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání, pokud se účastní obecního systému nakládání s odpady.

Nastavení nových pravidel pro nakládání s tzv. živnostenským odpadem je tak výzvou pro zákonodárce v souvislosti s projednávaným návrhem nového zákona o odpadech. ●

Prestižní soutěž „Best of realty – nejlepší z realit“ zná vítěze

Na galavečeru v pražském Foru Karlín byla v listopadu 2019 předána ocenění nejlepším projektům českého realitního trhu. O vítězích 21. ročníku soutěže „Best of Realty – Nejlepší z realit“, která se v tuzemsku považuje za nejprestižnější v oboru, rozhodla devítičlenná odborná porota v čele s Dr. Tomášem Drtinou (GfK Czech). Členy jury byli zástupci Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí (ARTN), České rady pro šetrné budovy, bankéřů, realitních makléřů a poradenských společností. Galavečera se zúčastnilo více než 400 osobností reprezentujících český i zahraniční realitní trh a související obory – včetně právníků a advokátů, kteří tvořili téměř desetinu zúčastněných.

Nominace ve 21. ročníku soutěže získaly celkem 44 projekty v pěti základních kategoriích. Dále byla udělena Zvláštní cena poroty, Cena ARTN „Award for Excellence“, Cena čtenářů a nově také ocenění Environmentální projekt roku. Poprvé byla také v rámci soutěže uvedena první osobnost do Síně slávy. Rozhodujícími kritérii při posuzování kvality nominovaných projektů byly rozvoj lokality, urbanistické a architektonické řešení včetně vnitřních dispozic, kvalita realizace a v neposlední řadě také úspěšnost na realitním trhu a ohleduplnost vůči životnímu prostředí. Soutěž jako každoročně probíhala pod odbornou záštitou Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí.

V tradičně nejsilněji zastoupené kategorii rezidenčních projektů získalo nominaci 21 uchazečů: 11 v kategorii menších bytových projektů a 10 v kategorii větších projektů. V první z nich porotci postavili nejvýše projekt Barrandovská zahrada¹ v Praze 5. Ocenili velmi elegantní a tvůrčí využití specifického pozemku při respektu k okolní zástavbě. V rámci nominantů zaujala Barrandovská zahrada také kvalitním zpracováním veškerých detailů.

V kategorii rezidenčních projektů většího rozsahu si vítězství odnesl projekt Rezidence Waltrovka - II. etapa, západ² v Praze 5. Jury v tomto případě vyzdvihla nadstandardní bydlení v nově vzniklé městské čtvrti, nabízející rezidence různého charakteru a s dostatkem společného prostoru při zachování soukromí obyvatel lokality. Komplexní vybavenost nové čtvrti v blízkosti centra Prahy, napojené na trasu metra B, a přesto v zeleni přilehlého parku

a parkových ploch, uspokojuje maximum požadavků obyvatel.

Mezi novými administrativními centry zvítězil projekt Praga Studios³ v Praze 8, a to díky důrazu na udržitelnost, doposud nevídané zastoupení nejmodernějších technologií i celkový komerční úspěch. Praga Studios jde příkladem ve všech porotou posuzovaných oblastech – jedná se o budovu výjimečnou nejen v rámci České republiky, ale i celé střední Evropy. Tato inovativní, komplexně řešená kancelářská budova se stala i držitelem ocenění Environmentální projekt roku. Cílí na dvojí certifikaci: LEED Platinum a WELL Gold, což je dokladem precizní práce v oblastech udržitelnosti a přívětivosti pro své uživatele. Garantem této environmentální kategorie byla Česká rada pro šetrné budovy – v porotě zasedala Simona Kalvoda, výkonná ředitelka Rady.

V kategorii obchodních center triumfovala rekonstrukce obchodního domu Zlín⁴ za stavebně a staticky velmi náročnou a architektonicky zdařilou rekonstrukci unikátního prvorepublikového objektu, díky níž město získalo atraktivní obchodní pasáž s výrazným zastoupením gastronomických jednotek, představující příjemné nákupní místo s jedinečnou atmosférou.

V kategorii hotelů titul získal Hotel Jungmannovo náměstí 1⁵ v Praze 1. Projekt byl odbornou porotou oceněn za výjimečnou a citlivou rekonstrukci objektu v samotném srdci Prahy. Díky kombinaci funkcí bude tato budova stále žít. Hotel nabízí stylové a historicky laděné pokoje, které bezesporu zanechají v návštěvnických Prahy trvalý pozitivní dojem.

V kategorii skladových a průmyslových areálů se na stupni nejvyšším umístil projekt Viapharma / Dr. MAX v rámci Panattoni Parku Prague Airport II.⁶ Jury u něj vyzdvihla ohleduplnost k životnímu prostředí i řadu zvolených technických řešení, kterými byl během spekulativní výstavby přizpůsoben konkrétnímu nájemci. Budova tak splňuje požadavky konceptu Průmysl 4.0 a je v tomto ohledu v rámci ČR poměrně ojedinělá. S ohledem na provoz pak dostala i přísným kritériím Státního úřadu pro kontrolu léčiv.

Zvláštní cenu poroty letos získala Zóna pro umění 8smička⁷ v Humpolci, a to za citlivou rekonstrukci a proměnu bývalé textilní továrny v unikátní galerii s kavárnou a knihkupectvím a zároveň za mimořádný přínos lokalitě. Soukromá galerie, která vznikla za podpory místních umělců, podnikatelů a široké komunity, je významným místem setkávání napříč uměním a generacemi.

Cenu „Award for Excellence“, kterou uděluje Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí, si odneslo technologicko-informační centrum Cyberdog s roboticky obsluhovanou vinárnou⁸ v Praze 5. Centrum se stalo místem setkávání lidí z okolí, návštěvníků z celé Prahy i cizinců. To vše díky své unikátnosti, kreativní architektuře a řadě technologických vychytávek, díky nimž si hosté mohou vychutnat nejenom občerstvení a dobré víno, které jim připraví robotická ruka, ale také zajímavosti a novinky z oblasti robotiky a kybernetiky.

První osobností, která byla v rámci soutěže „Best of Realty – Nejlepší z realit“ uvedena do Síně slávy, se stal Serge Borenstein⁹ (uprostřed) – spoluzakladatel společnosti Karlín Group, která vznikla v roce 1997. V současné době je stěžejním akcionářem skupiny, jejíž

název se inspiroval pražskou čtvrtí Karlín, v níž svými úspěšně realizovanými projekty zanechal výraznou stopu.

Cena čtenářů pro rok 2019 patří projektu Churchill¹⁰ v Praze 2, který soutěžil v kategorii nových administrativních center a obsadil v ní druhé místo.

S oznámením výsledků soutěže byl zároveň vyhlášen další, v pořadí již 22. ročník. V průběhu letošního roku se do něj mohou hlásit projekty, které byly dokončeny mezi 1. lednem 2019 a podzimem roku 2020. ●

Kompletní přehled výsledků – oceněných projektů v soutěži – naleznete na následující stránce.

“

**Bud'te i za pět let
advokátem,
kterého lidé chtějí.**

”

Jana Sedláková

SEDLAKOVA
—LEGAL—

SingleCase, pro právníky budoucnosti
www.singlecase.cz Přidejte se.

SingleCase

Projekty oceněné v 21. ročníku soutěže „Best of Realty – Nejlepší z realit“

Rezidenční projekty menšího rozsahu

- 1. místo:** Barrandovská zahrada, Praha 5;
developer: skupina T.E;
architekt / architekt interiéru: C.A.I.S. Architekti / Jestico+Whiles / Flera (zahradní architekti)
- 2. místo:** PECR DEEP, Pec pod Sněžkou;
K2 invest;
Ing. arch. Zdeněk Kozub /
Ing. arch. Zdeněk Kozub
- 3. místo:** Apartmány Padesátka II. etapa, Bedřichov v Jizerských horách;
AND Apartmány Padesátka;
Podlipný Sladký architekti /
Podlipný Sladký architekti

Rezidenční projekty většího rozsahu

- 1. místo:** Rezidence Waltrovka – II. etapa, západ, Praha 5;
developer: Penta Real Estate;
architekt / architekt interiéru: Casua / Casua
- 2. místo:** Rezidence Hadovitá, Praha 4;
Metrostav Development / DÍVČÍ HRADY PRAHA;
Ing. arch. Ivan Sládek / ARX studio
- 3. místo:** Berounská Brána – I. etapa, Beroun;
Crestyl real estate; Ian Bryan Architects / Ian Bryan Architects

Nová administrativní centra

- 1. místo:** Praga Studios, Praha 8;
developer: Skanska Property Czech Republic;
architekt / architekt interiéru: ADNS architekti / neuvedeno
- 2. místo:** Churchill, Praha 2; Penta Real Estate;
Jakub Cigler Architekti, Aukett / Atelier Kunc Architects
- 3. místo:** Vlněna Office Park – budova A, B, Brno;
CTP Invest; Studio Acht / Vos interiors

Obchodní centra

- 1. místo:** Rekonstrukce obchodního domu Zlín;
developer: PRIOR Zlín;
architekt / architekt interiéru: Ing. arch. Jaroslav Ševčík (ARCH.Z.STUDIO),
Ing. arch. Marek Šlesinger,
Ing. arch. Jiří Soukal /
Ing. arch. Beata Gistrová,
Ing. arch. Jaroslav Ševčík
- 2. místo:** Centrum Stromovka, Praha 7;
Lordship;
SIAL architekti a inženýři /
Chapman Taylor
- 3. místo:** Korso Karviná;
Bluehouse Capital;
Kyzlink Architects / Kyzlink Architects

Hotely

- 1. místo:** Hotel Jungmannovo náměstí 1, Praha 1;
developer: Generali Real Estate Fund CEE, investiční fond;
architekt / architekt interiéru: TaK Architects / Hop! Design (Paolo Tosi, Marta Gervasoni)
- 2. místo:** Hotel Urban Crème, Praha 1;
Dafné Property;
ra15 / Jestico+Whiles
- 3. místo:** Aparthotel Svatý Vavřinec, Pec pod Sněžkou;
Kubík Sněžka;
ov architekti / ov architekti (část interiérů: ateliér edit!)

Skladové a průmyslové areály

- 1. místo:** Viapharma / Dr. MAX v rámci Panattoni Park Prague Airport II, Pavlov;
developer: Panattoni / AEW;
architekt / architekt interiéru: Rota Group / Rota Group
- 2. místo:** SEGRO Logistic Park Prague, Hostivice; SEGRO Czech Republic; CONSTRUO / CONSTRUO
- 3. místo:** Prologis Park Prague-Airport, DC3, Jeneč;
Prologis Czech Republic; Rota Group / neuvedeno

Zvláštní cena poroty

8smička – zóna pro umění, Humpolec
Investor: Nadační fond 8smička
Architekt: OK PLAN ARCHITECTS

Cena Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí (ARTN) – ARTN Award for Excellence

Technologicko-informační centrum
Cyberdog s roboticky obsluhovanou vinárnou
Developer: Trigema
Architekt: David Černý, Tomáš Císař - Black n' Arch

Environmentálně šetrný projekt

Praga Studios, Praha 8 (projekt soutěžil v kategorii Nová administrativní centra)
Developer: Skanska Property Czech Republic
Architekt: ADNS architekti

Síň slávy

Serge Borenstein, Karlín Group

Cena čtenářů

Churchill, Praha 2 (projekt soutěžil v kategorii Nová administrativní centra)
Developer: Penta Real Estate
Architekt / architekt interiéru: Jakub Cigler Architekti, Aukett / Atelier Kunc Architects

Best of Realty
Nejlepší z realit

EXPO REAL: Nálada na evropském realitním trhu zůstává pozitivní

V Mnichově v říjnu proběhl již 22. ročník Expo Realu, prestižního evropského veletrhu komerčních nemovitostí a investičních příležitostí. Trendy a predikce expertů – účastníků Expo Realu: na současném evropském investičním a realitním trhu je patrná nejistota, zpomalení a ostražitost vůči celkovému ekonomickému vývoji, přesto však recese nepřijde. Naopak: podle výzkumu „Expo Real Barometer of Opinion“ očekávalo 79 % z celkem 1880 respondentů, že rok 2019 bude dobrý, 14 % dokonce rekordní.

Rok 2019 byl podle 44 % expertů rokem růstu objemu investic, 47 % očekávalo stejný výsledek jako vloni. Veletrhu dominovalo několik témat: inovace a nové technologie, urbanizace a rozvoj měst, dostupné bydlení, další rozvoj EU a mezinárodní tok finančního kapitálu. To se promítlo do bohatého doprovodného programu, rozděleného do 10 tematických diskusních fór. Při nich vystoupilo více než 400 odborníků od bankéřů přes realitní odborníky až po prognostiky. Příležitosti, kterou každoročně Expo Real dává pro networking a prezentaci, také letos využila řada v České republice působících právních a advokátních kanceláří: mj. PRK Partners, DLA Piper či CMS Cameron McKenna Nabarro Olswang.

Jaké faktory budou ovlivňovat evropský trh nemovitostí?

Ceny komerčních nemovitostí se v současnosti pohybují na rekordní úrovni: to platí nejen pro západní, ale i pro střední Evropu. „Trhu s investicemi do komerčních realit se v 1. pololetí 2019 dařilo. Do regionu CEE (ČR, Slovensko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko) bylo celkem investováno více než 5,4 miliardy eur. Dominovaly investice do kancelářských nemovitostí, které tvořily téměř 55 % tohoto objemu,“ konstatovala Jana Prokopcová, Head of Research & Consulting realitní poradenské společnosti CBRE. Mezi sedm rozhodujících faktorů, které ovlivňují a v nejbližší době budou ovlivňovat evropský trh nemovitostí (Českou republiku nevyjímaje) patří podle výše uvedeného výzkumu mezi odborníky na Expo Realu na prvním místě dostupné bydlení (57 %), dále pak úroková politika, nedostatek pozemků a kvalifikovaných pracovních sil, digitalizace, velké stlačení likvidity u mezinárodních investorů a v neposlední řadě klimatické změny a ochrana životního prostředí.

Žhavá témata letošního EXPO REALU pohledem českých účastníků EXPO REALU

Intelligentní urbanizace – trend metropolí budoucnosti

Podle predikcí mají do roku 2050 žít dvě třetiny světové populace ve městech. Právě v progresivním konceptu „chytrého města“ vidí evropští realitní experti největší potenciál, kam by se měla promítnout digitalizace: ať už jde o řízení, provoz, plánování či samotnou výstavbu. Charakteristikou budoucího „chytrého města“, diskutovanou na fóru „Intelligent Urbanization Forum“ v rámci Expo Realu, byla jeho udržitelnost i to, aby vytvářelo podmínky pro zdraví a zlepšování kvality života svých obyvatel. „Nejen na Expo Realu je jedním z hlavních témat zahušťování měst. Pokud je metropole zastavěnější, vytvářejí se mimo jiné podmínky pro příchod nových obchodů a služeb, zlepšuje se infrastruktura. To vše přispívá k lepší kvalitě živo-

ta městských obyvatel. K intelligentní urbanizaci je však třeba mít dlouhodobou vizi, kterou by developeři – ideálně v co nejužší spolupráci s městem – přetvářeli v realitu. Naše zkušenosti ze zahraničních i tuzemských projektů ukazují, že budoucí úspěch není zjevný na první pohled a schopnost vidět a analyzovat potenciál dané lokality jsou základním kamenem vize. Tak, jako se to povedlo mj. v pražských Holešovicích, ve Strašnicích a ve Vysočanech – v těchto dříve zanedbaných a dnes velmi vyhledávaných čtvrtích, jejichž novodobý urbanismus jsme spoluvytvářeli,“ komentoval Doron Klein, ředitel AFI Europe Czech Republic. „Pojetí práce a života se ve vyspělých evropských zemích za posledních 10 let výrazně změnilo. Charakterizuje je zdravější životní styl, šetrnost k životnímu prostředí, požadavky na lepší mobilitu i větší flexibilitu. A především hledání rovnováhy mezi prací a osobním životem. To se musí odrazit i v nově vytvářených městských čtvrtích a v budovách, které jsou jejich součástí. Tyto nové trendy přiblí-

žení života a práce logicky nahrávají velkým multifunkčním projektům, jako je např. naše BB Centrum v Praze 4. Pokud svými projekty vytváříte nový a fungující kus města, zajišťujete právě to, co lidé dnes chtějí nejvíce: mít vše na dosah bez komplikací a dlouhých přejezdů. Obecně tomu říkáme město krátkých vzdáleností. Vyžaduje to však určitou velkorysost, a to nejen při neziskových investicích do vytváření veřejných prostor, ale i při jejich údržbě. Málokdo si například uvědomuje, že jsou to právě komerční budovy, které generují finance pro údržbu celých areálů včetně veřejných a městských prostor, které nakonec užívají všichni.“ podotkl Eduard Forejt, ředitel Passerinvest Group pro Business Development.

Dostupnější bydlení vyžaduje spolupráci

Jak ukázaly názory evropských expertů na Expo Realu, dostupné bydlení je palčivým problémem nejen v ČR. Jakkoli odborníci vidí různé cesty vedoucí k jeho řešení a některé z nich jsou i kontroverzní (regulace nájmu, volání po vyvlastnění bytů z portfolia největších realitních firem), na jedné cestě se názory 75 % účastníků výzkumu „Expo Real Barometer of Opinion“ shodují: tou je nezbytnost větší spolupráce mezi developery, municipalitami a politiky. „V zemích západní Evropy je běžné, že když developer staví větší rezidenční projekt, je jeho část vyčleněna pro jinou formu bydlení než vlastnické. Například v Berlíně musí mít každý z developerů rozsáhlejších území 20–30 % podíl sociálního bydlení. Alternativou je také nájemní bydlení: v Německu, Rakousku či Nizozemsku jsou specializované investiční fondy, které se na tuto formu bydlení specializují. A je jen otázkou času, kdy přijdou i do České republiky. To ovšem vyžaduje mnohem těsnější spolupráci developerů s příslušnými radnicemi, jak je to běžné v západní Evropě,“ konstatoval Peter Noack, CEO společnosti Zeitgeist Asset Management. „Užší spolupráce developerů s municipalitami po vzoru západní Evropy se vysloveně nabízí v případech revitalizace brownfieldů, kterých je zejména v Praze mnoho. My sami vlastníme bývalý průmyslový areál v Liboci – v lokalitě, kde mohou v budoucnu bydlet tisíce lidí. Proto jsme velmi rádi, že radnice Prahy 6 se chopila iniciativy, díky níž se ve spolupráci s dalšími developery v tomto území může uskutečnit změna územního plánu tak, aby lokalita bydlení umožnila. To považuji za příklad dobré praxe, kterých by v metropoli mělo

přibývat,“ dodal Petr Beneš, ředitel společnosti Geosan Development.

Digitalizace, inovace, nové technologie

Projevem stále rostoucího významu digitalizace, inovací a zavádění nových technologií bylo rozšíření plochy veletrhu o novou halu s názvem NOVA3. Ta byla celá věnovaná právě těmto tématům a s nimi souvisejícímu konferenčnímu programu. Místo zde našli také vystavovatelé z řad start-upů, grown-upů a společností zaměřených na inovace. „Jsou to právě digitální inovace, které jsou (vedle úzké participace všech aktérů stavebního procesu, pragmatického přístupu a pozornosti věnované detailům) klíčem k úspěchu realitních projektů. Vidíme to nejen zde na Expo Realu, ale i v ČR a ve Francii, odkud pochází naše mateřská skupina Bouygues. Jednou z inovativních technologií, o níž se na veletrhu hodně diskutovalo, je využívání modelu BIM. Naše zkušenosti ukazují, že využívání technologie BIM vede nejen k větší efektivitě už v koncepční fázi, ale především k optimalizaci všech operací při správě nemovitostí. BIM tak významně spoří náklady na provoz budov a přispívá tak k jejich udržitelnosti. Jestliže se dnes tak často mluví o tzv. stavebnictví 4.0, je právě BIM cestou, jak povýšit stavebnictví na novou úroveň,“ uvedl Clément de Lageneste, ředitel společnosti Linkcity Czech Republic, která je součástí mezinárodní skupiny Bouygues. „Velký význam má BIM také pro urychlení změnových procesů a lepší koordinaci na stavbě, což bývají dvě největší komplikace na staveništích po celém světě. U velkých realizací BIM umožňuje velmi efektivní online spolupráci několika geograficky vzdálených projekčních týmů, která je díky tomu plynulá a bez komunikačních šumů. Širší zavádění této metody řízení ve stavebnictví je ale otázkou mentálního nastavení všech aktérů stavebního procesu, a to potrvá ještě nějaký čas,“ podotkl Martin Malý, ředitel projekční kanceláře ARCHCOM, která se zaměřuje na projektování a výstavbu v systému BIM 5D.

Dopady brexitu: investoři míří z Velké Británie jinam

Realitní experti jsou co do růstu objemu investic na evropském trhu nemovitostí optimističtí – s jednou výjimkou, kterou je Velká Británie. Zde podle výzkumu „Expo Real Barometer of Opinion“ očekává v důsledku brexitu pokles 62 % respon-

dentů (na opačném konci stojí Německo, kterému naopak 55 % odborníků predikuje růst). Brexit každopádně změní nejen Velkou Británii, ale celou EU. Sean Clifton, ředitel pražské kanceláře architektonické kanceláře Jestico + Whiles, jejíž mateřská společnost sídlí v Londýně, k tomu dodal: „Nepředvídatelnost britského trhu v důsledku brexitu vede k výraznému poklesu důvěry investorů v tento trh. To může vyústit v jeho nestabilitu a ve vážné riziko recese. Na druhou stranu to znamená příležitost pro jiné evropské země, protože investoři se poohlíží po trzích mimo Spojené království. K těm patří i Česká republika, která je stále relativně stabilní, a pro investory tak atraktivní. Otázkou ovšem je, zda je na českém realitním a investičním trhu dostatek kvalitních projektů.“

Příští, 23. ročník veletrhu Expo Real se v Mnichově uskuteční od 5. do 7. října 2020. ●

© Messe München

EXPO REAL V ČÍSLECH

Podle údajů německého organizátora Messe München zájem o Expo Real 2019 ještě předčil rekord z minulého ročníku.

- Počet vystavovatelských společností se zvýšil na 2 190 ze 45 zemí.
- Počet veletržních hal se zvýšil ze šesti na sedm.
- Celkem přijelo do Mnichova rekordních 46 747 účastníků reprezentujících 76 zemí.
- Podle Messe München patřilo Česku v konečném součtu co do počtu návštěvníků 8. místo za Německem, Velkou Británií, Nizozemskem, Rakouskem, Polskem, Švýcarskem a Francií; první desítku uzavíraly Lucembursko a USA.

DBK PARTNERS[®]

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Excellence.
That is what we deliver.

Komplexní právní služby

- Právo obchodních společností
- Přeměny obchodních společností
- Akvizice a transakční poradenství
- Daňové právo
- Správa a řízení společností
- Zakázkové právo
- Veřejné zakázky
- Právo investičních společností a investičních fondů
- Soudní spory, rozhodčí a jiná řízení
- Trestní právo

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Vinohradská 938/37, 120 00 Praha 2

T: +420 244 912 463, E: ak@dbkp.cz

www.dbkp.cz

AFI Europe digitalizuje svá kancelářská centra: zavádí mobilní aplikaci pro nájemce

Společnost AFI Europe se zařadila mezi inovativní tuzemské developery, kteří ve svých administrativních centrech pro větší komfort jejich uživatelů využívají digitální technologie. Prostřednictvím jediné mobilní aplikace chce propojit sebe jako vlastníka budov s nájemci a poskytovateli služeb z okolí. Tato komunitní služba je již v provozu v administrativním komplexu AFI Vokovice na Evropské třídě. Následovat ho budou i další centra: AFI Karlín, Classic 7 v Holešovicích a po svém dokončení ve 3. čtvrtletí tohoto roku také budova „A“ v rámci komplexu AFI City ve Vysočanech. Původem izraelská společnost, která působí v regionu střední a východní Evropy, si vybrala právě Českou republiku jako první zemi, v níž tuto progresivní a užitečnou novinku zavádí.

Nová aplikace pro chytré telefony poskytne uživatelům našich kancelářských center řadu informací nejen o dění v rámci jednotlivých budov, ale také v jejich širokém okolí. Jedná se například o denní nabídku restaurací a kaváren, přehled dostupných služeb v lokalitě, příjezdy a odjezdy prostředků městské hromadné dopravy či plánované kulturní a sportovní akce v sousedství. Chybět nebude ani společný chat mezi námi jako správcem budovy a nájemci. Díky tomu budeme schopni

efektivně sdělovat aktuální novinky jako třeba plánovanou odstávku vody. Navrch nájemcům nabídneme společné fórum pro komunikaci mezi nimi navzájem. V rámci networkingu se budou moci domluvit na společném drinku po práci anebo třeba vyjízďce na kole,“ komentuje Doron Klein, ředitel společnosti AFI Europe pro Českou republiku.

AFI Europe novinku zavádí v souladu se současným trendem digitalizace v realitním odvětví. Moderní a technologicky

vyspělá řešení orientovaná na uživatele zvyšují atraktivitu pracoviště a mohou tak znamenat významnou konkurenční výhodu zaměstnavatelů při akvizici nových zaměstnanců. Aplikace cílí především na generaci mileniálů, kteří se s online prostředím seznamovali již od malička a považují jej za přirozenou součást svého života. ●

Na obrázku - AFI Vokovice: první kancelářský komplex z portfolia AFI Europe v Praze s inovativní mobilní aplikací pro nájemce

LIT·FIN

LITIGATION FINANCIERS

Těšíme se na krizi.
Těšte se s námi!

Financování soudních sporů šité na míru

www.litfin.cz

Litigation Finance aneb jednorožec v investičním portfoliu

Sektor investování do soudních sporů (angl. litigation finance) zaznamenal za poslední dekádu exponenciální nárůst a zejména v zemích západních Evropy se již nejedná o nový koncept, nýbrž o vyhledávané řešení klientů z řad obchodních společností, advokátních kanceláří a investorů. Právě investoři by na konci ekonomického růstu měli zaměřit směrem k litigation finance svou pozornost, neboť tato oblast představuje možnost zajímavého zhodnocení ve chvíli, kdy ostatní aktiva ztrácejí na výnosnosti.

Litigační financování je procesem, v němž specializovaná společnost zabývající se financováním soudních sporů (jakou je v České republice LitFin, v zahraničí např. Burford Capital) poskytne ekonomickou úlevu a metodickou podporu, a to zpravidla žalobcům ve sporech s hodnotou v řádech milionů eur. Takováto společnost pak hradí veškeré náklady soudního řízení zahrnující soudní poplatky, náklady advokátního zastoupení a další výměnou za podíl na úspěšném vymození nárokováného peněžitého plnění. Financování na tzv. non-recourse bázi představuje pro žalobce výhodu v tom, že je povinen investorovi uhradit podíl pouze v případě úspěchu ve věci.

Jak je patrné z výše uvedeného, na rozdíl od tradičních způsobů investování, jakými jsou zejména investice do akcií, nemovitostí, dluhopisů či drahých kovů, je hlavním předmětem investování do soudních sporů předmětný nárok jedné ze stran sporu. Specializované společnosti zabývající se litigačním financováním pak posuzují jednotlivá investiční kritéria, která jsou podstatná pro posouzení relevantnosti předmětného nároku a šance na úspěch v dané věci. Těmito kritérii jsou pak zejména typ sporu (obchodní litigace, mezinárodní arbitráž, hospodářská soutěž, duševní vlastnictví aj.), fáze soudního řízení (bylo-li již zahájeno), jurisdikce, dostatek důkazů, otázka vhodného právního zastoupení (výběr specializované

advokátní kanceláře), bonity protistrany a v neposlední řadě samozřejmě otázka předpokládaných nákladů a s tím související konkrétní poměr možného zisku a rizik souvisejících s procesem vymození předmětného nároku.

V porovnání se zaběhlými způsoby investování je pro investory do společností zabývajících se financováním soudních sporů primární zpravidla i několikanásobně vyšší zhodnocení investovaných prostředků, které často odpovídá i jednotkám desítek procent p.a. Tato skutečnost je bezesporu zajímavá pro všechny investory, ať se již jedná o fyzické osoby, které se o sporovou agendu nezabývají, advokáty, investiční fondy či ostatní. Důvodem pro dosahování takto nadprůměrných výsledků je přítomnost překážek pro vstup na tento trh, jež znemožňují operovat na trhu s litigačním financováním subjektům s nedostatečnou odborností a kapitálovým zázemím.

Investorům do společností v oblasti litigation finance se nabízí několik možností vstupu, přičemž nejčastěji se jedná o nákup akcií veřejně obchodovaných společností na burze nebo prostřednictvím přímé private equity účasti, v jejímž rámci je pak investorům zpravidla dána možnost individuální alokace jejich investice odvíjející se buď od konzervativního přístupu daného investora (investice v rámci portfolia sporů), nebo přístupu dynamického (investice do konkrétního sporu).

Důležité je rovněž upozornit na nekorelovanost investice, což způsobuje, že negativní výkyvy trhu nemají žádný vliv na potenciální výnosy, či dokonce výnosy navyšují, když právě v době ekonomické recese je financování soudních sporů vyhledáváno o to více.

Sluší se přiznat, že vždy existuje investiční riziko spočívající ve financování strany, ať už žalující, či žalované, která bude v daném sporu neúspěšná. Toto riziko se zmírňuje několika způsoby. Prvním logickým krokem je důsledné vyhodnocování investiční příležitosti na základě pokročilých ekonomických a právních analýz. Mezi další kroky patří diverzifikace investičního portfolia, které by vždy mělo zahrnovat dostatek konzervativnějších soudních sporů, tedy ty sice s nižším potenciálním výnosem, ale vyšší šancí na úspěch, a současně i ty výnosnější.

Společnost LitFin Capital (www.litfin.cz) je vedoucí společností zabývajících se financováním soudních sporů v regionu střední a východní Evropy, která v současnosti financuje souhrnné nároky klientů v hodnotě blížící se jedné miliardě eur. Jako taková představuje pro tuzemské investory unikátní možnost účastnit se podnikání v oblasti litigation finance. ●

LITFIN
LITIGATION FINANCIERS

Wellness & spa hotel

Villa Regenhart

Wellness & spa hotel Villa Regenhart v Jeseníku nabízí luxusní pobyt v romantickém prostředí a zároveň možnost skvělého lyžování v nedalekých zimních střediscích. Přijďte a přesvědčte se!

Pouhých tři sta metrů vzdušnou čarou z jeseníckého náměstí prosvítá na samém úpatí Zlatého Chlumu mezi exotickými jehličnany architektonický skvost, neobarokní Villa Regenhart z roku 1898. V současné době, od roku 2016, slouží dílo místního stavitele Nietzscheho podle návrhu vídeňských architektů Mayrederů, jako luxusní wellness hotel.

Vilu dal postavit Ernst Regenhart pro svoji rodinu, která se do Jeseníku, tehdy Frývaldova, přistěhovala z Vídně, kde dosud sídlilo obchodní oddělení firmy R+R. Díky spojení velmi schopných mužů z místního rodu Raymannů s firmou Regenhartů, která poskytla investice ke změnám v době průmyslové revoluce a řídila dopravu a obchod, vyrostl z původně nevelké tkalcovské manufaktury na březích jesenícké říčky Bělé

obrovský výrobní komplex, jehož výrobky svého času dobývaly světové trhy i zdobily komnaty císařského dvora. Až do odchodu německy mluvícího obyvatelstva po 2. světové válce byla tedy vila sídlem vídeňských textiláků, kteří po několik generací ovlivňovali rozvoj Jesenícka.

Citlivě zrekonstruovaná vila stojí v zahradě anglického stylu. Z každé strany je fotogenická, a to nejen pro svoji zdobnou architekturu, ale pro tu jedinečnou scenerii tvořenou terénními stupni, kompozicemi žulových balvanů, staletými jehličnany, ostrůvky azalek a barevných javorů.

Dobový interiér je citlivě propojen s moderním čtyřhvězdičkovým luxusem. V prostorách recepce můžete obdivovat původní schodiště i efektní repliku původního lust-

ru. Všechny pokoje a apartmány disponují vysokorychlostním wi-fi připojením, satelitní televizí, minibarem a koupelnou vybavenou buď vanou nebo sprchou. Vybírat si mohou jednotlivci, páry, rodiny s dětmi i skupiny přátel.

V přízemí objektu je stylová restaurace s barem, šachovým stolem i pohodlnými křesílkami a pak jídelna se starožitnými komodami určená pro snídani formou švédských stolů. Stylový interiér je ideálním místem pro konání romantických svateb, slavnostních setkání i firemních akcí. Výběr pokrmů sleduje trendy moderní české gastronomie. Největším labužníkům nabízí několikachodová degustační menu. Restaurace je v létě rozšířena o venkovní terasu s výhledem do zeleně přilehlého parku. Posezení u kvalitní kávy na prosluněné terase je jedinečným zážitkem.

Ve spodním podlaží historické budovy je nově vybudováno wellness centrum, jemuž dominuje bazén s perličkovými lavicemi, vodopádem a masážními tryskami, prosklená odpočinková zóna s ležátky s výhledem do zahrady a venkovní vířivka. Příjemnou koupel v ní oceníte po návratu z hor, a to i v době, kdy zahradu pokrývá sníh. Saunový svět nabízí finskou, solnou i parní saunu s ochlazovacím bazénkem, ale i možnost vyběhnout přímo do sněhu. Pro ty, kteří preferují spíše soukromí, bude tou správnou volbou privátní wellness, které poskytne diskretní odpočinek s unikátní trojkombinací hydromasážní whirlpool vany, finské sauny a vyhřívaného vodního lůžka. Uvolnit se můžete během různých masáží a relaxačních rituálů. V intimní atmosféře se Vám budou věnovat vyškolení terapeuti a masérky.

Výhodná poloha Villy Regenhart umožňuje seběhnout do města a prohlédnout si centrum, Vodní tvrz, v níž je muzeum, areál kláštera s kaplí nebo Katovnu, kde funguje moderní IC. Nebo můžete od vily parkem projít na autobusové nádraží, odkud

je spojení na velké množství turistických cílů. Autobus vás vyveze na protější kopec do Priessnitzových léčebných lázní, jiný na Červenohorské sedlo a dále do Koutů nad Desnou, na Ramzovou s lanovkou na Šerák, či charismatickou obec Branná. Pro sjezdaře tyto názvy znamenají známá lyžařská střediska. Na běžkách se nejčastěji jezdí z Petříkova na Paprsek a z Červenohorského sedla na Švýcarsku. Kdo si netroufá na hřebenovky, může se projet po pláních Rejvízu. V lázních nad městem je navíc možnost si zabruslit.

Areál vily má dostatek parkovacích míst a pro sportovce je zde možnost úschovy lyží a kol. Pokud dáte přednost krátkým vycházkám, tak v blízkém okolí Villy Regenhart objevíte v parku grandiózní sousoší - pomník zakladateli místních lázní Vincenzu Priessnitzovi a Alžbětin pramen zasvěcený císařovně Sissi, která v Jeseníku založila nemocnici. Pár set metrů od Villy Regenhart, v soukromé zahradě, stojí krásná Weissova vila, unikátní ukázka anglické secese. Hned nad vilou můžete vystou-

pat na Křížový vrch. Za necelých čtyřicet minut jste u chaty s vyhlídkou a kapličkou nebo se můžete vydat na tři kilometry vzdálenou rozhlednu na Zlatém Chlumu, na jehož svazích spatříte zbytky štol po dobývání zlata.

Villa Regenhart je tedy ideálním místem pro odpočinek i nezapomenutelné zážitky. Prožijte svoji dovolenou či víkend na kouzelném místě s perfektním servisem a špičkovými službami. Nechte se hýčkat v rukou profesionálů. ●

VILLA REGENHART

Villa Regenhart

Josefa Hory 673
790 01 Jeseník

Ing. Petr Polák
předseda představenstva Villa Regenhart a.s.
tel.: +420 602 783 999
e-mail: management@villaregenhart.cz

www.villaregenhart.cz

2019

právnícká
firma
roku

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ ENERGETIKA A ENERGETICKÉ PROJEKTY

Telekomunikace a média, Právo informačních technologií,
Fúze a akvizice, Řešení sporů a arbitráže, Veřejné zakázky,
Firemní compliance, Logistika a dopravní stavby

Daňové právo, Právo obchodních společností,
Bankovníctví a finance, Trestní právo, Pracovní právo

DĚKUJEME NAŠIM KLIENTŮM
3 vítězství a 15 ocenění celkem

 ROWAN | LEGAL

LIFTING BEZ OPERACE V ÚSTAVU LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY

Jasným trendem současné moderní estetiky je kombinace vždy několika různých ošetření. Protože v ÚLK je naším cílem dosáhnout svěžího a přirozeného efektu při všech ošetřeních, sestavujeme pro každého takový individuální program, který bere v potaz typ pleti, její problémy či věk klienta. Mezi nejčastěji kombinované zákroky patří: **zpevnění kontury čelisti** 3D liftingovými vstřebatelnými nitěmi, **kanylová modelace přírodní kyselinou hyaluronovou** ke kompenzaci propadů pod očima a na lících, **kanylová modelace tělu vlastní kyselinou hyaluronovou** do vrásek periorálně, a to bez nepřirozeného vyšpulení rtů. Dále **rejuvenace epidermis, barevné sjednocení a redukce rozšířených žilek**, to vše systémem laserových ošetření.

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nejkvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

www.ulk.cz

Ústav lékařství a kosmetiky

Vyšehradská 49 – Emauzy

128 00 Praha 2

e-mail: prijem@ulk.cz

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do sekce „z právní praxe“

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.
Sokolská třída 1788/60
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 941 946
Fax: +420 224 941 940
e-mail: advokati@akbsn.eu
www.akbsn.eu

CERHA HEMPEL
Kališ & Partners

**C.H. Kališ & Partners s.r.o.,
advokátní kancelář**
Týn 639/1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 111 711
Fax: +420 221 111 725
e-mail: office@cerhahempel.cz
www.cerhahempel.com

Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři s.r.o.
Sokolovská 5/49
186 00 Praha 8
Tel.: +420 225 000 400
Fax: +420 225 000 444
e-mail: recepcepha@hjfcz
www.hjfcz

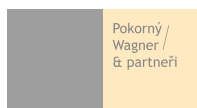
**DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář**
Palác Archa
Na Poříčí 1046/24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 774 000
e-mail: office@dunovska.cz
www.dunovska.cz

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.
Pardubice - Dražkovice 181
533 33 Pardubice
Tel.: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz
www.advokatijelinek.cz

**EVERSHEDS
SUTHERLAND**

**Eversheds Sutherland,
advokátní kancelář, s.r.o.**
Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500
Fax: +420 255 706 550
e-mail: paha@eversheds-sutherland.cz
www.eversheds-sutherland.com

**Advokátní kancelář Pokorný,
Wagner & partneři, s.r.o.**
Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 229 287-9
Fax: +420 224 229 290
e-mail: office@p-w.cz
www.p-w.cz

GLATZOVA & Co.

Glatzová & Co., s.r.o.
Betlémský palác
Husova 240/5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 401 440
Fax: +420 224 248 701
e-mail: office@glatzova.com
www.glatzova.com

ACHOUR & PARTNERS

**ACHOUR & PARTNERS
advokátní kancelář, s.r.o.**
Kaunický palác
Panská 890/7
110 00 Praha 1
Tel.: +420 270 006 111
Fax: +420 270 006 122
e-mail: office@achourpartners.com
www.achourpartners.com

HAVEL & PARTNERS
ÚSPĚCH SPOJUJE

**HAVEL & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář**
Florentinum, recepcie A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 255 000 111
Fax: +420 255 000 110
e-mail: office@havelpartners.cz
www.havelpartners.cz

ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.
V Jámě 699/1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 731 773 563
e-mail: janosek@arws.cz
www.arws.cz

HOLEC, ZUSKA & Partneři

Palác Anděl
Radlická 1c/3185
150 00 Praha 5
Tel.: +420 296 325 235
Fax: +420 296 325 240
e-mail: recepce@holec-advokati.cz
www.holec-advokati.cz

HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.

Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1
Tel.: +420 734 363 336
e-mail: ak@akhsp.cz
www.akhsp.cz

LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.

Václavská 316/12
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 200 700
e-mail: office@legalite.cz
www.legalite.cz

Mališ Nevrlka Legal, advokátní kancelář, s.r.o.

Kovářů 554/24
150 00 Praha 5
Tel.: +420 296 368 350
e-mail: law.office@mn-legal.eu
www.mn-legal.eu

**MORENO VLK & ASOCIADOS
advokátní kancelář**

Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8
Tel.: +420 224 818 736
Fax: +420 224 818 736
e-mail: praha@moreno-vlk.eu
www.moreno-vlk.eu

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 866 555
Fax: +420 222 866 546
e-mail: info@mt-legal.com
www.mt-legal.com

Pavelka s.r.o., advokátní kancelář

Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2
Tel.: +420 734 240 302
e-mail: office@pavelkapartners.cz
www.pavelkapartners.cz

PPS advokáti s.r.o.

Velké náměstí 135/19
500 02 Hradec Králové
Tel.: +420 495 512 831-2
Fax: +420 495 512 838
e-mail: pps@ppsadvokati.cz
www.ppsadvokati.cz

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Jáchymova 26/2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 430 111
Fax: +420 224 235 450
e-mail: prague@prkpartners.com
www.prkpartners.cz

Rada & Partner advokátní kancelář, s.r.o.

Na Příkopě 988/31
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 810 088
e-mail: info@radapartner.cz
www.radapartner.cz

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

GEMINI Center
Na Pankráci 1683/127
140 00 Praha 4
Tel.: +420 224 216 212
Fax: +420 224 215 823
e-mail: praha@rowanlegal.com
www.rowanlegal.com

Rödl & Partner

Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Platněřská 2/12
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 163 111
e-mail: prag@roedl.com
www.roedl.net/cz/cz

ŘANDA HAVEL LEGAL

advokátní kancelář s.r.o.

Truhlářská 1104/13-15

110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 537 500 – 501

Fax: +420 222 537 510

e-mail: office.prague@randalegal.com

www.randalegal.com

Skils

Skils s.r.o. advokátní kancelář

Křížovnické náměstí 193/2

110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 407 300

e-mail: recepc@skils.cz

www.skils.cz

STUCHLIKOVÁ & PARTNERS

Stuchlíková & Partners,

advokátní kancelář, s.r.o.

Kaunický palác

Panská 890/7

110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 767 393

e-mail: info@stuchlikova.com

www.stuchlikova.com

TaylorWessing

TaylorWessing e|n|w|c advokáti v.o.s.

U Prašné brány 1078/1

110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 819 216

e-mail: prag@taylorwessing.com

www.taylorwessing.com

tdpA advokátní kancelář

Trojan, Doleček a partneři,

advokátní kancelář s.r.o.

Hvězdova 1716/2b

140 00 Praha 4

Tel.: +420 270 005 533

Fax: +420 270 005 537

e-mail: info@tdpa.cz

www.tdpa.cz

Weinhold Legal

Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

Florentinum

Na Florenci 2116/15

110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 385 333

Fax: +420 225 385 444

e-mail: wl@weinholdlegal.com

www.weinholdlegal.com

Wilsons

Wilsons s.r.o., advokátní kancelář

Revoluční 655/1

110 00 Praha 1

Tel.: +420 277 779 211

e-mail: info@wilsonscce.com

www.wilsonscce.com

ZIZLAVSKY
Advokátní kancelář - Insolvenční správci

ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

Široká 36/5

110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 947 055

e-mail: ak@zizlavsky.cz

www.zizlavsky.cz

Dentons. Transforming the practice of law around the world.

Dentons.

The world's largest global elite law firm.*

大成 DENTONS

[dentons.com](https://www.dentons.com)

© 2018 Dentons. Dentons is a global legal practice providing client services worldwide through its member firms and affiliates. Please see [dentons.com](https://www.dentons.com) for Legal Notices

*Acritas Global Elite Law Firm Brand Index 2013-2017

- **Komplexní řešení odpadového hospodářství**
- **Zimní a letní údržba komunikací**
- **Dopravní značení**
- **Údržba zeleně**
- **Výroba tepelné a elektrické energie**

Barbora Strýcová
profesionální tenistka
a wimbledonská vítězka
ženské čtyřhry

Bez **ČPP** už nedám ani ránu

**Moje body pomáhají tam, kde si vyberu.
Stáhněte si ČPPku a pomáhejte také.**

Ať už s telefonem běháte, jezdíte na kole nebo chodíte
na procházky, každá aktivita znamená body pro vámi
vybraný projekt, který **Nadace ČEZ** finančně podpoří.

#pomahejpohybem

NADACE ČEZ

SKUPINA ČEZ

Radost z jízdy

NEJDOSTUPNĚJŠÍ SUV.

BMW X1 od 599 000,- bez DPH

Limitovaná edice Renocar.

RENOCAR

Renocar Praha, Lipová 280, Praha-Čestlice (D1, EXIT 8), Tel.: 261 393 600

Renocar Brno, Řípská 5c, Brno-Slatina (D1, EXIT 201), Tel.: 548 141 548

www.renocar-bmw.cz